SUSPANS

thriller istoric

De același autor,
la Editura Nemira au apărut:

7 crime la Roma
Camera obscură

GUILLAUME PRÉVOST s-a născut în Madagascar, în anul 1964. Este profesor de istorie și prezentator de emisiuni pe canalul de televiziune Histoire. *7 crime la Roma*, primul său roman, a apărut în 2000. Au urmat alte volume în seria DETECTIVI CELEBRI: *Asasinul și profetul*, în 2002, și *Camera obscură*, în 2005.

Guillaume Prévost

Asasinul și profetul

Traducere din limba franceză
Mihaela Stan

NEMIRA

Coperta colecției: Dana MOROIU, Corneliu ALEXANDRESCU
Ilustrația copertei: Detail of Agamemnon, from The Sacrifice of Iphigenia, from the Entrance Hall in the Palazzina, 1757 (fresco) by Tiepolo, Giovanni Battista (Giambattista) (1696-1770)
Villa Valmarana ai Nani, Vicenza, Italy/ © Luca Sassi/ The Bridgeman Art Library
Nationality / copyright status: Italian / out of copyright

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PRÉVOST, GUILLAUME
Asasinul și profetul / Guillaume Prévost ; trad.: Mihaela Stan. - București : Nemira Publishing House, 2010
ISBN 978-606-579-018-6

I. Stan, Mihaela (trad.)

821.133.1-31=135.1

Guillaume Prévost
L'ASSASSIN ET LE PROPHÈTE
© NiL éditions, Paris, 2002

© Nemira, 2010

Redactor: Nicoleta GHEMENT
Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-579-018-6

La prețul de vânzare se adaugă 2% reprezentând valoarea timbrului literar ce se virează Uniunii Scriitorilor din România.

Tatălui meu

Apoi lasă deoparte discursul de teamă ca, furat de frumusețea cuvintelor, să nu te înstrăinezi de frumusețea lucrurilor pe care aceste cuvinte le numesc!

FILON DIN ALEXANDRIA, *De Migratione Abrahami*

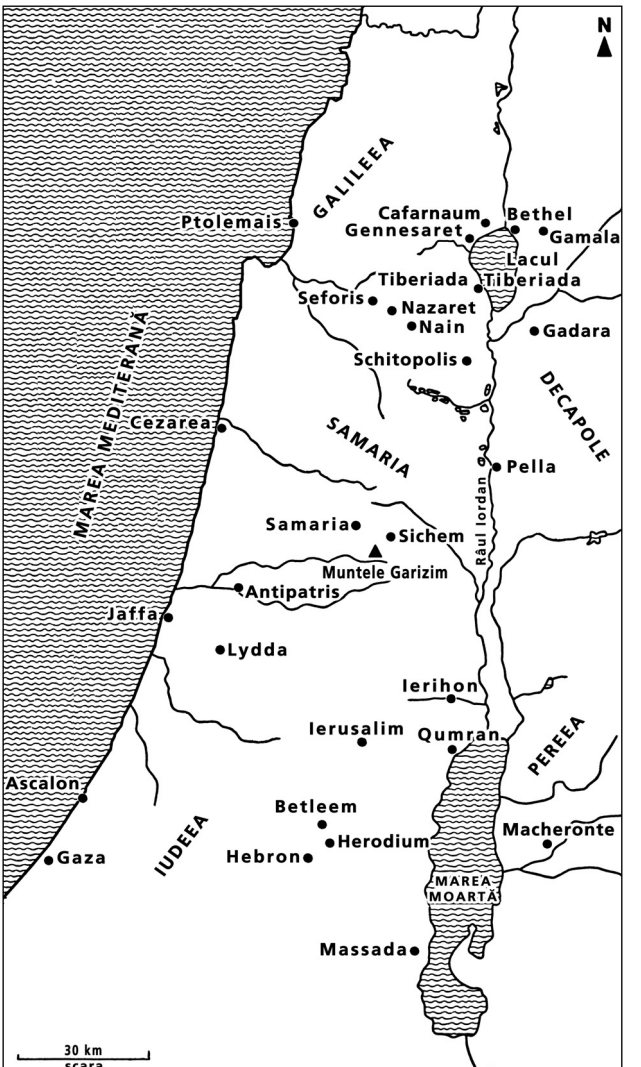

Palestina în jurul anului 6 d. Hr.

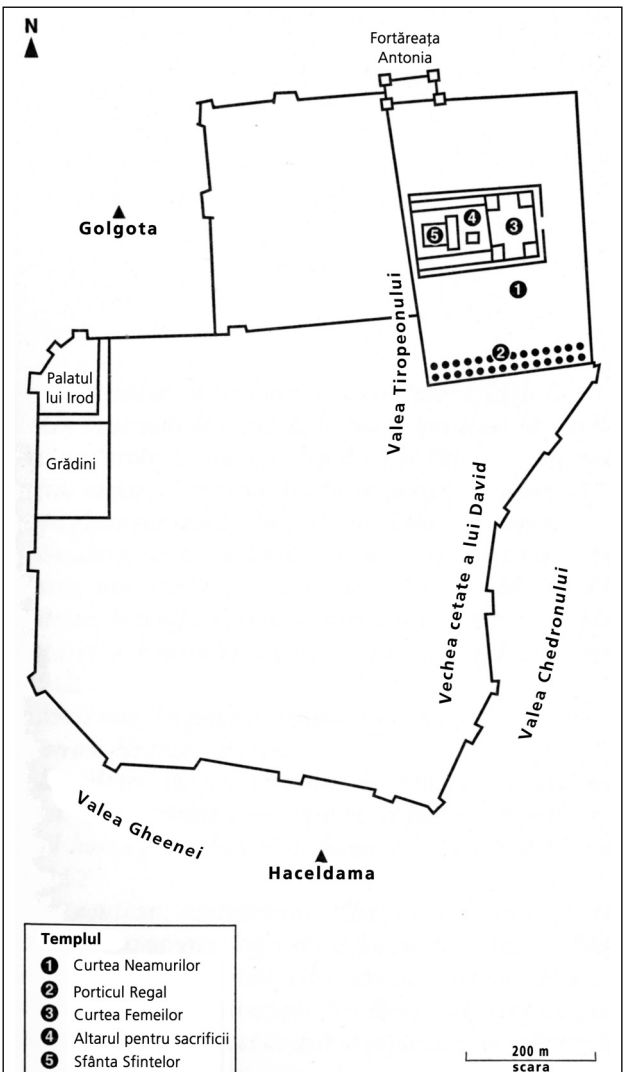

Ierusalimul în jurul anului 6 d. Hr.

1

Puternic e Creatorul și atât de slabă creatura sa!

Un braț sub bărbie, o mână încleștată pe ceafă. Să apăs, să apăs mai tare. Un ultim horcăit și gâtul cedează, în sfârșit, ca un arc prea întins. Încet, corpul alunecă la pământ. Totul s-a sfârșit. Totul începe...

Brusc, în spatele ușii se aude un zgomot. Sunet de pași, o ureche ce stă s-asculte... Inima mi se zbate în piept, răsuflarea se întețește. Să sting lampa? Să nu mai respir? Poate că gemetele de adineaori au...

Dar nu, pașii se îndepărtează. N-a fost nimic. Nimeni n-ar îndrăzni să mă tulbure. Nu aici.

Să mă liniștesc. Să nu mai tremur. Tunica se desface numaidecât. Un piept îngust și vlăguit, trupul sărman al unui bătrân cumsecade. Un bătrân cumsecade... N-a fost el, oare, ales anume?

Și-acum, cuțitul. Fiecare tăietură trebuie să fie cumplită, zece răni adânci și largi. Așa... Mai rămâne gura. Trupul se lasă în voia mea, ascultător, de parcă ar fi înțeles. De parc-ar ști. Buzele sângerează un pic. În palmă, țin șnurul de piele și micul pergament. Să-l rulez, să-l

îndoi. Un nod la fel de mic. Apoi cutiuța. Gata, n-a fost greu.

Prin fereastră, se vede luna suind pe cer și luminând Ierusalimul.

Ierusalim!

Filon descălecă și puse un genunchi la pământ. De câte ori nu visase la clipa aceasta! De câte ori, în orele fierbinți ale după-amiezii, gândurile lui de copil nu zburaseră spre zidurile orașului sfânt? Se simțise unul dintre oamenii lui David care, cu o mie de ani în urmă, se strecurau prin tunelurile de apă ca să pună stăpânire pe fortăreață, se simțise unul dintre muncitorii lui Solomon care, în praf și sudoare, potriveau pietrele întâiului Templu și cântau osanale Atotputernicului; fusese soldatul nebun care, cu trupul și inima sângerându-i, sărea de pe metereze ca să înfrunte armatele lui Nabucodonosor. Fusese marele preot îmbrăcând tunica sacră, negustorul care-și numără monedele, țăranul care-și oferă drept jertfă vițelul... Se simțise una cu întreg Ierusalimul, cu poporul și istoria sa! Și acum iată că orașul ales de Atotputernicul se deschidea înaintea lui, cetate unică a unicului Dumnezeu!

Filon se frecă la ochi. În spatele lui, cei câțiva călători amuțiseră și ei. Străbătuseră împreună cărările munților, o caravană încropită din pelerini și negustori ambulanți, unii călare pe cămile, cei mai mulți, pe măgari. Legea Romei ajunsese degeaba până aici, drumurile erau departe de a fi sigure... Văzuseră soarele

cum răsare deasupra culmilor abrupte, apoi cum alunecă peste bolovanii cenușii și peste ierburile firave. După o zi secetoasă, încă una la fel, când nimic nu avea să cadă din cer. Vorbiseră puțin în timpul călătoriei, păstrându-și cuvintele ca să-și încurajeze animalele. În cele din urmă, pe la ora șapte, Ierusalimul le apăruse în fața ochilor. Cuibărit între coline, orașul ocupa un pinten stâncos ce domina două văi adânci. În zorii limpezi, ai fi crezut că e un cufăr deschis, dând la iveală o fabuloasă comoară: mii de acoperișuri sclipind în lumină, împrejmuite de zidurile galben-roșietice și încununate de albeața Templului. „Zece măsuri de frumusețe au coborât pe Pământ. Ierusalimul a luat nouă și restul lumii una singură." Vasăzică era adevărat...

Filon încălecă la loc, făcu un semn către tovarășii săi și coborî panta până la primele case risipite la periferia orașului. Geambașul din Gaza de la care cumpărase calul îi pomenise despre un grajd unde putea să-și lase bidiviul cât stătea la Ierusalim. În ciuda orei matinale, un mic târg se înjghebase lângă poarta principală, atrăgând numeroși călători și câțiva mușterii. Vânzătorii, înfășurați din creștet până-n tălpi în straie din pânză albastră, ofereau ceapă, curmale și lapte de oaie mai ieftine, chipurile, decât în interiorul zidurilor. Gărzile romane se perindau prin jur, cercetând tarabele și scrutându-i pe cumpărători. Deodată, un bătrân cu pletele și barba murdare scuipă la picioarele lor. Înfuriat, unul dintre soldați îl plesni cu putere, aruncându-l cât colo și iscând o îmbulzeală însoțită de ocări și lovituri.

– Spurcați afurisiți! urla bătrânul în ebraică. Buni doar pentru viermi și câini! Dumnezeu o să vă judece!

– Maimuțoi împuțit! Maimuțoi împuțit! repeta soldatul fluturându-și lancea.

Filon se pregătea să intervină când comandantul trupei se apropie, ordonându-le oamenilor săi să se dea la o parte:

– Destul! Destul! Nu pe el îl căutăm. Iar tu, zise către bătrân, silindu-l să se ridice, șterge-o de-aici dacă nu vrei să-ți petreci Paștele în temniță.

Omul se îndepărtă bodogănind, însă mulțimea de gură-cască așteaptă plecarea gărzilor și abia după aceea se împrăștie. Filon se îndreptă spre un băiețandru care ajuta la căratul sacilor de curmale.

– S-ar zice că romanii nu sunt bineveniți pe-aici.

Copilul avea chipul aspru și de nepătruns. Se uită neîncrezător la bărbatul din fața sa, dar se liniști văzându-i buclele negre și pielea arsă de soare. Un străin, firește, însă, negreșit, evreu.

– Bătrânul avea dreptate, rosti într-un târziu. Locul lor nu-i la Ierusalim. Dacă și ceilalți ar fi dovedit mai mult curaj, s-ar fi năpustit asupra lor și...

Își trânti cu năduf sacul la pământ.

– Fără arme? întrebă Filon.

– Or să fie și arme, șopti băiatul. Crede-mă, or să fie și arme.

Filon se strădui să nu zâmbească, observându-i înfățișarea dârză. Cine știe dacă la vârsta lui și în astfel de împrejurări...

– Păreau să caute pe cineva, nu?

– Tot ce se poate. Ei mereu caută pe câte cineva. Dar, ce-i drept, zilele astea sunt mai bănuitori decât oricând.

– Atunci pesemne că aș face bine să mă feresc și eu de ei. Trebuie să ajung la grajdul din Haceldama. Îți dau un bănuț dacă-mi spui unde este.

– Grajdul? Foarte ușor, domnule, e acoperișul cel mare de colo.

Și-i arătă, la vreo două sute de pași, undeva mai sus, o clădire de formă alungită, ce părea să se afle într-o stare jalnică.

– Dac-aș fi în locul domniei tale, nu m-aș încrede în Yarib, stăpânul grajdului. Plătește-i doar jumate din cât cere, e un pungaș.

– Mulțumesc pentru sfat, băiete, o să țin minte.

Filon îi strecură două monede de aramă în căușul palmei.

– Iar tu încearcă să nu te apropii prea mult de soldați. O să ai destul timp să te lupți când o să mai crești.

Băiatul ridică din umeri și luă sacul de jos. Filon porni spre grajd, făcând însă un ocol larg pe la vest pentru a nu se întâlni cu străjile. Trecu pe lângă cocioabe, bazine de apă goale, grădini pârjolite de soare și-și încrucișă pașii cu câțiva copii care, cu bățul în mână, alergau în urma unor oi costelive. Foști nomazi, probabil, care se statorniciseră de partea aceasta a colinei, preferând să fie săraci la umbra Templului decât singuri în deșerturile sterpe. Corturile înnegrite și peticite de la margine se înșirau până aproape de valea Gheenei, unde oamenii din Ierusalim își aruncau

gunoaiele de pe metereze. Focul ardea acolo veșnic, încercând să preschimbe în cenușă murdăriile adunate de secole și răspândind în valuri miasma putreziciunii. Se spunea că în unele seri auzeai plânsetul pruncilor părăsiți acolo de mame.

Filon coti la dreapta și se învârti câteva clipe de colo-colo înainte să zărească iarăși acoperișul grajdului. Intră într-o curte cu gardul rupt și înaintă până în spatele clădirii ce slujea drept adăpost pentru animale. Nimeni nu ieși să-l întâmpine. Împinse ușa și o duhoare grea îl izbi. Înăuntru, în lumina slabă ce se strecura printr-o lucarnă, desluși doi măgari și trei cămile ce-și rumegau plictiseala. Așternuturile de paie nu păreau să fi fost schimbate de multă vreme și un soi de zeamă negricioasă se prelingea pe lângă ele. Tocmai când era pe punctul de a face cale-ntoarsă, hotărât să nu-și lase calul acolo, Filon simți un tăiș străpungându-i veșmântul.

– Dacă strigi ori dacă miști, ești mort.

O voce de bărbat, aspră și poruncitoare, ușor gâfâită.

– Ești un bun evreu? continuă vocea.

Filon nu se grăbi să răspundă. Nu era fricos din fire și avusese de-a face în câteva rânduri cu tâlharii la Memphis și la Alexandria. Statura sa – era înalt și destul de vânjos –, priceperea într-ale luptei și iuțeala picioarelor îi îngăduiseră să scape fără probleme. Dar atacatorii lui din trecut nu se arătaseră interesați de originea sau religia sa!

– Te-ar dezgusta să ucizi un bun evreu?

– M-ar dezgusta să te ucid pur și simplu, însă o voi face dacă nu-mi dai de ales.

Și, ca să-și dovedească hotărârea, își petrecu brațul pe sub gâtul tânărului și apăsă mai tare lama. Mirosea a teamă și a sudoare și avea mâneca tunicii pătată de sânge. Bineînțeles, pe el îl căutau soldații mai devreme.

– Romanii sunt pe urmele tale, nu-i așa?

– Da, și n-am mare lucru de pierdut. Ai face mai bine să te supui.

– Presupun... presupun că te numeri printre acei răzvrătiți care se războiesc cu Roma. Și că ai fost rănit când fugeai. Probabil că de asta m-ai întrebat dacă sunt un bun evreu.

În sala de gimnastică învecinată cu marea școală din Alexandria, Filon nu era cunoscut drept cel mai puternic dintre luptători, dar era renumit ca știind să profite de orice șovăială a adversarului. Când simți că brațul din jurul gâtului slăbește puțin strânsoarea, lovi sălbatic cu cotul ca să îndepărteze lama și se răsuci pe loc, trăgându-și atacatorul după el. Căzură pe paiele ude. Bărbatul se strâmbă de durere și-și duse mâna la picior. Avea o tăietură adâncă la coapsă, peste care Filon apăsa cu toată greutatea.

– Lasă-mă! Lasă-mă! Nu voiam să-ți fac rău!

– Și cum credeai c-o să scapi?

– Am venit aici după un cal. Când tu ai intrat cu al tău, m-am gândit...

Încercă să se ridice, însă Filon îl țintuia la pământ. Avea părul vâlvoi și ochii, în care se citea suferința, adânciți în orbite:

– Ascultă, mai am foarte puțin timp. Dacă mă prind, o să mă schingiuiască și nu sunt sigur că le rezist. Există lucruri pe care ei nu trebuie să le afle.

– Ce fel de lucruri?

– Nu spera c-o să ți le spun tocmai ție. Dacă vrei să fii de folos la Ierusalim, trebuie să-mi dai calul. Ori, dacă nu, trebuie să mă ucizi.

Filon își desfăcu strânsoarea. Nici el nu-i iubea prea mult pe romani. Răzvrătitul avea cel mult aceeași vârstă cu el și părea sincer. Iar dacă era cu adevărat ceea ce pretindea, soldații nu se vor mulțumi doar să-l pună la cazne. Iar de ucis cu sânge rece... Filon hotărî să-i acorde încredere, însă, ca măsură de prevedere, culese de jos pumnalul cu mâner de fildeș sculptat și-l vârî la cingătoare.

– Fie, ia calul. Oricum o să se simtă mai bine cu tine decât în cocina asta.

– Mulțumesc, îți făgăduiesc că...

Amuți: din depărtare răzbăteau glasuri...

– Iată-i că vin. Trebuie neapărat să...

Se ridică strâmbându-se de durere și Filon se văzu nevoit să-l sprijine și să-l ajute să încalece. Glasurile se apropiau. Și, judecând după tropăitul ritmic al pașilor, era o trupă de soldați.

– Grăbește-te!

Filon potrivi hățurile și se asigură că răzvrătitul putea să le strângă cât de cât în mână. Apoi se repezi spre ușă și o deschise larg:

– Știi măcar unde să te duci?

Celălalt se uită la el fără să răspundă. Privirea i se înceţoşa. Avu totuşi putere să îmboldească bidiviul care ţâşni înspre valea Gheenei, iscând agitaţie în rândurile patrulei:

– Uite-l colo! Uite-l colo! Lăncile! Lăncile!

Trei sau patru suliţe zburară după el, însă călăreţul ieşise deja din raza lor de acţiune. Dacă reuşea să-şi păstreze echilibrul, avea să scape... Lui Filon nu-i mai rămânea acum decât să se ocupe de el însuşi. La început, se gândi să se ascundă, însă grajdul avea prea puţine cotloane, şi oricum romanii îl vor răscoli de la un capăt la altul. Să fugă şi el? Era puţin probabil să reuşească. Şi-atunci, ce să facă? Din ungherul lor mizer, cele trei cămile îl priveau dând din capete. Hotărât lucru, nu putea să sufere mutra înfumurată şi nepăsătoare a acelor animale.

– Clădirea! Încercuiţi clădirea!

Peste o clipă vor fi înăuntru. Tânărul se trânti la pământ, cu faţa în noroi. Primul soldat trecu pragul şi se năpusti spre el:

– Aici! Aici! Mai e unul!

Îl întoarseră pe spate lovindu-l fără milă cu picioarele. Apoi îi proptiră în piept un *pilum*[1] pentru a-l ţine la distanţă.

– E mort? întrebă un legionar.

Filon deschise anevoie ochii de parcă tocmai atunci îşi recăpăta cunoştinţa.

---

[1] Suliţă scurtă, de aruncat, folosită de soldaţii romani (n. tr.).

– Nu pare rănit grav, opină tribunul militar care comanda trupa. Putem afla și noi ce faci aici?

– Păi... habar n-am. Venisem la grajd să-mi las calul. Trebuie să rămân câteva zile la Ierusalim și...

– Ești unul dintre pelerinii care vin pentru Paște? îi reteză vorba tribunul. Dar sărbătorile au loc abia peste o săptămână. Și rareori se întâmplă să vezi pelerini călare.

Din toată ființa sa răzbătea bănuiala. Era mijlociu de statură, dar foarte spătos sub platoșa de metal ornată cu capete de leu. Își scoase coiful cu panaș roșu ca să-l cerceteze mai cu luare-aminte pe tânărul din fața lui. Avea trăsături aspre și pronunțate, ochi negri ageri, iar părul tăiat scurt îi cădea în șuvițe până la jumătatea frunții. Nu arăta a om lesne de păcălit.

– Mă numesc Filon și am sosit de la Alexandria. De fapt, fratele meu m-a trimis aici. Trebuia să inaugureze porțile Templului, împodobite cu aur datorită generozității sale. Dar s-a îmbolnăvit și n-a putut porni la timp în călătorie ca să ajungă aici înainte de Paște.

– Egiptean, vasăzică? Și pe deasupra un soi de emisar, nu?

Tribunul făcu un semn și soldații se dădură înapoi. Filon se ridică în picioare cu o încetineală căutată. Toți zâmbiră observându-i tunica și fața murdare de noroi.

– Îmi pari că strălucești mai puțin decât porțile Templului tău. Răzvrătitul te-a aranjat așa?

– Era un răzvrătit? N-am văzut nimic. Am intrat adineaori cu calul, am strigat și omul ăla m-a atacat

din senin. Probabil că se ascundea în paie, undeva mai în spate. M-a lovit cu ceva și am căzut la pământ. Când mi-am venit în fire voi erați deasupra mea. Voia să-mi ia calul, nu-i așa?

Tribunul ignoră întrebarea:

– Și care să fie pricina pentru care ești mânjit de sânge peste tot?

Filon își duse degetele la ceafă.

– El m-a zgâriat, fără îndoială. Ori e de la loviturile cu care soldații voștri m-au fericit?

– Legionarii mei se supun ordinelor. Omul ăla e un răsculat. El și-ai lui speră să pornească un război împotriva Imperiului. Ne-a scăpat printre degete de dimineață în cartierul parfumierilor, însă rana ar fi trebuit să-l împiedice să ajungă prea departe. Dar s-a bucurat de sprijinul unor complici din interioul orașului. Știi ce soartă îi așteaptă pe complicii trădătorilor de acest soi?

Făcu un pas înainte, mai-mai să-l atingă pe Filon. Voia să-l copleșească fizic cu autoritatea și forța sa.

– Da, firește că știi. Tocmai de-aia o să-mi și spui de unde tot acest sânge. Înțeleg să fii murdar pe spate dacă ți-a sărit în cârcă. Dar pe piept? Ești sigur că nu l-ai văzut din față? Că nu i-ai dat ajutor?

Filon îi susținu privirea. Era încredințat că romanul n-avea niciun interes să-i facă rău unui mecena al Templului. Afară de cazul în care dispunea de dovezi împotriva lui.

– Parcă ziceați că era rănit. Mi-o fi scotocit prin veșminte cu mâinile pline de sânge!

Tribunul strâmbă din nas în zeflemea și cu un oarecare dispreț.

– Ai răspuns la orice, egipteanule. Dar asta nu te face nevinovat în ochii mei. Dimpotrivă... Unde o să stai la Ierusalim?

– Sunt așteptat în casa lui Ezechia.

– Ezechia, însărcinatul cu ordinea în Sinedriu[1]? Ca să vezi ce potrivealã! Un răzvrătit fuge, fură un cal, iar stăpânul animalului e chiar oaspetele lui Ezechia... Recunoaște că, în locul meu, și tu ți-ai pune unele întrebări.

– Mă aflu la Ierusalim doar de-o oră!

– Ceea ce pare și mai greu de crezut. Dar fie, să admitem că n-ai niciun amestec în povestea asta. Și adăugă, apăsând pe fiecare silabă: Deocamdată. Ei bine, întrucât nu mi-ar plăcea să mai pățești ceva, doi dintre oamenii mei te vor conduce acasă la Ezechia. Și se vor folosi de prilej ca să verifice că nu ne-ai mințit. Fapt de care mă îndoiesc, după cum bine îți închipui...

Îl măsură iar cu privirea pe Filon, din cap până-n picioare, stăruind asupra pumnalului al cărui mâner era decorat cu motive geometrice. Alese apoi doi soldați ca să-l însoțească pe tânăr. După care se prefăcu a ieși împreună cu restul cohortei. În pragul ușii se opri și se întoarse spre Filon:

– Încă un lucru, egipteanule. Cuțitul tău. Nu sunt sigur că provine din Egipt.

---

[1] Mare Consiliu al Ierusalimului, care se ocupa cu probleme de religie și justiție (n.a.).

2

Prima sa intrare în Ierusalim, Filon o visase mai glorioasă. Purta o tunică respingătoare, plină de sânge și murdărie din grajd și doi soldați îl flancau ca pe un tâlhar de rând. Cel mai mic dintre ei nu deschidea gura decât pentru a rosti niște sunete ascuțite și de neînțeles – oare din ce provincie îndepărtată îl smulsese legiunea? –, iar cel înalt, pentru a ocărî. Acesta din urmă era, fără îndoială, cel care-l lovise pe bătrân în piață și-l numise maimuțoi, căci, în vreme ce suiau treptele spre cea mai veche parte a orașului, se răstea la copiii care se înghesuiau să-i vadă trecând:

– Macacilor! Fețe de cimpanzei! Ștergeți-o sau vă spintec!

De unde Filon deduse că omul trebuie să fi cunoscut bine garnizoanele africane și populațiile lor de primate indisciplinate. Fiecare dintre înjurăturile lui era punctată de șuierăturile celuilalt, despre care ai fi zis că are un soi de fluier în gâtlej. Și cu oșteni de teapa asta își croia Roma un imperiu în Mediterana!

Străbătură orașul urcând spre vest, părăsind cartierele modeste și îndreptându-se spre cele bogate. Chiar dacă era nevoit să-și țină privirea în pământ, Filon băgă de seamă că părerile trecătorilor îi ținteau mai mult pe păzitorii săi decât pe el. Legăturile cu ocupantul se dovedeau mai încordate decât se putea crede. Ajunseră, în sfârșit, înaintea unei magnifice locuințe, după moda elenistică: ziduri înalte din piatră frumos șlefuită, o grădină cu bazine acoperite de flori,

o curte vastă cu peristil și, pretutindeni, fântâni care susurau. O sclavă încă tânără și destul de drăguță îi rugă să aștepte o clipă într-un vestibul zugrăvit în culori vii. Legionarii se folosiră de răgaz ca să-și scoată coifurile și să-și șteargă apăsat frunțile. Amândoi păreau într-o dispoziție foarte proastă. Cel mai mărunt, cu trăsături vag asiatice, încetă cu totul să fluiere. Când Ezechia intră, îl salutară în silă:

– Ne aflăm aici din ordinul tribunului militar Iulius, începu cel înalt. Am dat peste omul ăsta tocmai când eram pe cale să arestăm un răzvrătit în grajdul din Haceldama. Pretinde că vine din Egipt și că trebuie să stea în casa voastră. Domnia ta îi adevereşti spusele?

Ezechia era un bătrân elegant, cu barba și părul bine îngrijite, îmbrăcat într-o tunică moale, cu broderii fine. Își tot muta privirea de la soldați la bietul Filon, abia ascunzându-și surprinderea.

– Aștept un oaspete din Alexandria, într-adevăr, fratele unuia dintre binefăcătorii Templului.

– Eu sunt acela, venerabile Ezechia, îndrăzni Filon să zică, făcând un pas în față. Îmi pare rău că mă înfățișez astfel înaintea domniei tale. Un șir incredibil de întâmplări au...

– Destul! se răsti legionarul. N-am venit să ascult încă o dată trăncănelile tale. Singurul lucru care mă interesează este să știu dacă domnia ta te pui sau nu chezaș pentru el. Și dacă îl găsim aici când va trebui să-i mai punem întrebări.

– Aveți cuvântul meu, răspunse Ezechia după o scurtă șovăială.

Cuvântul său trebuie să le fi fost de ajuns, întrucât soldații se răsuciră numaidecât pe călcâie. Fluierătorul scoase chiar un tril vesel. Satisfacția datoriei împlinite, fără îndoială...

Odată legionarii plecați, Ezechia dădu frâu liber uimirii:

– Fiule, fiule! În ce hal... Cum e cu putință?

Filon își cufundă mâinile într-un bazin cu apă și-și spălă obrajii. Apoi povesti prin ce trecuse, însă, necunoscând convingerile gazdei sale, nu mărturisi cât de mult îl ajutase pe răzvrătit.

– De necrezut, nicăieri nu mai suntem în siguranță! exclamă Ezechia când tânărul isprăvi. Bănuiesc că ești frânt de oboseală și văd că ți-ai pierdut și bagajul. O să discutăm mai târziu despre fratele tău și despre toate aceste întâmplări. Deocamdată, Nertari o să te conducă în odaia ta și în sala de baie.

Nu-și încheie bine fraza, că tânăra sclavă intră valvârtej în vestibul, urmată de un bărbat rotofei și roșu la față de-ai fi zis că mai are puțin și se sufocă:

– Stăpâne! A sosit un trimis al Sinedriului, care stăruie să...

Bărbatul cel gras o împinse în lături pe femeie și alergă împleticindu-se spre Ezechia:

– Prietene, prietene! Trebuie să vii imediat! Ceva monstruos...

Îl zări pe Filon și nu mai știu dacă se cuvenea să continue sau să tacă.

– Tânărul acesta e de-al nostru, îl liniști Ezechia. Spune mai departe, Simeon, mă sperii.

– Ieftae! Ieftae a fost ucis astă-noapte!

– Ieftae? Astă-noapte? Domnul să ne...

– Domnul să ne apere, da! O crimă îngrozitoare! Adineaori l-au descoperit în odaia lui, scăldat în propriul sânge. Nu l-am sfătuit noi de-atâtea ori să se mute din cartierul parfumierilor? E cel mai rău dintre toate!

– Ieftae... Ucis...

Ezechia se clatină ușor și Simeon îl apucă de braț:

– Din păcate, e-adevărat! Ca și cum n-am avea și așa destulă bătaie de cap! Trebuie să ne grăbim să mergem acolo: e musai ca Sinedriul să ajungă la fața locului înaintea romanilor.

– Bineînțeles. Să mă pregătesc și...

Filon se amestecă în discuție:

– Dacă-mi îngăduiți, Ezechia, aș dori să vă însoțesc. Răzvrătitul care m-a atacat dimineață... Legionarii ziceau că l-au surprins în cartierul parfumierilor. Poate există vreo legătură. Și cum eu sunt singurul care s-a întâlnit cu...

– Te-a atacat un răsculat? Aici, la Ierusalim? Doamne, ce vremuri ne e dat să...

Ezechia îi tăie vorba:

– Să lăsăm asta, te rog, Simeon. Și, după ce chibzui o clipă, adăugă: Întrucât soarta a vrut să fii amestecat în treaba asta, tinere, n-o să mă pun de-a curmezișul ei. Nertari o să-ți împrumute o tunică de-a fiului meu ca să te poți schimba. Și-acum, să-i dăm zor, altminteri tribunul Iulius o să ne-o ia înainte.

Casa lui Ieftae arăta modest, fiind doar cu puțin mai înaltă și mai lată decât vecinele ei din cartierul parfumierilor. Pe drum, Filon nu reușise să afle mare lucru, decât că Ieftae era un om de vază, care conducea un soi de grupare religioasă. În rest, cei doi membri ai Sinedriului merseseră umăr lângă umăr, discutând mereu în șoaptă, temându-se, de bună seamă, ca vestea să nu se răspândească. Totuși, chipurile lor arătau îndeajuns de grave ca să-ți dai seama de îngrijorarea ce-i stăpânea.

Un nubian înalt, cu piele neagră, le deschise ușa și-i conduse la catul de sus, în odaia mortului. Ochii înroșiți îi trădau durerea.

– Tu l-ai găsit, Mandu?

– Da, stăpâne Ezechia. Sau mai bine zis...

Vorbea aramaică, însă cu accentul pronunțat al popoarelor din susul Nilului:

– Dimineață, stăpânul Ieftae nu s-a trezit ca de obicei. Am ciocănit la ușă și nu mi-a răspuns. M-am gândit că poate se simte rău. Cheia era răsucită în broască pe dinăuntru, așa că am împins cu umărul până am spart ușa. Și atunci...

Își feri privirea și se dădu într-o parte ca să-i lase să intre. Încăperea măsura zece pași pe cinci și, prin comparație cu bogatele mozaicuri de pe coridor, părea nefiresc de goală: o saltea de cânepă strânsă sul în dreapta, o măsuță de lemn cu un urcior și două străchini de piatră, o simplă deschizătură în chip de fereastră. Pielea de capră de pe jos era pătată de roșu aprins. Lângă ea, un bărbat pe jumătate dezbrăcat

zăcea într-o baltă de sânge. Trebuie să fi avut vârsta lui Ezechia, adică vreo șaizeci de ani, însă nimic din înfățișarea impunătoare a acestuia. Era slab, cu obrajii scofâlciți, cu barba tocită și fără formă și părul rar. Ochii, încă deschiși, aruncau spre tavan reflexii bizare de un albastru intens. Ai fi putut chiar să-l crezi în viață, dacă dâre lungi de sânge închegat nu i-ar fi brăzdat pieptul. Însă ciudățenia cea mai mare era alta: avea gura prinsă cu un șnur de piele care-i trecea prin amândouă buzele și se termina cu o buclă înnodată frumos. Ieftae părea astfel că schițează o strâmbătură dezgustată pe care pliul neobișnuit din colțul buzelor o făcea de-a dreptul hidoasă. Ai fi zis că e un demon din Babilon adresând celor din jur grele și tăcute învinuiri. Simeon nu mai putu să rabde și ieși repede pe terasă în căutare de aer curat.

– Ești sigur că n-ai mișcat nimic, Mandu?

– Nimic, jur! Când l-am văzut pe bietul stăpân Ieftae, am alergat s-o înștiințez pe stăpână. Ea mi-a poruncit să las tot și să dau fuga la Sinedriu. Acolo am vorbit cu stăpânul Simeon.

– Și romanii?

– O să vină și ei. Așteaptă întâi să se întoarcă patrula sau cam așa ceva.

– Bine. Să vedem dacă până atunci...

Cercetă din ochi încăperea, fără a face un singur pas spre trupul neînsuflețit. Să se apropie de un leș însemna, pentru un evreu pios, să devină impur, o impuritate cu atât mai mare cu cât crima fusese săvârșită cu sălbăticie. Filon socotea însă că el, unul, se

găsea într-o cu totul altă situație. După încăierarea cu rebelul și după ce se tăvălise în sânge, scârnă și noroi, oricum va trebui să se purifice. Așa că, dacă examina acum mortul, nu s-ar spurca decât pe jumătate...

Ignorându-l pe Ezechia care încercase să-l oprească printr-un gest, străbătu odaia și se aplecă deasupra lui Ieftae.

– Cu siguranță, opină tânărul după câteva clipe, pieptul i-a fost sfâșiat cu o lamă ascuțită. Tăieturile sunt adânci, așa explicându-se de ce sângele a curs din belșug. Totodată, ele alcătuiesc un... da, un soi de desen sau de linii paralele, ușor piezișe de la dreapta la stânga. Putem număra... zece. Zece tăieturi dintre care două mult mai scurte. Cam ca zgârieturile făcute de un animal. De parcă... De parcă o fiară s-a năpustit asupra lui cu ghearele scoase. Totuși...

Se răsuci spre Ezechia care-l privea țintă.

– Totuși, nu rănile acestea i-au pricinuit moartea. Se văd alte urme foarte clare pe gât. Umflături și pete roșii. Ieftae trebuie să fi fost mai întâi sugrumat și apoi crestat cu lama. Iată de ce, bănuiesc eu, nimeni nu l-a auzit țipând.

– Neîndoielnic, fiule, ai un dar aparte pentru observații și deducții! Însă, dacă sărmanul nostru prieten era deja mort, de ce să te înverșunezi într-atât împotriva lui? Și care-i rostul acestui șnur caraghios în jurul gurii?

– Nu știu. Poate... Credeți că pot să-l deznod înainte să vină romanii?

– Nu! zise răspicat bătrânul. Puterile mele nu sunt atât de mari și cercetarea crimelor cade în sarcina

autorității imperiale. Iar tribunul Iulius ține tare mult la privilegiile sale. În plus, nu uita că azi mergem la Templu. Cu câteva zile înaintea Paștelui să-l atingi pe bietul Ieftae... Nu s-ar cuveni.

– Să mă ierți, preacinstite Ezechia, dar înțelesesem că doreați să veniți aici cât mai repede.

– Adevărat. E important ca Sinedriul să-și facă o părere limpede despre cele întâmplate, în caz că s-ar încerca să ni se ascundă ceva. Pe de altă parte, însă, dacă Iulius are impresia că încercăm să ne ocupăm noi de cercetări în locul lui, o să ne îndepărteze cu totul. Iar asta ar fi și cel mai grav. Să dăm dovadă, așadar, de tact. Tact mai presus de orice.

Cu părere de rău, Filon se ridică în picioare.

– Probabil ai dreptate. Dar sunt curios ce-o să zică romanii despre misterul acesta. Dacă ușa era încuiată pe dinăuntru, cum a reușit asasinul să pătrundă în odaie? Și cum a reușit apoi să iasă? Fereastra e mult prea strâmtă ca să...

Se auziră ciocănituri în ușă la catul de jos. Mandu se grăbi să deschidă.

– Cu siguranță e Iulius, șopti Ezechia, cu o undă de îngrijorare în glas. Nu lasă în seama nimănui treburile de acest fel...

– Atunci ar fi mai bine să nu mă găsească aici. Deja bănuiește că l-am ajutat pe răsculat, iar dacă mă mai vede și lângă un mort...

– Te-ai gândit bine. La parter e o sală de primire. Așteaptă-mă acolo, voi veni după tine.

Filon alergă spre scară și sări de pe ultima treaptă tocmai când romanii dădeau să intre. Văzu coifurile sclipind în lumină și se aruncă spre prima ușă din fața lui. Încuiată.

– Aici e casa lui Ieftae? întrebă vocea gravă a tribunului militar Iulius.

– Da, domnia ta, îngăimă Mandu.

Filon se repezi sub scară. În dreapta descoperi o altă ușă. Cu mare grijă apăsă pe clanță și se strecură în ceea ce trebuia să fi fost un salon, cufundat acum în întuneric. Lăsă ușa crăpată și rămase lipit de ea ca să tragă cu urechea.

– Ești sclavul lui Ieftae, nu? continuă Iulius pe ton iscoditor. Și, din câte mi s-a spus, ultimul care l-a văzut în viață, adevărat? Du-mă la el și încearcă să nu mă minți. N-ai fi primul sclav care și-a omorât stăpânul.

Pași grei răsunară pe trepte: Iulius era însoțit de cel puțin trei legionari. Ajunși sus, probabil că Ezechia și Simeon îl salutaseră, căci tribunul le spuse zeflemitor:

– Ei bine, Sinedriul își descoperă mai repede morții decât dușmanii!

– E o problemă de cea mai mare însemnătate, îi răspunse Ezechia. Știi cine era Ieftae și ce urmări poate avea pentru noi dispariția lui.

– Știu, Ezechia, bineînțeles că știu. Dar te cunoșteam drept un om care-și păstrează sângele rece. De altfel, voiam să mai discut cu tine despre ceva. Despre un egiptean pe care am pus mâna mai devreme. Potrivit spuselor sale...

Se îndepărtară pe coridor și vorbele lor se pierdură, acoperite de zăngănitul lăncilor. Filon vru să iasă din ascunzătoare ca să audă mai bine, însă simți o mișcare în spatele lui. Cineva îl observa. Se răsuci pe călcâie, gata să se apere:

– Cine-i acolo? întrebă.

În penumbră deslușì o siluetă neclară pe unul dintre divane.

– Nu-ți lipsește îndrăzneala, răspunse un glas din care răzbătea suferința. N-ai pic de respect? Intri aici ca un hoț și-mi ceri tot mie socoteală?

O femeie... Filon își dădu seama că greșise. Văduva lui Ieftae, fără îndoială. Ce-i drept, n-avea nicio scuză.

– Fapta mea e de neiertat, doamnă, m-am lăsat înșelat de întuneric. Însă orice... orice ai putea crede despre mine în această zi de doliu și reculegere, sunt slujitorul tău.

Puse un genunchi la pământ și rosti în șoaptă câteva cuvinte.

– *Amen*... încheie ea când Filon termină.

Tânărul se ridică. Femeia, înfășurată într-un văl ce-i acoperea părul, stătea sprijinită pe un soi de pernă. Filon nu-i distingea trăsăturile, dar simți limpede violența din glasul ei:

– Oricine-ai fi, nu scapi doar cu o rugăciune. Vreau să aflu mai întâi cine ți-a îngăduit să intri aici. Și fii convingător, altminteri le dau de știre celor care te caută.

– Mă... mă numesc Filon, doamnă, și vin din Alexandria. L-am însoțit pe Ezechia în casa voastră și...

Ea îl întrerupse:

– Pe Ezechia? De unde și până unde?

– Îl cunosc doar de câteva ore: el mă găzduiește la Ierusalim. Dimineață, m-am confruntat cu o întâmplare neplăcută care poate că nu-i străină de această crimă...

– Ce fel de întâmplare neplăcută?

– Am întâlnit un rebel pe care romanii îl vânau în cartierul parfumierilor. Presupun că ar putea exista o legătură.

– Ia te uită... Un rebel în cartierul nostru...

– Sunt singurul care l-a văzut și din acest motiv Ezechia mi-a îngăduit să-l însoțesc.

– Cum arăta?

– Răzvrătitul? Un bărbat tânăr, cu barba și pletele roșcate și nasul delicat.

– Nu-mi spune nimic. Decât că nu l-am văzut prin preajmă. Dar domnia ta, domnia ta ce interes ai în toată povestea asta?

– Ce interes am? Niciunul. Am venit la Ierusalim în numele fratelui meu care a trimis bani pentru decorarea Templului. Atât și nimic altceva.

Dacă Filon sperase s-o îmbuneze prin vorbele sale, dăduse greș. Ba dimpotrivă, simți că vocea ei se înăsprește.

– Așadar, ești la fel ca Ezechia, în cârdășie cu cei din Templu.

– Cei din Templu?

– Preoți, leviți[1], toată șleahta aflată în slujba romanilor.

– Ei bine, nu prea pricep ce vreți să spuneți. Însă m-am ascuns când a sosit tribunul Iulius, deoarece nu voiam să dau ochii cu el. Ne-am contrazis în privința răzvrătitului.

Se așternu o tăcere îndelungată, timp în care Filon nu cuteză să se miște de teamă ca văduva să nu înceapă să țipe. Ea însă părea pierdută în gândurile sale.

– Alexandria, murmură ea... De ce nu, la urma urmei? Și adăugă cu glas tare: Bănuiesc că n-am de ales, așa că o să mă încred în domnia ta. Fă puțină lumină, trebuie să-ți văd fața.

Cu mișcări stângace, Filon scoase împletiturile vegetale prinse-n rame la ferestre. Soarele năvăli în încăpere, jucându-se pe mozaicul alb cu roșu de pe jos, luminând pe rând cuferele din lemn gălbui, măsuța ovală și vasele din alabastru de pe ea, velința groasă de lână întinsă pe zidul din spate. Lungită pe unul dintre cele două divane, soția lui Ieftae îl țintuia cu privirea pe Filon, de parcă încerca să vadă în străfundurile ființei lui. Era de-o frumusețe năucitoare și mult mai tânără decât ar fi crezut el. Ochii migdalați erau negri ca tăciunele, buzele cărnoase păreau desenate cu cerneală viorie, iar tenul arămiu strălucea sub albeața vălului. După cum cerea tradiția, își sfâșiase veșmântul în dreptul inimii, în semn de profundă

[1] Preoți de rang inferior, care se ocupau cu muncile de jos din Templu (n.a.).

durere. Ruptura lăsa să i se întrezărească pielea și tânărul se înfioră. Se sili să se uite doar la chipul ei.

– Am nevoie de ajutorul domniei tale, rosti ea într-un târziu. Crima aceasta... nu-i o crimă oarecare. Sunt pe deplin convinsă. Și nu doar pentru că e vorba despre tatăl meu.

Filon nu-și ascunse mirarea:

– Tatăl?

– Da, tata. Zâmbi firav: Ți-am ghicit nedumerirea adineaori. Dar asta nu contează. Numele meu e Batșeba și sunt fiica lui Ieftae. Mama a murit acum multă vreme și doar noi doi trăiam aici, noi doi și Mandu. Să revenim însă la nenorocirea care tocmai s-a petrecut... N-am văzut nimic, n-am auzit nimic. Ucigașul a intrat, apoi a ieșit, ca prin farmec. N-a lăsat niciun semn. În afara cumplitei sale fapte. Sărmanul tata, un om atât de bun... Își șterse o lacrimă și începu iar să vorbească pe un ton plin de însuflețire: Vreau să-l răzbun, pricepi? Cu orice preț. Oricât timp mi-ar lua, oricâte piedici mi-ar sta în cale, îl voi găsi pe cel care a făcut asta. Cu viața o să plătească, mă leg cu jurământ aici.

– Romanii și Sinedriul sunt acolo sus, căută Filon s-o liniștească. Se vor strădui din răsputeri să-l aresteze pe vinovat și să-l pedepsească.

– Să nu crezi așa ceva. Fiecare își urmărește propriile planuri și uneltirile lor nu au nicio legătură cu adevărul. Când vor înțelege ce se petrece, va fi prea târziu. Ah, de nu eram femeie... Și de n-aveam blestematele astea de picioare!

Se plesni peste coapsă, lăsându-l pe Filon tare descumpănit.

Chiar atunci silueta lui Ezechia se ivi în pragul ușii:

– Trebuie să plecăm imediat! Romanii se pregătesc să răscolească toată casa. Simeon caută să-i mai țină pe loc, dar avem foarte puțin timp la dispoziție!

3

După ce se spălă atent în primul bazin, Filon coborî treptele ce duceau la baia rituală. Bazinul de formă dreptunghiulară fusese cioplit sub o boltă de piatră și primea apă de la un izvor printr-un sistem de canalizare foarte scump. Era privilegiul bogaților să aibă propriul *miqveh*, cea mai mare parte din locuitorii Ierusalimului mulțumindu-se cu băile deschise pentru oamenii de rând în vecinătatea Templului. Tânărul rosti câteva cuvinte de binecuvântare, înaintă până în mijlocul *miqveh*-ului și se cufundă de trei ori în apa limpede și răcoroasă. Îl încercă de îndată un sentiment de plenitudine. După agitația dimineții, acum i se părea că se adâncise în el însuși, regăsindu-și, purificată de orice murdărie, partea fericită și încrezătoare a sufletului său, singura vrednică a se înfățișa privirii Ziditorului. Pe când se ștergea și-și potrivea tunica pregătită de Nertari, fu cuprins de o dulce beatitudine. Curând avea să vadă, în sfârșit, Templul!

Odată îmbrăcat, străbătu grădina în căutarea lui Ezechia. Acesta îl aștepta la umbra unor migdali ale căror flori albe și roze începeau să se deschidă. Masa fusese

aranjată după moda romană și Filon luă loc pe una dintre bănci, având sub ochi o abundență de mâncăruri reci: potârnichi cu mărar în aspic, pești în crustă de sare, felurite salate de năut și de linte asezonate cu struguri și smochine, pastă de usturoi și castraveți drept garnituri și plăcinte de orz cu miere. Ezechia își înmuie degetele într-un urcior cu gura largă, turnă puțină apă peste mâna dreaptă, apoi peste cea stângă și spuse cu glas scăzut „Binecuvântat fii Tu, Doamne, care faci să crească pâinea din pământ". După care apucă o carafă din bronz, cu toarta elegant lucrată, și turnă vin rubiniu în două cupe, îndemnându-și oaspetele să guste.

– Bea, bea, trebuie să fii însetat! Adineaori a plecat de la mine Simeon. Romanii n-au descoperit nimic. Au răscolit casa, au verificat fiecare odaie, au cercetat grădina. Nici urmă de ucigaș. Cu neputință de aflat cum a intrat sau cum a ieșit.

– Au examinat cadavrul?

– Nu încă. Un medic de la fortăreața Antonia ar trebui să se ocupe de asta azi după-amiază. Dacă am înțeles eu bine, tribunul Iulius nu vrea s-o facă el însuși. Din fericire, i-a îngăduit unui om de-al nostru să rămână acolo. Măcar suntem siguri că trupul nu va fi profanat. Orice s-ar întâmpla, i-am spus lui Simeon că noi doi vom merge la Templu. O să ne dea el de știre dacă apare ceva nou.

– Domnia ta îl crezi pe tribunul Iulius în stare să facă lumină asupra acestei crime?

– Dacă vrea Atotputernicul! E un bărbat cu mintea ageră și-și dă seama când i se ascunde ceva. Deși

trufia îl orbește uneori. Și apoi, suntem în Iudeea, n-are o sarcină ușoară.

– Din pricina răzvrătiților?

– Răzvrătiții? A, da!

Ezechia rupse bucata cea mai cărnoasă dintr-o potârniche și o unse din belșug cu pastă de usturoi.

– Nu există doar răzvrătiții... Ori, mai bine zis, curând nu vor mai exista doar câțiva răzvrătiți! De trei luni de când romanii se află în Ierusalim, țara întreagă e în pragul revoltei.

– Dar a trecut peste jumătate de veac de când Palestina a fost cucerită.

– Oficial, da. Însă, de-a lungul acestor ani, ne-am păstrat obiceiurile și într-o oarecare măsură și regii. Irod[1] își datora, poate, tronul împăratului și a fost, fără îndoială, un tiran, dar cel puțin era pe jumătate evreu. De altfel, nu s-a apucat el să reconstruiască Templul? Și oarecum la fel stăteau lucrurile și cu fiul său, Arhelaus[2].

– Și cu toate acestea... Chiar Sinedriul a stăruit ca Arhelaus să fie înlăturat, nu-i așa? Ca atare, nu din pricina Sinedriului romanii administrează ei înșiși provincia acum?

Ezechia își goli cupa înainte de a răspunde:

– Nu greșești când spui asta. Află că am făcut parte din solia care a mers la Roma acum un an. Ca să-l

[1] Irod cel Mare, rege al Iudeei între anii 37 și 4 î. Hr. (n.a.).

[2] Primul fiu al lui Irod cel Mare, care a guvernat Iudeea între anii 4 î. Hr. și 6 d. Hr. (n.a.).

întâlnim pe Augustus[1] și să-i mărturisim păsurile noastre. Arhelaus era lacom și hain, romanii o știau. Doar că, în ceea ce ne privește, ne-am arătat naivi. Credeam că împăratul va dovedi destulă înțelepciune încât să numească un suveran mai potrivit dorințelor noastre. În fapt, i-am oferit pe tavă motivul pe care-l căuta de atâta vreme. L-a alungat pe Arhelaus, dar și-a trimis legiunile în locul lui.

– Și aici la Ierusalim nu vi s-a reproșat asta?

– Ei bine, noi înșine, cei care alcătuiam solia, eram împărțiți în două tabere. Unii... Stătu în cumpănă câteva clipe. Unii și-au dat seama că leacul va fi mai rău decât boala. În seara primei întrevederi cu Augustus, s-a pus chiar problema să plecăm. Eu și alți câțiva doream, dimpotrivă, să rămânem și să negociem tot ce se putea. Numărul soldaților din orașul sfânt, de pildă. Pot spune, cred, că datorită nouă grosul trupelor se găsește azi în Cezarea, și nu în Ierusalim. O să spui că e o victorie măruntă, dar eu stărui să cred că Augustus luase hotărârea înainte de venirea noastră. N-aveam cum scăpa de prezența romanilor aici.

Filon avu o intuiție:

– Nu cumva... nu cumva, din întâmplare, Ieftae a făcut și el parte din solie?

Ezechia lăsă dumicatul pe care se pregătea să-l ducă la gură.

– A... a făcut și el parte, într-adevăr.

– Și a fost printre cei care voiau să întrerupă negocierile cu împăratul?

---

[1] Împărat roman între anii 27 î. Hr. și 14 d. Hr. (n.a.).

– Cel mai înverșunat dintre ei, cu siguranță. Dacă l-ai fi cunoscut pe Ieftae, ai fi... Of! poate-i mai bine să-ți povestesc toate lucrurile acestea de la început.

Își șterse cuțitul și se ridică în capul oaselor, de parcă avea de gând să țină o lungă cuvântare.

– Ieftae era un om cu vază în comunitatea noastră. Nu pentru că ar fi fost din cale afară de bogat sau de sârguincios în Sinedriu. Era mai mult de-atât. Era unul dintre capii grupării fariseilor. Bănuiesc c-ai auzit vorbindu-se despre farisei, nu-i așa?

– Da, am auzit de numele lor. Dar ce reprezintă ei, de fapt, nu știu.

– Atunci o să încerc să-ți explic pe scurt. Să zicem că de mai bine de-un secol două grupuri importante își dispută puterea în Ierusalim: saducheii și fariseii. Saducheii sunt, oarecum, susținătorii Templului: preoți, leviți, familii de vază. Grija lor a fost, dintotdeauna, păstrarea ordinii, fapt ce i-a îndemnat să-i sprijine pe cei care ne stăpânesc azi. Câtă vreme nu împiedică bunul mers al treburilor din Templu, desfășurarea sacrificiilor sau strângerea dărilor, romanii se pot bizui pe ajutorul saducheilor.

– Situație des întâlnită în provinciile Imperiului.

– Firește. Numai că, la noi, i se adaugă rivalități religioase. Spre deosebire de saduchei, care păzesc cu strășnicie autoritatea Templului, fariseii sunt de părere că religia aparține tuturor. Că oricine poate dobândi puritatea preoților dacă urmează întocmai legile Torei. Și că, deși Templul e inima sacră a cultului nostru, nu e totuși singurul său loc... Asemenea cuvinte

i-au deranjat pe cei puternici, însă i-au câștigat pe oamenii de rând, care-i ascultă și-i respectă pe farisei. Fără a mai pune la socoteală că aceștia țin școli care, pe lângă învățătura Scrierilor Sfinte, le oferă oamenilor sfaturi pentru viața de toate zilele. Au dobândit o atât de mare autoritate morală, încât saducheii au trebuit să le asigure un loc în Sinedriu și în orice solie pe care-o trimit undeva. Dar au făcut-o fără tragere de inimă, îți dai seama...

– Și fariseii se împotrivesc ocupației romane?

– Nu pe față. Dar se înțelege de la sine că pentru ei prezența în orașul sfânt a unor păgâni înarmați reprezintă un sacrilegiu monstruos. Aceasta era și părerea lui Ieftae când ne aflam la Roma: mai bine un suveran rău, dar evreu, decât un împărat necredincios și blasfemator. Și pe undeva, cele întâmplate ulterior i-au dat dreptate.

– S-ar putea ca asasinatul să aibă legătură cu aceste certuri?

Ezechia își plecă ochii și glasul lui își pierdu din siguranța de până atunci:

– Tare n-aș vrea. Un omor săvârșit cu atâta cruzime nu poate fi... n-ar trebui să fie decât fapta unui nebun. Însă mai presus de orice trebuie să ne temem de cum va primi poporul vestea. Dintre toți înțelepții farisei, Ieftae era cel mai iubit. Pe seama cui vor pune zvonurile această crimă? Pe seama romanilor? A saducheilor? Și într-un caz, și în celălalt, sângele riscă să curgă.

– Ceea ce înseamnă că, vrând-nevrând, moartea lui Ieftae le servește și răzvrătiților. Dacă intenționează

să ridice la luptă Ierusalimul, crima aceasta îi poate ajuta.

– E și asta o posibilitate, recunoscu Ezechia, deloc în largul său. Dar răzvrătiții nu se mulțumesc doar cu Ierusalimul. Iudeea, Samaria, Galileea, Decapole... vor să atragă în război întreaga Palestină. Și din acest punct de vedere romanii le-au dat o mână zdravănă de ajutor: au hotărât ca în săptămânile următoare să înceapă recensământul evreilor. Or, când zici recensământ, zici dări noi... Împăratul își numără supușii înainte de a-i pune să plătească. Nici nu e nevoie de mai mult ca să încingă spiritele.

– O răscoală pare, așadar, posibilă?

– Of! De săptămâni bune mă străduiesc să conving Sinedriul că e nevoie să ne unim și să dovedim poporului că lucrăm pentru el. Că o răzmeriță împotriva unui dușman atât de puternic ar duce la o și mai severă oprimare. Și că Ierusalimul ar putea pierde tot.

Își turnă încă o cupă cu vin. Mâinile îi tremurau.

– Nimeni n-a vrut să mă asculte, firește. Stăpânirea romană a înălțat stavilele și a adâncit prăpastia dintre noi. Saduchei, farisei, fiecare caută mai ales să capete întâietate în fața celuilat. Mai rămâne, totuși, o șansă. Mâine trebuie să mă duc la Cezarea ca să pledez pentru ultima oară în fața procuratorului[1]. Dacă acceptă să amâne recensământul, vom scăpa, poate, de ce-i mai rău. Dacă nu...

[1] Reprezentant al împăratului roman în provinciile cucerite (n.a.).

Se așternu o tăcere lungă, de care Filon se folosi ca să-și îndrepte din nou atenția asupra bucatelor din farfuria sa. Se înfruptă din carnea fragedă de pasăre, amestecând-o cu aromele fine de linte și smochină și stropi totul cu vin parfumat de pe colinele Hebronului. Aerul era cald, cerul luminos, o adiere ușoară însufleța frunzele copacilor. De n-ai fi văzut chipul mâhnit al bătrânului, ai fi putut crede că trăiești unul dintre acele momente simple și perfecte care bucură inimile oamenilor. Însă dincolo de orizont se anunța furtuna.

– Iartă-mă, scumpe Ezechia. Aș vrea să te întreb... Îl cunoșteai bine pe Ieftae? Adică lăsând la o parte că nu împărtășeați aceleași păreri?

Întrebarea îl smulse pe interlocutorul său din meditația în care se adâncise:

– Pe Ieftae? Oh, da. Am fost prieteni în tinerețe. Mergeam adesea împreună la sinagogă. Din păcate, după ce i-a murit soția, s-a schimbat mult. Ceea ce ar fi trebuit să ne apropie – eu eram deja văduv – ne-a îndepărtat, deși nu-mi dau seama de ce. A devenit mai rece, mai reținut. Și mai sever, deopotrivă, în privința credinței și a rânduielilor religioase. S-a alăturat fariseilor și și-a însușit obiceiurile lor. A ajuns printre fariseii de frunte, tunând și fulgerând împotriva celor din Templu. Dar știa și să le vorbească oamenilor de rând și le dedica o mare parte din timpul său. Se pricepea ca nimeni altul să tălmăcească Scrierile Sfinte și să-i facă pe neștiutori să le înțeleagă. Moartea lui va pricinui o adevărată suferință în rândurile poporului.

– Și... fiica sa?

– Batșeba? Nu prea știu ce să cred despre ea. Nenorocirea a lovit-o fără milă, nu încape îndoială. Însă am simțit-o întotdeauna bănuitoare față de mine. Presupun că nu mă prea place.

– Nenorocirea? Ce fel de nenorocire?

Filon căută să rostească într-o doară aceste cuvinte. Totuși, răspunsul îl interesa mai mult decât s-ar fi cuvenit.

– A fost mai întâi o întâmplare nefericită care a lipsit-o de picioare. Apoi i-a murit mama, pe când ea era doar o copilă. Toate astea i-au influențat caracterul.

– Nu mai poate să meargă?

– Cineva trebuie s-o ducă de colo-colo. Mandu, de obicei. Eu, unul, recunosc că mă feresc să mă aflu în preajma ei. Atâtea drame, atâtea lacrimi... Și-acum, uciderea tatălui ei. Cine știe? N-ai cum să nu te gândești că fata atrage blestemele.

Rupse un colț de plăcintă cu miere și se ridică brusc în picioare.

– Haide, că trece după-amiaza! Trebuie să mergem la Templu înaintea orei pentru sacrificii. Gad, marele preot, e nerăbdător să vă cunoască!

4

Ierusalimul! Ierusalimul era în întregime un miracol!

Pe măsură ce-o descoperea, Filon își dădea seama de ce cetatea Domnului era unică. Așezat departe de

mări și de cursurile de apă, pierdut în mijlocul pământurilor pustii, înălțat pe coline greu accesibile, departe de drumuri și de vadurile negustorești, Ierusalimul n-ar fi trebuit să vadă niciodată lumina zilei. Și totuși, câtă forță, câtă viață! Îl străbăteau în lung și-n lat mii și mii de pelerini, cu părul desfăcut sau împletit în cozi, cu bărbi stufoase sau cu obrajii spâni, cu brațe goale sau acoperite de brățări, cu pielea ca laptele sau arsă de soare și vânt, cu buze ce amestecau aramaica și ebraica, romana și greaca, graiurile Idumeei și ale Samariei, evrei veniți în număr mare din toată lumea pentru sărbătoarea Paștelui.

Apucând pe drumul ce ducea la Templu, Ezechia trecu pe lângă palatul lui Irod, o construcție fastuoasă și întărită, unde locuia procuratorul Romei când rămânea în oraș. Irod fusese un tiran sângeros care îi ucisese pe jumătate dintre ai săi și-i arsese de vii pe potrivnici, însă splendoarea grădinilor sale și frumusețea aleilor de marmură atrăgeau întotdeauna nenumărați hoinari. Apoi cei doi bărbați trecură de poarta ce dădea spre cartierele negustorești din Tiropeon. Acolo făcuse Ezechia avere. Bunicul său fusese un țăran înstărit din Gamala, în nordul țării, iar tatăl său avusese ideea să se mute la Ierusalim ca să vândă grâul familiei. Ezechia continuase apoi negoțul, adăugând și alte mărfuri: purpură din Tyr, sticlărie din Sidon, vinuri din Ascalon și Lydda, papirus și lemn prețios din Ierihon, pește uscat din Gennesaret, boi grași din Pereea... Acum avea magazii uriașe în spatele pieței și vorbea cu mândrie despre enormele

urcioare cu ulei, însemnate cu sigiliul său, ce așteptau să ia calea Templului. Cu aceeași mândrie povestea și despre ultima sa găselniță, o brutărie ridicată lângă Poarta Apelor, care putea să ofere zilnic pâini rotunde și împletite pentru mai bine de o mie de oameni. Când Filon îl întrebă dacă băiatul său vădea aceeași aplecare spre negoț, chipul bătrânului se înnegură: fiul său nu voise să rămână la Ierusalim și alesese să se întoarcă în nord, pe pământul strămoșilor. Filon își dădu seama că subiectul e delicat și preferă să nu stăruie asupra lui.

Străbătură piața, la umbra vastelor porticuri ce-i apărau de soare pe vânzători și puzderia de gură-cască. Dimineața puteai să cumperi mâncare, iar apoi, când măturătorii își isprăveau treaba – cetatea Domnului trebuia să se remarce printr-o curățenie fără cusur –, după-amiaza venea rândul meșterilor să-și laude marfa: olari, ceramiști, vânzători de unelte și de cuțite, țesători, pielari, vânzători de pomezi și ierburi de leac, adică peste treizeci de tarabe între care se îngrămădea o mulțime zgomotoasă. Brusc, în capătul pieței, un bărbat cu vârstă incertă se urcă pe ghizdul unei fântâni ca să le țină o predică trecătorilor:

– El va veni, prieteni, să fiți siguri că El va veni! Nu vă pierdeți nădejdea, înălțați rugăciuni! El se va ivi în curând dinspre Apus și marea necredincioșilor se va deschide înaintea lui! O să învârtă deasupra capului sabia de foc și Ierusalimul va fi eliberat! Eliberat, da! E Paștele, prieteni, Paștele Mântuitorului!

Nu putu să-și continue discursul căci șase legionari, care supravegheau discret locurile, se grăbiră să-l

oprească. Îl făcură să coboare purtându-se cu el fără asprime – n-avea rost să-l îmbrâncească și să stârnească astfel o răzmeriță – și-l duseră departe în timp ce el continua să strige:

– Paștele Mântuitorului, prieteni, Paștele Mântuitorului!

Majoritatea mușteriilor nu urmăriseră scena și doar câțiva protestaseră. Filon se întoarse spre Ezechia:

– Cine era?

– Oh, unul dintre profeții care vestesc pretutindeni venirea unui Mesia. Sunt tot mai numeroși de când romanii au intrat în Ierusalim.

– Și poporul îi ascultă?

– Aici, la piață, n-au nicio șansă, locul e păzit cu strășnicie. Dar, dacă te îndepărtezi de centru, îi întâlnești adesea la un colț de stradă, predicând în fața unor grupuri mici de oameni cu mintea înfierbântată. Evreii vor să creadă că ocupația romană e ultima încercare pe care le-o trimite Atotputernicul și că din durerile noastre se va naște Mântuitorul. Ziua Judecății și a răzbunării!

– Domnia ta nu le împărtășești speranța?

– Văd mai degrabă că ei suflă peste jăratic ca să aţâțe focul. Și că vor deveni părtași la un măcel cumplit. Regelui regilor, binecuvântat fie El, nu-i pasă de acești guralivi în zdrențe.

Ajunseră la viaductul ce trecea peste valea Tiropeonului și Filon încremeni, cuprins de emoție. În fața lui se înălța Templul Atotputernicului, de-o măreție dincolo de orice închipuire. Se ridica deasupra văii lui

David cu aproape patruzeci de coți[1], iar în lungime măsura vreo mie. O bucată din Ierusalimul ceresc coborâtă în oraș. Giganticele blocuri de piatră albă, acoperite cu foiță de aur, sclipeau în soare, obligându-i pe pelerini să-și ferească privirea. La bază, zeci, sute de muncitori forfoteau de colo-colo, întărind fundațiile și zidurile. La fiecare intrare aștepta un șir impresionant de credincioși alături de animalele aduse pentru sacrificii.

– N-am văzut niciodată ceva asemănător, șopti Filon.

– E casa Domnului.

Înaintară până la poarta principală, tăiată în zidul apusean și care dădea spre Curtea Neamurilor. Aceasta era o esplanadă uriașă, unde putea să încapă un număr de oameni de câteva ori mai mare decât populația Ierusalimului. Șapte sau opt mii de persoane treceau în toate direcțiile, așteptând împlinirea sacrificiilor, în vreme ce măturătorii se luptau cu praful ce se răspândea dinspre șantier. Singurele colonade terminate erau cele de la Porticul Regal, ce închidea latura de la miazăzi și unde se desfășura o activitate intensă. Filon se duse să plătească dările evreilor – o monedă de argint pentru el și fratele său – și îmbulzeala de acolo îl lasă aproape fără cuvinte:

– Așa... așa e mereu?

– Azi nu-i nimic, îi răspunse, amuzat, Ezechia. Să vezi ce se întâmplă de Paște!

Într-adevăr, locul aducea mai degrabă cu bazarurile din Persia decât cu un lăcaș religios. Exista, mai

[1] Un cot măsoară aproximativ 0,5 metri (n.a.).

întâi, colțul zarafilor unde se schimbau monedele din tot Imperiul în argintul Templului, singurul primit ca ofrandă pentru Yahve. Întrucât nicio regulă clară nu stătea la baza acestor schimburi, izbucneau adesea certuri între pelerini și zarafi. Totuși, strigătele lor se pierdeau, acoperite de behăituri răsunătoare și mugete neliniștite, dat fiind că alături, într-un spațiu îngrădit, se strângeau animalele menite sacrificiilor. După ce alegeai unul – vițel, capră, oaie, o turturică sau un porumbel într-o colivie de lemn –, te tocmeai cu preoții care se îngrijeau de vânzare și duceai apoi animalul la altar. În sfârșit, porticul adăpostea un șir de dughene de unde puteai cumpăra vin, tămâie, făina de cea mai bună calitate pentru ofrande, precum și felurite mărunțișuri: mici coliere, brățări pentru gleznă, cutii cu mirodenii, inele mai mult sau mai puțin prețioase, obiecte sculptate în lemn sau fildeș. Dughenele nu duceau lipsă de mușterii, întrucât Legea impunea credincioșilor să cheltuiască la Ierusalim a zecea parte din veniturile lor. Asta te ajuta să-ți faci o idee despre sumele considerabile ce se învârteau aici.

– Știi ale cui sunt majoritatea dughenelor? șopti Ezechia la urechea tânărului. Ale lui Gad, marele preot, și ale apropiaților săi. Tocmai privilegiile de acest fel vor să și le păstreze saducheii. Haide, e timpul să ne întâlnim cu el.

Îl apucă de braț pe tânăr și-l conduse spre mijlocul curții unde se ridica, impunător, sanctuarul Domnului. Reconstrucția lui, cerută de Irod, ceruse munca îndârjită a mii de preoți, pregătiți anume în meseriile

de prelucrare a pietrei. Acum sanctuarul se înălța ca un cub gigantic de marmură și aur, măsurând mai bine de o sută de coți, împrejmuit de un zid fortificat ce-i oprea pe păgâni să intre. Filon ar fi vrut să urmeze aceeași cale ca simplii credincioși, să treacă de prima balustradă, să străbată mai întâi Curtea Femeilor, apoi pe cea a Bărbaților, să se apropie treptat de locul sacrificiilor și al Prezenței divine, însă Ezechia hotărî altceva. Deschise o ușă laterală și-l călăuzi pe tânăr în interiorul unuia dintre cele șase turnuri ce protejau edificiul. Acolo, supraveghetorul Templului îi rugă să poposească o clipă înainte de a-i conduce într-o încăpere micuță, cu scaune și draperii, unde aveau loc, de obicei, adunările restrânse ale Sinedriului. În spatele sălii, luminat de două sfeșnice imense, marele preot trona într-un jilț de bronz împodobit cu ciucuri albaștri. Era un bărbat în puterea vârstei, să fi avut, poate, vreo patruzeci de ani, cu trăsături aspre și autoritare, barbă fină și părul ascuns sub o bonetă largă. Peste tunica de in purta roba scurtă de efod, garnisită cu douăsprezece nestemate ce întruchipau cele douăsprezece triburi ale lui Israel.

– Iată-l, așadar, pe oaspetele nostru din Egipt... Apropie-te puțin ca să te văd.

Filon făcu un pas în față, urmărit de privirea pătrunzătoare a marelui preot.

– E o onoare pentru noi să primim la Ierusalim pe ruda unui binefăcător atât de darnic. Mi s-a spus că, din păcate, e bolnav.

– Fratele meu s-a molipsit de friguri într-una dintre călătoriile sale pe Nil.

– Pentru strângerea dărilor, presupun.

– Adevărat. Are sarcina să adune dările de la Alexandria până la Elefantina. Și cum vremea e umedă în acele ținuturi...

– Apa e întotdeauna un dar al cerului, însă omul, prin forța împrejurărilor, nu știe să-l primească. Noi, aici, realizăm cu prisosință asta, întrucât anul acesta ducem o lipsă cruntă de ploaie. O să-l pomenim negreșit în rugăciunile noastre. Ai văzut porțile?

– Nu încă. Am venit aici cât am putut de repede și...

– O minunăție. Aurarii noștri au reușit să le dea scânteierea luminii divine. Sunt sigur că fratele tău, văzându-le, ar fi fost copleșit de bucurie în aceeași măsură în care noi am fost copleșiți de bunăvoința sa. Și ca să-i mulțumim...

Se ridică și se îndreptă spre o măsuță joasă pe care se afla un mic sipet argintat. Îl deschise și luă din el un obiect strălucitor pe care i-l întinse lui Filon:

– Iată o copie a cheii de la poarta superioară. Să i-o înmânezi ca semn al prețuirii noastre. Împreună cu recunoștința veșnică a Templului.

Filon ar fi trebuit să se simtă foarte onorat de un asemenea dar, însă ceva din privirea marelui preot îi pricinuia o oarecare stânjeneală. Se grăbi să strecoare cheia într-o cută a tunicii, unde își ținea punga și câteva monede.

– Pe de altă parte, continuă Gad așezându-se din nou în jilț, doream și să te previn. Mi-a ajuns la ureche că de dimineață ai avut niște necazuri cu gărzile romane. În legătură cu un răzvrătit... Și că ai fost zărit ieșind

din casa lui Ieftae. Te superi dacă-ți dau un sfat? Profită de această săptămână de sărbătoare, bucură-ți inima, întoarce-ți sufletul către Domnul. Nu-i acum cel mai potrivit moment s-o faci? Nu-ți îngreuna spiritul cu probleme a căror rezolvare ține de autorități. Există o oarecare nemulțumire în rândurile poporului, ce-i drept. Și felul în care a murit Ieftae ne întristează pe toți. Dar ce-ai zice dacă noi, cei din Iudeea, ne-am duce să-i urmărim pe ucigașii din Theba ori din Alexandria? N-am dreptate, Ezechia?

Acesta încuviință din cap, posomorât, și Filon se întrebă dacă nu cumva cuvintele marelui preot îi erau adresate mai degrabă bătrânului decât lui însuși.

– De altfel, mă tem că Ezechia are multe de făcut până la Paște ca să se mai ocupe și de asemenea lucruri. Mâine pleci spre Cezarea, nu?

Bătrânul dădu iarăși din cap.

– O misiune de cea mai mare însemnătate. Îmi doresc să reușești, căci recensământul nu ne-ar aduce nimic bun... Și nu uita să-i transmiți procuratorului Coponius salutări din partea slujitorilor Templului. Iar acum vă rog să mă iertați, dar trebuie să mă pregătesc pentru sacrificii.

Își flutură ușor mâna în semn că întrevederea se încheiase. În clipa când se întoarse ca să se retragă, lui Filon i se păru că deslușește o mișcare în spatele unei draperii. Un curent de aer sau un trup ce atinsese în treacăt țesătura? Vru să se apropie pentru a se lămuri, însă Ezechia îl zori să plece.

Odată ajunși afară, înainte să apuce a schimba vreo vorbă, supraveghetorul Templului se repezi înaintea lor:

– Așteptam să ieșiți. Tribunul Iulius vă cheamă la fortăreața Antonia.

– Acum?

– Da, acum. Pe amândoi.

– E ora sacrificiilor și aveam de gând să...

– Ordinele sunt clare: trebuie să vă conduc numaidecât la el.

5

Tribunul militar Iulius umbla încoace și-ncolo, trecând și iar trecând prin dreptul ferestrei care domina esplanada Templului. Din încăperea ce-i servea drept cartier general, se vedea fără greutate întreg sanctuarul și, dacă mijeai ochii, reușeai chiar să-i zărești pe credincioșii care se grăbeau să ia parte la ceremonii. Filon se întreba ce căuta el acolo, stând în picioare, în vreme ce Ezechia fusese poftit să se așeze. Un personaj ciudat, îmbrăcat în negru, îl privea stăruitor de pe banca din fața lui.

– Filon, parcă așa te cheamă, nu?

Tonul lui Iulius nu prevestea nimic bun.

– Filon din Alexandria... Filon din Egipt! Curios lucru, totuși! Ia spune-mi, egipteanule, cunoști ce s-a întâmplat aici acum zece ani?

Legionarul arătă cu degetul spre lăcașul Prezenței și tânărul ridică din umeri în semn că habar n-avea.

– A fost o mare răscoală în Ierusalim. Sub nu știu ce rege de-al vostru. În schimb, știu că răzvrătiții s-au adăpostit în aceste curți și au ținut piept mai multe zile soldaților care-i asediau. Câteva zile! Datorită zidurilor groase și a turnurilor ce apără acest... acest... ptiu! Nici măcar nu pricep de ce-l numiți Templu. O casă goală, de fapt, clădită pentru un Dumnezeu fără chip și fără statuie. Un Dumnezeu care, susțineți voi, se află pretutindeni și nicăieri, dar al cărui nume vă interziceți să-l rostiți! Și, cu toate astea, zeci, sute de mii de oameni se vor aduna curând aici ca să-l venereze! Recunoaște și tu că voi, evreii, nu sunteți ușor de înțeles...

– Nimeni nu-i obligă pe romani să ocupe...

Iulius izbucni:

– Știu! Știu ce gândești! Nimeni nu obligă Roma să fie primul imperiu al lumii! Nimeni nu obligă Roma să ocupe Palestina! Doar cuvintele astea le aveți pe buze cu toții! Fără să vedeți că, dacă noi n-am fi aici, încă v-ați război între voi, cu toți regii ăștia ai voștri, cu conducătorii de clan, cu grupările voastre religioase și mai știu eu ce... Fără să vedeți că Roma vă oferă pace, negoț, bunăstare. Ordine! Da, ordine!

– Ordinea nu înseamnă libertate.

Preț de-o clipă, Filon crezu că tribunul o să-l lovească. Însă acesta reuși să se stăpânească și continuă pe un ton mai calm:

– Nu libertatea de a te răzvrăti, în orice caz. Iar în privința asta, nu vă bizuiți pe mine că o să las

Ierusalimul la cheremul vostru. O să primim întăriri. Trei mii de oameni vor ajunge aici peste două zile. Orașul ăsta nu-mi va scăpa din mână chiar de-ar fi să dărâm zidurile sanctuarului. Îl privi pe Filon drept în ochi: Poți să le-o spui și prietenilor tăi.

– Care prieteni?

– N-o face pe nevinovatul. Chiar sperai să mă păcălești cu minciunile tale? Adică un răzvrătit te-a atacat și tu nu știi nimic despre el? Dar a fugit cu calul tău. Și, ca să vezi ce întâmplare, două ore mai târziu te aflai în casa fariseului ucis.

Ezechia sări în picioare:

– Eu sunt singurul vinovat, tribunule Iulius. N-ar fi trebuit să-l iau cu mine pe acest tânăr, recunosc. Dar vestea despre crima ce se petrecuse m-a bulversat și...

– Nu te mai osteni, Ezechia. Nu prea cred în coincidențe. Crima este, după părerea mea, opera răzvrătiților care vor s-o folosească pentru a ridica populația la luptă. Dar le trebuiau niște ajutoare. Iar tânărul acesta a picat cum nu se poate mai bine. Îndreptă un deget acuzator spre Filon: Ia spune, egipteanule, n-o exista în familia ta vreun David sau vreun Iacov?

Filon nu știa ce să răspundă:

– Nu pricep...

– David sau Iacov. Un tată, un unchi, un văr? Vorbește!

– Nu... printre rudele mele, nu.

– Îmi cer din nou iertare, se amestecă în vorbă Ezechia. Discuția aceasta... Îl ai în față pe fiul uneia dintre cele mai bune familii din Alexandria și întrebările tale sunt cel puțin ciudate.

– Ciudate, da, ăsta-i cuvântul nimerit. Emilius, spune-le ce-ai descoperit.

Bărbatul cel mărunțel, îmbrăcat în negru și care tăcuse până atunci, se ridică de pe bancă și începu să vorbească:

– Numele meu e Emilius, sunt medic pe lângă această garnizoană. Tribunul militar mi-a cerut să merg după-amiază la numitul Ieftae acasă pentru a-i examina cadavrul. Pentru început, trebuie să mărturisesc că am cunoscut multe războaie și bătălii sângeroase. Îmi închipuiam că știu totul despre cruzimea oamenilor și plăcerea pe care o au unii de a-și ucide semenii. Însă așa ceva n-am văzut niciodată. Am impresia... am impresia că victima a fost asasinată din alte motive decât moartea, pur și simplu. Vreau să zic că s-a urmărit nu doar dispariția ei, ci folosirea acestei dispariții ca un soi de... un soi de pildă. Sau, și mai bine spus, un avertisment. Ce fel de avertisment, pentru cine și pentru ce, asta nu știu.

Făcu o pauză scurtă ca să-și șteargă tâmplele, de parcă amintirea cadavrului încă îl tulbura.

– Criminalul a sugrumat-o mai întâi, rupându-i gâtul, astfel încât victima să nu poată nici să strige, nici să se zbată. Lucru ce nu s-a dovedit prea anevoios, întrucât omul era destul de slab și deja bătrân. Apoi... apoi l-a ucis, ca să zicem așa, pentru a doua oară, sfâșiindu-i pieptul cu un cuțit. Ar putea fi vorba despre o răzbunare, firește, despre o formă de ură sau despre nebunie. Însă modul în care ucigașul și-a încheiat gestul lasă să se înțeleagă că, dimpotrivă, era în toate mințile. Ați

observat, fără îndoială, șnurul cu care erau cusute una de alta buzele lui Ieftae, nu? Ei bine, când l-am desfăcut ca să-i cercetez gura, am găsit asta sub limbă...

Scoase din buzunar o cutiuță din piele de mărimea unui deget și i-o arătă lui Ezechia.

– E un *teffilin,* opină acesta. Cei mai pioși dintre noi și le prind de brațul stâng, cât mai aproape de inimă. Conțin adesea versete din Biblie. Mai ales din Exod sau Deuteronom. E un mijloc de a purta cu sine înțelepciunea Atotputernicului, căci după cum spun cărțile: „Iată cuvintele mele, să le purtați în voi, în inima voastră, să faceți din ele un semn legat de mâna voastră." Dar... Deschise cu delicatețe cutiuța: Se pare că *teffilin*-ul e gol.

– Când l-am scos, înăuntrul lui se afla o bucată de pergament, făcută sul și prinsă cu un fir de păr.

– Un fir de păr... Într-adevăr, așa cere tradiția. Și unde-i pergamentul acum?

Tribunul Iulius se apropie fluturând o foaie de culoare gălbuie, mare cât o palmă și destul de mototolită:

– Uite-o aici. Emilius și cu mine n-am izbutit să tălmăcim ce scrie și a trebuit să cerem ajutor. De aceea v-am chemat. Cuvintele astea puse laolaltă nu au niciun înțeles pentru noi.

Îi dădu foaia lui Ezechia care, după ce-și trecu iute privirea peste rânduri, începu a le citi cu glas tare[1]:

[1] La origine, ebraica se scria doar cu consoane. Numai lectura cu voce tare permitea reconstituirea vocalelor (n.a.).

> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în țara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăși în fața Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri și dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!

O uimire adâncă îi cuprinse pe toți preț de câteva clipe și Filon profită de acest răgaz ca să descifreze, la rândul său, textul:

– Da, e scris în ebraică, adeveri el, însă cu litere mai degrabă arhaice. Ebraică veche, fără îndoială, poate chiar dinainte de Exil.[1]

– Cunoști, vasăzică, istoria limbilor, egipteanule?

– Spre deosebire de ce-ți închipui domnia ta, nu sunt nici pe departe soldat sau luptător. Cea mai mare parte a timpului mi-o dedic studiilor.

– Studii, i-o întoarse romanul. Și cel care a scris aceste rânduri trebuie să se fi ocupat cu așa ceva...

Ezechia își mângâia nervos barba.

– Din pricina pergamentului ne-ați întrebat adineaori despre David sau Iacov?

– Ba bine că nu! Potriveala sare în ochi! Dimineață îl arestez pe băiatul ăsta. După care este comisă o crimă și iată că în gura mortului se descoperă un mesaj enigmatic despre un necunoscut sosit din Egipt, care va vărsa sângele lui Iacov. Mai mult nici nu-mi trebuie...

---

[1] În anul 587 î. Hr., Nabucodonosor cucerește Ierusalimul și surghiunește o parte din populație în Babilon. Acesta este Exilul (n.a.).

– Apucați pe-un drum greșit, Iulius, sunt convins. Pentru mine, pergamentul nu-i nimic altceva decât o profeție.

– O profeție?

– Da. Despre venirea lui Mesia.

Tribunul izbucni în hohote de râs:

– Mesia! Nu-mi spune că dai crezare acestor baliverne! Că ești la fel ca nătărăii ăia pe care-i adunăm de pe străzi când...

– Nu contează ce cred eu. Și-n plus, nu pretind că textul e autentic. De altfel, dacă nu mă înșel, nici măcar nu-i luat din Scrierile Sfinte.

Îl privi întrebător pe Filon.

– Cuvintele acestea nu-mi amintesc de ceva anume, recunoscu tânărul. Nici din scrierile ebraice, nici din tălmăcirea în greacă folosită în Egipt... dacă-i vorba despre vreun citat, probabil că nu-i corect.

– Păi, și-atunci de ce să ne gândim la o profeție? vru să știe Emilius.

– Din pricina anumitor cuvinte, răspunse bătrânul. „Ziua nazireului", mai întâi. Un nazireu e o persoană importantă pentru noi, o persoană foarte credincioasă care-și închină existența Atotputernicului. Nu-i preot, căci nu slujește în Templu, trebuie să trăiască în mijlocul oamenilor într-o pietate desăvârșită până la împlinirea dorințelor sale. Unii îi văd pe nazirei drept un soi de profeți, alții socot că din rândurile lor se va ivi într-o bună zi Mântuitorul. „Ziua nazireului" ar însemna că respectiva clipă se apropie.

– Cel puțin răzvrătiții au tot interesul ca poporul s-o creadă...

– Sunt de aceeași părere, tribunule. Dar asta nu-i tot. De multă vreme, printre oamenii de rând se spune că Mesia va fi din neamul lui David, cel mai mare rege pe care l-am avut noi vreodată. Asemenea obârșie atribuită nazireului, „ultimul născut din David", vrea să spună că Domnul însuși l-a ales...

– Dar cine-i acest Iacov?

– Acest Iacov, cum îl numești, e nepotul lui Abraham. Din el s-au născut cele douăsprezece triburi ce alcătuiesc astăzi Israelul. Ca atare, „sângele lui Iacov" înseamnă „toți evreii". Adică toți evreii sunt preveniți: dacă vor continua să trăiască în păcat, Atotputernicul îl va trimite pe Veliar să-i pedepsească: „...dacă va păcătui iarăși în fața Domnului său, atunci face-voi Eu pe Veliar să se ridice din hăuri..." Veliar, adică demonul. Profețiile cuprind adesea asemenea avertismente.

Iulius privi o clipă, prin fereastră, Templul deasupra căruia se înălța fumul primelor sacrificii. Părea să cugete și când vorbi, glasul său sună ca venind de undeva de departe:

– Acceptarea prezenței romane e un păcat în ochii profețiilor de acest fel?

Ezechia nu șovăi deloc:

– Pentru un evreu, prezența soldaților străini în Ierusalim e, fără doar și poate, o pângărire. Iar textul pomenește, oarecum, și de asta: Assur era odinioară capitala cuceritorilor asirieni și „oastea din Assur" reprezintă cotropitorii. Cotropitori văzuți adesea drept trimiși ai demonului...

– Cotropitori asirieni sau romani... Nu-i mare diferență între ei, presupun. Am dreptate? Apoi, de parcă răspunsul nici nu conta, încheie vorbind ca pentru sine: Da, îl cred în stare să pună la cale un plan atât de viclean.

– Să fim serioși, Iulius! se înfurie Ezechia. Doar nu te gândești serios că tânărul nostru prieten, abia sosit din Alexandria...

Tribunul militar se răsuci pe călcâie. Orice urmă de îndoială dispăruse brusc de pe chipul său:

– Nu despre egiptean vorbesc. Chiar dacă nu pot spune deocamdată în ce măsură e amestecat în povestea asta și-l sfătuiesc să nu-mi mai iasă în cale. Eu vorbeam despre căpetenia răzvrătiților. Iuda Galileeanul. Bineînțeles că ați auzit deja numele acesta, nu?

– E rostit... e rostit în șoaptă pe ici, pe colo.

– El îi unește pe răsculați. E inteligent și viclean, iar pergamentul ar putea fi foarte bine un șiretlic de-al său. Mai întâi îl ucide pe fariseu pentru a stârni mânia poporului, după care întărâtă spiritele folosindu-se de povestea cu profeția. Având în vedere sărbătoarea Paștelui și mulțimea de pelerini... Sunt aproape sigur că răzvrătiții o să încerce ceva. Zilele astea. Dar voi ști cum să-i primesc, bizuiți-vă pe mine.

– Asta nu ne lămurește însă cum a reușit el să intre și să iasă din casa lui Ieftae, obiectă Ezechia.

– Probabil că Iuda nu l-a ucis cu mâinile lui. Fără îndoială, făptașul e chiar rebelul pe care l-am urmărit în cartierul parfumierilor. Cât despre modul în care a acționat...

Își scărpină fruntea.

– Poate a avut un complice în interiorul casei. Sclavul, de pildă.

– Mandu? Ținea la stăpânul lui ca la un tată.

– Nu spune prostii, Ezechia. Un sclav e, înainte de orice, un sclav!

După ce se codise o vreme, Filon interveni și el în discuție:

– Dacă-mi îngădui, tribunule. Nu prea știu ce se petrece aici, dar... Mi se pare că, dac-ai vrea să ridici la luptă Ierusalimul, ar fi mai simplu să scrii textul cu pricina în aramaică. Aramaica e limba pe care poporul o folosește, pe care-o vorbește și pe care-o citește în mod obișnuit, chiar și aici, la Ierusalim. Spre deosebire de ea, vechea ebraică e întrebuințată de un număr mic de oameni, în special scribi și cărturari. La fel, pomenirea „oastei din Assur"... Mai mult ca sigur, majoritatea credincioșilor nici n-ar înțelege la ce se referă. Să scrii despre cotropitorul... despre cotropitorul de acum ar fi fost mai clar și mai logic.

Iulius îl țintui cu privirea:

– Iată exact genul de apărare la care s-ar gândi și Iuda Galileeanul. Subtilă și perfidă. Dar spune mai departe, egipteanule, unde vrei să ajungi?

– Zău că nici eu nu știu. Dar găsesc că la fel stau lucrurile și în cazul bietului Ieftae. Nu văd cum tăieturile de pe piept și felul în care i-a fost schilodit trupul ar putea sluji cauza răzvrătiților. Și-apoi... să ne închipuim că pergamentul n-ar fi fost descoperit. Să-l lași în gura cadavrului e o cale prea întortocheată pentru a-l aduce la cunoștința poporului!

– Și-atunci care-i scopul acestei morți și al mesajului, poți să-mi spui? Ce rost are să pomenești de cotropitori? Tocmai acum, în preajma Paștelui, când răzvrătiții își ascut armele? Ce căuta unul dintre ei azi-dimineață în cartierul parfumierilor? Poate că tu ți-ai dedicat viața studiului, băiete, eu însă răspund de acest oraș. Or, totul mă face să cred că unii dintre prietenii tăi au hotărât să mi-l ia din mână...

Când putură, în sfârșit, să părăsească fortăreața Antonia, ora sacrificiilor trecuse și Templul se golea de credincioși. Ezechia îi propuse să meargă și să admire porțile aurite, însă Filon se simțea la capătul puterilor după călătorie și agitația zilei. Preferă să se întoarcă în odaia sa și să se întindă un pic, în timp ce Ezechia își termina pregătirile pentru întrevederea cu procuratorul Romei.

Doborât de oboseală, tânărul dormi șase ore în șir.

Când se trezi, se înnoptase deja și gazda sa nu se vedea nicăieri. Filon ieși în grădină și găsi, sub migdali, cu ce să-și potolească foamea și setea. Aerul era cald, lumina lunii făcea ca umbrele arborilor să alunece în joacă pe luciul argintiu al apei din bazin și o întreagă familie de greieri cânta zgomotos.

Curând, gândurile tânărului zburară la întâmplările de peste zi. Atacul, crima, bănuielile tribunului. Ciudata profeție, scrisă în ebraica veche. Răzvrătiții? Iulius credea, cu certitudine, că ei sunt vinovații. Asta însemna însă să uiți că ei luptau în numele Atotputernicului și că uciderea lui Ieftae, bărbat înțelept și

credincios, era un păcat grav în ochii Domnului. Putea Iuda Galileeanul să nu țină seama de asta? Și să pornească astfel un război sfânt pornind de la un păcat înfiorător? Atunci problema purității Ierusalimului n-ar fi decât un șiretlic pentru a prelua puterea.

Cât despre conținutul pergamentului... Filon se gândi pe rând la profeții Cărții, căutându-l pe cel căruia textul i s-ar potrivi. Cunoștea bine scripturile întrucât le citise din fragedă copilărie în ebraică, dar și în greacă, apoi le studiase în sinagogă ore îndelungate. Biblia păstrase predicile a douăzeci de așa-numiți profeți sau proroci: Samuel, Ilie, Elisei, Isaia, Ieremia, Iezechiel, Osea, Ioil, Amos, Avdie, Iona, Miheia, Naum, Avacum, Sofonie, Agheu, Zaharia, Maleahi și Daniel. Pergamentul găsit la Ieftae era conceput într-un stil ce amintea de scriitura dinaintea Exilului, fapt ce îngăduia să fie dați deoparte profeții care trăiseră și predicaseră *după* surghiunirea în Babilon. Adică Avdie, Ieremia, Iezechiel, Agheu, Ioil, Zaharia, Iona, Maleahi și Daniel.

Pe de altă parte, mesajul pomenea de cuceritorii din Assur, ceea ce presupunea că autorul nu trăise înaintea invaziilor asiriene. Prin urmare, cei mai vechi dintre proroci, Samuel, Ilie și Elisei, n-ar fi putut servi drept model. Mai rămâneau șapte profeți, care viețuiseră în vremea gloriei asirienilor, la care mesajul putea face trimitere: Amos, Osea, Isaia, Miheia, Naum, Avacum și Sofonie. Tânărul nu le cunoștea în amănunt, pe dinafară, predicile și-și făgădui să se adâncească în studiul lor cât mai curând posibil. Cu speranța de a

găsi ce? N-avea nici cea mai mică idee. În schimb, era încredințat că nu citise niciodată fragmentul cu pricina în vreuna dintre cărțile sacre.

Tocmai se întreba dacă gazda sa nu avea în casă sulurile profeților când deslușì în dreapta lui un zvon ca de pas furișat sau ca un trosnet de crengi și brusc își dădu seama de liniștea din jur. Aproape nimic nu se mai mișca. Nici măcar greierii nu mai cântau. Abia avu timp să zărească o umbră răsfrângându-se neagră și deformată în apa bazinului și se aruncă din instinct într-o parte, trăgând după el, în cădere, și banca pe care șezuse. Cu un șuierat furios, un obiect strălucitor trecu doar la un deget pe deasupra feței lui. Apoi se auzi un zgomot ușor de pași ce se îndepărtau cu iuțeală. Filon ridică puțin capul și văzu o siluetă întunecată ce fugea spre partea din spate a grădinii. Se luă după ea, însă se poticni de un vas cu flori. Până se ridică el de jos, silueta dispăruse.

Alergă totuși în direcția pe care ea o urmase și ajunse la zidul ce înconjura grădina. Nimeni... În locul cu pricina, zidul măsura șapte-opt coți înălțime și, fără scară, n-aveai nicio șansă de a... Dar întrucât ochii i se obișnuiseră cu întunericul, observă o portiță cât un stat de om. O împinse. Portița, care era descuiată, dădea într-un soi de uliță îngustă, ce trecea prin spatele mai multor clădiri frumoase. Un drum pentru grădinari și slugi, probabil. Filon rătăci la întâmplare pe ea, dar curând trebui să se dea bătut: ulicioara era pustie.

Omul reușise să scape...

Întors în grădină, Filon cercetă împrejurimile bazinului, sfârșind prin a descoperi, înfipt în pământ, cuțitul căruia îi servise drept țintă. Făcu un gest de surprindere. Lama era ușor curbată, lungă și subțire, iar mânerul avea sculptate pe el niște motive geometrice pe care tânărul le recunoscu numaidecât. Pumnalul era la fel cu cel pe care îl luase de dimineață de la răzvrătit, în grajdul din Haceldama! Pumnalul... Arma răzvrătiților! Așadar, ei îl atacaseră de două ori! Poate că tribunul Iulius nu greșea când îi învinuia de uciderea lui Ieftae!

Porni către casă în mare grabă ca să-l înștiințeze pe Ezechia despre cele întâmplate. Penumbra învăluia fiecare coridor și găsi cu destulă greutate aripa vestică unde membrul Sinedriului își avea odăile. Nădușit, cu răsuflarea tăiată, pradă unei vii tulburări, nici nu o văzu pe Nertari care se repezi înaintea lui cu o torță în mână. Purta doar o tunică subțire ce abia îi trecea de genunchi:

– Ei, ce s-a întâmplat? îl întrebă în șoaptă. Te-ai rătăcit, domnia ta?

– Trebuie să discut cu Ezechia, răspunse Filon. Imediat.

– Îmi pare rău, stăpânul tocmai ce-a adormit. A lucrat până târziu și mâine pleacă la prima oră spre Cezarea. A cerut să nu fie deranjat.

– Am a-i spune ceva foarte important!

– Mai important decât misiunea pe lângă procuratorul Romei? O problemă de care atârnă pacea sau războiul, sunt chiar cuvintele sale.

– Se prea poate, însă...

– Nu te pot lăsa să-l trezești, domnia ta. Am primit poruncă. Dacă dorești să-i vorbești, așteaptă până în zori.

Văzând privirea încăpățânată a tinerei femei, Filon stătu în cumpănă dacă s-o împingă la perete și să treacă. Sau să strige numele lui Ezechia până când acesta ieșea din odaie. În cele din urmă, alese să renunțe. Se hotărî să aștepte dimineața. Înainte de a face cale întoarsă, îi șopti sclavei:

– Dă-mi de știre înainte să plece, ca să am timp să discut cu el. Și trimite pe cineva să verifice porțile grădinii, căci cea din spate a rămas deschisă.

Odată ajuns în odaia sa, Filon scoase de sub pat desaga în care avusese grijă să ascundă primul cuțit cu mâner de fildeș. Voia să-l compare cu cel găsit cu câteva minute în urmă.

Și-abia atunci înțelese: desaga era goală. De fapt, era aceeași armă. Cineva se strecurase în odaia sa și-i furase pumnalul de care apoi se folosise împotriva lui.

6

Noaptea se dovedi zbuciumată. Filon luptă cu somnul ca să fie sigur că nu va pierde plecarea lui Ezechia, însă în cele din urmă ațipi. Când deschise, în sfârșit, ochii, soarele era deja sus. Se îmbrăcă în grabă, legă

pumnalul răzvrătitului în interiorul tunicii și porni furios în căutarea lui Nertari. Mai multe slugi trebăluiau prin casă și Filon rătăci o vreme până s-o găsească pe tânăra sclavă la bucătărie, împărțind porunci.

– De ce nu m-ai trezit?

O prinse de încheietura mâinii, dar ea se eliberă cu un gest scurt:

– Nu mă atinge! Stăpânul n-a vrut să vă deranjăm. A zis că ai nevoie de odihnă și că o să se-ntoarcă cel târziu peste trei zile. Că până atunci să te simți aici ca la domnia ta acasă. A mai zis că înmormântarea lui Ieftae o să aibă loc cu două ore înaintea prânzului, la cimitirul de la Poarta oilor. Și că poți să te duci dacă dorești.

– Dar trebuia neapărat să-i vorbesc! Un bărbat m-a atacat aseară, în grădină, cu un cuțit! Un cuțit pe care l-a furat chiar din odaia mea!

Femeia de-abia dacă își plecă ochii, ca și cum vestea n-o surprindea deloc.

– Un vagabond a pătruns în casă, e-adevărat. A furat mai multe lucruri, printre care și o fibulă de aur pe care mi-o dăruise stăpânul. Cred că domnia ta a avut dreptate: unul dintre servitorii care se îngrijește de grădină a lăsat poarta deschisă. Fără îndoială că pe acolo a...

– Și-atunci de ce a aruncat în mine cu pumnalul?

– Nu știu ce să zic. Cu toată violența din ultimele zile... Poate și-o fi închipuit că a fost văzut și s-a speriat.

Vocea îi tremura ușor și Filon își dădu seama că femeia mințea. Dar Nertari îi înfruntă privirea cu un

aer sfidător și tânărul înțelese că n-o să mai scoată nimic de la ea până la întoarcerea lui Ezechia. De-acum înainte, nu mai putea să aibă încredere în ea. Ceru să i se arate cum se ajunge la sinagoga alexandrinilor în partea cea veche a orașului și care-i drumul până la Poarta oilor. Apoi se retrase în odaia sa, ca să ia o gustare alcătuită din fructe, lapte prins și plăcinte cu semințe de terebint.

Ziua se anunța deosebit de caldă...

Cu două ore înaintea prânzului, Filon străbătu orașul spre nord. Străduțele gemeau de lume, iar piața de produse proaspete te asurzea cu strigătele și larma ce domneau peste ea. Vânzătorii de rodii și de oțet amestecat cu apă făceau averi pe seama pelerinilor însetați, în vreme ce legionarii încercau să stăpânească îmbulzeala și mai ales pe copiii care alergau în toate părțile, aruncând pe furiș cu pietre.

Filon lăsă în dreapta Templul, ocoli fortăreața Antonia și se alătură procesiunii funerare după ce trecuse de Fântâna oilor, dincolo de ziduri. Abia mai târziu află că fariseii cumpăraseră una dintre grotele de pe coasta Chedronului pentru a-i îngropa acolo pe membrii comunității care doreau asta. După rânduieli, înmormântarea ar fi trebuit să aibă loc în ziua decesului, însă împrejurările neobișnuite ale morții lui Ieftae întârziaseră ceremonia. Fapt ce nu împiedica însă ca pe puțin cinci sute de persoane să urmeze litiera pe care zăcea întins cadavrul, înfășurat doar într-un giulgiu alb. Tradiția cerea ca defunctul să fie lăsat astfel

în interiorul grotei până când carnea putrezea și oasele puteau fi adunate într-un sarcofag de piatră. În mijlocul bocitoarelor care se tânguiau și al cântăreților din flaut era greu de ghicit cât știa fiecare despre felul în care pierise Ieftae. La prima vedere, jalea și durerea păreau mai puternice decât furia și revolta. Mare parte dintre oameni pesemne nici nu cunoșteau adevărul. Unii membri ai familiei își sfâșiaseră veșmintele, câțiva bărbați își frecaseră fața cu pământ sau cenușă. Mulți dintre ei purtau semnul distinctiv al fariseilor, o fâșie albastră cu franjuri în partea de jos a tunicii.

Filon înaintă spre fruntea cortegiului ca s-o zărească pe Batșeba. Tânăra era purtată și ea tot într-o litieră, ceva mai puțin înaltă decât a tatălui său, și prin vălul ce-i acoperea chipul i se deslușeau doar ochii negri, scânteietori. Filon n-ar fi putut să spună dacă ea îl observase sau nu. Cât ținu slujba, tânărul se uită cu atenție la gesturile vecinilor săi, căutând în mulțime o siluetă care să semene cu atacatorul lui din ajun sau orice alt semn care să-l pună pe urmele ucigașului. Altminteri de ce l-ar fi sfătuit Ezechia să asiste la funeralii? Dar toți cei prezenți aveau un aer sincer îndurerat, în afara celor patru legionari care își ștergeau necontenit nădușeala, oftând adânc.

În sfârșit, după încă un șir de cânturi și rugăciuni, un bolovan enorm fu rostogolit pentru a astupa intrarea în grotă. Procesiunea începu să se risipească.

Filon tocmai se pregătea să se întoarcă în oraș când îl văzu pe Mandu că se apropie de el, aruncând în stânga și-n dreapta priviri pline de neliniște:

– Stăpâna îți cere să vii la ea după-amiază, îi șopti sclavul. Are nevoie de domnia ta.

– Azi după-amiază? Dar e în doliu și n-aș vrea să...

– O să facă în așa fel încât să fie singură. Se bizuie pe domnia ta.

– Numai că...

Însă sclavul se îndepărtase deja.

Filon socoti cererea oarecum surprinzătoare. Pe de altă parte însă, nu simțea nemulțumire la gândul c-o va revedea pe tânăra femeie. Și poate va afla ceva informații folositoare pentru căutările lui, nu?

Sinagoga alexandrinilor se afla în partea de jos a orașului, lângă hipodromul construit din porunca regelui Irod, la sud de Templu. Sinagoga era de fapt un mic edificiu unde pelerinii din orașul egiptean puteau să se adune ca să studieze Tora și chiar să locuiască pe timpul ședерii lor în Ierusalim. Din fericire, Filon fu întâmpinat tocmai de cel pe care venise să-l vadă.

– Abydelios, învățător al meu! Mă bucur atât de mult că te întâlnesc!

– Filon? Filon, tu ești? Binecuvântată fie această zi! Mi s-a spus că vei veni la Ierusalim, însă nu speram...

Se îmbrățișară și bătrânul rabin își șterse o lacrimă. Avusese în grijă vreme de douăzeci și cinci de ani sinagoga din Alexandria și aproape tot ce știa Filon despre scripturi de la el învățase. Apoi, când îmbătrânise, alesese să se mute la Ierusalim ca să-și sfârșească viața pe lângă Templu. Acum se ocupa cu primirea pelerinilor care veneau din țara sa, veghea lecturile sfinte și,

o dată pe săptămână, își pregătea discipolii pe care și-i făcuse în rândul copiilor din cartier.

– Ești bărbat în toată firea acum. Voinic și bun evreu, Domnul să m-audă! Ia spune-mi, ce face fratele tău?

– E bolnav de câteva săptămâni și m-a pus să-i făgăduiesc că trec să te salut.

– Ce copil neastâmpărat era! Nu putea sta o clipă locului! Dar un băiat bun și drăguț, la urma urmelor! Însă mai puțin înzestrat pentru studiu și tălmăciri decât tine, asta-i clar. Și tatăl tău?

Subiectul era delicat, Abydelios știa.

– Ei bine, ne întâlnim cât mai rar posibil...

– Nu s-a schimbat, nu? Tot mai vrea ca tu să-i continui negoțul sau să intri în slujba romanilor, nu-i așa? Tații se cred întotdeauna cei mai buni judecători pentru fiii lor. Totuși, aici pe pământ, nu există decât un singur judecător. Dar tu ce-ai hotărât?

– Eu... Stau încă în cumpănă... În ultimii doi ani am luat lecții de la Arius Didymus. Gramatică, retorică, dialectică, geometrie... Dar cel mai mult m-a interesat filosofia. Îndeosebi Platon și Aristotel...

Zecile de zbârcituri de pe chipul bătrânului înțelept se strânseră într-un aer de reproș:

– Să nu te încrezi în acești păgâni, Filon. În cele din urmă, ei ne îndepărtează de adevăr.

– Nu știu, rabi. Uneori îmi pare că gândirea lor se inspiră din aceleași principii ca și... Vreau să spun că Biblia nu-i chiar atât de străină de o parte din sistemul lor. Că au putut să găsească în ea temeiuri pentru...

– Aș! Nu vreau să mai aud nimic despre asta. Și când mă gândesc că prietenul tău Memnos pretindea anul trecut că vrei să te alături terapeuților[1]! Ce mai călugăr caraghios ai fi fost cu ideile tale din Platon!

– Ce-i drept, mi-a trecut prin minte într-o vreme să mă retrag la terapeuți. Însă n-am fost prea sigur de mine.

– Atunci ai procedat bine. Cel care se întoarce către Atotputernic trebuie să-i ofere ce are mai bun în el. Dar te plictisesc cu întrebările mele. Vorbește-mi mai bine despre călătoria ta. Cum ți se pare Ierusalimul? Ai văzut porțile aurite ale Templului?

– Sincer să spun, n-am avut pic de timp de când am venit. Întâmplarea a vrut să fiu amestecat în povestea cu moartea lui Ieftae. Îl cunoșteai?

– Pe Ieftae? Un înalt demnitar fariseu. Am discutat cu el o dată sau de două ori, nu mai mult. Cred că era un om cinstit și riguros în credință. Așa a și ajuns în câteva rânduri să se certe cu cei din Templu. El și marele preot Gad nu se aveau deloc la inimă...

– Vechea rivalitate dintre farisei și saduchei?

– Mă aflu aici doar de trei ani, după cum bine știi. Dar, dincolo de apartenență, cred că nu se potriveau deloc ca fire... A fost... a fost omorât de un nebun furios, cum se zvonește?

– Da, a fost asasinat cu sălbăticie. Ucigașul a reușit să fugă și nu se cunosc mai multe despre el. În afară de...

---

[1] Un fel de ordin monastic evreiesc, ai cărui membri duceau o existență contemplativă pe malurile lacului Mareotis, lângă Alexandria (n.a.).

Filon șovăi o clipă înainte de a continua. Să aibă deplină încredere în bătrânul rabin?

– Asupra mortului s-a găsit o bucată de pergament. Un soi de profeție.

Și se apucă să recite:

> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în țara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăși în fața Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri și dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!

– Și țin să adaug că am văzut pergamentul. Era scris în ebraica de stil vechi. Ce părere ai, s-ar potrivi cu un pasaj din scripturi?

Abydelios închise ochii, ca întotdeauna când căuta să-și aducă aminte unul dintre nenumăratele texte pe care le memorase.

– Nu, răspunse într-un târziu. Nu sunt versete din Cartea Sfântă. Deși unele întorsături... O profeție, zici tu? Ne-am putea gândi la sulurile profeților, într-adevăr. În tot cazul, de ele se apropie cel mai mult.

– Acesta e un alt motiv al vizitei mele, rabi. Aș dori să cercetez sulurile. Mai cu seamă pe cele ale lui Amos, Isaia, Osea, Miheia, Naum, Avacum și Sofonie.

Abydelios îi aprecie spusele ca un adevărat cunoscător:

– Cei șapte profeți din perioada asiriană, nu-i așa? Din cauza orașului Assur? O deducție destul de bună.

Mă bucur că mintea ți-a rămas la fel de ageră! Haide să ți le arăt.

Străbătură marea sală pentru adunări, cu două rânduri de coloane și băncuțe înșirate la perete, pe care ședeau vreo șase bărbați și meditau în liniște sub șalurile de rugăciune. La capătul sălii, într-o firidă se găsea un sipet frumos sculptat, cu două ușițe, ce adăpostea exemplare din Cartea Sfântă. La dreapta, cele în ebraică, la stânga, cele în greacă. Abydelios alese șapte suluri din partea dreaptă și apoi îl conduse pe Filon într-o încăpere de alături, înzestrată cu o măsuță înclinată ce ușura lectura.

– Nu te grăbi, am o mulțime de oaspeți de care trebuie să mă ocup.

Filon se apucă de lucru. Începu cu sulul cel mai gros, cel al lui Isaia, care era totodată profetul lui preferat. Prorocirea lui vădea o asemenea forță, cuvântul era atât de puternic și poezia lui atât de aspră, încât ți se părea că-l auzi peste secole tunând și fulgerând împotriva evreilor necredincioși și a conducătorilor nevolnici. Apoi reciti cartea lui Amos ce dezaproba corupția bogaților și mizeria săracilor, pe cea a lui Osea ce asemuia Israelul cu o femeie adulteră, pe cea a lui Miheia ce-și judeca poporul în numele Atotputernicului, pe cea a lui Sofonie ce vestea întâi distrugerea Ierusalimului și abia după aceea reconstruirea lui; pe cea a lui Avacum ce punea întrebări cerului despre pedeapsa divină și, în sfârșit, pe cea a lui Naum, ale cărei bucăți de pergament fusese cusute și iar cusute de-a lungul timpului și care prevestea prăbușirea Imperiului asirian.

La capătul acestei prime cercetări, Filon observă că dintre cei șapte proroci doar cinci pomeneau de orașul Assur: Osea, Isaia, Miheia, Naum și Sofonie. Așadar, după toate aparențele, pe unul dintre cei cinci profeți îl luase autorul pergamentului drept model. Dar nu era deloc ușor să continui raționamentul. Isaia făcea aluzie la descendența regelui David, Osea îl vedea apărând din Egipt pe fiul Domnului, Miheia amintea de crima lui Iacov, Naum îi prevenea pe credincioși în legătură cu Veliar, iar Sofonie se ruga să vină ziua Judecății... Ori poate ucigașul voise să imite cinci profeți deodată!

În plus, chiar dacă deslușea o oarecare asemănare între pergament și aceste texte, Filon nu vedea în ce fel ar lămuri ea misterul morții lui Ieftae.

De aceea, când ieși din cămăruță ca să înapoieze sulurile, lui Abydelios i se păru că fostul său discipol arăta cam abătut:

– N-ai găsit ce căutai, fiule?

– Mi s-au confirmat bănuielile, rabi, dar n-am dobândit nicio certitudine. Mesajul are strânsă legătură cu profeții, de asta sunt convins. Cu Isaia, Miheia, Naum, Osea sau Sofonie, fără îndoială... Ori cu toți cinci la un loc! Nu întâmplător...

Însă tocmai atunci zări, în sala coloanelor, un credincios rămas singur, cu șalul de rugăciune pe umeri. Tânărul continuă, cu glas scăzut:

– Nu întâmplător asasinul a lăsat pergamentul asupra victimei. Și nu întâmplător cuvintele și frazele au fost scrise în stilul profeților. Toate astea trebuie să

aibă pentru el un înțeles anume. Dacă am reușit să-l descoperim...

Abydelios zâmbi. Filon rămăsese același băiat plin de înflăcărare care, cu zece ani în urmă, străbătea în fugă sinagoga din Alexandria ca să-i prezinte interpretarea unui psalm pe care tocmai îl citise.

– Ai uitat, fiule? Și doar ți-am repetat-o de atâtea ori. Cel care vrea să-i înțeleagă pe profeți trebuie, mai înainte de orice, să fie și el, într-o oarecare măsură, profet...

Ascuns sub țesătura șalului, necunoscutul încuviință din cap cu un rânjet.

7

Când ieși din sinagoga alexandrinilor, căldura căzu pe umerii lui Filon ca un sac cu pietre. Se adăposti sub un smochin unde un negustor ambulant vindea bucăți de pește sărat, felii de pepene galben și o băutură care i se păru tânărului delicios de răcoroasă, preparată din lapte de capră și mentă sălbatică. După care porni spre cartierul parfumierilor, întorcându-se de mai multe ori să privească în spate ca să se asigure că nu-l urmărea nimeni. În apropiere de casa lui Ieftae, se prefăcu interesat de niște pomezi și sticluțe cu parfum pe care le vindea o bătrână într-o mică dugheană. În timp ce ea lăuda virtuțile uleiurilor sale cu iasomie sau scorțișoară și strălucirea fără pereche a fardurilor cu cinabru și

antimoniu, Filon trăgea cu ochiul în jur. Nu se vedea picior de roman, ceea ce era foarte bine, căci nu ținea deloc să cadă iarăși în mâinile tribunului Iulius. Ca să termine odată, cumpără un balsam cu cuișoare, menit să scadă febra, să cicatrizeze rănile și, nu în ultimul rând, să îndepărteze spiritele rele – calități de care, își spuse Filon, s-ar putea să aibă nevoie cât de curând.

Apoi se duse să ciocăne la ușa casei lui Ieftae. Mandu îi deschise cu aceeași privire neliniștită pe care o avusese la funeraliile stăpânului său.

– Repede!

Îl trase pe Filon înăuntru și puse zăvorul. Apoi îl conduse în camera de primire, unde Batșeba îl aștepta, întinsă pe perne la fel ca atunci când se întâlniseră prima dată. Pe tânăr îl izbiră din nou perfecțiunea chipului ei, strălucirea ochilor negri, tenul arămiu, minunat, și dârzenia neclintită pe care-o oglindeau trăsăturile tinerei femei.

Făcu un gest cu mâna spre un scaun din fața ei:

– Ia loc, te rog. Mulțumesc că ai venit.

– Mărturisesc că invitația m-a surprins puțin.

Filon rostise aceste cuvinte aproape fără să gândească și nu reprezentau exact ce dorea el să spună. Își dădu seama că se fâstâcea în prezența ei.

– Iartă-mă, dar n-am avut de ales. După cum ți-am explicat ieri, sunt... sunt hotărâtă să-l găsesc pe cel care mi-a ucis tatăl. Cu orice preț.

Glasul ei vădea o mare stăpânire de sine, de parcă învățase de-a lungul anilor să-și ascundă emoțiile. Oare ca urmare a infirmității sale?

– Și nu am încredere în nimeni. Nici în Sinedriu, nici în autoritățile romane.

– Te asigur totuși că Ezechia s-a străduit din răsputeri să...

– Ezechia a plecat în Cezarea să-l întâlnească pe procuratorul Coponius. Toată lumea știe. În plus, n-are niciun interes să-i ofenseze pe oamenii Templului. E unul dintre cei mai importanți furnizori ai lor. Nu va face nimic care să-i deranjeze.

– Și ce i-ar putea deranja pe oamenii Templului?

– Să fie descoperit asasinul rivalului lor, conducătorul fariseilor.

– Doar nu-ți închipui că saducheii au vreo legătură cu această crimă!

– Sigur nu știu. Observ doar că, dacă cineva trebuie să fi răsuflat ușurat după dispariția tatălui meu, acela e marele preot Gad. Era ținta lui principală.

– Din motive întemeiate?

– Gad a fost numit mare preot acum cinci ani, pe vremea lui Arhelaus. A țesut în jurul lui o plasă de corupție și înșelăciuni în care astăzi se află prinse jumătate dintre cele mai bogate familii ale orașului. De altfel, asta l-a și ajutat să-și păstreze locul după înlăturarea regelui. Tata l-a acuzat în mai multe rânduri că nu face deosebirea dintre vistieria Templului și propriul sipet în care-și păstrează banii. Ba l-a și amenințat c-o să aducă dovezi.

– Asta nu îndreptățește o... o crimă așa groaznică.

– Poate că nu. Totuși, Gad trage foloase de pe urma ei pentru că nimeni nu-și mai bagă nasul în treburile lui. Și Ezechia cunoaște lucrurile astea, firește.

– Dar nu există doar Sinedriul! Și romanii își dau toată silința să-l găsească pe vinovat. Și n-au niciun motiv să-i cruțe pe saduchei!

– Ba bine că nu! Romanii doresc, mai presus de orice, să mențină ordinea în Ierusalim, iar ordinea trece mai întâi prin Templu. Ca să nu mai pun la socoteală că tribunul Iulius e obsedat de răzvrătiți. Moartea tatălui meu ar trebui să-i îngăduie să obțină mai ușor întăriri.

Filon se văzu nevoit a recunoaște că ea avea dreptate:

– Trei mii de soldați vor sosi aici până mâine, într-adevăr. Iulius se așteaptă ca Iuda Galileeanul să facă vreo mișcare.

– Exact ce spuneam! Și-n aceste împrejurări, descoperirea ucigașului, vreau să zic a „adevăratului" ucigaș, devine un lucru mai puțin important. Chiar mă tem... Îi aruncă o privire furișă lui Mandu, care stătea sprijinit de tocul ușii. Chiar mă tem ca nu cumva romanii și Templul să se înțeleagă între ei și să-i acuze pe răzvrătiți, pretinzând că Mandu le-a fost complice. Asta le-ar conveni tuturor. Ar avea deopotrivă un motiv, o explicație pentru crimă și pe cineva care să plătească pentru ea. Gata cu răzmerița poporului, gata cu insinuările la adresa marelui preot.

Sclavul făcu un gest de neputință și tânărul păru de ce arăta atât de neliniștit încă de dimineață.

– Presupunând că nu vor să caute mai departe, ceea ce mă îndoiesc, grăi Filon... Ce aștepți de la mine? Sunt doar un străin, n-am nicio putere, nici...

Batșeba își puse mâna pe genunchiul său și tânărul simți răspândindu-i-se în trup o căldură ciudată.

– Tocmai de aceea. Din clipa în care ai intrat în această casă am știut că poți să mă ajuți. Nu mă întreba de ce, așa mi se întâmplă mereu. De când eram mică, îmi dădeam seama cu ce fel de oameni am de-a face. Și mă înșel foarte rar.

Tonul ei vădea multă siguranță. Filon își aminti ce-i mărturisise Ezechia, cum că nu se simțea în largul său în preajma tinerei femei.

Batșeba continuă:

– Doar un om străin de uneltirile unora și altora și-ar dori să vadă lucrurile limpede. Și să meargă până la capăt.

– Dar ce te face să crezi, bâigui el... Ce te face să crezi că mi-aș dori așa ceva? Mă aflu aici doar pentru sărbătoarea Paștelui și pentru a-i ține locul fratelui meu care nu a putut să călătorească. Cât privește restul...

– Să fim serioși!

Ea își retrase mâna și căldura blândă ce-l învăluia dispăru ca prin farmec.

– N-ai fost amestecat în povestea asta de la bun început? Mai întâi te atacă un răzvrătit, apoi Ezechia e trimis să cerceteze crima, apoi intri din întâmplare, ca să te ascunzi, chiar în încăperea unde ne găsim acum. Plus înmormântarea la care ai asistat de dimineață, plus invitația mea, care ți s-a părut bizară, nepotrivită chiar... Și totuși ești aici.

Filon se ridică. Simțea dintr-odată nevoia de aer proaspăt, așa că se apropie de fereastra deschisă. Fără îndoială, de vină erau toate parfumurile acelea pe care bătrâna i le dăduse să le miroasă. Batșeba răsucea

între degete o șuviță din pletele-i brune care-i cădeau pe umăr.

– Înainte să iei o hotărâre, începu ea cu glasul ceva mai domolit, ar trebui să afli unele amănunte despre tata...

Și cum Filon nu scotea niciun cuvânt, tânăra continuă:

– Se schimbase... se schimbase în ultima vreme. Se mânia repede, se închisese în sine. El, de obicei atât de prietenos, arăta tulburat, neliniștit. Dus pe gânduri... Se întâlnea cu multă lume. Aici sau în afara casei.

– Ce fel de oameni? întrebă Filon, ușurat că nu mai era el în centrul discuției.

– Oameni care adesea nu doreau să fie recunoscuți. Se duceau drept la catul de sus, ferindu-se să mă salute. Eu auzeam glasuri înăbușite, atâta tot. Însă Mandu poate să-ți confirme că își ascundeau fețele, mare parte dintre ei.

– Îl vizitau pe Ieftae în odaia lui?

– Cei mai mulți, da. De-atunci a început tata să încuie ușa.

– Crezi că se temea?

– Sunt aproape sigură. Odată am surprins o discuție. Era în zori și tata vorbea cu unchiul Elie. Unchiul Elie e un bătrân ciudat, care trăiește departe de oraș. Un soi de pustnic. Tata îl prețuia mult, i se destăinuia chiar din când în când. Din câte am înțeles, discutau despre un text care ar fi dispărut sau pe care îl căutau. Un text foarte important în ochii lor. Din ce-am reușit să aud, era vorba despre o primejdie, despre o

amenințare. Ceva grav, în orice caz, căruia trebuiau neapărat să i se împotrivească. Tata a fost din cale-afară de supărat. N-a scos un cuvânt tot restul zilei.

– I-ai pus vreo întrebare?

– Tata era întotdeauna foarte discret în privința treburilor sale. Mai ales că nu împărtășeam mereu aceleași păreri.

– Și când s-a întâmplat asta?

– Păi, cam acum trei luni. Da, trei luni, chiar după ce s-a întors de la Qumran.

– Qumran?

– Cetatea esenienilor, de la Marea Moartă. Mergea uneori acolo. Îi cunoști pe esenieni?

– I-am vizitat adesea pe terapeuții din Alexandria, comunitatea lor e foarte apropiată de cea a esenienilor.

– Atunci, fără îndoială, știi că esenienii s-au rupt, cu multă vreme în urmă, de Templu și-i resping autoritatea. S-au retras în deșert și se organizează în felul lor. Tata credea că fariseii ar fi avut de câștigat alindu-se cu ei. Că împreună ar fi reușit să dea în vileag nelegiuirile săvârșite de unii preoți.

– Și așa s-a întâmplat?

– N-aș putea spune. Esenienii au o concepție cu totul aparte despre religie. Trăiesc retrași în sine, adânciți în meditație, departe de preocupările din Ierusalim. Tratativele au fost lungi și anevoioase. Însă am pomenit adineaori de acel text dintr-un alt motiv. Ieri romanii au trimis un medic de-al lor ca să cerceteze... să cerceteze cadavrul. I-am cerut lui Mandu să stea prin preajmă ca să...

Pentru întâia oară trebui să se oprească și să încerce să-și vină în fire, luptând parcă din răsputeri să nu se lase copleșită de durere.

– În sfârșit, înțelegi ce vreau să zic... Întorcându-l pe toate părțile, medicul a descoperit o cutiuță cu un pergament. Mandu a reușit și el să-l zărească. După spusele lui, erau niște cuvinte scrise mărunt, cu litere cum n-a mai văzut niciodată. Așa e, Mandu?

Sclavul încuviință tăcut din cap.

– Crezi că ar putea exista o legătură între pergament și faimosul text despre care vorbeau tata și unchiul Elie?

Filon simți iarăși cum sudoarea i se brobona pe frunte. Pergamentul... Deocamdată nu era cu putință să-i dezvăluie adevărul. Nici despre ce citise, nici despre deducțiile pe care le făcuse. Era mult prea devreme. Dar îi venea greu și s-o mintă.

– Ei bine, ocoli el răspunsul, întrebarea merită pusă. O discuție cu unchiul Elie care, negreșit, cunoaște anumite lucruri, ne-ar fi de ajutor. Numai că...

Trebuia să schimbe subiectul, cu orice preț...

– Numai că asta nu explică în ce fel a izbutit ucigașul să pătrundă în casă și apoi să dispară.

O umbră alunecă peste chipul frumos al Batșebei:

– Dimineață, la înmormântare, unii vorbeau despre magie neagră sau despre vrăjitorie.

– Nu există magie care să dea roade, opină Filon cu un glas ce se voia lipsit de orice îndoială. Asasinul a găsit un mijloc de a săvârși crima care nouă încă ne scapă, atâta tot. De altfel, dacă-mi îngădui, aș vrea să mai văd o dată odaia tatălui tău.

– Așadar, te învoiești să mă ajuți?

Tânărul se codi:

– Păi, nu sunt... nu sunt amestecat de la bun început?

– Dai dovadă de o mare generozitate. Haide să mergem acolo, vin și eu cu Mandu.

Fără cadavru, odaia lui Ieftae părea și mai goală. Pielea de capră îmbibată cu sânge fusese scoasă și doar o pată întunecată de forma unei semiluni stătea mărturie dramei sălbatice din ajun. În rest, salteaua de cânepă strânsă sul se afla tot în colțul din dreapta, măsuța de lemn cu cele două străchini și cu urciorul era la locul ei, iar lampa cu ulei se găsea pe pervazul singurei ferestre. Totul vădea simplitatea și ascetismul fariseilor, care respectau dogma purității și a detașării de lume. Filon presupuse că trupul neînsuflețit al lui Ieftae fusese dus într-o altă încăpere pentru a fi spălat, uns cu uleiuri aromate și pregătit pentru funeralii. S-ar fi putut așadar ca odaia aceasta să mai păstreze urme ale crimei, dacă ele existaseră vreodată.

Se opri și studie mai întâi ușa, din care săriseră o mulțime de așchii ce arătau, de bună seamă, că fusese spartă. Lăcașul broaștei se căsca jalnic, limba de fier era îndoită către interior, semn că cineva forțase ușa dinspre coridor.

Filon se întoarse către Mandu care urca scările cu Batșeba în brațe:

– Ușa a cedat ușor?

– Am împins în ea de trei ori. Lemnul e destul de solid.

O așeză cu delicatețe pe tânăra femeie pe ultima treaptă, aranjându-i o pernă la spate.

– Și cheia?

– A căzut când s-a deschis ușa. Vrei s-o vezi?

– Nu chiar acum. În orice caz, dacă se afla în broască, asasinul putea să iasă pe ușă. Or, din câte știm, n-a făcut-o. Numai dacă... Casa mai are și alte ieșiri?

Batșeba se grăbi să răspundă:

– Există doar două. Una dă spre stradă, alta în grădină.

– Și amândouă erau încuiate?

– Da. Mandu se îngrijește de ele. În fiecare seară trage zăvoarele și pune cheile într-un mic sipet aflat sub scară.

– Și n-ai observat nimic neobișnuit în privința lor?

– Nimic, răspunse tânăra femeie. Și nu lipsea nicio cheie, dacă la asta te gândești.

– Atunci rămâne terasa.

Sclavul clătină din cap:

– Când nopțile sunt prea calde, cum s-a întâmplat în ultimele zile, dorm pe terasă. Pot să jur că nimeni nu s-a cățărat până aici.

Tânărul nu zise nimic. Înaintă până la fereastra ce măsura cam două palme în lățime. Nu un om în toată firea, dar nici măcar un copil n-ar fi reușit să se strecoare prin ea. Fereastra dădea spre stradă și, dacă se ridica pe vârfuri, Filon putea zări dugheana bătrânei de la care cumpărase balsamul de cuișoare – care, i se părea lui, începea să răspândească un iz dulceag. Cercetă cu grijă deschizătura și zidul, însă nu găsi nicio urmă care să dea de bănuit. Filon își amintea de-o

istorioară ce-i fusese povestită la Alexandria, despre un hoț care se folosea de maimuțe ca să fure din locuințe. Le dresase să se cațere, să intre pe fereastră și să-i aducă obiecte de preț. Poate că istorioara era adevărată. Însă cu greu ți-ai fi închipuit un criminal care să învețe niște maimuțe să-și sugrume și apoi să-și cresteze cu pumnalul victimele.

Filon observă în trecere că lampa în formă de stea, singura fantezie din odaie, era plină-ochi cu ulei, iar cele cinci fețtile aproape întregi.

– Te-ai atins de lampă? îl întrebă pe Mandu.

– Preacinstitul Ezechia mi-a zis să nu mișc nimic. Așa că mai aștept puțin înainte să strâng pe-aici.

– Foarte bine ai făcut.

Filon se apropie apoi de masă. Urciorul era aproape gol, iar pe fundul uneia dintre străchini se mai vedea un deget de apă. Vase de piatră, își zise tânărul, singurele în care, potrivit părerii fariseilor, lichidele își păstrau puritatea. Dacă Ieftae primea oaspeți, aceștia nu veneau pentru a se ameți cu băuturi tari, desigur.

La picioarele mesei, lutul uscat al podelei absorbise bună parte din sângele scurs. Rămăsese doar o umbră întunecată ca un semicerc ce se oprea brusc acolo unde fusese mai înainte pielea de capră. De partea cealaltă, șiroaiele prelinse din trupul neînsuflețit lăsaseră dâre subțiri și lutul era încă ușor umed. Din câte se părea, odată treaba isprăvită, asasinul trebuie să fi fost plin de sânge. Cum făcuse atunci să se ferească de...

Tânărul se lăsă pe vine și se uită atent pe jos. Nu mai exista nicio altă pată, în afara unui cerc micuț,

de mărimea unei monede, la doi pași de intrare. Și încă unul, mai puțin clar, în colțul peretelui, chiar în spatele ușii. Ce putea să însemne asta? Urmele acestea erau mai vechi și fără legătură cu crima? Ori au apărut când a fost mutat cadavrul?

Filon căzu pe gânduri.

Ieși din odaie și, sub ochii neîncrezători ai lui Mandu, studie mozaicul de pe coridor. Nu se mai zărea nicio altă pată rotundă. Nedumerit, se întoarse spre Batșeba:

– Poți să-mi povestești cum a decurs seara de alaltăieri?

Așa cum stătea așezată, pe treapta de sus a scării, cu picioarele strânse sub ea, contrastul dintre frumusețea, fragilitatea, tragedia pe care-o trăise și forța caracterului său era izbitor.

– Locuiesc la catul de jos, după cum ți-ai dat seama, începu ea. Înainte de culcare, mă îmbăiez în micul bazin construit pentru mine din porunca tatei lângă odaia mea. E unul dintre puținele lucruri ce-mi oferă alinare și-mi îngăduie să fac, cât de cât, mișcare. Zâmbi cu tristețe: În apă sunt ca oricare om întreg. Mandu era în bucătărie, unde schimba o cărămidă de la cuptor. L-am auzit de mai multe ori bătând cu ciocanul de lemn. Când a terminat, m-a dus în pat și am adormit.

– Niciun țipăt sau zgomot de voci?

– Din câte știu eu, nu. Însă camera mea se află în cealaltă parte a casei.

– Și tu? îl întrebă Filon pe sclav.

– După ce-am lăsat-o pe stăpână, răspunse Mandu, am ferecat cele două uși și am urcat.

– Ești sigur că le-ai încuiat?

Mandu se arătă jignit:

– Fac asta în fiecare zi! Pe deasupra, în ultimul timp au fost multe tulburări! Trebuie să fii prevăzător! Dacă aș fi știut...

Se simțea oarecum vinovat, firește.

– Și ai pus cheile în sipetul de sub scară?

– Ca întotdeauna, v-am spus doar!

– Sus n-ai observat nimic neobișnuit?

– M-am oprit în dreptul odăii stăpânului. Nu răzbătea niciun zgomot dinăuntru, doar pe sub ușă se strecura puțină lumină. M-am gândit că se ruga sau se odihnea.

– Și după aceea?

– Mi-am luat rogojina și învelitoarea. Dorm la două odăi depărtare de stăpân ca să-l aud când mă strigă. Apoi m-am dus pe terasă. Îmi aduc aminte că luna era aproape rotundă și că se vedea afară ca ziua.

– Adică un om n-ar fi avut cum să se ascundă pe terasă?

– L-aș fi zărit. Și credeți-mă că...

Nu-și duse vorba până la capăt. Filon avea sentimentul că sclavul era sincer.

– O să verific totuși și terasa, hotărî el.

Străbătu holul și sui cele șapte trepte pe unde se ajungea pe acoperiș. La fel ca în cazul celor mai multe clădiri obișnuite din Iudeea, acoperișul era plat și construit astfel încât să găzduiască, în serile frumoase de

vară, întreaga familie. Aici oamenii mâncau, râdeau, discutau ca de la vecin la vecin – între terase exista adesea o distanță de numai un cot sau doi, cât de la o casă la alta – și dormeau când căldura nopții devenea înăbușitoare. În privința aceasta, casa lui Ieftae nu se deosebea de restul, însă, cartierul fiind ceva mai bogat, clădirile erau mai puțin înghesuite și mărginite în parte de grădini. Așa se face că terasa cea mai apropiată se găsea la mai bine de șase coți și ca să sari peste un asemenea gol și la o astfel de înălțime era de-a dreptul primejdios. Ar mai fi existat o posibilitate: să te agăți cu mâinile de marginea terasei din față, însă asta presupunea să fii un acrobat încercat. În plus, deși multe clădiri dispuneau de o scară exterioară, ca să înlesnească urcatul și coborâtul, casa lui Ieftae nu avea așa ceva. Oare din pricina beteșugului Batșebei? Dacă adăugai și faptul că Mandu nu observase nimic ciudat pe terasă... Însă oricum ai fi pus problema, asasinul trebuie să fi pătruns pe undeva în casă. Iar misterul rămânea deocamdată neelucidat.

Un amănunt atrase brusc atenția tânărului. O urmă. O urmă în jgheabul pentru apa de ploaie, ce se întindea la marginea micului parapet, chiar în locul în care acoperișul se apropia mai mult de acoperișul învecinat. O urmă clară, în praful din jgheab. O urmă de mărimea unei monede de argint. Fulgerător, o imagine se ivi în mintea lui Filon. Imaginea pelerinilor pe care-i întâlnise în ajun, pe drumul de la Hebron la Ierusalim. Cei mai mulți dintre ei mergeau pe jos, ajutându-se de un toiag. Apoi o altă imagine îi apăru parcă aidoma înaintea

ochilor. Cea a tinerilor atleți care se antrenau în marea școală din Alexandria. Brusc, totul deveni limpede.

Se repezi spre sclav și tânăra femeie care de-abia urcaseră.

– Casa din față a cui e?

– E nelocuită de câteva săptămâni, răspunse Batșeba. De ce?

– Mi-ar trebui o scândură. O scândură solidă, de cel puțin șase coți lungime. Aveți așa ceva?

Mandu îngenunche ca să-și așeze stăpâna cât mai comod posibil.

– O scândură? repetă ea. Poate la Ioil, tâmplarul. Atelierul lui se găsește la două străzi de aici. Mandu ar putea...

– Da, da, îmi trebuie chiar acum.

Cei doi înțeleseră, după expresia de pe chipul lui, că tânărul nu glumea. Mandu o luă la goană pe scări.

– Ai descoperit ceva? întrebă Batșeba, potrivindu-și vălul ca să se apere de soare.

– S-ar putea... Mă rog, e doar o presupunere. Care însă ar lămuri tot.

– Adică?

Filon se așeză jos lângă ea și-și încrucișă picioarele.

– Te pui chezaș pentru devotamentul lui Mandu?

– Tata a vrut, de mai multe ori, să-l elibereze. Mandu a refuzat de fiecare dată.

– Atunci, dacă Mandu e nevinovat, mă gândesc că...

Scrută terasele învecinate ca să se asigure că nu-i iscodea cineva. Însă soarele dogorea fără milă și terasele erau încă pustii.

– Ucigașului nu i-a venit deloc greu să intre în casă. Problema lui a fost mai degrabă să iasă.

– Ce vrei să spui?

– Tatăl tău îl cunoștea pe asasin, sunt convins. El i-a dat drumul înăuntru. Pesemne în timp ce tu te îmbăiai, iar Mandu avea de lucru în bucătărie. Deloc surprinzător, ținând cont că obișnuia să primească oaspeți. Apoi... Îmi pare rău, dar pentru crimă n-am încă nicio explicație. Presupun doar că, atunci când Mandu a urcat, Ieftae murise deja. Lampa din odaia sa era plină cu ulei azi-dimineață și fețilele nu arseseră... Semn că ucigașul a stins-o repede, fără îndoială pentru a lăsa să se creadă că tatăl tău dormea și nu voia să fie deranjat. În rest, habar n-am cum plănuia el să fugă. Îmi închipui că peste noapte a coborât, dar a găsit amândouă ușile încuiate și n-a știut unde să caute cheile. În treacăt fie spus, asta ar putea însemna că nu se număra printre apropiații familiei. În mod logic, trebuie să fi încercat apoi să folosească terasa. Însă acolo se lovea de Mandu. Și oricum, terasa se află la zece coți de pământ! Era prins în capcană.

Tânăra femeie se înfioră:

– Ar fi putut... ar fi putut să ne omoare.

– Nu. Sunt convins că doar pe tatăl tău voia să-l ucidă. După care i-a venit o idee cum să se salveze: s-a întors în odaie, a încuiat ușa și a așteptat.

– A așteptat?

– Nu văd altă rezolvare. S-a bazat pe faptul că nu mai era nimeni sus, în afară de sclav, iar tu nu aveai cum să urci singură. Era sigur că până la urmă Mandu

va coborî lăsând calea liberă spre terasă. Fie ca să se ocupe de treburile lui obișnuite, dacă nu remarca nimic neobișnuit, fie ca să-ți dea de știre, în caz contrar. În ambele situații, omul nostru ar fi avut timp să ajungă pe acoperiș.

– Dar... Nu s-a întâmplat deloc așa! Când Mandu a băgat de seamă că tata nu răspundea, s-a speriat și a încercat numaidecât să spargă ușa. Fără ca măcar să mă prevină! Și totuși, când a intrat, asasinul nu mai era acolo!

– Ba da! Asasinul era în cameră! Când a auzit izbiturile în ușă, s-a ascuns din instinct în spatele ei. Când ușa s-a deschis, Mandu trebuie să fi fost îngrozit de ceea ce a văzut. A înaintat poate un pas sau doi, nu mai mult. Și bineînțeles, n-a verificat dacă cineva stătea lipit de perete, la adăpostul ușii! Apoi Mandu s-a grăbit să coboare ca să te înștiințeze. În acest răstimp, ucigașul putea să fugă.

– Dar tu singur spuneai că terasa...

– Să sari pe celălalt acoperiș e primejdios, e drept. Însă n-avea de ales. Și-n plus, cred că s-a folosit de un toiag. Am văzut asemenea exerciții în arenele din Alexandria. Ca să treacă peste un obstacol sau peste o coardă întinsă, alergătorul își ia avânt și se sprijină într-un soi de baston sau prăjină. Asta-l ajută să ajungă mai sus și mai departe. Și înțelegi că ucigașul avea tot interesul să încerce.

– Pare de necrezut!

– Din cauza asta romanii n-au bănuit nimic. Și-ți pot dovedi că nu mă înșel. În odaia tatălui tău sunt

două urme rotunde pe jos, de mărimea unui ban de argint. Una destul de aproape de masă, cealaltă în spatele ușii. Poate că ucigașul își lăsase toiagul într-un colț. Când Mandu a izbit în ușă, omul nostru și-a zis că toiagul riscă să-l dea de gol. Așa că l-a tras lângă el, însă, speriat cum era, l-o fi atins de sângele victimei. De aici și cele două urme, din care una în dosul ușii. Acolo unde se ascunsese când Mandu a deschis.

Lui Filon i se păru că zărește un licăr de admirație în ochii Batșebei. Prinse curaj și continuă:

– Desigur, nu mi-am dat seama imediat ce s-a întâmplat. Adineaori însă, la marginea acoperișului... – arătă spre micul parapet, din capătul opus al terasei – am văzut o urmă exact la fel. O urmă rotundă în jgheabul pentru apa de ploaie. Ca și cum ucigașul s-a sprijinit în toiag ca să-și ia avânt și să sară până la casa din față. Care zici că e nelocuită.

– Familia care stătea acolo a plecat acum cinci săptămâni la Decapole.

– Atunci, ucigașul a avut noroc. Ori a plănuit totul de la bun început.

Se auzi zgomot pe scară și Mandu apăru pe acoperiș nădușind și gâfâind sub povara scândurii pe care-o aducea.

– Ce vrei să faci? întrebă Batșeba.

– Să verific.

Cei doi bărbați se îndreptară spre capătul terasei și potriviră scândura între cele două acoperișuri astfel încât să formeze un soi de pasarelă. Filon se urcă pe margine și înaintă cu grijă pe podul improvizat.

Un picior, apoi celălalt... Lemnul părea să reziste. Porni curajos mai departe și din trei pași zdraveni ajunse pe acoperișul casei vecine. Mandu se pregătea să vină după el, însă Filon îl opri:

– Nu, îi spuse apăsat. N-o putem lăsa pe Batșeba singură. Rămâi cu ea, nu lipsesc mult.

Sclavul se supuse fără să crâcnească.

Filon cercetă terasa cu privirea. Era aproape la fel cu cea pe care o părăsise, doar că în partea de sud avea o scară exterioară. Nerăbdător, tânărul străbătu acoperișul și o luă în jos pe treptele de lângă perete ca să coboare în grădină. Acolo domnea liniștea. Plantele crescute de-a valma dovedeau absența stăpânilor. Frunzele acopereau aleea, buruienile copleșeau cele câteva straturi de flori, aflate într-o stare jalnică, o apă murdară și gălbuie umplea un mic bazin. Fiecare clădire era despărțită de cea de alături printr-un gard de tufișuri și arbuști de diferite înălțimi și desimi. Pesemne că nu întâmpinai mari greutăți să treci dintr-o grădină în alta dacă nu te temeai să-ți zgârii nițel mâinile. Spre ulicioara dintre case o îngrăditură de ramuri subțiri oprea trecerea.

Deodată, o pată albă la rădăcina unui arbust atrase privirea tânărului. În partea cea mai stufoasă a gardului, strânsă ghem între două tulpini, se afla un fel de mantie dintr-o țesătură grosolană. Filon o ridică și o desfăcu: era mânjită de sânge. Sângele lui Ieftae, bineînțeles. Deci așa reușise asasinul să nu se murdărească atunci când își hăcuise victima. Și asta nu era tot. De sub frunziș, egipteanul scoase la iveală un toiag cioplit

ce zăcea pe pământ. Un toiag solid și deopotrivă flexibil, înalt cât un stat de om. Dovada de netăgăduit că lucrurile se petrecuseră întocmai cum își închipuise el.

Filon se lăsă pe vine ca să cerceteze gardul. Tufele ce creșteau în dreapta erau ceva mai rare și mai multe tulpini păreau să fi fost rupte ca pentru a lărgi o deschizătură. Ce-i drept, în locul ucigașului, pe-aici aș fi trecut și eu, se gândi tânărul. Luă toiagul ca să dea la o parte frunzele și spinii și se strecură târâș dincolo de gard.

Nimeri tot într-o grădină, nu cu mult mai bine îngrijită. Felurite unelte, bucăți de lemn și cioburi de vase de lut lăsau de-nțeles că măcar casa aceasta era locuită. Merse și ciocăni la ușa din spate, străduindu-se să găsească un motiv oarecare, însă nu-i răspunse nimeni. Se apropia ora pentru sacrificii și multă lume din cartier se ducea la Templu. Totuși, își zise el, cineva din vecinătate trebuie să fi observat ceva! Un necunoscut răsărit ca din pământ și care străbătea grădinile... Poate că oamenii au discutat despre asta, și-au făcut griji, mai ales după ce-au auzit de moartea lui Ieftae. Oare romanilor le trecuse prin minte măcar să stea de vorbă cu locuitorii caselor din apropiere? Ce făcuse asasinul după aceea? Se furișase printr-un gard? Filon se uită cu atenție la încrengătura de merișor, arbatus și leandri sălbatici, pe alocuri de nepătruns. Însă și aici găseai, firește, pe unde să te strecori. Înspre ulicioară, fuseseră îngrămădite scândurele care să împiedice trecerea și să întărească gardul. Filon scoase câteva fără nicio greutate. Încă o ieșire posibilă... Ucigașul avusese de unde alege!

După ce chibzui puțin, tânărul se hotărî s-o ia spre stradă. Tot cu ajutorul toiagului – oare de ce îl aruncase asasinul? – își croi drum până afară, printre rădăcini și frunziș. Totul era calm, nu se zărea niciun trecător căruia să-i vorbească. Ulicioara era de fapt o cale secundară ce dădea în strada principală, de unde începea cartierul parfumierilor. Și aici, asasinul avusese noroc.

Filon se scutură de praf. Se alesese doar cu niște zgârieturi și câteva crenguțe agățate în păr. Înainte de a se întoarce la Batșeba, se gândi să încerce și la casa următoare. Cine știe dacă nu cumva ucigașul ajunsese până acolo tot prin gard? Lovi cu ciocănelul de lemn în ușă și, după câteva clipe, un tânăr de vreo douăzeci de ani îi deschise:

– Da?

– Iartă-mă că te deranjez. Sunt trimis de Sinedriu în legătură cu moartea lui Ieftae. Vecinul vostru...

Tânărul făcu semn că înțelege.

– Nu l-au prins încă pe criminal, bănuiesc că știi. Ei bine, noi avem motive întemeiate să credem că ar fi putut fugi prin grădină. Și aș dori să-mi răspunzi la câteva întrebări.

Interlocutorul îl măsură din cap până-n picioare, stăruind cu privirea asupra toiagului. Se codi puțin înainte să zică:

– Vino. Vărul meu ar putea să-ți spună mai multe.

Îi făcu loc să intre și încă din coridor Filon recunoscu același tip de arhitectură ca în casa fariseului: scara ce ducea la catul de sus, odăile rânduite împrejur. Numai că aici nimeni nu părea să se fi sinchisit

de interior. Nici pomeneală de velințe pe ziduri ori de mozaic pe jos. Nici pic de grijă pentru decor. În spatele lui, ușa se trânti și Filon nu se putu împiedica să tresară. Apoi avu senzația că tavanul îi cade în cap și că podeaua se apropie de el cu o iuțeală ametitoare. După care totul se întunecă.

8

Cuișoare. Un miros grețos de cuișoare și de grăsime ușor râncedă. Filon deschise ochii. Mirosul provenea de la el. Vru să atingă micul vas cu balsam din tunică, însă avea mâinile legate. La fel și picioarele. Casa, tânărul care șovăia în prag, ușa care se trântise... brusc își aduse aminte totul. Cineva îl lovise. Cu violență. Ceafa îi zvâcnea, gâtul pesemne i se umflase, iar în urechi îi răsuna un zumzăit ca de stup întărâtat.

O penumbră adâncă îl învăluia. Stătea întins lângă perete, într-o cameră la prima vedere goală, cu fereastra acoperită de o pânză groasă. Își dădu seama că-i era cumplit de sete. De când se afla acolo? Judecând după razele ce se strecurau înăuntru, încă era dimineață. Trebuie că zăcuse fără cunoștință toată după-amiaza de ieri și toată noaptea.

Oare a cui era casa? A ucigașului lui Ieftae? Așa s-ar explica de ce-a reușit să fugă fără ca nimeni să-l zărească. Se găsea doar la trei grădini depărtare de victima sa! Dar atunci, de ce nu-i făcuse de petrecanie și lui Filon?

Ca să-l tortureze pentru a afla ce le spusese el romanilor? Ce descoperise în legătură cu profeția? După spusele Batșebei, tatăl său se interesa de un text misterios de cea mai mare importanță. Oare același pergament îi adusese moartea? Ce amenințare puteau să însemne cinci sau șase versete care imitau scrierile profeților? Vremea Assurului apusese demult!

Toate aceste întrebări îl făceau să-și simtă capul și mai greu, iar mintea tot mai încețoșată.

Deodată, chipul Batșebei se aplecă deasupra lui. Îi mângâie încetișor părul și-și lipi palma de ceafa lui suferindă. Era frumoasă și ochii săi mari, negri îl priveau cu o nesfârșită tandrețe. Apoi îi zâmbi. Chiar dacă nu prea înțelegea cum ajunsese ea acolo, tânărul se simțea mult mai bine. Era salvat. Ea își apropie buzele de urechea lui și începu să îngâne un vechi cântecel în ebraică: „Ca strugurele în vie, ca spicul pe câmp, pârâul pe colină, omul se întoarce în Canaan..." Liniștit, Filon se lăsă legănat o clipă, îmbătat de parfumul ei.

Însă pe neașteptate, glasul femeii se înăspri. Îl mușcă de obraz și albeața vălului ei deveni orbitoare.

– Trezește-te!

Filon clipi de câteva ori, cu ochii răniți de razele puternice ale soarelui și cu o durere ascuțită în tâmple.

– Haide, ridică-te!

Se supuse și crezu că cineva încerca să-i smulgă capul de pe umeri. Gemu bătând din pleoape, gata să leșine iar. Apoi sângele îi irigă venele și Filon începu să deslușească formele ce-l înconjurau. Se găsea în aceeași

încăpere, însă fereastra nu mai era astupată. Patru bărbați îl priveau, printre care și cel care îl pălmuise adineaori, un soi de uriaș roșcovan, ciufulit și cu barba zbârlită, mai înalt și mai lat în umeri decât oricare dintre luptătorii de la școala din Alexandria. În spatele lui, tânărul șovăielnic, care-i deschisese ușa în ajun, stătea alături de un fel de războinic, împlătoșat cu apărători din piele și purtând mândru două spade la centură. Ceva mai retras, aștepta un bărbat de vârstă mijlocie, al cărui chip energic vădea sensibilitate și inteligență. Filon avu o vagă impresie că-l mai întâlnise undeva.

Uriașul ridică pumnul:

– Scârnăvie! Nu știu ce mă oprește să... Unde e Samuel?

– Samuel? Păi, eu... Cine e Samuel?

– Vedeți? Eram sigur că n-o să vorbească! Lăsați-mă să-i împrospătez memoria.

Tocmai când se pregătea să-l lovească, bărbatul înarmat cu două spade se băgă între ei.

– Așteaptă puțin! Cum te numești?

– Filon.

– Filon...

Se lăsă pe vine lângă el și-l ajută să se sprijine de perete cu o bunăvoință exagerată.

– Ascultă-mă bine, Filon. Samuel despre care pomeneam e fratele prietenului meu de colo.

Arătă spre uriașul ai cărui ochi aruncau fulgere.

– Dacă nu ne spui ceea ce vrem să aflăm, o să-ți pună el întrebările. Și te previn, când se înverșunează împotriva cuiva, nici măcar eu nu reușesc să-l

opresc. Așa că mai bine spune-ne tu frumușel ce-ai făcut cu Samuel.

Filon încerca disperat să se adune. Vedea toată scena ca printr-o ceață mișcătoare, nereușind să înțeleagă cine erau acei oameni și ce voiau de la el. Încă mai visa? Dar durerea vie din cap și ceafă... Nu, nici vorbă de vreun vis. Samuel... Exista într-adevăr un Samuel la școala lui Arius Didymus, acolo unde învățase filosofie. Însă ce legătură avea acesta cu ce se întâmpla aici?

– Eu...

Își simțea gura cleioasă, fără pic de salivă.

– Nu înțeleg care Samuel...

– Atunci poate că asta...

Războinicul îi vântură pe sub nas o lamă răsărită ca prin minune în mâna sa. Cuțitul cu mâner de fildeș al răzvrătitului.

– Am descoperit pumnalul ăsta în tunica ta. E pumnalul lui Samuel.

Pumnalul lui Samuel. Răzvrătiți! Negreșit! Nimerise într-un bârlog al rebelilor! Cum de nu-și dăduse seama mai repede?

– Cuțitul... bâigui el. Pot să vă explic tot. Mi-e... mi-e sete.

– Lepădătură, scrâșni uriașul, gata să-i zdrobească țeasta cu pumnul său imens. O să te fac să-ți bei sângele!

Războinicul se ridică, obligându-l pe fratele lui Samuel să facă un pas în spate. Cu toată setea ce-l chinuia, Filon bănui că n-o să mai beneficieze și de a treia șansă. Domol și cu mare greutate, se apucă să

istorisească tot ce se petrecuse în grajdul din Haceldama: necunoscutul care se aruncase asupra lui, lupta dintre ei, rana de la piciorul bărbatului, soldații, calul... pumnalul. Pe măsură ce povestea, avea impresia că mintea i se dezmorțea și că încordarea din cameră slăbea puțin câte puțin.

– Zici că el a putut să fugă, mormăi uriașul, cu nesiguranța zugrăvită pe chip. Atunci oare să te credem? De ce nu l-ai fi dat pur și simplu pe mâna soldaților? Pentru că noi te-am văzut alături de romani.

– Dacă legiunea l-ar fi prins pe fratele tău, opină Filon, ar fi avut grijă să se afle. Măcar pentru a oferi o pildă celorlalți.

Argumentul păru să-și atingă ținta.

– Păi, și-atunci... unde e fratele meu acum?

– Cu părere de rău, la asta nu-ți pot răspunde. Dacă a reușit să rămână pe cal, poate să se fi adăpostit oriunde.

– Și ce făceai ieri în casa lui Ieftae? îl întrebă războinicul.

Răzvrătiții supravegheau strada, bineînțeles.

– De fapt... Locuiesc la Ezechia, cel care face parte din Sinedriu.

După ce rosti numele lui Ezechia, Filon observă o ușoară tulburare printre cei prezenți, însă nu știu cum s-o interpreteze. Era de bine, era de rău? Totuși continuă:

– Am mers împreună cu Ezechia în casa lui Ieftae la scurtă vreme după ce acesta fusese găsit fără viață. Iar ieri s-a întâmplat ca, la funeralii, fiica lui să mă roage să vin la ea ca să-mi ceară sfatul.

Cei trei răzvrătiţi se întoarseră spre al patrulea bărbat, care nici nu se clintise în timpul interogatoriului. Parcă îi aşteptau sentinţa.

– Aduceţi bere, zise bărbatul după câteva clipe. Nişte pâine şi fructe. Şi lăsaţi-ne singuri.

Ceilalţi se supuseră fără să scoată o vorbă, cel mai tânăr dintre ei întorcându-se în scurt timp cu cele cerute. Apoi, la un semn al comandantului său, luă pumnalul şi-i tăie legăturile lui Filon. Acesta se aruncă lacom asupra vasului cu bere şi asupra pâinii, fără a se sinchisi de privirile gazdei sale. O să chibzuiască la toate mai târziu...

După ce-şi potoli cât de cât foamea şi setea, Filon se apucă la rândul său să-l cântărească din ochi pe bărbat. Acesta stătea în picioare, sprijinindu-se într-o doară de toiagul pe care-l folosise ucigaşul lui Ieftae ca să fugă. Oare el să fi fost cel care...

Păstrând în continuare tăcerea, căpetenia răsculaţilor se apropie. Felul în care păşea dovedea deopotrivă forţă şi agilitate. Avea trăsăturile arse de soare, barba îngrijită şi părul prins la spate. Fără să se grăbească, se aplecă spre Filon ca pentru a-i cerceta tunica. Tânărul se simţi brusc ruşinat de mirosul neplăcut de grăsime şi de cuişoare pe care-l răspândea. Celălalt încuviinţă din cap şi-i întinse mâna:

– Numele meu e Iuda. Iuda Galileeanul.

Uluit, Filon dădu, la rândul său, din cap:

– Am... am auzit vorbindu-se despre tine.

– Îţi cer iertare pentru felul în care s-au purtat oamenii mei. Însă... oraşul e plin de capcane în vremurile astea. Samuel a dispărut, Ieftae a fost ucis.

– Vrei să spui că Ieftae...

– Da, Ieftae era unul dintre principalii noștri susținători. El a plătit pentru casa aceasta și ne-a pus-o la dispoziție, ca să ne putem întâlni în taină și discuta despre planurile noastre. Ierusalimul e cheia răscoalei. Dacă Ierusalimul ne urmează, toți evreii ni se vor alătura.

– Așadar... așadar tu îl vizitai pe Ieftae fără știrea fiicei lui?

– Sănătatea i se șubrezise în ultimele săptămâni. Era mai înțelept să mă duc eu la el.

Văzându-l cum se sprijinea calm în toiag, pe Filon îl cuprinse amețeala. Vasăzică Iuda Galileeanul era misteriosul vizitator al lui Ieftae! Tribunul Iulius nu se înșelase!

– Dar acum trei nopți... Tot tu ai...

– Te gândești că l-aș fi putut ucide, nu-i așa?

Răzvrătitul zâmbi și chipul i se înseninã o clipă. Chipul acesta... Unde-l mai zărise Filon?

– Lăsând la o parte c-ar fi însemnat o crimă de neiertat, continuă bărbatul, și un păcat cumplit pe deasupra, ar fi fost și cel mai bun mijloc de a atrage atenția romanilor asupra noastră. Fapt care, de altfel, s-a și întâmplat și mă tem că va trebui curând să părăsim această ascunzătoare. Sunt prea mulți soldați în cartier. Cât despre mine, dacă asta te liniștește, mi-am petrecut ultimele cinci zile la Bethel, supraveghind antrenamentul oamenilor mei. M-am întors la Ierusalim azi-dimineață. La țanc pentru tine, după câte se pare.

– Dar ai o cât de mică idee despre făptuitorul acestei crime?

– Romanii aveau destule motive ca să-l ucidă pe Ieftae. Căpetenia fariseilor să comploteze cu căpetenia răzvrătiților! Ce crezi despre asta?

– Bănuiești că tribunul Iulius știa?

– Iulius? Habar n-am. Însă orice se află până la urmă. Pe deasupra, această josnică înscenare l-a ajutat să obțină întăririle pe care le cerea.

– Deci i-ai văzut.

– Două mii de oameni sunt pe cale să-și ocupe pozițiile în oraș. Ar trebui să fii orb ca să nu-i vezi.

Fără îndoială, ar fi fost mai prudent ca Filon să tacă, însă urciorul de bere pe care tocmai îl golise îi dezlegase limba:

– În timpul discuțiilor s-a vorbit despre un text la care Ieftae ținea mult? Un text dispărut ori pe care încerca să-l găsească?

Iuda se arătă sincer surprins:

– Un text? Ce fel de text?

Filon îi povesti pe scurt despre pergamentul descoperit în gura mortului. Spera că Ieftae îi făcuse vreo mărturisire Galileeanului ori îi pomenise pe ocolite despre pergament. Însă, după câte se părea, Iuda n-avea știință de așa ceva.

– „Ziua nazireului", repetă, gânditor, răzvrătitul. „Oastea din Assur"... Poate-i un semn.

– Un semn?

– Atotputernicul nu va putea îngădui multă vreme ca sanctuarul să-i fie ocupat, nu? Și cum evreii au lăsat

să se întâmple asta, tot evreii trebuie să-l elibereze. E de-ajuns ca unul dintre noi să se ridice...

– Adică versetele ar fi în favoarea unei răzvrătiri?

O lumină nouă însufleţea privirea lui Iuda. Cine ştie dacă nu se vedea pe el însuşi în rolul nazireului?

– Răzvrătirea noastră e răzvrătirea Domnului, şopti. Nici n-ar putea să fie altfel.

Filon puse întrebarea care-i stătea pe limbă:

– O să-i învingeţi pe romani?

– Nu ştiu dacă pe lumea asta. Sunt însă sigur de un lucru: să consimţim la supunerea Ierusalimului înseamnă să ne rupem de noi înşine. Înseamnă să consimţim la moartea credinţei noastre şi la cea a poporului nostru. Spui că vii din Egipt. Uită-te cum sunt ai noştri acolo. Mănâncă precum romanii, se îmbracă precum romanii, muncesc precum romanii. Curând, vor gândi la fel ca romanii. Şi-ntr-o bună zi, vor sfârşi prin a crede în zeii lor. Acesta-i motivul pentru care nu avem altă cale: trebuie să ne răzvrătim azi. Mâine nu vom mai fi demni de aşa ceva. Şi ce va face cu noi Ziditorul dacă nici măcar n-am încercat să-i apărăm casa? Ce milă să implorăm din partea Sa dacă noi am trădat alianţa cu El? Iată de ce timpul nu contează. Înţelegi? Aşa cum nu contează înfrângerea mea sau a oamenilor mei... Să luptăm e de-acum mai important decât să învingem.

O mulţime de obiecţii se învălmăşeau în mintea lui Filon, însă tânărul ştia că n-avea niciun rost să le dea glas. Iar dârzenia rebelului îl mişcase. Preferă să aducă discuţia înapoi la crimă:

– Ieftae împărtășea aceleași convingeri?

– Ieftae... Cred că ținea mult la mine. Mă cunoștea de când eram foarte tânăr. Iar acum trei luni, când romanii au intrat în Ierusalim, către el m-am întors. Pusesem deja pe picioare trupe în Galileea și în Decapole, așa că îmi trebuia cineva de încredere, pe care să mă bizui în orașul sfânt. Era cu adevărat un om al binelui. Fără nimic în comun cu marele preot și cu slugile lui, dezonorat fie-le pe veci numele! Cred că într-o oarecare măsură chiar mă aștepta. Mi-a dat bani să cumpăr arme și m-a prezentat unor prieteni de-ai săi. Farisei, mai ales. Ieftae avea credința că trebuie să adunăm cât mai repede o armată. Că întreg poporul evreu era amenințat. Zicea că nu trebuie... Iuda își căută cuvintele: Da, zicea că nu trebuie să mai așteptăm. Niciodată nu l-am văzut așa de nerăbdător ca în ultimele săptămâni. Poate presimțea că... Se opri, făcând un gest din mână ca pentru a alunga un gând sumbru. Din fericire, continuă după câteva clipe, vestea recensământului a grăbit lucrurile. Mulți dintre-ai noștri au priceput ce înseamnă prezența romană. Noi dări, înainte de toate. Și nu doar de asta oamenii ne primesc cu brațele deschise în sate. Ci și pentru că prezența romanilor e un sacrilegiu. Și încă ce sacrilegiu! Cine e împăratul Romei ca să pretindă să-i numere pe evrei? Numărătoarea supușilor Săi e privilegiul unic al Domnului. Doar el poate să-l poruncească. Vom ști să i-o reamintim lui Augustus.

– Totuși, rosti cu timiditate Filon, există o șansă ca recensământul să nu aibă loc. Ezechia trebuie să

se întâlnească în curând cu procuratorul Coponius. Poate va obține un răgaz, o amânare.

– Ezechia...

Răzvrătitul tăcu. Rostise acest nume dintr-o suflare, cu un glas aproape tânguitor. Și brusc, în mintea lui Filon se făcu lumină. Ezechia... Același umblet, același zâmbet elegant. Fiul care preferase să se întoarcă în leagănul familiei din Gamala în loc să rămână la Ierusalim. Gamala... Nordul, Galileea! Stânjeneala pe care-o încerca bătrânul de fiecare dată când pomenea de răzvrătiți. Poate de aici și teama de a ghici cine se ascunde în spatele asasinului lui Ieftae. Iar mai devreme, când Iuda se aplecase deasupra prizonierului, n-o făcuse din pricina mirosului de cuișoare care-l deranja. Nicidecum. Recunoscuse pe umerii celuilalt una dintre propriile-i tunici!

– Ești... fiul lui Ezechia?

Expresia de pe chipul răzvrătitului era de nepătruns:

– Ce ironie, nu? Tata se luptă să împiedice recensământul și războiul, în vreme ce eu mă rog să aibă loc amândouă.

– Știe că te afli la Ierusalim?

– Bineînțeles. Sau, în orice caz, bănuiește. Chiar dacă au existat mari neînțelegeri între noi, a avut grijă să mă urmărească de la depărtare și să mă ocrotească. Ori poate s-a temut că cineva va face legătura între mine și el. Cine știe? Însă sunt plecat de peste cinci ani și de-alde Iuda găsești pretutindeni în Palestina. Nu prea are de ce să-și facă griji.

– Adică v-ați certat înainte să sosească romanii aici?

– Of! Chiar de când am ajuns la vârsta când începeam să înțeleg, mi-am dat seama că era un om slab. Slab în multe feluri.

Nu mai spuse nimic, însă tonul pe care vorbise vădea o mare tristețe. În mintea lui Filon încolți o bănuială:

– Și acum... că eu am aflat toate astea. Despre tine, despre Ieftae. Ce ai de gând să faci cu mine?

– Oh, fii liniștit. Tata e un om slab, dar nu prost. Dacă n-a ascuns de tine povestea acestei crime înseamnă că te crede capabil să-i descâlcești ițele. Și după cum ți-am explicat, întotdeauna am fost apropiat de Ieftae. Vreau ca asasinul să fie pedepsit. Mai presus de orice. De altfel, dacă Batșeba ți-a cerut ajutorul înseamnă că te prețuiește. Îmi amintesc că judecata ei era mai sigură decât a multor bărbați. De aceea și eu te cred în privința lui Samuel și a grajdului din Haceldama.

Îi întinse toiagul.

– Pumnalul îl păstrez, însă ăsta îți aparține. Poți pleca. Chiar acum, dacă dorești.

De-abia rostise cuvintele, că jos se iscă zarvă mare. Bubuituri, zgomot de ușă spartă și strigăte de groază:

– Romanii! Romanii!

9

Cele ce urmară, Filon le trăi ca în transă, de parcă își privea propriul trup cum se mișcă. Până s-apuce el

să-și dea seama ce se întâmplă, Iuda era deja pe coridor, strigând cât îl ținea gura către oamenii săi:

– Ușa din spate! Păziți ușa din spate!

Răzvrătitul dispăruse, înghițit parcă de larma glasurilor și de zăngănitul armelor.

Filon se ridică ajutându-se de toiag. Picioarele îi erau moi, capul i se învârtea, trupul întreg îl durea atât de tare încât ar fi putut să-și numere oasele unul câte unul. Romanii... Dacă-l prindeau aici, în bârlogul răsculaților, n-o să-i arate pic de milă. Pedeapsa pentru răzvrătiți era crucificarea.

Gândul acesta îi înfierbântă sângele. Făcu un pas, apoi pe al doilea: n-avea nimic rupt, putea să meargă. Ieși pe coridor și aruncă o privire spre scara de unde se auzea un vacarm înspăimântător. Învălmășeala era de nedescris. Legionarii spărseseră ușa de la intrare cu un soi de berbece și vreo zece dăduseră buzna înăuntru cu spade și scuturi. Fiecare lovitură în plăcile de metal scotea un sunet sinistru: bang! bang! Unul dintre primii soldați își pierduse coiful și o tăietură lungă îi brăzda chipul. Se clătină o clipă, apoi se prăbuși. În fața lui, uriașul roșcovan își ridică spada în semn de victorie, după care se năpusti cu o forță supraomenească asupra altui roman. Cu totul, erau cinci răzvrătiți care să țină piept atacului și, în ciuda vitejiei lor, lupta părea inegală. În stânga, înghesuit la perete, cel mai tânăr dintre ei scoase un țipăt. Lama spadei tocmai ce i se rupsese, iar adversarul său se pregătea să-l atace din nou. Un pumnal zbură prin aer, legionarul își duse mâna la umăr și tânărul se feri de lovitură în ultima clipă.

Un fluierat ascuțit acoperi tumultul: un soldat făcu un gest amenințător cu pumnul spre capătul de sus al scărilor. Lui Filon îi trebui ceva timp ca să priceapă că spre el arăta romanul. Șuieratul deveni și mai ascuțit. Soldatul care fluiera! Cel care-l escortase acasă la Ezechia în prima zi. Îl recunoscuse pe Filon!

– Pleacă! îl îndemnă Iuda de la baza treptelor. Pleacă!

Izbituri surde se auzeau și dinspre grădină. Curând, ușa din spate o să cedeze și ea. Ce era de făcut?

– Pleacă, te implor!

Filon strânse toiagul cu toată puterea. N-avea niciun mijloc de apărare, niciun mijloc de a le veni în ajutor. Galileeanul avea dreptate: trebuia să fugă.

O luă spre ușa ce ducea pe acoperiș. Terasa era pustie și, în pofida soarelui orbitor, zări scara exterioară din colțul opus. Dacă izbutea să ajungă la ea... Începuse să alerge când sunetul unor pași grăbiți îi atrase atenția. Un legionar. Un legionar urca scările după el. Filon se opri și-și ținu răsuflarea. În clipa în care coiful lucios se ivi la marginea acoperișului, Filon învârti toiagul și-i trase o lovitură strașnică drept peste nas. Soldatul scoase un soi de horcăit dezgustător și, desenând prin aer o curbă perfectă, se strivi de pământul aflat zece coți mai jos. Numaidecât începu să geamă. Tovarășii săi nu vor întârzia să vină după el...

Filon privi cu atenție terasa casei învecinate. Nu-i rămânea decât o singură scăpare. Măsură din ochi distanța și se dădu puțin înapoi ca să-și ia avânt. Trase adânc aer în piept. În grădină, strigătele dădeau de

înțeles că rănitul fusese descoperit. Cât ai bate din palme, romanii vor fi pe acoperiș.

Filon porni în fugă. Un pas, doi pași. N-o să capete niciodată destulă viteză. Trei pași. Cum să așeze mai bine toiagul? Cinci pași, șase pași. Bordura era foarte aproape, să n-o rateze... Șapte pași. Înfipse prăjina în jgheabul pentru scurgerea apei și se împinse cu putere în picioare. Simți cum toiagul se arcuiește, cum trupul i se desprinde de terasă, îi văzu sub el pe legionarii care alergau, unul dintre ei îndreptându-și chiar atunci ochii spre cer.

Marginea de piatră a celeilalte terase era aproape. Filon dădu drumul toiagului, își întinse cât putu de mult picioarele și se rostogoli pe lutul uscat. Reușise... reușise!

Se ridică și aruncă o privire în urmă. Romanii împresuraseră adăpostul răzvrătiților și primeau întăriri, alți soldați venind dinspre capătul străzii. Filon nu le dădea răsculaților nicio șansă...

Trebuia să fugă.

Se repezi spre scara exterioară a terasei și sări din treaptă-n treaptă până în grădină. Aceeași grădină pe care o străbătuse în ajun, ticsită de unelte, așchii de lemn și cioburi. Din fericire, nici acum nu era nimeni prin preajmă – fără îndoială că stăpânii, dacă nu erau plecați, se zăvorâseră în casă ca să scape de grozăvia de afară.

Fără să mai piardă timpul, Filon se strecură pe sub gardul de nuiele. Cu răsuflarea tăiată, cu obrajii și mâinile zgâriate până la sânge, ajunse pe proprietatea

abandonată a vecinilor lui Ieftae. Arbuștii neîngrijiți, bazinul plin de frunze... Tânărul încercă să se liniștească. Se ușură de berea pe care-o băuse cu o oră mai devreme, apoi se strădui să-și adune gândurile. Romanii nu vor întârzia să răscolească tot cartierul, dacă nu cumva și începuseră să facă asta. Cel puțin doi legionari îl văzuseră fugind, printre care și cel care-l recunoscuse. Cu siguranță se vor pune pe căutat. Să iasă în stradă era nebunie curată, să rămână aici – de-a dreptul o sinucidere. Doar Batșeba ar putea să-l ajute.

Cu toate simțurile în alertă, trase cu ochiul printre tufișuri la casa lui Ieftae. Niciun zgomot, nicio mișcare care să-i dea de bănuit. Să nu le fi trecut legionarilor prin minte să-l caute în locuința fariseului? Mai aruncă o privire în dreapta și-n stânga, apoi găsi în gard un loc în care crengile se răreau. Se strecură pe acolo acoperindu-și fața cu tunica, ceea ce-i dădu neplăcuta impresie că e un vânat urmărit de hăitași. Din stradă, unde vacarmul era în toi, ajungeau până la el frânturi dintr-o discuție în latină:

– ...mai numeroși!

– ...acoperișurile... imediat. Imediat!

Filon străbătu târâș grădina, rugându-se ca ușa din spate a casei să fi rămas descuiată. Ajuns sub streașină, încercă ivărul. Zăvorul nu era pus. Se furișă înăuntru pe vârfuri. Liniște deplină. Uf! Se afla la adăpost.

Însă vai! Numaidecât lovituri sinistre răsunară în ușa principală. Trebuia să se ascundă, trebuia să se ascundă iar. Dar unde? În dreapta – sala de primire, în stânga – o arcadă întunecoasă ce dădea spre un

coridor îngust. Cineva cobora în grabă scara: Mandu, care se ducea să deschidă.

Cum nu era timp de stat la discuții, Filon alese s-o ia în stânga. Se adânci în penumbră, crăpă prima ușă și nimeri într-o cameră împodobită cu covoare frumoase și mozaic lucios pe ziduri. Nici pomeneală însă de vreo mobilă în afara unui cufăr simplu. Niciun loc în care să se ascundă. O clipă se gândi să se întoarcă în grădină, însă un glas de bărbat răsunând la ușa de la intrare îl făcu să se răzgândească:

– La o parte, sclavule! Avem ordin să controlăm casa.

„Avem...“ Prin urmare erau cel puțin doi.

Filon se repezi spre o altă ușă. Batșeba scoase un țipăt ușor:

– Ce...

Baia... Tânăra femeie se îmbăia!

Filon duse un deget la buze înainte de a-i spune în șoaptă:

– Soldații... Sunt aici.

Căută din priviri o ieșire sau un obiect cu care să se apere. Dar în jur nu existau decât vase cu uleiuri parfumate, calupuri de săpun, talere de lut cu petale de flori și ierburi uscate, o rochie din pânză de in și prosoape împăturite cu grijă, plus câteva perne lângă un perete. Nimic cu care să ții piept unui legionar. Și cele două ferestre ale odăii ar fi îngăduit cel mult unei pisici mai măricele să fugă!

Cei doi tineri se uitară unul în ochii celuilalt. Batșeba îi întinse mâna:

– Vino!

– Dar eu...

Se auzeau pași la catul de sus. Doi sau trei oameni.

– Preferi să te găsească?

Stânjenit, Filon coborî cele cinci trepte ce duceau spre fundul bazinului. Acesta avea formă rotundă și un diametru de șapte-opt coți, ceea ce oferea cât de cât spațiu pentru înotat. Apa era călduță, fapt ce presupunea existența unui sistem cu aburi care s-o încălzească. „Singurul lucru care mă alină", zisese Batșeba.

Filon își întoarse capul ca să nu-i vadă goliciunea. Ea râse de el:

– Avem treburi mai importante, nu crezi?

Îl luă de mână și-l conduse spre marginea bazinului, în partea cea mai apropiată de intrare. Undeva se trânti o ușă. Cea dinspre grădină, oare? Romanii se apropiau.

– Ascultă-mă bine, șopti Batșeba. Când ei intră, te scufunzi. Există șansa ca ei să nu te observe din prag.

– Dar tu...

– Ssst! Sosesc.

Filon inspiră adânc înainte de a se lăsa sub apă. Dintr-odată i se păru că realitatea își pierde contururile și devine schimbătoare. Sunetele se auzeau înăbușite. Vedea mișcându-se trupul Batșebei care împrăștia deasupra lui petale și ierburi uscate. Sânii ei aveau rotunjimi încântătoare, subliniate de mângâierea apei, în vreme ce pântecele i se unduia cu grație. Iar locul în care se uneau coapsele...

Ușa se deschise cu violență:

– Și aici ce...?

Un legionar dădu buzna înăuntru, cu spada în mână. Se opri în prag, descumpănit.

– De când li se îngăduie romanilor să fie de față când femeile evreice se îmbăiază? îl întrebă Batșeba cu glas aspru și tăios.

– Îmi cer iertare, răspunse bărbatul într-o aramaică bunicică. Un răzvrătit a fugit dintr-o casă vecină. Suntem nevoiți să cercetăm dacă nu cumva...

– Un răzvrătit? îi tăie ea vorba. Ați uitat că tatăl meu a fost ucis acum trei zile? Și că bănuielile se îndreaptă tocmai spre rebeli? Și voi vă gândiți că aș adăposti unul în casa mea?

– Nu, bineînțeles, doar că...

Părea, în mod vădit, încurcat și prea puțin dornic de o ceartă.

Filon nu auzea decât niște sunete abia deslușite, însă putea să resimtă indignarea tinerei femei în fiecare mișcare a picioarelor ei. Picioare lungi și zvelte și mai viguroase decât și-ar fi închipuit el. Grație, fără îndoială, exercițiilor pe care obișnuia să le facă în bazin. Își dădu seama însă că nu va putea rămâne la nesfârșit sub stratul de petale și că, dintr-o clipă în alta, va trebui să respire.

Brusc, apa se învolbură și Batșeba parcă ar fi fost trasă afară. Tânăra femeie se sprijinise în mâini și se săltase pe marginea bazinului, oferindu-și trupul șiroind de apă privirilor legionarului.

– Mai vrei ceva? întrebă ea pe un ton sfidător. Ori va trebui să-l înștiințez pe tribunul Iulius despre felul în care se poartă soldații săi?

Romanul își luă cu oarecare greutate ochii de la tânăra femeie. La rândul său, lui Filon timpul începea să-i pară prea lung. Mai ales că era nevoit, prin mișcări ușoare ale degetelor, să împiedice tunica umflată de apă să se ridice la suprafață.

Legionarul oftă, într-un târziu, plin de ciudă. Aruncă o privire în jur, prefăcându-se a cerceta încăperea, se răsuci pe călcâie și ieși, având grijă să închidă ușa după el.

Filon țâșni din apă, cu plămânii gata să-i plesnească. Batșeba îl îndemnă cu un gest să tacă. Urmară câteva clipe de liniște, apoi voci discutând pe coridor. Romanii plecau.

Aproape imediat, Mandu ciocăni la ușă:

– Stăpână... Stăpână! Totul e bine?

– Totul e bine, Mandu. Prietenul nostru din Egipt e iarăși cu noi. Du-te și adu din odaia de sus o tunică pentru el și las-o în odaia mea.

Filon rămase o clipă năucit înainte de a bâigui câteva cuvinte de mulțumire. Batșeba se lăsă să alunece din nou în apă. Îl privea cu reproș:

– Ne-ai speriat foarte tare ieri.

– Am dat... am dat peste răzvrătiți.

Îi istorisi cele întâmplate de când plecase, povestindu-i de-a fir a păr discuția cu Iuda.

– Iuda? se miră ea. Iuda Galileeanul e fiul lui Ezechia? N-aș fi bănuit...

– Îl cunoști?

– Trecea uneori pe la noi când era mai tânăr. Dar îl credeam plecat pentru totdeauna în nord.

– A rupt orice legătură cu Ezechia?

– Oarecum. Iuda a avut mereu o înclinație spre severitate și asprime. Morală, puritate, religie, ce se cuvine să faci, ce nu se cuvine să faci. Ăsta-i și motivul pentru care a devenit atât de apropiat de tata. Ezechia a dat mereu întâietate plăcerii. Plăcerii și banilor.

Vorbea cu o anumită dezinvoltură care-l surprinse pe Filon.

– Dar tu? se pomeni el întrebând.

– Eu?

Batșeba înota în cercuri mici în mijlocul bazinului. Ușurința cu care se mișca era uimitoare.

– Ceea ce ți-aș putea mărturisi despre mine riscă să nu-ți placă.

În mod logic, Filon ar fi trebuit să iasă până acum din bazin, să părăsească încăperea ca să îmbrace o tunică uscată și să continue această discuție într-un loc mai potrivit. El, în schimb, stătea ca vrăjit, sperând ca momentul acesta să se prelungească îndeajuns ca să... Ca să ce, de fapt?

– Lăsă-mă pe mine să judec, îi răspunse.

Ea dispăru într-un vârtej de apă înainte de a se ivi chiar în fața lui, la o depărtare de numai câteva degete.

– Te-am prevenit, înțeleptule egiptean. Să zicem, pentru a merge direct la miezul problemei... Vreau să spun miezul problemei așa cum îl vedeți tu, tata sau locuitorii Ierusalimului. Eu... eu nu mai cred la fel ca voi.

Dacă nu s-ar fi aflat lângă marginea bazinului, Filon s-ar fi tras înapoi.

– Nu mai...

– Nu. Nu în felul în care înțelegeți voi credința. De la acea întâmplare nefericită.

Îl privi drept în ochi, ca pentru a cântări dacă el era capabil să-i înțeleagă povestea.

– Aveam nouă ani pe atunci. Mă jucam pe acoperiș împreună cu o verișoară de-a mea. Era o zi de primăvară, cam ca azi, mai puțin căldura. Vremea era plăcută. Plăcută, pur și simplu, așa cum era și viața mea. Eu și verișoara mea alergam una după alta și am vrut să fug pe scara exterioară. Pe atunci tata încă nu pusese să fie dărâmată. Râdeam, îmi amintesc foarte clar. Aveam părul împletit cu mărgele colorate și o rochie ușoară, galbenă. La cea de-a treia treaptă, piciorul mi-a alunecat și am căzut în gol.

Lacrimile i se rostogoliră pe obraji și se amestecară cu apa din bazin. Nici măcar nu încercă să și le șteargă.

– Șase zile am zăcut fără cunoștință. Părinții mei m-au crezut pierdută, iar doctorii ar fi preferat chiar să fiu. Când mi-am revenit, nu mai puteam să merg. Pe mama lucrul acesta a îndurerat-o adânc. Eram singurul ei copil. S-a îmbolnăvit destul de grav și un an mai târziu a murit. Tata... tata s-a purtat foarte demn. Ar fi putut să se căsătorească iar, să aibă și alte soții. Dar nu, el s-a îngrijit de mine. M-a învățat să citesc, să socotesc. M-a învățat scripturile, fapt neobișnuit pentru o fată. Însă nu mai eram cu adevărat o fată. Eram o schiloadă. Am văzut-o pe verișoara mea logodindu-se la doisprezece ani, apoi căsătorindu-se la treisprezece. Avea paisprezece ani când a născut întâiul fiu. Astăzi, are patru băieți frumoși, pentru care

toată lumea o respectă. Își slujește soțul, vede de copii, împarte porunci celor două sclave. Merge adesea la Templu. Îți închipui c-o invidiez? Poate. Doar sunt schiloadă, nu? Respira sacadat și făcu o scurtă pauză înainte de a continua: În ochii bărbaților... în ochii bărbaților... ăsta-i lucrul cel mai greu de îndurat. Pentru unii sunt un blestem, pentru alții, un animal ciudat. O ființă impură, în orice caz. Altminteri cum să explici de ce Atotputernicul mi-a dat o astfel de pedeapsă? Oricum femeia nu înseamnă mare lucru. Când mai e și impură, trebuie să stea deoparte. Prin urmare, la ce poate să spere o femeie impură pe viață?

Filon nu scotea un cuvânt. O asculta pe Batșeba cu un amestec de uimire și fascinație. Buzele ei ce se mișcau ca într-un dans, sinceritatea și brutalitatea vorbelor, sânii ce aproape că-l atingeau... Nu mai știa ce să creadă.

– De-a lungul anilor, reîncepu ea, mi s-au deschis ochii. Mi-au revenit în minte și niște imagini. Din zilele când zăceam fără cunoștință și mama mă veghea. Am văzut... Nu, o să spui că-s nebună. Ce e sigur... Cred că noi ne-am făcut o idee greșită despre Dumnezeu. Regulile, principiile, ritualurile... Toate astea ne liniștesc. Gesturile... Ele ne ajută să ne recunoaștem unii pe alții. Să-i respingem pe cei care nu ne seamănă. Ba chiar să luptăm împotriva lor. Hotarul dintre noi și ei e clar. Însă dragostea Domnului este mult mai simplă. Da, mai simplă și mai cuprinzătoare deopotrivă. N-are nevoie de măști care să acopere fețele, de veșminte care să îmbrace trupurile. De mâini pătate de sânge. El îi deosebește pe cei buni de cei răi. El

citește în inimi. Tata m-a convins de asta. Aproape fără voia lui. Zic bine fără voia lui! Căci era un om bun. Bun pe dinăuntru. Atât de grijuliu și atent la toate: ce mânca, felul în care se îmbrăca, rugăciunile, sacrificiile, dările... Chiar și fără să respecte toate astea, ar fi fost un om bun. Mult mai bun decât marele preot, de pildă, pentru care credința stă doar în purtări. Mai bun decât Ezechia care pretinde că-i apără pe evrei. Important nu e ce arăți, ci ceea ce ești.

Batșeba se îndepărtă cu iuțeală, bătând apa cu mâinile.

– Vrei adevărul, nu-i așa? Ei bine, adevărul e că de-acum puțin îmi pasă ce cred alții despre mine. Puțin îmi pasă de aceste rânduieli fără rost și de privirile fățarnice. Am hotărât să fac doar ce consider eu că trebuie făcut. La urma urmei, e singurul lucru care mi-a mai rămas, nu? Iar ceea ce trebuie făcut, înainte de orice, e să-l prindem pe asasinul tatălui meu. Cât mai repede. Căci omul acesta e rău. Rău pe dinăuntru. Încearcă să triumfe asupra binelui... A „adevăratului" bine. O simt. O știu.

Filon ar fi putut să-i spună că preceptele Atotputernicului erau lucrarea Atotputernicului însuși și că un popor întreg nu putea să se dedice Domnului său dacă nu știa cum să-l cinstească. Că existau suflete slabe, cele mai multe dintre ele, neîndoielnic, pentru care gesturile erau stâlpi și rânduielile, zid de apărare. Că neamul evreilor n-ar fi reușit să supraviețuiască secolelor fără legătura trainică a ritualurilor. Și că respectarea lor strictă nu te împiedica să fii sincer. Ar

fi putut s-o contrazică înșirând toate acestea și încă multe alte argumente. Dar se abținu. Pe undeva, o înțelegea. Dincolo de orice blasfemie. Îi admira dârzenia și tăria. O găsea frumoasă.

Dar trebuia totodată să iasă din bazin.

– Mai există ceva legat de crimă despre care nu ți-am vorbit, zise el cât mai într-o doară. Dacă-mi îngădui... aș vrea să discutăm despre asta în altă parte.

10

Era riscant. Foarte riscant. Cum să-și închipuie cineva că legionarul din spatele ușii se va lăsa păcălit? Era nebunie curată. Însă, după câte se părea, asta o distra la culme pe Batșeba.

Puțin mai devreme, după-amiază, după ce îmbrăcase veșminte curate și se întâlnise cu Batșeba în sala de primire, Filon îi povestise tot ce știa despre pergamentul din *teffilin*. De-acum era convins că nimeni nu dorea mai mult decât ea să-l găsească pe vinovat și că nimeni nu înțelegea mai bine ca ea că asta trebuia să se întâmple cât mai repede. Ea îl ascultase cu atenție, punându-i numeroase întrebări despre Isaia, Miheia, Naum, Osea și Sofonie, profeții din care negreșit ucigașul se inspirase. Apoi, când fu sigură că a priceput tot, tânăra femeie luă o hotărâre:

– Nu avem de ales. Dacă e într-adevăr vorba despre textul pe care tata îl căuta, trebuie să mergem la unchiul Elie.

– Să mergem?

– Bineînțeles, să mergem amândoi! Singur n-ai reuși în veci să-l faci să vorbească. Iar dacă eu îi pun întrebări, fără să fii și tu de față, aș scăpa, poate, din vedere vreun amănunt important. Ți-am mai spus, unchiul Elie e un om ciudat. Cuvintele lui sunt uneori... dezlânate.

– Dar e cu neputință să ieșim de aici! Un soldat stă de pază în apropierea casei și romanii sunt peste tot în Ierusalim. Dacă nu așteptăm să se înnopteze, n-avem nicio șansă...

– Nici nu se pune problema să așteptăm până la noapte, îl întrerupse ea. Fiecare oră pierdută ne îndepărtează de ucigaș. O sclipire de șiretenie îi însuflețește privirea: Fii liniștit, o să ieșim de aici. Chiar acum.

Îl chemă pe Mandu și-i șopti ceva la ureche. Sclavul încuviință din cap și câteva clipe mai târziu se întoarse cu o bucată de lemn ars scos din vatră. Filon începea să înțeleagă ce fel de plan punea Batșeba la cale.

– Doar nu te gândești să... bâigui el.

– Ba bine că nu!

Și iată cum se pomenise Filon pe coridor, cu fața dată din belșug cu funingine, cu un turban nubian pe cap, cu o tunică lungă până la călcâie și cu Batșeba în brațe. Soldatul care stătea de pază trebuia să aibă vederea destul de slabă ca să-l confunde cu Mandu! Singurul neajuns era că, dacă voia să-l controleze, dacă-i punea vreo întrebare ori dacă se apropia un pas,

romanul ar fi descoperit pe loc înșelătoria. Însă tânăra femeie nu părea să-și facă deloc griji:

– Nu mai fii așa încordat, o să cădem amândoi! Soldații urmăresc un răzvrătit, nu un sclav. Cu atât mai puțin un sclav negru! Vei vedea, nici măcar n-o să ne observe. Cât despre oamenii din cartier, ei sunt obișnuiți să ne vadă împreună. N-avem de ce să ne temem!

N-aveau de ce să se teamă... Doar că el măsura cu două degete mai puțin decât Mandu, avea umerii mai înguști și zgârieturile de pe obraji peste care dăduse cu funingine îl mâncau groaznic. În afară de asta, n-aveau a se teme de nimic!

Ușa se deschise și legionarul rămas să supravegheze intrarea se întoarse spre ei cu ochi bănuitori:

– Unde vă duceți așa?

– La cimitirul de la Poarta oilor, răspunse Batșeba, cu o voce tulburată exact cât se cuvenea. Trebuie să-i aduc un ultim omagiu tatălui meu înainte de apusul soarelui.

Soldatul o privi cu un amestec de dispreț și enervare. Hotărât lucru, evreii ăștia aveau o grămadă de obiceiuri de neînțeles.

– Și el?

Filon simți cum o picătură de sudoare i se broboneză pe frunte. Îl îmboldea o dorință nebună să se scarpine, imaginându-și dâra pe care-ar lăsa-o de-a lungul nasului și pe obraz. O minunată dungă albă în mijlocul feței sale ca tăciunele!

– E sclavul meu. Eu nu pot merge, ar trebui s-o știi. Ori poate preferi să mă duci chiar tu...

Bărbatul ridică brațele spre cer:

– Asta mi-ar mai lipsi!

Le făcu semn din mână să dispară. Fără să mai aștepte, Filon porni pe ulicioară, profitând de ocazie ca să arunce o privire spre casa răzvrătiților. Soldații continuau să umble în toate direcțiile. Se întrebă ce se întâmplase cu Iuda Galileeanul, cu roșcovanul cel uriaș, cu tânărul șovăielnic. Dar nu, mai bine să nu se gândească la asta.

– Uită-te drept înainte, altminteri o să atragem atenția, îi ceru Batșeba.

Străbătură în tăcere cartierul parfumierilor. Legiunea se desfășurase pretutindeni, cercetând dughenele, supraveghind răspântiile, păzind străzile principale. Pesemne că mulți locuitori se închiseseră în case, căci întâlneai doar câțiva pelerini rătăciți pe care legionarii îi îndemnau s-o ia înapoi spre Templu. Ca să evite controalele, cei doi tineri apucară printr-un labirint întortocheat de străduțe, urcând până aproape de hipodrom, apoi coborând până la zidul străvechi al cetății lui David. Acolo, la adăpost de priviri curioase și de soarele ce stătea să apună, Filon o așeză pe Batșeba pe un pietroi și-și trase sufletul. Ea îi întinse o bucată de pânză albă ca să se șteargă.

– Ai auzit de Azzakku? îl întrebă râzând.

– Azzakku?

– Da. Când eram mică și nu voiam să ascult, mama îmi spunea că o să vină Azzakku și o să mă preschimbe într-o piatră. Mama era de fel din Mesopotamia și în ținutul unde se născuse ea, Azzakku era un soi de

monstru al munților care-i speria pe copii. Se povestește că, dacă se apropie de un râu, apele încep să clocotească și peștii să fiarbă. Și dacă scuipă în aer, poate să stârnească o ploaie neagră ce ține două zile. Ei bine, te asigur că în această clipă semeni cu Azzakku!

Și izbucni în râs.

– Mulțumesc, mormăi el.

– Nu mi-o lua în nume de rău, glumesc, firește. De fapt, ești tare chipeș.

Rostise ultimele cuvinte pe același ton zeflemitor, încât Filon rămase cu fața ascunsă în dosul cârpei, întrebându-se ce atitudine să ia.

– Ești căsătorit? continuă Batșeba. Nu, simt eu că nu. Totuși, ai vârsta potrivită pentru căsătorie.

Filon scoase capul de sub pânză, pieptănându-și cu degetele părul spre spate cum putea mai bine.

– Nu mă grăbesc, se apără el. Deocamdată mă dedic învățăturii. Studiez la școala lui Arius Didymus. Mă interesează mai ales filosofia. Dar până nu sunt sigur ce cale vreau să urmez...

– Nu-mi spune că filosofia e singura ta iubită!

– Mă rog...

Ea îl privea c-un zâmbet ușor ironic. Nu, bineînțeles, își zise Filon, în sinea sa, nu exista doar filosofia. Cunoscuse o femeie, la Alexandria. O femeie mai mare decât el. O văduvă, foarte frumoasă, foarte tandră. O egipteancă. Din păcate, nu era evreică și nici n-avea de gând să devină. Și oricum, tatăl său n-ar fi încuviințat niciodată o asemenea căsătorie.

– Nu vreau să vorbesc despre asta, oftă el într-un târziu.

Chipul Batșebei se întunecă brusc, pierzându-și orice urmă de veselie:

– Iartă-mă dacă te-am rănit, îl rugă. Nu știu ce m-a apucat să-ți pun asemenea întrebări și să fac asemenea observații. O clipă, m-am crezut... Ce prostie!

Își trecu parcă fără să vrea mâinile de-a lungul picioarelor și se forță să zâmbească:

– La urma urmei, Azzakku chiar m-a preschimbat într-o piatră, nu-i așa? Nu eram destul de cuminte, pesemne. Și-acum gata cu trăncăneala, trebuie să ne grăbim.

Filon se aplecă spre ea, își petrecu un braț pe sub spatele ei și celălalt pe sub coapse. O găsea ușoară ca un fulg.

Elie locuia într-un adăpost ciudat, construit din lemn și piatră, pe Muntele Măslinilor, de cealaltă parte a văii Chedron. În fața casei se vedeau un smochin uriaș, un bazin cu apă și un câine sălbatic care părea pe deplin domesticit. Batșeba împinse ușa, care nu opuse nici pic de rezistență. Înăuntru domnea întunericul și nu se auzea niciun zgomot.

– Dacă e aici câinele, înseamnă că Elie nu e departe, șopti ea. Unchiule Elie?

– Tu ești, Bat?

Sprijinit de perete stătea un bărbat, cu picioarele încrucișate sub el. Aproape fără să se clintească din loc, lovi cu toiagul oblonul de deasupra lui, ce ținea loc de fereastră. O lumină roșiatică se revărsă brusc, dând

la iveală o încăpere cu totul goală, în afara unei rogojini întinse într-un colț și a unor străchini puse direct pe jos. De acoperișul din crengi atârnau câteva obiecte ce semănau cu niște cutiuțe de piele legate cu sfori subțiri. *Teffilin*-uri. Cât despre bărbat... Lui Filon îi trebui ceva timp ca să-i distingă trăsăturile. Arăta foarte bătrân, o barbă imensă îi acoperea pieptul și pântecele. Avea mâinile și obrajii descărnați, iar părul îngălbenit îi cădea de-o parte și de alta a capului. Ochii lui priveau necontenit într-un singur punct. Era atât de slab, încât vocea ascuțită și răsunătoare părea că iese din gâtlejul altcuiva:

– Cine e cu tine, Bat? Nu-i Mandu?

– Nu, unchiule Elie. E Filon, un prieten. Mă ajută să-l caut pe omul care l-a ucis pe tata.

– Un prieten, zici? Care te ajută? Ah, câtă durere, câtă durere trebuie să-ți fi adus moartea lui Ieftae! Era prietenul meu, Ieftae, era și prietenul meu. M-a ajutat deseori. Moartea, vai! Sângele...

– Tocmai din acest motiv am venit la tine, unchiule Elie. În gura lui s-a găsit un *teffilin.*

– *Teffilin*-ul, cuvântul Atotputernicului lângă inimă! Dar în gură? *Peh-sah*... Da, se poate... *Peh-sah,* gura care vorbește. Și *Pessah,* Paștele! Înțelegi?

– Nu, unchiule Elie, nu înțeleg... Dar lasă-mă să termin. În *teffilin* nu erau versete ale Cărții. Era o profeție.

Batșeba îi făcu semn lui Filon să se așeze alături de Elie. Apoi își apropie cu blândețe gura de urechea bătrânului și recită în șoaptă:

> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în țara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăși în fața Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri și dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!

Elie își mișcă buzele, dar fără să scoată vreun sunet. Repeta cuvintele în tăcere, ca pentru sine. Când isprăvi, clătină îndelung din cap:

– Vasăzică asta este, Bat...

– Ce este, unchiule Elie?

– Sărmanul! Avea dreptate! Și eu aveam dreptate! *Teffilin*-ul, bineînțeles! *Peh-sah!*

Filon era convins că bătrânul aiura, pur și simplu. Batșeba luă în palmă degetele noduroase și începu să le mângâie ca pe ale unui copil.

– Ascultă-mă, unchiule Elie. Trebuie să știu. Te-am auzit într-o zi discutând cu tata despre un text. Un text de cea mai mare importanță pentru el și pe care se străduia prin toate mijloacele să-l găsească. Sunt convinsă că ți-a mărturisit ceva.

– Textul... Amenințarea... Vai! Niciodată n-ar fi trebuit să-l citească. Niciodată!

– Așadar, căuta tocmai această profeție?

– Această profeție? Ah! Cine știe? Fetița mea, a trecut un veac și jumătate!

Dintr-odată amuți, ca adâncit într-un ocean de gânduri doar lui cunoscute.

– Unchiule Elie, reîncepu tânăra femeie, trebuie să-mi spui. Tata a fost ucis din pricina acestui text,

sunt aproape sigură. Doar tu poți să mă ajuți. Ieftae era prietenul tău, nu-i așa?

– Ieftae...

Părea mai puțin tulburat.

– Ieftae a auzit vorbindu-se despre Amenințare. De ani întregi, în familia noastră, în casa noastră. O, da, din vremea lui Qehat și Uzziel.

– Qehat și Uzziel? îl încurajă Batșeba.

– Qehat și Uzziel... Qehat a fost mare preot al sfântului Templu, acum o sută cincizeci de ani. Qehat, mare preot, da, saducheul! Uzziel era fratele lui, un om pios, un slujitor credincios al Domnului. Într-o zi, Uzziel a descoperit textul. Amenințarea. De ce tocmai el? Așa a vrut Atotputernicul și așa s-a întâmplat! Of! Ziua nefericirii și a tristeții! Pentru noi toți!

Începu să psalmodieze ceva de neînțeles, cu ochii mereu fixați asupra unui punct nevăzut. E orb, își zise Filon. Asta e, nu vede nimic!

– Despre ce amenințare e vorba, unchiule Elie?

– Amenințarea! Profetul, da! Uzziel găsise textul adevărat al profetului. Întreaga profeție! Însă Qehat n-a vrut să creadă. Nu! N-a primit Cuvântul! A vrut ca Uzziel să tacă. Propriul lui frate! Și Uzziel a dispărut! Și textul profetului a dispărut! Dar Amenințarea e tot acolo. Amenințarea apasă azi asupra noastră!

Tremura din toate mădularele și Batșeba îi potrivi cum putu mai bine tunica pe umeri.

Filon se amestecă în discuție:

– Cine e acest profet? Cine a scris acest text?

– Cine poate spune? Atâtea taine vechi de peste un secol! Atâtea taine! Uzziel a dispărut! Textul a dispărut! Dar textul e adevărat. Și profetul la fel. Un profet al Cărții, e adevărul adevărat. Dar care? Care profet? Nu știu. Nici Ieftae nu știa. Prea multe taine. Cât despre Qehat... Pe atunci era mare preot, nu-i așa? Un saducheu. Iar saducheilor nu le plac profeții. Sadducheii nu recunosc decât primele cinci cărți. *Bereshit, Shemot, Wayyiqra, Bemidbar, Debarim*[1]... Tora lui Moise! Pentateuhul! Cărți sacre între toate, oh, da! Dar saducheii resping toate celelalte cărți. Le resping! Mai ales pe cele ale profeților! Iată de ce Qehat l-a făcut să tacă pe Uzziel, propriul lui frate. Și iată de ce Uzziel a dispărut!

– Qehat l-a ucis pe Uzziel? îl iscodi Batșeba pe un ton sumbru.

– Vai, fiica mea! Au trecut o sută cincizeci de ani! Unde sunt martorii? Unde sunt ei? În orice caz, nimeni nu l-a mai văzut pe Uzziel, nimeni n-a mai văzut textul. Până azi!

– Atunci cum poți fi sigur că e vorba despre aceeași profeție? Vreau să zic, cea a lui Uzziel și cea din *teffilin*?

– Ah! Nazireul, David, Egiptul... Veliar! Amenințarea! Bineînțeles că-i același text. Adevăratul text al profetului. Care profet? Of! Cum să răspund? Știu

[1] În ebraică: Geneza sau Facerea, Exodul sau Ieșirea, Leviticul, Numerii, Deuteronomul, desemnate prin primul cuvânt important de la începutul textului (n.a.).

doar că taina s-a păstrat, da, însă unele lucruri s-au aflat. Nenorociri cumplite. Profetul vestea nenorociri cumplite. Sfârșitul lui Israel, dacă Israel nu va ști să-l primească pe Mesia. Doar că saducheii nu cred nici în Mesia. Oh, nu! Marii preoți nu-l vor pe Mântuitor. E prea primejdios! Fariseii se roagă ca Mesia să vină. Dar saducheii se tem! Marii preoți se tem, da!

– Unchiule Elie, marele preot... marele preot Gad se teme și el?

– Gad? Vai! Gad, saducheul. Ieftae și el au discutat. Au discutat amândoi. Despre Amenințare!

– Tata și Gad?

– De voie, de nevoie! Taina familiei, taina casei! Ți-am povestit deja. Gad și Ieftae!

– Îmi pare rău, unchiule Elie, nu reușesc să te urmăresc. Care familie? Care casă?

– Casa! Casa lui Gemul! Qehat și Uzziel erau din casa lui Gemul. Gad și Ieftae sunt și ei din casa lui Gemul! Noi toți suntem din casa din Gemul! E taina tainelor!

Filon îi aruncă tinerei femei o privire întrebătoare.

– E adevărat, încuviință ea, Elie are dreptate. La origine, Gad și tata aparțineau aceluiași clan. O familie de preoți, destul de veche: casa lui Gemul, din care-au rămas doar câțiva membri. Dar tata s-a rupt de saduchei și n-a vrut niciodată să se numere printre slujitorii Templului. Și apoi, Gad și el nu erau câtuși de puțin frați. Erau doar veri. Ca mulți alții din Ierusalim...

– Nu, nu frați! adeveri bătrânul. Nu ca Uzziel și Qehat... Dar Gad cunoștea tot, știu asta. Tocmai

fiindcă aparține casei! Casa lui Gemul! Gad l-a întrebat pe Ieftae și Ieftae mi-a spus. Își făcea griji, mari griji. Cineva se interesează de Amenințare și Amenințarea sosește! Cineva dorește să se împlinească partea rea a profeției. Cineva care trage nădejde ca Veliar să biruie! Vai mie! Biruința lui Veliar! La asta se gândea Ieftae. Voia să împiedice asta! Biruința lui Veliar! S-o împiedice cu orice preț! De aceea căuta textul. Textul găsit în *teffilin!*

11

Vorbește. O, Doamne, vorbește. E nerăbdător. Vrea să afle.

Nici prin gând nu-i trece.

– Arată-mi-l.

Să i-l arăt, bineînțeles. Cum ar putea să bănuiască? Nu se aștepta la asta. Nu se aștepta la mine.

– Iată...

Pergamentul întins pe masă. Degetele lui tremurând dornice să-l atingă. Se asigură că în preajma sa... Dar nu, nu-i nimeni care să-l deranjeze, nici femeie, nici copil. Cât despre servitori... Da, totul a fost bine pregătit.

Să mă ridic, încet. El nu s-a mișcat. Citește. Cu nesaț.

Să mă apropii.

– Aici, vezi? Frazele acestea două.

Are încredere.

Spatele lui. Pumnalul care se îndreaptă singur într-acolo. E atât de ușor. Doar o lovitură. Lama pătrunde și sfâșie inima. O clipă, ochii lui mă caută. Măcar a priceput?

Și apoi sufletul îl părăsește.

Ultimele licăriri ale soarelui, răcoarea aerului de sub cedrul cel mare. Să rostogolesc trupul prin praf. Praf în urechi. Să împăturesc pergamentul. Cutiuța de piele. Praf în gură. Șnurul. Împlinirea.

Profetul va fi mulțumit.

Filon abia avu timp să se lipească de zid: doi soldați veneau înspre el. În ultima clipă, o luară spre est. Tânărul răsuflă ușurat. Se apropia de palatul lui Gad, prin spatele teatrului lui Irod. Pe măsură ce urca spre Templu, legionarii deveneau mai numeroși, însă, din fericire, păreau să fi renunțat să-i mai vâneze pe răzvrătiți și lumea umbla mai lesne încoace și-n colo prin Ierusalim. Oricum, dacă din întâmplare îl înhățau...

Își făcea griji și pentru Batșeba care rămăsese în tovărășia bătrânului Elie pe Muntele Măslinilor. Ce-i drept, ea îl lămurise că Mandu o să vină după ea îndată ce se va înnopta și că lucrul cel mai grabnic era discuția cu marele preot. Căci Gad avea clar un amestec. Știa de existența profeției și stătuse de vorbă despre ea cu Ieftae. Poate chiar el poruncise să fie ucis... Filon trebuia să se arate prudent. Când se întâlniseră în Templu, Gad îl sfătuise să se țină departe de povestea aceasta. Fapt care, în lumina celor aflate

între timp, era un fel de mărturisire. Ori cel puțin dovada că marele preot voia să ascundă ceva.

De-acum, palatul nu putea fi prea departe. Strada era destul de largă, bine pavată, străjuită de torțe ce ofereau lumină ca-n plină zi. Un cartier bogat, bărbați înveșmântați în mantii scumpe, stând la taclale în grupuri, femei cu pieptănături rafinate grăbindu-se să se înapoieze acasă la căderea nopții. Trebuia să cotească pe strada următoare și...

Filon dădu aproape nas în nas cu el. În prima clipă, nu-i văzu fața, ci doar sclipirile colorate ce se întrezăreau de sub mantia albă: cele douăsprezece pietre prețioase ale efodului, câte una pentru fiecare trib al lui Israel. Apoi, ca într-un vis, recunoscu trăsăturile aspre și autoritate, barba fină, ochii iscoditori, părul îndesat sub glugă. Gad... Care părea la fel de surprins ca Filon.

– Iartă-mă, mare preot, ce întâmplare nemaipomenită. Tocmai veneam la...

Fără să-l asculte, Gad se răsuci pe călcâie și o luă la goană pe o străduță ce cobora în dreapta. Pe moment, Filon nu știu ce să facă:

– Stai, nu voiam să... Mare preot?

Porni după el. De ce fugea Gad? De ce se temea? Încă o străduță. Pustie. Ecoul unor pași grăbiți răsuna ceva mai departe, spre est. Pesemne că în capătul străzii Gad cotise, îndreptându-se spre Templu. Filon își dădu seama că dacă mai stătea mult în cumpănă o să-i piardă urma de tot. Alergă mai iute și ajunse pe o stradă mai largă și mai luminată. Iată-l,

la cincizeci de pași mai încolo. Însă nu Templul era ținta lui Gad.

– Hoțul! urla marele preot cât îl ținea gura. Hoțul!

O patrulă romană. Se aruncase în brațele primei patrule ce-i ieșise în cale! O patrulă care acum privea către Filon. Erau cinci soldați. Hotărât lucru...

Filon făcu numaidecât cale-ntoarsă. Greșită mișcare... Alertați, pesemne, de strigăte, doi soldați se apropiau din direcție opusă. Cei cu care fusese cât pe-aci să se întâlnească mai devreme. La dreapta și la stânga – ziduri înalte și netede. Nicio ieșire. De astă dată, era prins în capcană. Simți vârful unei sulițe în spate.

– Nu mișca ori te spintec.

Cu obișnuita lor delicatețe, romanii îi dăruiră câteva lovituri peste umeri și picioare, cât să-l facă să priceapă că nu câștiga nimic zbătându-se.

– N-aveți niciun drept să mă arestați! se împotrivi Filon.

– Gura! O să-i povestești despre asta comandantului închisorii.

După ce-i legară mâinile la spate, mica trupă porni spre fortăreața Antonia.

Gad dispăruse.

Șase ore? Șapte ore? Fără îndoială, era închis de cel puțin șase ore. Văzuse discul strălucitor al lunii trecând prin dreptul deschizăturii minuscule în formă de corn din partea de sus a zidului. Acum nu se mai zărea decât nimbul pâclos. Și temnița părea mai liniștită. Mai puține urlete și sudălmi, dar mai multe

sforăituri și, când și când, o chemare. Se auzeau tot mai des gemete din carcera de alături, unde unul dintre prizonieri se agita cu zgomotul de lanțuri: „Oh! Oh! Nu... Apă! Apă!“ Omul aiura sau cam așa ceva. Din timp în timp, lovea în zidul de piatră. Era cu neputință să dormi. Însă oricum Filon n-avea somn. Se scurseseră vreo șase ore. Oare câte-i mai rămâneau de trăit? În privința aceasta, nu se amăgea. Deocamdată, romanii nu aflaseră cine e. Niciunul dintre ei nu-l recunoscuse, nici pe coridoarele fortăreței Antonia, nici în temnița mizeră. Însă asta nu va mai ține mult.

Când ajunsese la fortăreață, fusese dus mai întâi în fața comandantului temniței. Filon încercase să se dea drept un pelerin nevinovat, jignit că soldații se purtaseră atât de rău cu el. Însă bătrânul centurion i-o reteză scurt, nevoind să audă nimic. Pe deasupra, părea muncit de cu totul altceva:

– Puneți-l laolaltă cu hoții.

– Dar eu nu sunt hoț!

– Ai încercat să fugi, da sau nu? E de-ajuns ca să trezești bănuieli. Și ai și mutră de hoț. Ce ești în realitate o să hotărască tribunul Iulius. Deocamdată însă, are altele de făcut, crede-mă.

– E adevărat că procuratorul Coponius va sosi diseară la Ierusalim? întrebă legionarul care-l ținea pe Filon.

– Nimic mai adevărat, soldat. O să stea în palatul cel mare din vestul orașului. Tribunul e pe cale să termine pregătirile.

Zâmbi cu trufie:

– Iar eu voi lua parte la banchetul pe care îl dă în onoarea procuratorului.

– Venirea lui... are legătură cu întăririle? continuă celălalt.

– Asta, soldat, nu-i treaba ta. Și oricum, o să afli cât de curând.

Îl duseră pe Filon într-o carceră unde se îngrămădeau deja cinci oameni cu fețele murdare și straie ferfenițite. Cu greu se strânseră ca să-i facă loc și Filon se pomeni prins între perete și ușa din zăbrele de fier. Îl izbi mai ales mirosul ce domnea înăuntru, miasme de scârnă și de cadavru ce putrezește. Curând, în licărul tremurător al torței de pe coridor, Filon zări leșul: un șobolan uriaș, cu capul pe jumătate zdrobit aruncat dincolo de zăbrele, spre marea bucurie a unei puzderii de insecte înzestrate cu un număr uimitor de picioare. Cât despre duhoarea de scârnă... Filon înțelese destul de repede dincotro venea, când unul dintre tovarășii săi se ridică și se întoarse spre colțul peretelui, în spatele carcerei. Chibzuind mai bine, Filon își zise că, la urma urmei, el nu stătea tocmai rău acolo, sprijinit de ușă.

După o vreme, doi legionari coborâră cu un coș plin de pâini rotunde și burdufuri cu apă. Numaidecât se iscară agitație, strigăte, certuri, fapt care-i distra la culme pe romani:

– Haideți câinilor, e ora mesei de seară!

Aruncară mâncarea printre zăbrele și împărțiră în treacăt și câteva lovituri de baston nesăbuiților care întindeau mâinile spre ei. Omul în lanțuri din încăperea alăturată nu primi nimic:

– Tu ajunează.

Prizonierul nu părea să se plângă și Filon presupuse că ațipise ori se resemnase. El, unul, mâncă lacom pâinea uscată și făcu în așa fel încât să bea din burduf printre primii. Apoi, în timp ce mesteca un rest de pâine, își aminti de vorbele comandantului temniței: Iulius era la palatul lui Irod pentru a-l primi pe procuratorul Coponius. Ceea ce, deocamdată, îi asigura un oarecare răgaz înainte de a da ochii cu tribunul. Însă asta însemna că procuratorul Coponius părăsise Cezarea de cel puțin două zile. Căci noul oraș Cezarea se găsea departe de Ierusalim, pe coasta de nord-vest. În atari împrejurări, tratativele cu Ezechia legate de recensământ trebuie să fi fost anulate. Încă o veste proastă.

Era în toiul nopții. Luna apăruse și dispăruse. Tovarășii de carceră ai lui Filon – hoții, adică – adormiseră într-un târziu. Nu schimbaseră nici două vorbe între ei, de parcă n-aveau încredere unii în alții. În schimb, nebunul aflat de partea cealaltă a zidului, horcăia din ce în ce mai tare:

– Oh! Oh! Ah!

Lui Filon îi venea să-i strige să tacă, dar se răzgândi. Nu trebuia cu niciun chip să atragă atenția asupra sa. Îi reveni în minte imaginea efodului, pietrele prețioase, trăsăturile lui Gad, umbrite de glugă. Mirarea lui, deloc prefăcută. De ce reacționase așa? De ce pusese să-l aresteze, cu riscul de a fi executat? Batșeba avea dreptate, marele preot era, cu siguranță, amestecat în uciderea tatălui ei.

– Oh! Apă! Apă!

Batșeba... Filon trebuia să admită că tânăra femeie avea ceva aparte. Inteligență, negreșit, o mare inteligență. De asemeni, frumusețe, și ce frumusețe! Trupul ei gol, în bazin. Și el șezând atât de aproape, mai-mai să-l atingă. O libertate, da, o libertate pe care n-o mai întâlnise la nicio femeie până atunci. Era un lucru bun, era un lucru rău?

– Oh! Iuda! Samuel! Apă!

Filon se smulse brusc din gândurile sale. Auzise bine?

– Samuel! Iuda! Nu!

Samuel, Iuda... Nu încăpea îndoială, auzise bine. Samuel era numele răzvrătitului care-l atacase în grajdul Haceldama. Iar Iuda... Iuda Galileeanul?

– Apă! Ah!

De bună seamă, omului îi era sete. Pesemne că romanii nu-i mai dăduseră să bea de la prânz. Să fi fost, oare, și rănit? Pe bâjbâite, Filon găsi în mijlocul încăperii burduful din piele. Îl scutură. Mai rămăsese în el puțin din prețioasa licoare. Își trecu mâna printre zăbrele și lovi încetișor burduful de marginea ușii cu zăbrele de alături:

– Hei! Mă auzi? întrebă în șoaptă. Uite apă. Apă pentru tine. Ia.

– Apă, gemu celălalt. Apă.

Glasul răgușit al unui muribund. Oricine ar fi fost el, părea la capătul puterilor. După o clipă de tăcere, se auziră niște lanțuri târâte pe jos. Omul își ridică brațul și încerca să și-l strecoare printre zăbrele.

– De băut...

– Ușurel, îl încurajă Filon. Așa, încă puțin. Gata, să nu-l scapi.

Mâna aceasta enormă cu degete mânjite de sânge, tânărul ar fi jurat că... Da, era mâna uriașului roșcovan! Aceeași mână care fusese cât pe ce să-i zdrobească nasul în bârlogul răzvrătiților!

Burduful dispăru numaidecât în întuneric. Urmară câteva gâlgâituri, apoi un oftat prelung. Filon așteptă puțin și bătu slab în peretele despărțitor:

– Mă auzi? Mă mai auzi?

Un nou horcăit sluji drept răspuns.

– Sunt Filon. Eu l-am ajutat pe fratele tău Samuel, la grajd. Îți aduci aminte? Eram și eu în casă de dimineață.

– Samuel!... Ahh!

– Mai încet, te rog! Gărzile ne supraveghează. Spune-mi ce s-a întâmplat dimineață.

– Romanii, zise cu mare greutate uriașul. Romanii ne-au răpus... Eu am... Burta mea... M-au tăiat la burtă... Doare.

– Și Iuda? L-au prins și pe el?

– Nu, pe Iuda nu. A fugit. Pe ușa din spate.

Încercă să râdă, dar îl apucă tusea și începu să scuipe.

– I-am acoperit bine spatele, da, da. Când soldații au intrat, am ucis vreo șase, șapte. Și i-am acoperit bine spatele. N-au pus mâna pe el.

Așa se explica de ce se agitaseră atât romanii după-amiază: căpetenia răzvrătiților le scăpase!

Uriașul tuși iar:

– Fratele meu, rosti. Samuel... Ai veşti despre el?

Filon ocoli răspunsul:

– Spune-mi de ceilalţi. Au reuşit să iasă?

– Niciunul. Au murit toţi. Doar eu mai sunt în viaţă. Dar i-am acoperit bine spatele!

Îşi strigase, oarecum, ultimele cuvinte şi, în jurul lui Filon, doi prizonieri începură să se foiască.

– Mai încet, te implor! Soldaţii... Soldaţii au încercat să-ţi smulgă vreo mărturisire?

– Lepădăturile! Le vin eu de hac într-o zi. Tuturor sau dacă nu eu, atunci Iuda o să le vină de hac. Nu le-am spus nimic. Nu. Despre atac şi tot restul. Pot să mă schingiuiască oricât, n-or să afle nimic. Şi la sfârşit vor fi siliţi să plece! Afară din Palestina! Toţi!

– Ssst! Taci!

Se auzeau zgomote pe scară: cineva cobora treptele. Lângă Filon, unul dintre hoţi se trezise deja. Curând, temniţa întreagă îşi va pierde somnul. Iar uriaşul nu se oprea:

– Pământul nostru! Lepădăturilor, e pământul nostru!

Paşii se apropiau şi lumina a două torţe umplu coridorul. Tânărul închise ochii, prefăcându-se că doarme. Printre gene îl recunoscu pe legionarul care le adusese apă şi pâine în chip de cină. Îl urma un bărbat înfăşurat într-o mantie şi cu faţa ascunsă sub o glugă.

– Pământul evreilor! bolborosea uriaşul.

Fără a şovăi, legionarul se îndreptă spre carcera lui Filon. Acesta scoase un sforăit slab. Degeaba. Cheia se răsuci în broască şi uşa zăbrelită se deschise.

– Tu, se răsti soldatul la el, izbindu-l cu piciorul. Tribunul Iulius vrea să te vadă. Imediat.

– Pe mine? Dar...

Pe la spatele legionarului, silueta îi făcu semn să-și țină gura și să se supună. Filon chibzui la repezeală. La o asemenea oră din noapte, existau puține șanse ca Iulius să ceară să-i fie adus un prizonier oarecare. Ca atare, trebuia să fie altceva la mijloc.

– De băut, reîncepu uriașul să geamă, cu vorbirea iarăși nesigură...

– Și el? șopti Filon. Nu-l puteți lăsa așa. Îi trebuie apă!

Când ieși din carceră, sub privirile buimace ale tovarășilor săi, tânărul reuși să-l zărească pe răzvrătit. Era într-o stare vrednică de milă, cu fața, brațele și trupul năclăite de sânge. La glezne și la încheieturile mâinilor avea lanțuri fixate în zid. Își întoarse spre Filon ochii îngrozitor de umflați:

– Apă...

– Ăsta? rânji legionarul. Nu-ți face griji, îi vine și lui timpul cât de curând. Și n-o să mai aibă în veci nevoie de apă.

– Apă... repetă nefericitul.

Înainte ca romanul să-l oprească, Filon întinse mâna și atinse umărul uriașului roșcovan:

– Samuel o să fie bine, rosti dintr-o suflare. Samuel o să fie în siguranță, îți făgăduiesc.

Legionarul îl smuci de cot, gata să-l lovească:

– Dacă mai faci asta...

Nu-și duse însă gestul până la capăt, grăbit să-l ajungă din urmă pe omul cu glugă, care se îndepărta pe scară.

Când sui la rândul său treptele, Filon îl auzi pentru ultima oară pe uriașul roșcovan. Plângea înfundat.

– Haide, nu mai căsca gura, îi ordonă soldatul.

Cu vârful suliței în coaste – lucru obișnuit, de-acum – egipteanul urcă scara în spirală până în sala gărzilor. După toată vânzoleala de la începutul serii, încăperea era neașteptat de goală. Pe o masă, printre resturile unei cine modeste, bărbatul cu glugă lăsă o pungă de piele ce părea doldora de bani.

– E o plăcere să lucrez cu oameni ca domnia ta, zise lingușitor, romanul. Nu vă rămâne decât să străbateți coridorul de colo. O să vedeți mai multe uși, iar la capăt găsiți una care dă în josul fortăreței. Am s-o încui după ce plecați. Cu fierberea care e zilele astea nu cred să bage cineva de seamă lipsa unui hoț mărunt.

Omul cu glugă încuviință din cap și zori spre coridorul întunecos. Filon îl urmă cu pas iute, străduindu-se să nu se poticnească.

– Te rog... începu el. Ai putea măcar să mă lămurești?

Celălalt nu încetini deloc pasul.

– Mai târziu, tinere prieten, mai târziu.

Ezechia! Era glasul lui Ezechia!

– Domnia ta...

– Taci, ți-am spus.

12

– O clipă, Ezechia! Aș vrea să înțeleg.

Se îndepărtaseră de fortăreața Antonia cu cea mai mare grijă, cumpănindu-și fiecare pas și ținându-și răsuflarea. Ierusalimul era cufundat în beznă, locuitorii săi dormeau, însă împrejurimile Templului și ale cetății rămâneau supravegheate îndeaproape: soldații romani patrulau fără încetare. La est, undeva în zare, un licăr slab, alburiu vestea că în curând se va crăpa de ziuă. Aerul era minunat de proaspăt și Filon îl simți ca o dezmierdare pe obraz, după duhoarea și mizeria din temniță. Când socoti că nu-i mai putea auzi nimeni, Ezechia se opri sub streașina unui depozit, la capătul cartierului negustoresc Tiropeon. Avu nevoie de ceva timp ca să-și tragă sufletul înainte de a vorbi:

– Și eu aș vrea să înțeleg, rosti gâfâind.

– Tratativele cu Coponius?

– Un eșec, fiule, un groaznic eșec. Când am ajuns la Jaffa, unde urma să mă îmbarc spre Cezarea, mă aștepta un emisar al procuratorului. Împăratul Augustus a dat porunci stricte: Palestinei nu i se va face nicio favoare, nici nu încape discuție să se amâne recensământul. Toate provinciile trebuie să plătească dările, și cu asta punct. Iar dacă va izbucni vreo răscoală, să fie înăbușită în sânge. Pe undeva, cred chiar că procuratorul Coponius dorește ca buba să se spargă odată. S-a săturat de atâta agitație și de răzvrătiții pe care nu-i poate prinde. Preferă să-i înfrunte deschis și din poziție de forță. Asta-i și pricina pentru care a adus la Ierusalim

noi trupe. Mergem la război, tinere prieten, mergem la război.

– L-am... l-am întâlnit pe fiul domniei tale, Iuda.

Glasul bătrânului se înmuie:

– Iuda... Sper că nu m-a zugrăvit în culori prea întunecate. Însă orice ar susține el, eu sunt convins că răzmerița e o mare greșeală. Că situația va fi și mai rea după aceea.

– În orice caz, puțin a lipsit ca legionarii să-l prindă.

– Am aflat asta. Batșeba mi-a povestit ce s-a întâmplat în ultimele două zile. Of, lui Iuda i-a plăcut întotdeauna riscul.

– Ai văzut-o pe Batșeba?

– Îți dai seama că începusem să te caut. Spre sfârșitul după-amiezii, când am revenit la Ierusalim, nimeni n-a putut să-mi zică unde ești. Neștiind încotro s-o apuc, m-am dus acasă la Ieftae. Batșeba, împreună cu Mandu, aștepta să te întorci. După cum mi-a spus, în clipa în care v-ați despărțit, aveai de gând să mergi la marele preot. Vocea îi tremură ușor: Ai reușit să ajungi la el?

– La marele preot? La drept vorbind, nu. M-am pomenit față în față cu el în drum spre palat, însă, de cum m-a recunoscut, a rupt-o la fugă. Apoi a asmuțit gărzile asupra mea și așa se face că am fost arestat.

– Zici c-a rupt-o la fugă? Mi se pare cel puțin ciudat. Mai ales dacă te gândești că... O să discutăm despre asta mai târziu. Până la urmă, de la Simeon cel cumsecade am aflat că ești în fortăreață. Te-a zărit acolo, în mijlocul legionarilor. Am anumite contacte la palat

și... Pe scurt, întrucât mulți ofițeri iau parte la banchetul procuratorului, m-am descurcat și le-am dat bani gărzilor. Îl bătu pe umăr: Patru sute de dinari romani, solda pe doi ani, atât m-ai costat astă-seară!

– Îți sunt nespus de recunoscător, Ezechia. Fără domnia ta...

– Mulțumește-i mai degrabă lui Simeon care te-a găsit înaintea tribunului! Și că veni vorba despre el, mă tem că n-ai de ales și va trebui să te întorci în Egipt. Dacă, din întâmplare, Iulius mirosea toată povestea... Dar și despre asta vom discuta mai târziu. Deocamdată trebuie să te conduc la Gad. Se încruntă într-un mod bizar: Și te previn că n-arată deloc bine.

Palatul marelui preot Gad răsărea din umbră ca o fantomă uriașă. Porticul ce dădea în spatele teatrului lui Irod nu era închis și nici corpul principal al clădirii. În ciuda întunericului, Ezechia părea să se miște cu ușurință prin imensele camere pe care le străbăteau. Ici și colo, grație câte unei raze de lună, Filon distingea jilțuri și băncuțe din lemn prețios, mese lungi încărcate cu pahare și felurite vase, mobile masive cu închizători complicate, plăci de marmură fină ce împodobeau pereții, imaginea rafinată pe care-o alcătuiau bazinele descoperite și elegantele porticuri ce le înconjurau.

– Chiar nu-i nimeni pe-aici? întrebă în șoaptă tânărul.

– Lucru curios, într-adevăr, dar există altele și mai și, răspunse Ezechia pe același ton. Se pare că Gad i-a îndepărtat pe cei douăzeci de sclavi și servitori care se

îngrijesc, în mod obișnuit, de casă. În ce scop? Nu știm și va trebui să așteptăm până dimineață ca să aflăm. În orice caz, când am venit aici cu Simeon, palatul era pustiu. Batșeba ne asigurase că te vom găsi la marele preot, așa că nu ne așteptam nici pe departe la asta!

În sfârșit, ajunseră într-o sală rotundă, cu ferestre înalte și care dădea în grădină. Spre marea mirare a lui Filon, aceasta cuprindea trei terase largi, una deasupra alteia, legate printr-un soi de cascadă artificială, care susura veselă. Apa se scurgea într-un mic heleșteu mărginit de stânci și de cedri maiestuoși, sub care se agitau câteva siluete, cu torțe în mâini.

– Simeon a avut ideea să căutăm în grădină, explică Ezechia.

Un bărbat rotofei le ieși înainte, făcând gesturi largi:

– Ai reușit! exclamă cu glas scăzut. Mă bucur că romanii te-au lăsat să pleci! Poate ne ajuți să înțelegem de ce nenorocirile se înverșunează să se abată asupra Ierusalimului!

– Dar ce s-a întâmplat?

– Vino să vezi cu ochii tăi.

Filon și Ezechia îl urmară pe Simeon până sub arbori, unde exista un loc anume aranjat ca să poți mânca la umbră și răcoare. Acolo erau o masă acoperită cu mozaic colorat, vreo zece scaune trase în spate și un cadavru zăcând pe burtă. Pesemne că fusese târât sau rostogolit pe jos, căci fața și brațele îi erau mânjite de un praf albicios. În lumina torței, tânărul nu recunoscu imediat chipul lui Gad: avea părul și barba încâlcite și murdare, ochii dați peste cap, iar din urechi și din

gură i se prelingeau firicele de praf. La spate, pe tunică, în dreptul inimii, se lățea o pată mare, roșie, acoperită, în parte, de țărână. Filon observă că nu mai purta tunica de efod cu care-l văzuse seara.

– E același ucigaș, gemu Simeon, nu încape îndoială. Să-l omoare pe marele preot cu patru zile înaintea Paștelui! Ce impresie o să facă asta asupra credincioșilor?

– De necrezut, murmură Filon. De ce-a luat-o la fugă când ne-am întâlnit? De ce se temea de mine? Voiam doar să-i vorbesc.

– Poate fusese amenințat să nu stea de vorbă cu tine, sugeră Ezechia.

– Ori și-a închipuit că eu sunt ucigașul.

– Oricum ar fi, asta ne ajută să știm când s-a petrecut crima: undeva între momentul în care tu te-ai întâlnit cu el la lăsarea întunericului și momentul în care eu și Simeon am descoperit leșul, cu o oră în urmă.

Filon îngenunche ca să privească mai îndeaproape rana:

– O lovitură de cuțit sălbatică. Ucigașul l-a înjunghiat în spinare, în dreptul inimii. Probabil că stătea în spatele lui și... Gad nu trebuie că a suferit prea mult. Dar de ce l-a tăvălit apoi prin praf?

– Dacă vrei să știi, a avut grijă să-i umple urechile și gura cu țărână, adăugă Simeon. Nici măcar unui animal nu i-ai face așa ceva!

– Într-adevăr, gura... Are sânge la colțurile buzelor.

– La fel ca Ieftae, absolut la fel! Buzele sunt prinse cu un șnur de piele.

Bărbatul cel rotofei tăcu și începu să-și mute greutatea de pe un picior pe altul. Nu se simțea în largul său:

– Nu se punea problema să-l ating eu însumi, îți dai seama. Așa că am chemat doi servitori de-ai mei ca să... În sfârșit, o să vedeți ce vreau să zic. Ei bine, gura era plină de țărână, dar sub limbă oamenii mei au descoperit un *teffilin.* Același fel de *teffilin* ca la Ieftae.

– Și-n *teffilin* era ceva?

Glasul lui Simeon deveni cavernos:

– Un pergament, Ezechia, un pergament. Continuarea profeției. Tocmai mi-l arătau când ați sosit voi. Uite-l...

Pocni din degete și un servitor îi întinse pergamentul. Avea aceeași culoare roșcată ca și celălalt, aceleași îndoituri și același scris în ebraica veche:

> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în țara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăși în fața Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri și dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!
>
> Jeliți, jeliți, fiice ale Ierusalimului! Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii!

– „Fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii“, repetă Filon, încremenit.

– Cuvintele acestea îți amintesc de ceva?

– Bineînțeles! Le-am mai auzit, și nu doar o dată. Însă nu aici. Ci la Alexandria!

Cei doi membri ai Sinedriului îl priviră țintă, în culmea mirării.

– La Alexandria? se minună Simeon.

– Da! Am petrecut mai multe săptămâni într-o comunitate de terapeuți pe malul lacului Mareotis. Terapeuții trăiesc acolo în rugăciuni și meditație, departe de oraș. Se numesc pe ei înșiși fii ai luminii, care se străduiesc să respecte întocmai vrerea domnului. Spre deosebire de fiii întunericului care duc o viață impură și se complac în păcat. Vă repet întocmai cuvintele lor.

– Fiii întunericului împotriva fiilor luminii... Dar noi nu suntem la Alexandria! își ieși din sărite Ezechia. Ce legătură are cu Gad? Ce legătură are cu Ierusalimul? După tine, vinovatul e unul dintre acei terapeuți?

– Nu cred, răspunse Filon. Totuși... Și brusc pricepu un fapt evident: Qumran! Asta-i legătura!

– Qumran? bâigui Simeon, din ce în ce mai descumpănit.

– Cum de nu m-am gândit mai devreme? Terapeuții sunt o ramură mai mică a esenienilor din Qumran. Au împrumutat în bună măsură de la aceștia ritualurile și felul de a vorbi. Din puținul pe care-l cunosc despre esenieni, sunt convins că și ei se socotesc fii ai luminii într-o lume amenințată de fiii întunericului. Textul ne trimite la esenieni, aproape că nu mai am îndoieli!

– Iartă-mă, fiule, opină Ezechia, însă, chiar dacă esenienii ne apropie de Ierusalim, nu văd ce interes ar fi avut ei să-l ucidă pe marele preot! Trăiesc izolați în deșert de zeci de ani!

– Dar nici nu pretind că asasinul ar fi unul dintre ei. Deși e știută dușmănia lor față de Templu și, ca atare, față de reprezentantul său cel mai de seamă. Doar că există un amănunt pe care, poate, nu-l cunoașteți: Ieftae s-a dus la Qumran în mai multe rânduri. Am aflat de la Batșeba, fiica lui. Căuta să-i unească pe farisei și pe esenieni împotriva saducheilor. Or, Ieftae a fost și el ucis.

– Ieftae s-a dus la Qumran... nu ne-a mărturisit-o niciodată!

– Cu siguranță presupunea că sunteți de partea Templului. Să nu uităm că a păstrat mereu secretul asupra acestor călătorii.

– Dacă înțeleg eu bine, recapitulă Ezechia, pergamentul îi privește pe esenieni într-un mod încă necunoscut nouă, dar care ar explica atât uciderea lui Gad, cât și pe cea a lui Ieftae. Și asta pornind doar de la o profeție născocită de un asasin!

– Mă rog, nu-i chiar așa. După spusele lui Elie, unchiul Batșebei, profeția n-ar fi atât de falsă pe cât ne închipuim noi. Ar putea să fie vorba despre un mesaj adevărat al unuia dintre profeții Cărții. Un mesaj a cărui existență e tăinuită de multă vreme.

– Ei aș! își pierdu răbdarea Ezechia. Elie nu-i în toate mințile. Povestea asta e și-așa destul de încurcată, fără a-l mai amesteca și pe bătrânul nebun. De altfel,

în afară de fiii luminii și fiii întunericului, nu găsesc nimic ieșit din comun în acest text. În orice caz, nimic care să îndreptățească uciderea a doi oameni ori strădania de a-l ascunde.

– Unde mai pui, sublinie Filon, că asasinul se încăpățânează mai degrabă să-l dezvăluie, ceea ce poate părea încă și mai lipsit de logică. Iar în privința conținutului...

Reciti cu glas tare ultimele rânduri:

> Jeliți, jeliți, fiice ale Ierusalimului! Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii!

– Întunericul împotriva luminii, minciuna împotriva adevărului, biciul împotriva tămăduitorului. E vorba de-un avertisment, cum există atâtea altele în scripturi. Dacă poporul lui Israel nu se arată demn să-l întâmpine pe Mântuitor, atunci forțele răului se vor dezlănțui! Însă părerea mea e că, adevărată sau nu, o parte din înțelesul profeției ne scapă.

– Poate pentru că nu e întreagă? zise Simeon.

Se așternu liniștea, fiecare cântărind urmările pe care le presupunea o atare posibilitate.

Ezechia rupse primul tăcerea:

– Din păcate, timpul ne zorește. Nu vom putea ascunde la nesfârșit moartea lui Gad. Nici poporului, nici, mai ales, romanilor. Trebuie să-i dau de știre lui Iulius. Dumnezeu știe de ce ne-ar acuza dacă mai întârziem mult.

Îl luă apoi pe Filon de braț:

– Iar tu, fiule, va trebui să părăsești numaidecât orașul. Îndată ce vestea crimei se va răspândi, legiunea va întări paza și nu voi mai putea face nimic pentru tine. I-am lăsat poruncă lui Nertari să te ajute să pleci și cred că Batșeba, care e de acord cu mine în privința aceasta, vrea să-ți spună la revedere.

– Venerabile Ezechia, îți mulțumesc din adâncul inimii, te-ai purtat cu mine ca un tată. Acestea fiind zise, nu plănuiesc să mă întorc în Egipt, deocamdată. Mă gândesc... mă gândesc că e de datoria mea să merg la Qumran.

– Să mergi la...

Bătrânul vru să mai adauge ceva, dar se abținu:

– Îți respect alegerea. La urma urmelor, de când ai ajuns la Ierusalim, ai fost în mijlocul atâtor întâmplări... Cine știe ce-o să mai afli! Deși, după părerea mea, povestea asta cu profeția nu-i decât o păcăleală. Însă tu ai curaj, nu se poate tăgădui. Dacă aș fi avut anii tăi...

Tăcu și strânse cu afecțiune mâna tânărului.

– Dacă ne vom mai vedea vreodată, sper să fie într-o zi de pace pentru poporul nostru.

Lui Filon îi luă doar câteva minute să ajungă la locuința lui Ezechia.

Nertari și Batșeba îl așteptau așezate pe două băncuțe față în față, siluetele lor de-abia deslușindu-se în licărul singurei torțe ce lumina vestibulul.

– Ești... ești teafăr și nevătămat, oftă, ușurată, Batșeba.

– Eu, da. Însă din nefericire, marele preot a fost ucis. În același fel ca tatăl tău și cu aceeași sălbăticie. Îmi pare rău. În plus, Ezechia m-a sfătuit să dispar cât mai repede și am... am hotărât să pornesc spre Qumran. Chiar în noaptea asta. Sunt convins că misterul își va găsi, în parte, dezlegarea acolo.

– Așadar, nu te mai întorci în Egipt?

– Deocamdată, nu. Și, ca să vorbesc limpede, în leșul lui Gad s-a descoperit un pergament ce conține urmarea profeției, iar eu cred că face trimitere la esenieni. M-am hotărât, plec la Qumran.

O sclipire neașteptată – ori era răsfrângerea torței? – însuflețì privirea Batșebei.

– Dacă te duci la Qumran, merg și eu cu tine.

Filon o contrazise blând:

– Nu cred că...

– Vrei să discuți cu esenienii pentru că tata a discutat cu ei, nu-i așa? Ei bine, dacă răspunsul la întrebările tale se găsește la Qumran, vreau să fiu și eu de față.

– Drumul până acolo...

– Nu-ți face griji pentru drum. Știu să călăresc o cămilă, iar oboseala nu mă sperie. Și dacă te temi că o să te încurc, Mandu se va ocupa de mine.

Se răsuci spre Nertari:

– Presupun că Ezechia n-o să se supere pentru o cheltuială în plus.

– Nu, nu... se bâlbâi sclava. Dar nu sunt sigură că Yarib are trei cămile.

Filon își aminti de discuția cu băiețandrul care căra saci de curmale în piața din Haceldama:

– Yarib, stăpânul grajdului? Din câte știu, ține trei dromaderi în cocioaba aia.

– Păi, atunci... zise Nertari înclinându-se în fața lor, mă duc să dau poruncile de cuviință. E nevoie de mai multe provizii și...

– Dă-ți toată silința, îi tăie vorba Batșeba. Ne datorezi asta, nu?

Nertari lăsă capul în pământ, fără a îndrăzni să scoată vreo vorbă. Apoi se retrase în grabă.

– Ce-a apucat-o? întrebă Filon după ce sclava ieși.

– N-o băga în seamă, povești de-ale femeilor. De altfel, ai face mai bine să te pregătești: dacă marele preot a fost ucis, toate ieșirile din oraș vor fi închise.

Tânărul încuviință: avea nevoie, pe deasupra, să se spele și să mănânce un pic.

Se îndreptă spre sala de baie, se spălă iute, îmbrăcă o altă tunică – încă o tunică a lui Iuda... și trecu în odaia lui să-și ia desaga și cheia argintată pe care Gad i-o dăduse în Templu. Tocmai o cântărea în căușul palmei când Nertari ciocăni la ușă:

– Iartă-mă, domnia ta, știu că te grăbești. Trebuie... Trebuie să-ți mărturisesc ceva înainte să pleci.

– Te ascult... o încurajă Filon, fără a reuși însă să se arate binevoitor.

– Are legătură cu cele petrecute deunăzi. În seara când... Mă rog, când omul ăla a pătruns în grădină înarmat cu un cuțit. Și a doua zi când nu te-am trezit deși era de datoria mea. Te-am... te-am mințit.

– Mi-am dat seama.

– Poți să fii furios pe mine... Dar te-am mințit pentru că-mi era frică. Și din cauza asta vreau să te previn.

– Despre ce să mă previi?

– În ziua în care ai sosit în această casă... După-amiaza... A venit la mine un bărbat.

– Un bărbat?

– N-am văzut cine era. Avea o glugă mare trasă pe față și vorbea în șoaptă. Nu i-am recunoscut vocea.

– Și ce voia?

– Voia să-mi vorbească despre stăpânul meu și despre moartea lui Ieftae. Dacă auzisem de asta și cunoșteam mai multe amănunte.

– Dar tu ar fi trebuit să...

– Mi-a atras atenția că știe adevărul despre Iuda. Că Iuda Galileeanul, cel pe care toată lumea îl caută, e fiul stăpânului. Și că, dacă refuzam să-i răspund, o să-l denunțe pe stăpân romanilor. În aceeași zi. Și asta nu-i tot. A adăugat că atunci când se va afla că stăpânul și cu mine... În sfârșit, că sunt ca și soția lui, o să fiu trimisă înapoi de unde am venit.

– Ezechia și cu tine...

Începu să plângă încet și Filon simți cum îi dispare dintr-odată toată ranchiuna.

– Stăpânul e un om cumsecade, hohoti Nertari. S-a purtat întotdeauna bine cu mine. Eu nu sunt decât o sclavă. Însă cu el, trăgeam nădejde să devin... nu știu... Cineva. Mi-a fost frică să nu aibă necazuri. N-am stat să mă gândesc.

– Liniștește-te, Nertari, nu sunt aici ca să te judec. Repetă-mi doar ce i-ai spus acelui om.

– De fapt, nici nu-i puteam spune mare lucru. I-am vorbit totuși de domnia ta și mi-a cerut să-i arăt odaia

în care stai. Mi-a mai poruncit să nu încui poarta dinspre grădină, în caz că are nevoie să se întoarcă.

Pumnalul, se gândi Filon, vasăzică el furase pumnalul! Dar de ce? Pentru ca, din pricina cuțitului cu mâner de fildeș, vina să cadă asupra răzvrătiților? Pentru a întări bănuiala că ei se făceau răspunzători și de moartea lui Ieftae?

– Spune mai departe.

– În noaptea aia, când ai încercat să discuți cu stăpânul după atacul din grădină, am priceput cum stau lucrurile. Și m-am străduit să te îndepărtez.

– Uitând și să mă trezești a doua zi dimineață.

– Mi-era frică de acel om, mi-era frică de stăpânul meu. Mi-era frică de romani, mi-era frică de orice.

– Și bărbatul s-a mai întors?

– Da, îndată ce-ai plecat la înmormântarea lui Ieftae. A trebuit... a trebuit să-i spun că voiai să mergi la sinagoga alexandrinilor.

– Asta e! Și de-atunci?

– De-atunci n-a mai apărut. Dar în fiecare clipă, mă tem că...

– Ești sigură că n-ai observat nimic la el? Accentul, ceva deosebit în înfățișarea lui? Un fel aparte de a vorbi?

– Vorbea îngrijit, ca domnia ta ori ca stăpânul. Și era cam de înălțimea domniei tale. În rest...

Filon strâmbă din nas:

– Cel mai înțelept ar fi să-i mărturisești totul lui Ezechia. O să ia măsurile ce se impun. Cât despre ce-o să zică în privința purtării tale, fii pe pace: sunt gata să jur c-o să te ierte.

Îi întinse o bucată de pânză pe care se pregătea s-o bage în desagă. Nertari își șterse lacrimile, ceva mai liniștită.

Trecuse o oră.

În vârful colinei, Filon se întoarse ca să mai arunce o privire spre Ierusalim. Primele licăriri ale zilei dezmierdau acum Templul, făcând să țâșnească pe alocuri puzderie de mici mănunchiuri de raze. Tânărul nu-și putu împiedica un zâmbet: cum o să-i explice fratelui său că, în ciuda tuturor strădaniilor, nu reușise nici măcar o dată să se apropie de porțile aurite?

13

Animal ticălos! Hotărât lucru, lui Filon nu-i plăceau dromaderii. Prea înalți, prea grași, prea proști! Și obiceiul ăsta al lor de a rumega tot timpul, trăgând cu coada ochiului, mereu la pândă! Viclenie curată. De altfel, era convins că dromaderul lui aștepta doar un prilej ca să-l trântească la pământ. Căci mai exista o problemă: cămilele se legănau. Un fel de balansare, egală și neîncetată, de la dreapta la stânga, mai mult sau mai puțin amplă, după cum era drumul de lin sau de bolovănos, însoțită când și când de mișcări sălbatice ale grumazului. Cel puțin dromaderul lui așa făcea, aplecându-și brusc capul ca pentru a adulmeca pe jos un miros ce-l atrăgea cu toată puterea. Ca să nu fie

azvârlit înainte, tânărul trebuia atunci să se țină cât mai strâns de acea grămadă de grăsime care era cocoașa. Avea impresia că se agață de un burduf plin cu seu... După care, animalul își răsfrângea buzele și scotea un șir de bolboroseli caraghioase. Mulțumit, pesemne, de festa pe care i-o jucase lui Filon. Încă de când îl luase din grajdul din Haceldama, Filon găsise că animalul are un aer deosebit de nărăvaș.

– E un mascul tânăr, îl lămurise Yarib, e nițel cam zvăpăiat.

Zvăpăiat? Îndărătnic, mai degrabă.

În față, la vreo sută de pași, cei doi tovarăși de călătorie ai tânărului nu întâmpinau deloc asemenea greutăți. Mandu, care-și însoțise în trecut stăpânul până la Qumran, deschidea cortegiul, călare pe un mascul uriaș, cu părul tocit de ani, dar cu o înfățișare pașnică. Batșeba îl urma pe o femelă mică, de care se făcea ascultată cu simple plescăituri din limbă. Când părăsiseră Ierusalimul, aleseseră s-o ia peste coline în loc să apuce pe drumul pe care-l foloseau cei mai mulți, drum care urca spre Ierihon, apoi cobora spre Marea Moartă. Preferaseră o cale mai puțin comodă, dar care le îngăduia să se ferească de romani.

Filon își șterse fruntea: dogoarea soarelui devenise deja copleșitoare și adierea ușoară a dimineții nu reușea să-l răcorească. Îl duruseră pe rând picioarele, spatele, gâtul și acum i se făcuse greață din pricina legănatului necontenit al animalului. Oboseala, căldura, orele de nesomn, blestematul ăsta de dromader...

Dintr-odată, ca și când i-ar fi citit gândurile, animalul se porni să galopeze. Alerga sălbatic, la întâmplare, sărind încoace și-ncolo precum o fiară turbată. Filon începu să strige, agățându-se de ce nimerea, păr, cocoașă, o cută a pielii. Apoi, ca prin farmec, ajuns în dreptul Batșebei, dromaderul încetini pasul, scuturând din cap în toate părțile.

– Ai necazuri? întrebă tânăra femeie.

– Hm, nu, nu. Doar că e... mă rog... un pic cam zvăpăiat.

– Zvăpăiat? Mai degrabă urmărește ceva, aș zice.

– Urmărește, dar...

– Uită-te la botul lui, are cerul gurii umflat. La vârful buzelor, acolo, vezi? Yarib ți-a dat, pur și simplu, un mascul în călduri...

– Ah!

Filon se simți oarecum descumpănit. Un dromader era și-așa prea mult pentru el. Dar un dromader în călduri...

– Pari... pari să cunoști bine aceste animale, bâigui el.

Batșeba nu răspunse. Scoase o sticluță din traista pe care-o avea alături, o destupă cu grijă, turnă în palmă o picătură de lichid gălbui și frecă apoi cu el nările animalului. O aromă de mirodenii și mentă umplu o clipă aerul. Dromaderul strănută de două ori, după care începu să fornăie.

– Puțin ulei parfumat ar trebui să-l liniștească. I-am văzut pe conducătorii de caravane făcând asta, pe când călătoream cu tata.

– Te lua adesea cu el?

– După moartea mamei, da. Până pe la doisprezece-treisprezece ani. Apoi a socotit că nu se mai cuvenea.

– Dar la Qumran nu te-a dus?

– Niciodată. De altfel, mă îndoiesc că el a mers acolo până anul trecut. Abia acum trei-patru luni s-a gândit la o alianță cu esenienii.

– Când romanii au ocupat Ierusalimul.

– Într-adevăr. Și cum saducheii au trecut de partea cotropitorilor, alianța cu esenienii era singurul mijloc de a găsi un echilibru.

– Probabil că atunci a aflat de profeție, își dădu cu presupusul Filon. Ori măcar a făcut legătura cu vechea poveste a lui Qehat, marele preot care a respins cuvântul profocului și și-a ucis fratele.

– Poveste pe care-o cunoștea și Gad. Fapt ce i-a atras moartea, la fel ca și tatălui meu.

– Gad era saducheu, Qehat era saducheu, zise tânărul căzând pe gânduri. Mă întreb dacă...

Aproape că uitase de căldură și de poziția deloc plăcută în care stătea, cocoțat pe un dromader cu gânduri necurate – deși, deocamdată, animalul părea mai liniștit.

– Ai putea să mă lămurești în anumite privințe? adăugă el. De pildă, ce cred saducheii despre scrierile profeților? Elie a lăsat să se-nțeleagă că saducheii nu le dau crezare. Așa este?

– Într-o oarecare măsură. Saducheii recunosc drept adevăratul cuvânt al Atotputernicului doar primele cinci cărți ale lui Moise: *Bereshit, Shemot, Wayyiqra,*

Bemidbar, Debarim. Toată învățătura și toate ritualurile lor au ca temei Pentateuhul. Iar sulurile profeților nu fac parte din el.

– Dar fariseii?

– Și fariseii venerează Pentateuhul, firește. Însă în ochii lor sunt sacre deopotrivă toate cărțile sfinte, inclusiv scrierile profeților. La fel ca și comentariile Legii pe care înțelepții le transmit din generație în generație. Pentru tata și pentru toți fariseii, Tora e o prezență vie care se îmbogățește prin credința fiecărui om și prin tălmăcirea inspirată a rabinilor.

– În vreme ce saducheii resping orice nu provine din primele cărți...

– Saducheii condamnă ce nu pot controla și care ar putea într-o bună zi să le pricinuiască neajunsuri. Acesta e motivul pentru care, la fel ca romanii, nu au încredere în evreii care proclamă cu glas tare venirea Mântuitorului. Fiindcă cine poate să ghicească, de fapt, vrerea Mântuitorului?

– Marii preoți se tem de Mesia... Așa crede și unchiul tău, nu?

– Întocmai. Și de ce s-ar teme saducheii de Mesia dacă nu pentru că se știu nedemni să-l primească?

– Cu alte cuvinte, la ei se referă profeția din *teffilin?*

– Păi, nu ei au lăsat oastea din Assur să pună stăpânire pe Ierusalim? S-au împotrivit măcar? Nu sunt ei răspunzători pentru rătăcirile poporului lui Israel, când era de datoria lor să-l călăuzească? Iar profeția ne pune în gardă chiar împotriva unor asemenea rătăciri: *...dacă va păcătui iarăși în fața Domnului său,*

atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri... M-aș mira să nu fi văzut și Gad legătura.

– Și totuși Gad e mort, opină Filon. Ca atare nu i-am putea învinui pe saduchei de aceste crime.

Tăcură o vreme, cu ochii pierduți într-un peisaj sterp unde fiecare tufă de iarbă îngălbenită prinsă de stâncă părea o mică izbândă asupra pustietății. În jur, coline, zeci de coline, roșietice, brune, tocite, distruse, pârjolite de soare, vâlcele uscate și bolovănoase unde mai curgea doar un strat fin de praf pe care vântul domol îl spulbera cu ușurință. Cerul însuși, gol și nemărginit, se sprijinea de culmile stâncoase de parcă omul nu mai trebuia să-și dorească altceva decât să se înalțe spre Creatorul său. La oarecare depărtare în fața lor, Mandu continua să le deschidă calea.

– Dacă saducheii sunt în afara oricărei bănuieli, rosti într-un târziu Batșeba, nu mai rămân decât esenienii. Acesta-i motivul vizitei noastre la Qumran?

– Nu știu, răspunse cu glas scăzut Filon. Avem un singur indiciu: „Fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii." Totuși asta nu aruncă vina neapărat asupra esenienilor. Și, judecând după cele pe care le-am aflat de la terapeuți, sunt un grup pașnic și cu aplecare spre înfăptuirea binelui. Se dedică studiului, muncii, meditației. Greu mi-i închipui ucigând alți oameni cu o asemenea sălbăticie.

– E greu de închipuit că cineva, oricine-ar fi, poate că ucidă alți oameni cu o asemenea sălbăticie! Afară de cazul în care asasinul e nebun.

– Nu-i nebun, dimpotrivă. A plănuit totul cu grijă de la bun început. L-a convins, de pildă, pe marele preot Gad să le dea liber servitorilor. A silit-o pe Nertari să-i spună tot ce știa despre cercetările legate de crimă și să-i deschidă ușa de la casa stăpânului ei. S-a interesat de mine în mai multe rânduri și a încercat să mă înlăture. Pe deasupra, de fiecare dată când s-a aflat într-o situație care-i punea probleme, a acționat cu sânge rece. Ca atunci când a fugit pe acoperișuri după ce l-a omorât pe tatăl tău. Nu, nu-i nebun, nici pe departe. Urmărește un țel precis, care deocamdată nouă ne scapă.

– Dacă într-adevăr nu și-a pierdut mințile și nu vrea decât să facă profeția cunoscută, de ce a adăugat crimelor tot soiul de amănunte îngrozitoare?

– Un lucru e sigur, răspunse Filon în timp ce-și aranja pânza care-i ferea capul de soare. Totul se învârte în jurul profeției. Amenințarea, cum o numea unchiul Elie. Dar ce amenințare? Ce primejdie? Isaia, Miheia, Naum, Osea sau Sofonie, oricare dintre acești cinci proroci poate să fi scris textul. Însă ei au mai scris și altele, care nu sunt mai puțin neliniștitoare. Și-atunci de ce să dai acesteia o importanță aparte? Ori poate că... În minte i se înfiripa încet-încet o idee: Ori poate că asasinul vrea să ne convingă că textul nu-i un fals. Să ne arate că deține adevărata profeție a lui Qehat și Uzziel. Că îi cunoaște conținutul și autorul. Dar mai ales, înțelesul. Caz în care modul în care și-a ucis victimele n-ar fi decât un mijloc de a...

Tăcu, uimit de o coincidență.

– Te gândești la ceva anume? îl întrebă Batșeba.

Filon simți cum îl trec fiori reci:

– Batșeba! Cred... Cred că știu cine e profetul. Cel care a scris profeția. Da, asasinul nu acționează la întâmplare.

– Spune! Spune odată!

– Ei bine, pare bizar, însă... Ce au în comun moartea lui Gad și a tatălui tău?

– *Teffilin*-ul?

– *Teffilin*-ul, bineînțeles. Pus cu pergamentul în gura leșului. Și după aceea?

– Faptul că aparțin amândoi casei lui Gemul?

– Perfect. Asta ar explica de ce aveau știință despre existența profeției. Putem să adăugăm pe listă și locul în care s-au petrecut crimele: în casele victimelor, la adăpost de orice privire, pentru ca asasinul să aibă timp să-și ducă la bun sfârșit treaba. Dintr-un anumit punct de vedere, deși nu știm ce urmărește, totul pare logic: Gad și Ieftae erau legați de profeție și au fost găsiți morți având un fragment din aceasta asupra lor... Acum, prin ce se deosebesc cele două crime?

– Tata era căpetenia fariseilor, Gad, a saducheilor.

– Corect. În privința asta nu prea știu ce să zic. Dacă făceau amândoi parte din aceeași grupare religioasă, puteam s-o acuzăm pe cealaltă. Însă nu e cazul. Cât despre romani, mă îndoiesc că în împrejurările actuale moartea marelui preot îi ajută să păstreze pacea în Ierusalim. Eu vorbeam de modul în care au fost săvârșite crimele, ce le deosebește?

Tânăra femeie își plecă ochii:

– Gad a fost înjunghiat, iar tata... tata a fost...

– Iartă-mă, sunt un neghiob. Întrebările mele stângace te-au... Ce vreau să spun e că pe marele preot l-au găsit murdar de pământ, cu gura și urechile umplute anume cu praf. În timp ce Ieftae avea pe piept tăieturi adânci, ca și când o fiară l-ar fi sfâșiat cu ghearele. Ceea ce n-a putut fi făcut decât după ce și-a dat ultima suflare. Or, dacă asasinul nu-i nebun, ce nevoie avea să mutileze cadavrele? Și de ce nu la fel pe amândouă?

– Sugerezi că țărâna din gura lui Gad și tăieturile de pe pieptul tatălui meu ar avea vreun rost?

– Sunt aproape sigur că reprezintă o modalitate de a semna profeția. De a dovedi că nu e un fals.

– Nu prea înțeleg.

– Felul în care Ieftae și Gad au fost asasinați. Tăieturile, praful. Unul dintre proroci pomenește de ele. Toate se găsesc în sulurile lui Miheia!

– În sulurile lui Miheia?

– Da, Miheia! Fără îndoială, aș fi putut să-mi dau seama din prima zi, după ce l-am văzut pe tatăl tău. Însă aluzia era prea voalată. Căci, dacă țin eu minte bine, Miheia zice undeva:

> Și va mai fi restul lui Iacov, între popoare multe, ca un leu între dobitoacele din pădure și ca un pui de leu în turma de oi, care trece, calcă în picioare și pradă, fără ca nimeni să-i poată smulge prada.

– „Pradă fără ca nimeni să-i poată smulge prada!“ Și asta nu-i tot. Un pic mai încolo, profetul adaugă:

> Vedea-vor neamurile și se vor rușina cu toată puterea lor, vor pune mâna la gură, iar urechile lor vor fi cuprinse de surzenie.
>
> Vor linge pulbere ca șerpii, ca și târâtoarele pământului vor fi cuprinse de spaimă.

Batșeba se uita țintă la el, nevenindu-i a crede:

– Pulbere... N-are nicio noimă!

– Da, n-are. Totuși, nu poate fi vorba despre o simplă coincidență. Amintește-ți că dintre toți profeții din vremea asirienilor, doar cinci pomenesc de Assur: Isaia, Miheia, Naum, Osea și Sofonie. Iar dintre aceștia cinci, unul singur face trimitere la violența leului și la umilința prafului: Miheia. Iată de unde se inspiră asasinul. Sunt convins.

– Dar în ce scop?

– Putem doar presupune. Crede el cu adevărat că deține secretul lui Miheia? L-a împins cineva să creadă asta? Are convingerea că e unul și același text cu cel al lui Qehat și Uzziel? Ori l-a născocit el rând cu rând? Oricum ar sta lucrurile, asasinul vrea ca profeția să fie cunoscută și temută de toți. Să se îngrozească întreg neamul evreilor de amenințarea pe care-o conține și s-ajungă să se teamă că prevestirile se vor împlini. De altfel, romanii nu sunt chiar această oaste din Assur ce merge înaintea lui Veliar? Și ce mijloc mai bun avea la îndemână asasinul ca să-i convingă pe sceptici decât împlinirea unor viziuni ale lui Miheia: leul care sfâșie și înjosirea de a te târî prin praf? Și cu acest prilej a scăpat și de doi oameni care puteau să-i facă rău sau să-l dea în vileag.

– Gad și tata.

– Cel puțin asta deduc eu. Mai cu seamă că și-a ales bine momentul. În alte împrejurări faptele lui n-ar fi avut același impact. Dar acum, cotropitorul a pus stăpânire pe Ierusalim, poporul e pe cale să se răscoale, pretutindeni e proclamată venirea unui Mesia, iar Paștele se apropie. Când Ierusalimul s-a trezit azi-dimineață, a aflat de moartea marelui preot, la trei zile după cea a căpeteniei fariseilor. Va fi cu neputință ca oamenii să-și țină gura. Cine știe dacă la ora asta nu discută despre profeție? Și cât timp va mai treace până cineva o să rostească numele lui Miheia? O zi? O oră? Un minut? Nu există oraș în lume unde Cartea sfântă să fie cunoscută mai bine. Negreșit vor face legătura între el și felul în care au fost comise crimele. Și după aceea...

Nu-și duse vorba până la capăt, întrucât la câteva sute de pași în fața lui, Mandu se oprise, îndemnându-i prin semne să tacă.

– Ce...

– Ssst! îi porunci Batșeba. Se întâmplă ceva.

Își îmboldiră cămilele și, în liniște, îl ajunseră din urmă pe sclav. Acesta arătă cu mâna o formă neclară ce se ițea pe una dintre coline, un pic mai la nord. O siluetă. Un bărbat, după câte se părea, ghemuit cu spatele la ei.

– Un pândar, șopti Mandu. Supraveghează drumul spre Ierihon.

– Un pândar, păi ce...

Nubianul îl întrerupse pe Filon, aruncându-i o privire plină de reproș, ca și cum îl socotea răspunzător de primejdia în care se găseau:

– De aici, rosti el printre dinți, Mandu nu poate să vadă dacă-i un roman sau un tâlhar. O să trebuiască să coborâm spre sud, prin fundul văii. Eu v-am spus, stăpână, că...

– Gata, Mandu, știu ce-am de făcut. Condu-ne mai bine la adăpost. Iute. Cât mai avem de mers până la Qumran?

– Cel puțin trei ore, mârâi sclavul.

Smuci, morocănos, căpăstrul animalului și coborî spre albia unui pârâiaș secat ce șerpuia în jos.

– L-am supărat eu? întrebă cu glas scăzut Filon.

– N-a fost de acord să te însoțim. A trebuit să stărui destul de mult ca să-l conving.

– Vai de mine! Doar nu se gândește să te...

– Să mă părăsească?

Tânăra femeie fluieră încetișor și dromaderul se urni din loc.

– Nu cred. Acum două zile, fratele lui, care muncește pe șantierul Templului, a venit și i-a propus să lucreze și el acolo. Tocmai terminaseră de săpat un tunel pe sub esplanadă, prin care preoții să poată ajunge din sala băilor direct în sanctuar fără a se murdări. Dar se mai desfășoară și alte lucrări și se caută mereu mână de lucru.

– Mandu a refuzat?

– A răspuns că nici nu se pune problema să plece și să mă lase. Deși eu i-am propus încă o dată să-l eliberez.

– Pe undeva, e mai bine așa. Ai nevoie lângă tine de cineva care...

Ea își întoarse spre el chipu-i frumos și grav, privindu-l cu o expresie de nedescifrat:

– Cum poți tu să știi de ce anume am eu nevoie?

Apoi lovi cu palma crupa animalului și se îndreptă spre Mandu care-i aștepta în fundul vâlcelei.

Filon rămase nemișcat câteva clipe. După care o luă în jos pe povârniș cu nesfârșită grijă, căci dromaderul său dădea iarăși semne că-și pierde răbdarea. Înainte de a se îndepărta, aruncă o ultimă privire spre nord. Pândarul de pe colină dispăruse.

14

Zăriră, în sfârșit, Marea Moartă. Dacă numele de mare se potrivea acestui lac imens ce despărțea Iudeea de țara nabateenilor. Un lac unde apa era atât de densă, încât pietricelele pluteau câteva clipe înainte de a se scufunda. Țărmurile sale se întindeau cât vedeai cu ochii, stâncoase și sterpe, dominate de o faleză impunătoare, de culoarea orzului prăjit. La jumătatea distanței dintre apă și stâncă, o terasă lungă de argilă cu marginile adânc săpate se ridica deasupra malului cu cel puțin șase sute de coți. Acolo, la adăpost de lume și de oameni, își găsise lăcaș comunitatea esenienilor.

Filon își înălță capul și-și întinse, unul câte unul, mușchii. Avea impresia că se trezise dintr-un vis urât. Merseseră ore în șir, tăcuți, năuciți de căldură și de oboseală, atenți doar să se țină pe dromaderii lor și

să-l urmeze îndeaproape pe Mandu printre bolovani și hârtoape. Din fericire, în calea lor nu se arătaseră nici romanii, nici tâlharii, cruțându-i astfel de alte ocoluri. Într-un târziu, puseră piciorul pe pământ. Soarele avea să ajungă în curând sus de tot pe boltă și Filon socoti că era mai bine să-și refacă puterile înainte de a-și continua drumul. Din locul în care poposiseră, nu se vedeau decât un mic pâlc de clădiri înconjurate de ziduri și câteva corturi risipite în preajma lor. De la o asemenea depărtare, ocupanții lor nu puteau fi zăriți. Singurul semn de viață – câteva păsări ce se roteau țipând în văzduh.

Mâncară și băură aproape fără să schimbe niciun cuvânt. Când și când, Mandu îi arunca lui Filon priviri furioase, în vreme ce Batșeba părea adâncită în gânduri, cu ochii pierduți undeva departe, deasupra apei. Cât despre Filon, el înfulecă lacom o bucată întreagă de brânză de oaie, o plăcintă nedospită, câteva smochine și un pumn de stafide. După care dădu pe gât jumătate dintr-un burduf de apă.

– Am plecat, le spuse după ce se șterse la gură. Când terminați, veniți după mine acolo și așezați cortul. Nu știu cât o să stau...

Batșeba încuviință ușor din cap, în vreme ce Mandu își privea țintă vârful sandalelor. Filon încălecă pe dromader, care fornăi puțin înainte de a se ridica în picioare. Tânărul îl lovi cu asprime peste crupă – o să afle el până la urmă cine e stăpânul! – și animalul hotărî să i se supună.

Înaintă de-a lungul țărmului până zări o potecuță ce suia spre podiș. Praf brun, aproape roșu, grămăjoare uscate pe care animalul le spulbera cu copitele, pietriș, ici și colo câte o stâncă, uneori simple pietroaie, totul aici era sterp, atât de sterp că te cuprindea deznădejdea. Filon mai că începuse să se îndoiască de planul său. Ce-o să le spună esenienilor? Cum o să-l primească ei? Măcar știau ce se petrecea la Ierusalim? Greu de crezut. Prea puțini călători ajungeau pe țărmul acesta al Mării Moarte. Chiar și peștii fugeau de apa sălcie a lacului. Așa că veștile...

Pe măsură ce se apropia, așezarea prindea contur. Filon se așteptase la ceva mult mai vast, însă construcțiile ocupau o întindere de doar două sute pe două sute de coți, mărginită de un zid cât un om cu brațul ridicat. Un zid care odinioară era posibil să fi fost un zid de apărare. Împotriva cui mai slujea azi drept pavăză? La prima vedere, erau două-trei clădiri cu un cat, un turn pătrat și gros, câteva acoperișuri de formă alungită și cam atât. Spre vest, ceva mai încolo, la poalele falezei, Filon numără vreo douăsprezece corturi și, la apropierea lui, intrarea într-unul din ele fu acoperită în grabă. Abia apucă să zărească o siluetă colorată, cu pletele pe umeri și brățări scânteietoare la încheietura mâinii. O femeie, oare?

La mică distanță de zidul împrejmuitor, dar la est, observă un șir de movilițe de piatră, aliniate cu grijă, îndreptate spre lac. Cimitirul esenienilor, bineînțeles. Și atunci Filon își dădu seama de ciudățenia locului

și de liniștea neobișnuită ce domnea aici. Niciun zgomot, în afară de șuieratul vântului printre stânci, ce se făcea auzit din când în când. Ai fi zis că nu locuiește nimeni prin preajmă.

Legă funia dromaderului de un țăruș și porni spre turnul cel mare. Era clădit din același calcar gălbui ca și zidul împrejmuitor și străpuns la caturile de sus de mai multe ferestre. Zidul cu care se prelungea în jos ducea la o poartă despre care Filon presupuse că ar fi intrarea. Înainte să ciocăne, ciuli urechea. Mereu aceeași liniște. Bătu de două ori, destul de tare, cu latul palmei. Deslușì un zgomot de partea cealaltă și poarta se deschise fără să scârțâie. Un tinerel, de vreo șaisprezece-șaptesprezece ani, cu trăsături plăcute, ochi mari, albaștri și chip copilăros, cu o tunică de un alb desăvârșit, îl salută respectuos:

– Te așteptam.

– Mă așteptai?

– V-am supravegheat, pe tine și pe tovarășii tăi, de când erați pe drum.

– Dar cum puteai fi sigur că...?

– Puțini sunt cei care ajung pe țărmurile acestea fără să urce până la noi. M-am gândit că și tu vii să cauți răspunsurile.

– Răspunsuri la ce?

– La dezgustul, la murdăria... la toată această stricăciune ce schimonosește lumea. Ai avea vârsta potrivită. Și apoi, acela care-și lasă femeia și sluga în urmă o face pentru că dorește din inimă să ni se alăture.

Filon își stăpâni un zâmbet:

– Ai ochi ageri, nimic de zis! Din păcate, mă tem că nu sunt demn de comunitatea voastră. De fapt, am venit doar ca să stau de vorbă.

Tânărul nu-și ascunse dezamăgirea:

– Ah! Ești ruda cuiva, nu? Păi, atunci... spune-mi pe care dintre frați să-l chem și...

– Nu pe unul anume. Am nevoie mai cu seamă să... Filon stătu o clipă în cumpănă: Ești... ești singur aici?

– Fiind ora mesei, frații se află în refectoriu.

– Dar tu nu mănânci?

– Sunt încă novice. Masa e un lucru sacru, comuniune și reculegere. Se-așază la masă doar cei recunoscuți și primiți în comunitate. Eu mănânc afară și păzesc porțile. Oricum, frații trebuie să iasă curând și vei putea să... Tăcu o clipă, apoi continuă: Dar dacă nu vrei să vezi pe cineva anume, nu prea înțeleg ce...?

Dincolo de aceste cuvinte obișnuite, Filon găsea că tânărul părea isteț și descurcăreț. Chibzui că nu i-ar strica să aibă un aliat.

– Cum te cheamă? îl întrebă.

– Nathan. Dar pe tine?

– Filon. Am venit din Alexandria în pelerinaj la Ierusalim cu ocazia Paștelui. Femeia pe care ai zărit-o mai devreme e fata lui Ieftae. Ieftae fariseul. Cred că el a venit la Qumran în mai multe rânduri, nu-i așa?

Pândea un gest de surprindere, o încruntare sau o privire piezișă, însă novicele își păstră expresia binevoitoare.

– Ne-a vizitat de câteva ori, adevărat. După cum spune Simon, mai-marele comunității noastre, e un

om de cuvânt și înțelept. Dar a ales să trăiască printre demoni.

– Ieftae e mort.

Expresia lui Nathan se schimbă cu totul.

– Iartă-mă, îmi pare tare rău. Îi purtam un mare respect și...

– A fost ucis.

Novicele își duse mâna la gură.

– Oh! Asta nu poate fi decât lucrarea lui Veliar! Se apropie zilele în care...

Tocmai atunci răzbătu până la ei târșâit de picioare pe dalele de piatră și zgomot de glasuri amestecate.

– Frații au isprăvit, cu siguranță. Așteaptă aici, să nu pleci. O să-l caut pe Simon...

Dispăru printr-un portic ce ducea în interiorul clădirii. Rămas singur, Filon făcu câțiva pași prin curtea ce ținea loc de intrare. În dreapta se vedea un soi de țarc, pentru animale probabil, unde însă fuseseră stivuite, la adăpostul unei streșini, urcioare uriașe, astupate la gură. Pe celelalte două laturi păreau să se deschidă niște ateliere, unde esenienii meștereau obiectele de trebuință vieții lor izolate. Într-unul, era tăiată piatra, cu ciocane și dălți puternice, după care din bucățile mari împrăștiate acum pe jos, se făureau felurite vase și strămini, ce erau apoi înșirate pe niște policioare. Filon se gândi că mare parte din aceste vase serveau unor scopuri religioase. Atelierul următor nu părea să fi fost folosit de curând. Cuptorul stins – lucru cum nu se putea mai nimerit pe căldura asta! –, nicovala fixată pe un butuc, ciocanele și sculele de

metal agățate pe perete, totul dădea de-nțeles că era vorba despre o fierărie. Apoi veneau mesele sprijinite pe capră unde se uscau pieile de oaie. Pe una din ele zăceau mai multe unelte, răzuitoare și cuțite, de parcă fratele care lucra cu ele lăsase totul baltă ca să se ducă în refectoriu. Filon își plimbă ușor vârfurile degetelor peste bucata de piele. Moale, trainică, plăcută la atingere. Ideală pentru scris...

Nathan răsări de sub portic:

– Vino repede! Simon te primește.

Filon îl urmă de-a lungul unei galerii și ieșiră într-o curte interioară, mică și pardosită cu dale de piatră, în jurul căreia se rânduiau clădirile comunității. Urcară scara unei case înalte, aflată în fața turnului pătrat. Când ajunseră la primul cat, Nathan arătă spre capătul unui șir de încăperi:

– Simon e în odaia din spate, îi spuse cu glas scăzut. Vorbește-i fără înconjur. Diseară e Sabatul[1], ultimul dinaintea Paștelui, și Simeon are multe de făcut.

Sabatul, firește! Marele Sabat începea în seara aceasta! Filon aproape că pierduse șirul zilelor!

– Intră, fiule, intră.

Filon trecu pragul și se pomeni în fața unui bărbat înalt și vânjos, cu obraji roși și capul lipsit de păr, cu țeasta destul de bombată, trăsături pronunțate, dar nu

[1] A șaptea zi din săptămână, consacrată odihnei și cultului. Sabatul începe din ajun, odată cu apusul soarelui. Sabatul dinaintea Paștelui, numit și Marele Sabat, e printre cele mai importante din an (n.a.).

urâte, care-l privea iscoditor, fără bunăvoință, dar și fără răutate. În ciuda veșmântului alb, te ducea cu gândul mai degrabă la un antrenor de lupte de la școala cea mare din Alexandria decât la mai-marele unei comunități religioase.

– Nathan mi-a spus că ești un mesager. Și că trebuie neapărat să te văd înainte de a mă retrage.

– E o mare cinste pentru mine, rabi. Am îndrăznit să vin la voi pentru că la Ierusalim s-au petrecut anumite întâmplări cu totul ieșite din comun. Întâmplări care, mă tem, au o legătură cu esenienii.

– Orice-ar pretinde unii, răspunse celălalt, esenienii au fost mereu legați de Ierusalim. Nu-i el orașul Templului, cetatea Celui Unic? În ziua izbânzii ne vom întoarce acolo.

– Îmi doresc ca ziua aceea să sosească, rosti prudent Filon. Deocamdată însă romanii l-au împresurat și...

– Cunosc toate acestea. Despre ce voiai să-mi vorbești?

– Ieftae e mort.

– Asasinat, din câte mi-a dezvăluit Nathan. Glasul lui Simon nu vădea altceva decât liniște și siguranță. Continuă: Nu te lăsa înșelat, nu sunt nici pe departe nesimțitor. Dar văd în această crimă o nouă dovadă că Ziua Judecății se apropie. Or, noi trăim aici așteptând Ziua Judecății. Durerea pricinuită de o asemenea dispariție nu mă poate face să uit că ea intră cu siguranță în planurile Atotputernicului.

– Negreșit. Însă pe Ieftae l-a ucis un om. Un om violent și crud, care l-a strâns de gât, apoi i-a crestat trupul. Înainte de a-l ataca pe marele preot Gad...

Pentru scurt timp se așternu tăcerea, ca și când mai-marelui esenienilor nu-i venea a crede:

– Marele preot Gad?

– Da. A fost găsit astă-noapte înjunghiat în locuința sa.

– Înjunghiat... Nu l-am întâlnit niciodată pe Gad, însă... Îți poți închipui ce-mi inspiră marele preot al saducheilor. El e cel care ține poporul nostru în robia neștiinței și a disprețului față de credință. Așa că el singur și-a pus în primejdie mântuirea sufletului. Nu spera că o să-l jelesc.

Filon începea să-și piardă răbdarea:

– Nu sper nimic. Căpetenia fariseilor și cea a saducheilor au fost asasinate în decurs de câteva zile. E pur și simplu surprinzător, nu? Și n-o fi mai degrabă fapta unui om decât lucrarea Atotputernicului?

– Așadar, acesta e motivul care te-a adus la Qumran? Bănuiești că noi am avea vreo legătură cu aceste omoruri?

– Nu bănuiesc, sunt sigur, răspunse Filon cu o convingere care-l mira și pe el însuși. Chiar dacă nu-i o legătură directă. Rabi, ai putea să-mi spui dacă textul următor îți amintește de ceva?

> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în țara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăși în fața Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri și dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!
>
> Jeliți, jeliți, fiice ale Ierusalimului! Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii

va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii!

Cât recită, nu-şi dezlipi ochii de Simon. Văzu cum muşchii i se încordează uşor şi se albeşte la faţă.

– De unde cunoşti acest text? îl întrebă cu glas pierit.

– Jumătate din el a fost descoperit în gura unuia dintre morţi, jumătate în a celuilalt. Închise în câte un *teffilin*.

– În gură? Simon îşi feri iute privirea. Iartă-mă. Trebuie... trebuie să discut cu unul dintre fraţi, să mă-ncredinţez dacă... Îţi făgăduiesc că mă întorc repede.

Ieşi din încăpere cu paşi mari, fără să mai adauge niciun cuvânt. Oare era vreun obicei de-al esenienilor să-ţi părăseşti oaspeţii curând după ce-i primeai? În orice caz, reacţia lui Simon dovedea că Filon nimerise drept la ţintă: mai-marele esenienilor cunoştea profeţia. Şi faptul că ea era pusă în legătură cu asasinatele îl tulbura poate mai mult decât crimele în sine. Mai rămânea să afle de ce.

Tânărul se strecură printre rândurile de bănci şi se rezemă de fereastră, ca să tragă în piept puţin aer proaspăt. Se aplecă în afară pentru a zări drumul, căutându-i din ochi pe Mandu şi pe Batşeba, însă clădirea era orientată spre sud, în vreme ce drumul se găsea mai la nord. În schimb, înălţimea ferestrei îi oferea un punct de observaţie minunat asupra aşezării Qumran. După ce mâncaseră, fraţii, cu toţii desculţi şi îmbrăcaţi în alb, păreau să-şi vadă de treburile lor într-o deplină armonie. Câţiva

discutau în șoaptă lângă unul dintre numeroasele bazine ce serveau drept rezervor sau *miqveh* ritual, legate între ele printr-un sistem de canale. Filon se întrebă prin ce minune apa curgea aici din belșug, în vreme ce pământul din împrejurimi crăpa de uscăciune. Unii frați se apucaseră iarăși de lucru: doi olari munceau cu râvnă la roata lor așezată sub cerul liber, un bătrân căra, adus de spate, un vraf de pânzeturi, alții mai tineri ca el spălau vasele într-un ciubăr de piatră, unii alcătuiseră un lanț ca să treacă din mână în mână niște saci până la o construcție în formă de echer – bucătăria? cămara cu provizii? Filon număra vreo douăzeci de bărbați, cu toții mai vârstnici decât Nathan, dar nicio femeie. Însă alți membri ai comunității erau negreșit răspândiți prin alte părți și ca atare ascunși privirii.

Se uită cu atenție o vreme la mișcările rânduite ca într-un dans ale esenienilor până când Simon se întoarse. Picături de sudoare i se prelingeau pe țeastă de cât alergase:

– Îmi cer iertare, a trebuit să găsesc pe cineva... pe cineva care...

– Care să-mi poată răspunde la întrebări?

– Da... mă rog, nu. Care să te conducă.

– Să mă conducă?

– Diseară e Sabatul *ha-gadol*, Marele Sabat dinaintea Paștelui. Ai uitat?

– Nu, firește...

– Sunt silit să-mi dedic întreaga după-amiază pregătirii lecturilor și a ceremoniilor. Mi-e cu neputință să te conduc eu.

– Dar unde anume trebuie să fiu condus?

– Să-l vezi pe Caleb, întâiul dintre scribii noștri. Dacă tot ce mi-ai povestit e adevărat, dacă presimțirea pe care-o am nu mă înșală... El va putea să discute cu tine cât e nevoie. Eu aș pune în primejdie desfășurarea Sabatului dacă mi-aș rupe o parte din timp. Și una ca asta nu se poate. Mai târziu, vom vedea.

Filon rosti pe un ton solemn:

– Textul... e profeția lui Miheia, nu-i așa?

Celălalt înghiți cu greu.

– E o istorie lungă, foarte lungă. Caleb o să te ajute s-o înțelegi. Spune-i că eu am hotărât astfel. Dar după aceea nu vorbi cu nimeni despre toate astea înainte să vii la mine. E foarte important pentru frați. Nathan o să te însoțească.

– De ce nu mi se arată pur și simplu unde-l pot găsi pe Caleb și...

Simon duse un deget la buze, așa cum îndemni un copil să tacă.

– Nu avem nicio clipă de pierdut. Nathan e jos, te așteaptă. Și ține minte, nu spune nimănui ce știi. Doar mie și lui Caleb.

15

– Tocmai acolo? Vrei să urc până acolo?

Lui Filon nu-i venea a crede. Nathan îi arătase un punct întunecat undeva sus pe faleză, pe care doar

păsările ce se ciorovăiau rotindu-se în văzduh păreau capabile să-l atingă.

– Simon mi-a poruncit să te duc la grota lui Caleb și...

– O grotă? Scribii voștri lucrează în grote?

– Nu doar scribii. Cei mai mulți dintre noi și-au găsit adăpost în scobiturile din stâncă. Nu există dormitor comun la Qumran și când ne strângem toți suntem peste două sute de frați. Nici n-am avea unde să dormim.

– Dar... corturile? Nu sunt niște corturi lângă drum?

Novicele avea aerul că găsește oarecum caraghioase cuvintele lui Filon.

– Corturile! Nu te-aș sfătui să petreci mai mult de câteva săptămâni în ele. Ziua e foarte cald înăuntru, iar noaptea se face dintr-odată frig. Ca să nu mai punem la socoteală ploile vijelioase ce te-ar inunda iarna. În timp ce grotele sunt curate și cu o temperatură potrivită, mereu aceeași. Hrana, veșmintele, pergamentele, toate se păstrează în ele mai bine decât în clădiri.

Filon întinse brațul spre tabăra înjghebată în fața cimitirului:

– Și-atunci ce caută acolo acei...

– Sunt vizitatori. Părinții unora dintre frați care doresc să petreacă în tovărășia lor câteva zile. Pe deasupra, Qumran e întru câtva un loc sfânt și multe familii sunt fericite să ni se poată alătura o vreme. Să mergem acum, uite colo poteca.

Ocoliră zidul pe la vest în direcția falezei, lăsând în spate drumul și corturile. Filon se întrebă de ce

Mandu și Batșeba nu veniseră încă. Porniră să suie coasta și Filon trebui să calce cu atenție ca să nu-și scrântească gleznele. Oftă, obosit încă înainte de-a începe:

– Dar de ce așa departe? Până la ea pare să fie cale de ore întregi de mers.

– Nu te neliniști. Ne ia cel mult o oră dus-întors. Înălțimea e cea care te-nșală. E drept totuși că grota lui Caleb nu-i dintre cele la care se ajunge ușor.

– Chiar așa, vorbește-mi despre el, despre Caleb.

– Despre Caleb? Îl admir foarte mult. E cel mai învățat scrib al nostru. Și dintre cei mai prietenoși totodată.

– Cu ce se îndeletnicește?

– El hotărăște ce texte se cuvine a fi copiate. Esenienii nu se mărginesc doar la rugăciune și la o existență pură. Avem și datoria de a răspândi Cuvântul și de a deschide ochii celor mai sinceri credincioși. Printre noi sunt vreo doisprezece scribi care copiază sulurile Cărții, le tălmăcesc în aramaică sau le comentează, așa cum face Caleb.

– Le comentează?

– Sigur că da! Scrierile Sfinte sunt atât de bogate în înțelesuri încât spiritele rătăcite pun stăpânire pe ele ca să le deformeze și să conducă lumea după bunul lor plac. Noi trebuie să redăm Cuvântului adevăratul înțeles, curățat de intențiile rele și de farmecul amăgitor al lui Veliar. E o misiune sacră. Abia atunci, luminată de Domnul Atotputernic, comunitatea noastră va fi vrednică de Judecata Sa.

– Și această misiune i-a fost încredințată lui Caleb?

– Lui și celor mai buni scribi de dinaintea lui. Generație după generație, esenienii fac să strălucească lumina Cărții Sfinte.

Drumul devenea tot mai îngust pe măsură ce urcau printre stânci. Nathan îl apucă pe Filon de mână ca să-l ajute să treacă de grohotiș.

– Și ce formă iau comentariile?

– Sunt niște *pesharim*, explicații. Scribul studiază fiecare verset de pe sul și scrie interpretarea pe care i-o dă. Ăsta-i și motivul pentru care nu toți scribii sunt aleși ca să alcătuiască *pesharim*. Cel care comentează Cuvântul trebuie, mai întâi de toate, să fie inspirat de către Atotputernic. Altminteri lumina sa n-ar avea strălucire.

Filon nu îndrăzni să întrebe cum deosebeau un scrib inspirat de unul care nu era. Însă avea alte întrebări ce nu sufereau amânare:

– Și acum Caleb lucrează la un nou comentariu?

– Tot ce se poate. S-a retras de câteva zile, așa cum cere tradiția. Un scrib trebuie deranjat cât mai puțin posibil atunci când scrie *pesharim*. Altfel n-ar mai simți inspirația divină.

– Păi, și-atunci... venirea noastră nu riscă să-l tulbure?

Nathan își întoarse spre el privirea plină de respect:

– Simon ți-a făcut o rară onoare îngăduindu-ți să-l vizitezi pe scribul nostru. Pe de altă parte însă, Paștele se apropie și Caleb ar fi coborât oricum în curând.

Filon stărui:

– Așadar, n-ai nici cea mai mică idee despre textul la care lucrează?

– Doar Caleb și Simon ți-ar putea răspunde. La noi, un scrib nu pomenește niciodată despre munca lui până n-o isprăvește, de teamă să nu atragă o soartă potrivnică. Iar Caleb nu prea vorbește despre subiectele sale. Se zice chiar că scrie unele cuvinte în greacă pentru a fi sigur că nu le citește nimeni! Înainte de a întocmi lucrarea finală, bineînțeles!

– A mai scris și-n alte dăți *pesharim*?

– Da, în urmă cu câteva luni, un comentariu despre profetul Avacum. De-o minunată profunzime, care-l așază pe veci în rândul celor mai clarvăzători scribi ai noștri.

Avacum. Un profet. Firește! Și-acum, de ce nu Miheia? Dacă se gândea mai bine, negreșit era Miheia. Iar Simon, mai-marele esenienilor, n-avea cum să nu știe. Așa se explica și tulburarea care-l cuprinsese mai devreme. Așa se explica și permisiunea neobișnuită pe care i-o acordase. Nu încăpea îndoială, Simon se temea. Dar de ce anume?

– Toate grotele sunt atât de departe? gâfâi Filon după ce urcase o bucată de drum mai abruptă.

– Nu, din fericire. Uită-te cu atenție la faleza de sub noi. Vezi petele alea întunecate la care se ajunge pe niște trepte naturale? E intrarea în două grote. Și-acolo jos, pe promontoriu, aproape de așezarea noastră, sunt încă trei. Și alte trei în față. În cele mai mari locuiesc patru sau cinci frați, uneori mai mulți. Și mai sunt destule prin împrejurimi, la miazănoapte,

dar și la miazăzi. Firește, trebuie să știi unde să le cauți.

– Și cea a lui Caleb?

– La drept vorbind, nu-i o grotă în care stă de obicei. E prea departe de comunitate. Însă e un loc în care scribilor noștri le place să se retragă din când în când. O să-ți dai seama de ce când ajungem.

Novicele se opri câteva clipe pe când se pregăteau să străbată un pod de funii împletite întins peste o trecătoare îngustă:

– Acolo e pârâul ce asigură apa în Qumran. Acum aproape c-a secat din pricina căldurii care a început de timpuriu anul ăsta. Vezi, când și-a săpat albia, torentul a dat naștere unor bazine. Noi le-am închis ca să păstrăm apa, care apoi curge printr-un apeduct. Și uite colo...

Arătă spre o fâșie de vegetație ce se alungea spre sud, la oarecare depărtare de mal.

– E oaza. Acolo muncim pământul și creștem animale. Treizeci de frați lucrează acolo tot anul, iar noi facem cu schimbul, câte zece-douăzeci, ca să-i ajutăm. Cultivăm cele mai bune curmale din toată Iudeea, crede-mă!

Filon încuviință din cap și păși cu băgare de seamă pe pasarela de frânghii. Ajuns la celălalt capăt răsuflă ușurat.

– S-ar zice că-mi lipsește exercițiul.

– Totul aici merită osteneala, rosti novicele.

– Dar tu, Nathan, ești de multă vreme la Qumran? Pari atât de tânăr...

Filon spera să capete un răgaz mai lung ca să-și mai tragă sufletul, însă călăuza sa porni în pas întins mai departe fără să aștepte:

– Frații m-au luat la ei când aveam zece ani. Tata a vrut să mă aducă aici. Credea că în ziua Judecății doar fiii luminii vor fi salvați. Și avea dreptate. Când trupele lui Veliar vor fi înfrânte Ierusalimul ceresc se va deschide esenienilor. Și-atunci vom cunoaște fericirea și bunăstarea...

Veliar. Fiii luminii. Fiii întunericului... Pe Filon nici nu-l mai mirau toate acestea. Se abținu însă de la orice comentariu, întrucât îi făgăduise lui Simon să păstreze tăcerea.

– Și eu, mărturisi egipteanul, am trăit o vreme printre terapeuți, la Alexandria.

– Terapeuți... Am auzit de ei. Sunt, oarecum, verii noștri întru credință. Și ei vor fi salvați. Dar dac-ai trăit printre ei, de ce i-ai părăsit?

– Probabil că nu sunt făcut să-mi duc viața în asemenea comunități. Însă există ceva care-i deosebește mult pe terapeuți de voi: femeile...

– Ah!

Novicele scuipă cu dispreț.

– Femeile sunt stricate și lipsite de rușine. Ele îi abat din drum pe cei drepți și îi duc pe căi greșite. Simon zice că niciun bărbat nu-i la adăpost de ele, oricât de curată i-ar fi inima. Să primești femei înseamnă să cazi în capcanele cărnii pe care singur ți le întinzi. Noi, esenienii, vrem să rămânem puri chiar și în gândurile noastre.

Nathan învățase bine lecția și Filon nici nu îndrăzni să-și închipuie ce-ar fi făcut Batșeba dac-o auzea. Mai mult ca sigur i-ar fi scos ochii!

– Dar mai târziu cu ce-o să te ocupi?

– Deocamdată sunt în al doilea an de noviciat. Peste un an voi depune jurământul și voi deveni cu adevărat un frate. Apoi trag nădejde să fiu numit scrib.

– Precum Caleb?

– Precum Caleb.

Ajunseră la o porțiune și mai abruptă, unde pământul le aluneca sub tălpi, silindu-l pe Filon să se agațe de orice îi pica la îndemână. Dincolo se întindea un soi de podiș, numai hârtoape și bolovani. De-aici însă priveliștea asupra Mării Moarte era grandioasă, iar munții din țara nabateenilor se conturau în zare cu o claritate ireală. Filon începea să înțeleagă ce sentimente încercau, negreșit, scribii când se retrăgeau pe faleză: impresia că ating cerul. De altfel, șoimii cei mici ce se roteau de la o vreme în văzduh țipau parcă la ei, ca pentru a-i împiedica să mai urce.

– Aici e grota.

Nathan o rupse la fugă către o deschizătură greu de observat dintr-o scobitură a stâncii. Filon porni în urma lui. Peștera era destul de spațioasă, tavanul având întru câtva forma unui clopot descoperit în vârf. Un mănunchi de raze pătrundea prin boltă și cobora până la o masă de piatră pe care apele o modelaseră în timpuri străvechi, iar mâinile omenești o lustruiseră.

– Acum înțelegi ce-i atrage pe scribii noștri, nu? șopti Nathan. Lumina aceasta și pupitrul sunt binecuvântate

de Atotputernic. Nu există loc mai potrivit ca să se reverse asupra ta inspirația divină.

Pe masă se găseau cerneală, calamusuri, un vraf de papirusuri și de suluri, la prima vedere așezate fără a respecta vreo ordine anume. Plus o bucată dintr-o pâine rotundă și foarte tare.

– Pâinea e uscată, observă Filon cu mirare. Și e făcută cu drojdie. Mă îndoiesc că un scrib precum Caleb ar lăsa să zacă aici aluat dospit, cu doar câteva zile înaintea Paștelui[1]. Mai ales atât de aproape de suluri.

Nathan nu mai scotea o vorbă. Filon aruncă iute o privire spre restul grotei. O saltea de paie pe jos, un butuc slujind drept scaun, burdufuri pentru apă, câteva provizii, niște meșcioare cioplite în stâncă pentru păstrarea sulurilor, trei lămpi stinse, rămase fără ulei.

– Poate... poate s-o fi dus să se dezmorțească puțin, bâigui novicele.

– Poate, încuviință egipteanul, deși nu prea credea.

De fapt, în grotă exista ceva rece și prevestitor de moarte. Ceva care-i amintea de grădina lui Gad sau de odaia lui Ieftae.

– Păsările! exclamă brusc Filon. Asta e, păsările!

Ieșiră repede din peșteră. Șoimii continuau să zboare în cerc, scoțând țipete ascuțite, deasupra stâncilor ce dominau grota. Tinerii se repeziră într-acolo,

[1] Sărbătoarea Paștelui e și sărbătoarea azimei, pâine fără drojdie. Pentru a comemora fuga evreilor din Egipt, se mănâncă timp de șapte zile pâine nedospită. Înaintea Paștelui propriu-zis, fiecare are grijă ca în casa lui să nu existe nici urmă de drojdie (n.a.).

cățărându-se anevoie pe povârniș, până când le răsări înaintea ochilor un soi de terasă, ascunsă în spatele unor blocuri uriașe de piatră. Când păși pe ea, cinci sau șase șoimi săriră care-ncotro, cârâind și bătând din aripi. Ciocurile lor erau mânjite de sânge...

16

– Nu e cu putință, hohotea Nathan. Caleb...

Între pietrele înalte zăcea un trup neînsuflețit pe care Filon n-ar fi vrut să-l vadă vreodată. Era gol, sfârtecat de păsările răpitoare, iar mădularele încă întregi – o gleznă și laba unui picior, brațul drept, palma stângă – se umflaseră și se învinețiseră din cauza căldurii. Leșul răspândea un miros respingător.

– E aici de câteva zile, opină Filon. Așa se explică pâinea de pe masă.

– A fost o... o întâmplare? Hm? O fi căzut, iar șoimii...

– Din păcate, nu.

Egipteanul se apropie de cadavru, ținându-se de nas.

– E vorba de-o crimă. Încă una. Săvârșită însă înaintea celorlalte. Și cred că știu de ce.

În ciuda dezgustului, se aplecă deasupra sărmanului trup. Ucigașul avusese grijă să-l dezbrace și să-i cresteze pieptul, umerii și probabil că și fața. Pe abdomen se vedeau tăieturi lungi și roșii, care se încrucișau alcătuind un fel de tablă ca la jocul de dame. Șoimii

atacaseră mai întâi locurile în care lama pătrunsese mai adânc – pe piept, gât și pe obraji. De data aceasta, asasinul urmărise nu să imite ghearele unei fiare, ca în cazul lui Ieftae, ci să invite păsările răpitoare la ospăț. Potrivise lucrurile în așa fel încât victima sa să fie devorată.

– Dacă nu veneam noi... rosti cu greu novicele.

– L-ați fi găsit oricum, zise Filon. Văzând că nu coboară de Paște, ați fi trimis pe cineva după el. Nu pentru a face leșul să dispară l-a lăsat ucigașul în voia șoimilor. Avea altceva în minte.

– Vasăzică e același om care l-a omorât pe Ieftae?

– Nu încape îndoială.

– Dar pentru care motiv ei doi...?

Filon îl îndemnă cu un gest să tacă, nu atât pentru că nu voia să răspundă, cât pentru a cerceta cu toată atenția cadavrul. Întreaga parte de sus a corpului era de nerecunoscut. Păsările curățaseră aproape de tot de carne gâtul și fața și începuseră să spargă oasele pieptului ca să ajungă la măruntaie. Pe brațe și pe coapse, o mulțime de lovituri zdreliseră pielea, dând la iveală mușchii sfârtecați și resturi de cartilagii. Filon își aminti un alt pasaj din Miheia:

> Și după ce vor fi mâncat carnea poporului meu, vor fi jupuit pielea și oasele lor le vor fi sfărâmat și prefăcut în bucăți ca și carnea în oală, ca trupul lor în căldare.
>
> Atunci vor striga către Domnul, dar El nu le va răspunde și în vremea aceea Își va ascunde fața Sa de la ei, din pricina faptelor lor celor rele.

După Gad, după Ieftae, ucigașul continua să împlinească viziunile profetului. Cât despre *teffilin*...

Cu băgare de seamă ca să nu atingă leșul, Filon se lăsă pe vine și privi în interiorul craniului și între maxilare. Mai mulți dinți fuseseră sparți de ciocurile lacome și chiar limba părea... Tânărul se trase iute în lături, stăpânindu-și un val de greață. În orice caz, în gură nu s-ar fi zis că se afla ceva. Nathan schiță o mișcare ca și cum ar fi vrut să-l ajute, însă Filon îl refuză:

– Mai bine nu... Du-te în schimb la grotă și adu salteaua de paie ca să-l acoperim. Apoi mergi și dă-i de veste lui Simon ca să trimită ajutoare.

Novicele încuviință din cap, ușurat că poate să plece. Cocoțați în vârful falezei, șoimii urmăreau scena, așteptând momentul să-și reia ospățul.

– Ușș! Ușș! strigă Filon arătându-le pumnul.

Dar abia dacă unul dintre ei fâlfâi ușor din aripi.

Și-acum, se întrebă tânărul, până unde vor merge lucrurile? Căpetenia fariseilor, căpetenia saducheilor, unul dintre cei mai învățați scribi din Qumran... O profeție pusă pe seama lui Miheia și de a cărei existență esenienii știau. O profeție pe care Caleb, Filon nu se îndoia, începuse s-o comenteze. Cu alte cuvinte, toți cei care se apropiau prea mult de text erau pur și simplu executați. Ce revelație funestă se străduia cineva să țină ascunsă?

Nathan se întoarse cu salteaua făcută sul.

– Mulțumesc, îi zise Filon, mă ocup eu. Aș vrea să te mai întreb ceva înainte să pleci. Caleb nu era un moșneag, nu-i așa? Părul e negru și mâinile nu au zbârcituri.

– Ți-l închipuiai ca pe un scrib bătrân? Dimpotrivă. Caleb era în puterea vârstei, avea vreo patruzeci de ani. Și un chip plăcut, chiar dacă... Chiar dacă nu-ți mai poți da seama de asta acum. Era destul de viguros și-i plăcea să facă exerciții.

– Atunci înseamnă că s-a apărat.

– Cunoscându-i firea, pot zice că s-a luptat. Iar dacă un străin ar fi urcat până la el, nu l-ar fi privit cu încredere.

– Firește. Nu te mai reține, du-te să-i anunți pe frați.

Nathan începu să coboare și Filon îl privi cum se îndepărtează. Podișul domina Marea Moartă și riscul de a fi luat prin surprindere era destul de mic. Chiar și pentru un scrib. Ori atacatorul se apropiase dinspre sud, după ce urcase faleza? Oricum ar fi fost, un amănunt rămânea la fel de tulburător: de fiecare dată victima părea să-și fi cunoscut ucigașul. Mai mult, îl primise. Ieftae îi deschisese ușa în vreme ce fiica sa se îmbăia, iar Mandu trebăluia prin bucătărie. Gad își îndepărtase, pur și simplu, servitorii. Negreșit, amândoi își așteptaseră călăul. Oare nu era și cazul lui Caleb?

Filon apucă salteaua de paie și o scutură cu putere ca s-o întindă. Curentul de aer ce se iscă zburătăci un mic obiect la doi pași de capul mortului. O cutiuță de piele. De mărimea unui deget și deschisă într-o parte. *Teffilin*-ul. Probabil că vreo pasăre îl scosese din gura lui Caleb și, negăsindu-l pe gustul ei, îl azvârlise. Rupt. Cu un colț gălbui ieșind din el...

Filon se repezi să-l ridice. Desfăcu nerăbdător firul de păr ce ținea înfășurat pergamentul. Cerneala, culoarea, scrisul, toate erau la fel. Sfârșitul profeției!

Amenințarea Domnului[1]

Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în țara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăși în fața Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri și dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!

Jeliți, jeliți, fiice ale Ierusalimului! Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii!

Și de șapte ori câte șapte generații va domni acela ce va birui!

Așa să fie cunoscut adevăratul cuvânt din Moreșet, suflarea Domnului Dumnezeului Sabaot.

Filon tremura din toate încheieturile. Moreșet nu era altul decât orașul lui Miheia, unde profetul văzuse lumina zilei cu vreo șapte sute de ani în urmă. Miheia, „suflarea Domnului Dumnezeului Sabaot", glasul Domnului războinic... Miheia care vestea lupta binelui împotriva răului, dar fără a făgădui izbânda! *Și de șapte ori câte șapte generații va domni acela ce va birui*... Căci în asta stătea amenințarea: înfrângerea Mântuitorului, triumful lui Veliar. De șapte ori câte șapte generații. O mie de ani! O mie de ani, poate, sub domnia răului! Iar Atotputernicul părea să refuze de-acum să-și salveze poporul... Da, sfârșitul Alianței, aceasta era Amenințarea!

[1] În original YHWH (n. tr.).

Trebuia să-și vină în fire. La urma urmelor, era vorba doar de-un pergament. Și de niște crime, desigur. Trei crime. Un pergament, nimic mai mult. Oricine l-ar fi putut scrie. Și, oricum, îi dovedea sângele vărsat autenticitatea? De altfel, scrierile profeților abundau în avertismente de toate soiurile. Merita acesta cu adevărat mai multă atenție?

Totuși, Ieftae și Gad fuseseră uciși. Apoi și Caleb, care întocmea un comentariu la Miheia. Presupunând că profeția era un fals, de ce se grăbise asasinul să-l facă pe scrib să dispară? Pentru ce se temea într-atât de acele *pesharim?* Căci să vii până aici, la o asemenea înălțime în pustiul ăsta...

Unul dintre șoimi țipă nerăbdător. Leșul... Filon îl acoperi cum putu mai bine, punând împrejuru-i niște pietroaie pentru a împiedica păsările să ridice salteaua. Caleb va fi apărat, măcar până când soseau frații săi. După ce isprăvi, o luă spre grotă, sperând să afle mai multe despre *pesharim.* Oare scribul avusese timp să le ascundă?

Întors în peșteră, Filon trase butucul ce servea drept scaun și se așeză la masa de piatră. La început, avu o senzație ciudată: coloana de lumină părea să coboare direct din cer, desenând un contur de căldură în aerul rece al grotei. Nici nu era de mirare că generații de scribi așteptaseră aici să se pogoare asupra lor inspirația divină.

Apoi începu să caute printre sulurile și pergamentele îngrămădite de-a valma. Cele mai simple nu cuprindeau decât cuvinte mâzgălite sau linii șerpuitoare, ca și când Caleb încercase ascuțișul calamusului înainte de

a se apuca de treabă. Cerneala era peste tot aceeași, de un negru-albăstrui. Mai multe bucăți de piele erau neatinse, așteptând să fie cusute pentru a alcătui un nou sul. Însă dezordinea în care zăceau arăta că, mai mult ca sigur, cineva le răvășise.

Cât despre Scrierile Sfinte, acestea erau cele din Biblie: Psalmii – *Sepher tehillim,* Cartea psalmilor, Cărțile Cronicilor – *Dibre hayyamim* –, Ecleziastul – *Qoheleth,* Cartea judecătorilor – *Shophetim* și tot așa. În timp ce lucra la comentariu, scribul avea unde să caute un citat sau să verifice o formulare. În schimb, nici urmă de Miheia sau de vreo altă carte de-a profeților. Probabil că asasinul curățase locul înainte să dispară.

Filon se îndreptă spre policioarele săpate în stâncă. Aici, alte și alte suluri, consacrate însă comunității de la Qumran: era vorba despre rânduielile cultului, despre respectarea Legii, despre pedepsele date fraților mai îndărătnici, despre împărțirea bunurilor între membrii comunității, despre un soi de mare preot al esenienilor numit „învățătorul dreptății". N-avea când să le citească pe toate. Mai ales că Nathan nu va întârzia să se întoarcă și Filon nu voia să fie surprins scotocind printre lucrurile mortului. Iar despre profetul din Moreșet tot nimic...

Filon tocmai se gândea să coboare spre așezarea esenienilor când privirea îi fu atrasă de ungherul unde până mai adineaori se aflase salteaua lui Caleb. Zărise un fel de verigă ieșind din podea și care lucea slab la câteva degete de perete. Tânărul se apropie. Era, de

fapt, o bucată rotundă de fier, prinsă într-o cărămidă de pământ uscat, de-o formă aproximativ ovală. Ridică ușurel cărămida, dând la iveală o scobitură adâncă în piatră. Nu atât o ascunzătoare, cât un loc în care să pui la adăpost de animale câteva obiecte. Filon își strecură mâna înăuntru și scoase trei suluri.

Trei suluri...

Se grăbi să se întoarcă la masă ca să le cerceteze. Tustrele erau din piele și destul de noi, făcute, poate, de Caleb însuși. Dacă scrierile acestea aveau o valoare aparte în ochii scribului – fapt ce-ar explica de ce le pusese deoparte –, de ce n-ar fi printre ele și comentariul la Miheia?

Egipteanul deznodă fâșia de pânză din jurul sulului mai mic:

> Vedenia pe care a avut-o Avacum prorocul.
>
> Până când, Doamne, voi striga fără ca să mă asculți și voi ridica glasul meu către Tine din pricina silniciei, fără ca Tu să mă izbăvești?
>
> Pentru ce Tu mă lași să văd nedreptatea și privești apăsarea? Prăpădul și silnicia sunt în fața mea, certuri și gâlcevi se iscă.

Primele rânduri nu lăsau loc de îndoială: era sulul lui Avacum, prorocul pentru care Caleb întocmise de curând *pesharim.* Filon citi în diagonală. Era o copie pentru studiu, căci pe alocuri se vedeau însemnările făcute de mâna lui Caleb în dreptul unor cuvinte sau părți de versete. Scrisul era fin, uniform, cu aceeași cerneală

neagră. Literele ce alcătuiau tetragrama YHWH aduceau cât de cât cu cele de pe pergamentul din *teffilin*. Totuși, comparația se oprea aici: textul era în aramaică și nu în ebraica veche.

Filon desfăcu al doilea sul și găsi comentariul la Avacum realizat de Caleb cu câteva luni mai înainte. Cel ale cărui profunzime și pătrundere le lăudase Nathan. După cum îi explicase novicele mai devreme, scribul lucrase organizat, copiind de fiecare dată un pasaj din profet, apoi tălmăcindu-l. Filon citi la întâmplare:

Voi sta de strajă și mă voi așeza în turnul cel de veghe ca să priveghez și să văd ce-mi va grăi mie și ce-mi va răspunde la tânguirea mea.

Și Domnul mi-a răspuns și mi-a zis: „Scrie vedenia și o sapă cu slove pe table, ca să se poată citi ușor."

„Explicația la aceasta este că Atotputernicul îi spune lui Avacum să scrie lucrurile care se vor întâmpla ultimei generații, dar când va veni acest timp nu ni se arată.

Cât despre ce a spus El: «ca să se poată citi ușor», explicația aici îl privește pe învățătorul dreptății, căruia Atotputernicul i-a dezvăluit toate misterele cuvintelor slujitorilor Săi, profeții."

Căci este o vedenie pentru un timp hotărât; ea se va împlini la vreme și nu va fi vedenie mincinoasă.

„Explicația aici e că timpul de pe urmă va ține mult și că va întrece tot ce-au spus profeții, căci minunate sunt misterele Atotputernicului."

Și tot așa, întreaga profeție a lui Avacum era comentată astfel.

Mai rămânea ultimul sul.

Filon stătu în cumpănă dacă să-l desfacă. Ceva îi spunea că nu va găsi în el vreun *pesharim* la Miheia. Asasinul trebuie să-l fi luat imediat după ce-l omorâse pe scrib. Într-un fel, pentru asta și venise. Oricum, i-ar fi fost de ajuns să cerceteze caverna, chiar și în grabă, ca să descopere ascunzătoarea.

Până la urmă, legătura de pânză îi alunecă între degete și primele coloane în ebraică ieșiră la iveală:

> *Cuvântul Domnului care a fost către Miheia din Moreșet în vremea domniei lui Iotam, Ahaz și Iezechia, regii lui Iuda, când a avut vedenie pentru Samaria și Ierusalim.*

Prorocirea lui Miheia... Copia pe care, probabil, Caleb o folosise ca să mediteze înainte de a scrie *pesharim,* iată ce conținea al treilea sul. În mod limpede o copie pentru studiu, ca și la Avacum. Câteva semne adăugate ici și colo, un cuvânt, un început de frază. Dar nimic important. Nu comentarii. Nu cheia acestei nebunii.

Filon oftă. Trebuia să citească întreg sulul înainte ca esenienii să sosească. O aluzie, un detaliu, cine știe dacă nu există în text ceva care să-l pună pe urmele asasinului? Atent la orice adăugire, la orice ștersătură, Filon se adânci într-o lectură pe care-o credea familiară și despre care începea să bănuiască de-acum că ascundea și altceva.

Cartea lui Miheia începea cu condamnarea răutăcirilor lui Israel, mai ales a păcatelor celor puternici: căpetenii locale, preoți ticăloșiți, falși profeți, bogați indiferenți la mizeria nevoiașilor, toți cei care jupuiau pielea de pe oamenii sărmani și le frângeau oasele. Aceasta era pricina războaielor și a cotropirilor pe care Atotputernicul le trimisese asupra poporului său căzut în greșeală, aceasta era pricina orașelor distruse, a câmpiilor pustiite, a plânsului femeilor și a nefericirii tuturor.

Apoi profetul se mai îmblânzea puțin, făgăduind, după violență și sânge, vremuri de pace și venirea Mântuitorului. Aici, la începutul capitolului cinci, se găsea cea mai cunoscută dintre viziunile lui Miheia:

> Și tu, Betleeme Efrata[1], deși ești mic între miile lui Israel, din tine va ieși Stăpânitor peste Israel, iar obârșia Lui este dintru început, din zilele veșniciei.
>
> Pentru aceasta îi va lăsa până în vremea când aceea ce trebuie să nască va naște. Atunci rămășița fraților săi se va întoarce la fiii lui Israel.
>
> El va fi voinic și va paște poporul prin puterea Domnului, întru slava numelui Domnului Dumnezeului Său și toți vor fi fără de grijă, iar El va fi mare, până la marginile pământului.

De aproape șapte sute de ani, fiecare evreu din această țară purta în suflet, ca pe cea mai prețioasă

[1] Betleemul fecund (n.a.).

nestemată, respectivul fragment, care vestea că într-o zi Mesia se va ridica din Betleem și-i va uni pe ai săi pentru a dobândi victoria și a înstăpâni regatul Domnului. De șapte sute de ani evreii așteptau, își zise Filon. De șapte sute de ani...

Se pregătea să desfășoare foaia următoare, dar rămase cu gura căscată când ochii îi căzură pe primele cuvinte. Urmarea... Urmarea prevestirii lui Miheia... Profeția din *teffilin!*

> Amenințarea Domnului
>
> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în țara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăși în fața Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri și dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!
>
> Jeliți, jeliți, fiice ale Ierusalimului! Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii!
>
> Și de șapte ori câte șapte generații va domni acela ce va birui!
>
> Așa să fie cunoscut adevăratul cuvânt din Moreșet, suflarea Domnului Dumnezeului Sabaot.

De necrezut! În sulul lui Caleb, profeția din *teffilin* venea imediat după viziunea Betleemului! Ceea ce putea să însemne că esenienii...?

Dar asta nu era tot. Pe copia sa de studiu, scribul adăugase sus, în capul foii, două cuvinte în greacă:

Ναζιρεεν/Ναζαρεεν
Nazi*reu*/Naz*arinean*

Transcrierea din ebraică în greacă trebuie să fi avut vreo importanță, de vreme ce scribul subliniase câteva litere: Nazi*reu*/Naz*arinean*. Iar Filon, deși știa prea bine ce voia să spună „Nazireu" – înțelept între înțelepți, evlavios între evlavioși – nu pricepea deloc ce era acela „Nazarinean". Hotărât lucru, lui Caleb îi plăcea misterul.

Tocmai atunci se auzi scârțâitul unor sandale pe piatra de la intrarea în grotă:

– Filon? Ești aici, Filon?

17

Întoarcerea la Qumran se desfășură într-o atmosferă de reculegere. Potrivit ordinelor lui Simon, care nu dorise să urce până la grotă, leșul fusese lăsat deocamdată sub un adăpost de scânduri și pietre. Deși nu se punea problema să fie luat de-acolo cu câteva ore înaintea Marelui Sabat, nici nu-i trecea cuiva prin minte să-l lase în voia șoimilor. Doi dintre frații săi aveau să-l vegheze până a doua zi, când va putea să-și afle odihna în cimitirul de la Marea Moartă.

Ajungând în fața așezării esenienilor, Filon se simți ușurat când zări cortul Batșebei și dromaderii priponiți alături. Iuți pasul, nerăbdător să-i povestească

despre uciderea scribului și despre ultimele descoperiri legate de profeție. Însă novicele îl trase de mânecă:

– Simon mi-a poruncit să te conduc fără întârziere la el.

– Acum? Aș fi vrut să...

– Din pricina celor petrecute, pregătirile pentru Marele Sabat au fost amânate și Consiliul comunității a trebuit să se reunească. Probabil că deja te așteaptă.

Văzând aerul nemulțumit al lui Filon, căută să-l liniștească:

– Nu-ți face griji. Consiliul e un fel de Sinedriu al nostru. Când apar probleme importante, cei mai înțelepți frați se adună ca să le discute. Au să-ți pună cel mult câteva întrebări.

Trecură de zidul împrejmuitor și se despărțiră de micul grup ce-i însoțise, îndreptându-se spre clădirea în formă de echer, unde, ceva mai devreme, esenienii cărau saci grei. Să fi fost căldura, vestea despre crimă sau apropierea Sabatului? Un calm mai presus de fire domnea în sânul frățietății.

– Am ajuns, zise Nathan, pășind peste micul canal ce ducea la un bazin pentru purificări de la baza construcției. Aici se află refectoriul și sala pentru adunări.

Împinse ușa și se trase în lături ca să-l lase pe Filon să intre.

– Drept înainte e bucătăria, iar în stânga, sala cea mare unde se reunește Consiliul. Și încă un sfat, adăugă în șoaptă. Rămâi în picioare și nu te apropia prea mult de Înțelepți. Și vorbește doar când te întreabă.

Filon dădu din mână enervat. Înaintă spre mijlocul sălii, o încăpere vastă, măsurând cel puțin cincizeci de pași pe zece. Acoperișul se sprijinea pe un șir de coloane, acoperite cu stuc, iar mesele fuseseră împinse în colțul din stânga pentru a elibera spațiul. Pe o latură, zidul se deschidea larg spre Marea Moartă, oferind o minunată priveliște asupra apei și munților. În partea dreaptă, doisprezece bărbați stăteau așezați în spatele unei mese acoperite cu o simplă față de masă albă. Cei mai mulți dintre ei erau în vârstă, unii cu plete și bărbi lungi, alții aproape pleșuvi. Doar Simon era spân. Stătea în mijlocul adunării, încadrat de doi frați puțin mai tineri. El vorbi primul:

– Consiliul Celor Înțelepți să-l primească pe Filon din Alexandria cu bunăvoință. A venit de dimineață de la Ierusalim ca să ne înștiințeze despre moartea lui Ieftae și a marelui preot Gad. După cum negreșit știți, tot el l-a descoperit după-amiază pe fratele nostru Caleb. Pentru toate aceste motive, mi s-a părut folositor și necesar ca Înțelepții să-l asculte.

Apoi i se adresă egipteanului:

– Ai putea, tinere, să mărturisești Consiliului ce părere ai despre acest șir de nenorociri?

– Rabi Simon, mă tem că bietele mele explicații nu pot să vă mulțumească. Există în această poveste mai multe umbre decât lumină...

– Să lăsăm deoparte reținerile. Spune-ne doar ce crezi. Ce crezi cu adevărat.

– Păi, atunci... Ei bine, prima mea impresie e că fiecare dintre crime e strâns legată de celelalte. Drept

dovadă, profeția pe care asasinul a lăsat-o, fragment cu fragment, în gura victimelor.

– O profeție? întrebă un bătrân cu chip viclean, prefăcându-se surprins.

– Da, o profeție a lui Miheia. Adevărată sau născocită, n-aș putea spune cu siguranță. Oricum, nu apare în niciuna dintre cărțile Bibliei. De altfel, mă bizuiam pe preaînvățata voastră comunitate ca să aflu mai multe despre ea.

Bătrânul cel viclean părea gata să-și arate nemulțumirea, dar Simon i-o luă înainte:

– Despre asta o să discutăm mai târziu, dacă vrei. Deocamdată, am dori să-ți cunoaștem în mare părerea despre întreaga poveste.

Filon se muta de pe un picior pe altul: oboseala începea iarăși să pună stăpânire pe el.

– Părerea mea e că, singur sau ajutat de complici, același bărbat a săvârșit toate trei crimele. L-a ucis întâi pe Caleb, care a murit acum șapte-opt zile din câte mi-am putut da seama. Asasinul știa că leșul nu va fi descoperit curând, întrucât scribul trebuia să rămână în grotă cel puțin până la Paște. A avut așadar destul timp să meargă la Ierusalim, să-l sugrume pe Ieftae, apoi să-l înjunghie pe Gad.

Cei de față schimbară câteva priviri între ei, fără să scoată un cuvânt.

– Mi-ați cerut să fiu sincer, continuă Filon, așa că voi fi. Asasinul le cunoștea destul de bine pe victime încât să se apropie de ele și să le inspire încredere. Știa totul despre obiceiurile lor sau despre felul în

care-și duceau traiul, fapt ce i-a îngăduit să le ia prin surprindere și să-și plănuiască atent crimele. Departe de a fi doar un monstru însetat de sânge, e un spirit fin și cultivat, bun cunoscător al Scrierilor Sfinte și a tot ce are legătură cu esenienii, fariseii și saducheii. Cu riscul de a vă tulbura, mi s-ar părea logic ca el să fi venit și la Qumran. Sub un nume fals sau sub un motiv oarecare. Prilej cu care unii dintre voi au stat, poate, de vorbă cu el.

Vicleanul își ascundea cu greu supărarea:

– Ai văzut, bineînțeles, că sunt mai multe corturi în afara zidurilor noastre și că familii întregi vin să ne viziteze. Plus toți acei oameni care nădăjduiesc să ni se alăture și petrec câteva zile alături de noi. Cum am fi putut noi să știm că un criminal se ascundea printre ei?

Un alt frate, cu obrajii scofâlciți și știrb, îi întări spusele:

– Oricine poate ajunge la grota scribilor străbătând munții prin sud, pe la fortăreața Hyrcania. Eu am făcut-o o dată când eram mai tânăr. Nu trebuie să treci prin Qumran.

– Și scopul, adăugă Vicleanul, care-i scopul?

– Are legătură cu profeția, răspunse Filon. Dar într-un fel pe care încă nu-l pricep.

Îi întinse lui Simon pergamentul pe care-l găsise lângă trupul neînsuflețit al lui Caleb.

– Uită-te la sfârșitul textului, rabi. Scrie: „Așa să fie cunoscut adevăratul cuvânt din Moreșet." Nu înseamnă asta dorința de a dezvălui lumii o prevestire

ascunsă? Voința de a face cunoscută tuturor o profeție rămasă, pe nedrept, secretă? Și totuși, asasinul a ucis trei oameni care căutau să afle mai multe despre ea: Gad și Ieftae, care cunoșteau existența profeției, și Caleb, care, zic eu, se pregătea s-o comenteze. E cel puțin ciudat.

Simon își aruncă ochii pe rândurile din pergament, apoi îl dădu membrilor Consiliului care și-l trecură din mână în mână.

– Tinere, rosti el după câteva clipe, a sosit, fără îndoială, timpul să-ți spunem adevărul despre această profeție. Cred că ești un om sincer și îndrăznesc să sper că n-o să-l întrebuințezi împotriva noastră. Ba poate îți va fi chiar de folos ca să-l dai în vileag pe vinovat și să ajuți la pedepsirea lui. Caleb... Caleb era cel mai bun scrib al nostru și niciunul dintre cei prezenți aici n-ar vrea ca moartea lui să rămână nepedepsită.

Tuși ușor pentru ca tăcerea să se aștearnă iar peste adunare. Apoi începu să povestească:

– Pentru noi, esenienii, istoria acestei profeții începe la răscoala macabeilor, acum mai bine de o sută cincizeci de ani. La vremea aceea, Uzziel cutreiera Iudeea în numele fratelui său, Qehat, pe atunci mare preot la Ierusalim. După mai mulți ani de tulburări și războaie, Uzziel primise sarcina să străbată țara pentru a întocmi un plan cât mai amănunțit cu putință. În realitate, misiunea lui n-avea alt țel decât să-l îndepărteze de capitală: el și fratele său se înfruntau crâncen când venea vorba de credință și de slujirea Domnului.

Într-o zi, Uzziel a poposit într-o mică fortăreață, construită demult de către regele Uzia pentru a se apăra de năvălitori. Locului i se spunea Orașul Sării, deoarece se afla pe malul unui lac cu apă sălcie, unde sarea era adunată chiar de pe prundiș. Câteva familii de nomazi își așezaseră tabăra chiar pe vechile ruine și Uzziel a pornit numaidecât să cerceteze împrejurimile. După vreo oră de mers, a dat peste un băiețandru care plângea, un tânăr păstor care pierduse o capră din turmă. Uzziel l-a îmbărbătat și i-a făgăduit că-l va ajuta să găsească animalul. Tot căutând în dreapta și-n stânga, au văzut într-un târziu un fel de groapă în stâncă. Uzziel a aruncat în ea o piatră ca să afle cât e de adâncă și i s-a părut că piatra scoate un sunet ciudat. Curios, s-a strecurat înăuntru și a descoperit mai multe vase de lut cu capac. Mare parte din ele conțineau resturi de grâne putrezite, dar într-unul era un sul de papirus înfășurat în pânză de in. Când a desfăcut papirusul, Uzziel a avut trei surprize: prima – că ținea în mâini o copie a cărții lui Miheia, scrisă în ebraica de dinainte de Exil, a doua – că ea cuprindea o profeție necunoscută, „amenințarea Domnului", a treia – că profeția vestea lupta finală a fiilor luminii, ultimii apărători împotriva oștilor lui Veliar. Uzziel și-a dat seama că Atotputernicul îl alesese pe el să dezvăluie adevărata profeție a lui Miheia. A presupus că în urmă cu șase veacuri orașul Moreșet fusese amenințat de apropierea armatei asiriene și că profetul își găsise, probabil, adăpost în mica fortăreață de la Marea Moartă. Acolo, inspirat de Creator, avusese viziunea

timpurilor de pe urmă: în ziua Judecății, dacă poporul ales nu se îndrepta, dacă sângele și stricăciunea nu conteneau să domnească peste Israel, atunci doar o mână de credincioși, fiii luminii, vor fi demni să-l primească pe Mântuitor și să împiedice biruința răului.

Simon tăcu. Mai mulți membri ai Consiliului clătinau răbdători din cap. Știrbul părea să fi ațipit, în vreme ce Vicleanul nu-și lua ochii de la Filon. După ce-și umezi buzele, mai-marele esenienilor începu iar să vorbească:

– Uzziel s-a grăbit să se întoarcă la fratele său, cuprins de o vie însuflețire. Cuvântul uitat al profetului Miheia, ultimul pe care-l scrisese, nu încăpea îndoială! Și sub forma unei amenințări, unde mai pui, proferată de-a dreptul de către Atotputernic! Poate mai era timp ca dezastrul să fie evitat! Dacă marele preot Qehat ar oferi el însuși o pildă, dacă Templul și-ar schimba îndeajuns obiceiurile și ar convinge destui credincioși să facă la fel, atunci mânia Domnului n-ar mai avea de ce să se dezlănțuie!

Din păcate, Qehat nu-i împărtășea părerea. Saducheu fiind, vedea în asemenea revelații doar un șiretlic stângaci de a-i smulge puterea. După ce și-a ascultat pe-ndelete fratele, a luat hotărârea să-l facă să dispară o dată pentru totdeauna. Și odată cu el și profeția. Când s-a lăsat noaptea, și-a trimis gărzile să dea foc casei lui Uzziel. Nu putea însă să prevadă că Atotputernicul își ocrotea mesagerul. Ca prin minune, acesta s-a trezit înainte ca flăcările să-l împresoare, iar manuscrisul refuza să ardă. Uzziel a izbutit să fugă,

având de-acum convingerea că poporul său nu va fi salvat. Iar dacă voia să mai existe o șansă de a-l învinge pe Veliar, trebuia să adune un grup de oameni, sfinți, însuflețiți de-o adâncă pioșenie, care să fie ca niște îngeri ai Domnului pe pământ: fiii luminii. S-a retras în deșert, chiar în locul în care găsise profeția, în Orașul Sării, pe care l-a rebotezat Qumran, după numele pe care i-l dădeau nomazii. S-a apucat să-l reclădească din ruine și i-a atras pe lângă el pe evreii cei mai puri și mai dârzi. Cei care, în clipa Judecății, vor fi demni să-l întâmpine pe Mesia și să lupte alături de el împotriva fiilor întunericului. Așa s-a născut, acum mai bine de o sută cincizeci de ani, frăția celor drepți și evlavioși, comunitatea esenienilor.

Se așternu o tăcere îndelungată, tulburată doar de bâzâitul unei insecte mari. Filon avea impresia că toți membrii Consiliului așteptau ca el să spună ceva. Se codi o clipă, apoi rosti:

– Qehat și Uzziel erau din casa lui Gemul, nu-i așa? La fel ca și Gad și Ieftae?

Simeon se uită întrebător la Înțelepți. Pesemne că citi încuviințarea în ochii lor, căci dădu din cap în semn că da:

– Adevărat, Gad și Ieftae aparțineau amândoi casei lui Gemul. Aveau un bunic comun. Dar asta nu-i tot... Își drese glasul, destul de stânjenit: Și Caleb făcea parte din casa lui Gemul.

– Caleb?

– Da. Era fratele marelui preot Gad.

Filon făcu ochii mari de uimire.

– Nu te mai mira atât, îi zise în zeflemea Vicleanul. Povestea lui Qehat și Uzziel dovedește că în aceeași familie se pot naște deopotrivă omul cel mai bun și omul cel mai rău.

– Caleb ne-a fost dat în grijă la vârsta de doisprezece ani, adăugă Simon. Părinții observaseră la el o credință înfocată și o aplecare spre asceză.

Filon nu-și revenea. Caleb era fratele lui Gad! Toate trei victimele aparțineau casei lui Gemul!

– Dar asta înseamnă, bâigui el... Asta înseamnă că el și Ieftae se cunoșteau cu siguranță. Iar când Ieftae venea la Qumran... Nu se întâlnea cu Caleb?

– Cât despre Ieftae, grăi Simon, el vorbea întâi cu mine, ca răspunzător ce mă aflu de această comunitate. Îi intrase în cap ideea că o alianță între noi și farisei era neapărat trebuincioasă pentru a ne opune saducheilor. Dacă toți fariseii ar fi avut inima la fel de curată ca el, poate că am fi chibzuit la un asemenea plan. Însă până acolo e cale lungă... Totuși, Ieftae se făcea că nu pricepe. Iar acum, când mă gândesc mai bine... A discutat, ce-i drept, în mai multe rânduri cu Caleb. Bănuiești... bănuiești că el era adevăratul motiv al vizitelor sale?

– Tot ce se poate, rabi. Îți aduci aminte dacă, pe atunci, Caleb se apucase deja să scrie comentariile?

Simon înălță din umeri:

– Caleb a fost întotdeauna atras de acest text. Își jurase că într-o bună zi îl va comenta, căci până la el niciun scrib nu arătase o asemenea dorință sau trufie. Însă el cugeta la asta de ani buni. Acum vreo cinci luni, mi-a mărturisit că vrea să încerce. Tocmai

terminase un frumos *pesharim* la Avacum și n-aveam niciun motiv să mă opun. I-am îngăduit chiar să plece pentru o vreme în călătorie ca să-și verifice presupunerile. La doar o săptămână după ce s-a întors de la Qumran, a sosit și Ieftae.

Lui Filon îi zbură dintr-odată gândul la ce descoperise în cavernă:

– M-am uitat prin sulurile lui Caleb din grotă. Chiar dacă au dispărut comentariile, cartea lui Miheia încă se mai află acolo. Cuprinde însemnări în greacă, dintre care una anume e legată de Amenințare: „Nazireu/Nazarinean". Să fie asta presupunerea pe care Caleb voia s-o verifice?

Simon se răsuci spre Viclean, ca pentru a-i spune: „Avem încotro?" Apoi grăi către Filon:

– În alte împrejurări, tinere, nu ți-aș fi răspuns. Munca scribilor, mai ales când întocmesc comentariile, e învăluită în tăcere până când ia sfârșit. Totuși, Înțelepții socotesc că astăzi trecem printr-o încercare ieșită din comun. Cele trei crime, adăugate cotropirii romane, vestesc, poate, că Veliar a pornit la atac. Și dacă a sosit vremea să luptăm, nu ne-ar strica ajutorul tău.

Ceilalți încuviințară, în afară de Viclean.

– În privința însemnărilor în greacă... E-adevărat că încă de pe vremea învățătorului nostru Uzziel, am interpretat primele cuvinte din profeție ca vorbind despre nazireu, înțelept între înțelepți:

> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David
> în țara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa

propriul sânge, dacă va păcătui iarăși în fața Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri și dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!

Frații își înălțară privirile spre cer la auzul profeției. Simon continuă:

– Când mi-a cerut voie să-și urmeze cercetările în afara comunității, Caleb făcuse o altă presupunere: nu trebuia citit „nazireu", cum obișnuiam noi, ci „nazarinean". Nu era o deosebire măruntă. Stând de vorbă cu un vizitator, Caleb aflase că există în Galileea un sat numit Nazaret. Locuitorilor acelui sat li se spunea nazarineni. Mărturisesc că pe moment nu i-am dat atenție: nimeni de-aici nu auzise de Nazaret. Totuși, uneori e bine ca scribii să-și urmeze calea. L-am lăsat, așadar, să plece.

– S-a dus la Nazaret?

– Era ambiția lui.

– Și după ce s-a întors?

– Când s-a întors, Caleb s-a arătat cuprins de o vie agitație și nerăbdare. Pretindea că ajunsese la Nazaret, unde se petrecuse ceva nemaipomenit, capabil să-i inspire comentariile. Apoi a căzut bolnav și mai bine de-o lună a zăcut scuturat de fierbințeli. Parcă trupul și mintea îi erau posedate. Tot pe-atunci a venit și Ieftae ca să ne propună o alianță și l-a găsit pe Caleb în această stare. A stat de mai multe ori la căpătâiul său, fapt ce n-a mirat pe nimeni. La urma urmelor, erau veri.

– Și ce s-a întâmplat după ce Caleb s-a însănătoșit?

– A redevenit el însuși, calm și senin. A mai așteptat o vreme până a prins puteri ca să îndure izolarea. După care a urcat în grota scribilor.

– E mult de-atunci?

– Patru sau cinci săptămâni, dacă nu mă înșel.

– Dar n-a povestit niciunuia dintre voi ce l-a tulburat într-atât la Nazaret?

– În orice caz, mie nu. Singurul lui răspuns era: „O să citiți în *pesharim!*"

– Totuși, frații trebuie să-și fi pus unele întrebări, nu?

Vicleanul se amestecă iar în vorbă, pe un ton acru:

– Simon și cu mine am discutat despre asta. Am ajuns la concluzia că fratele Caleb nu mai era în toate mințile și că ar fi fost mai înțelept să nu i se fi îngăduit călătoria în nord. Începu să bată nervos cu degetele în masă: Atâtea presupuneri prostești, adăugă. „Ziua Nazarineanului"! Și mai ce? Ce înțeles ar mai avea profeția? Salvarea noastră va veni dintr-un sătuc amărât din Galileea? Dacă știi să-l citești pe Miheia, vezi că din Betleem se va ridica Mântuitorul și...

– Cu toate acestea, Caleb a fost ucis, i-o întoarse Filon. Prin urmare, descoperise el ceva. Și pentru că ați pomenit de Betleem, cred că nu v-a scăpat faptul că profeția Amenințării vine chiar după aceea în care se vorbește despre Betleem:

> Și tu, Betleeme Efrata, deși ești mic între miile lui Iuda, din tine va ieși Stăpânitor peste Israel.

Dacă punem alături cele două fragmente și facem din ele unul singur...

– Ei bine, ce? îi aruncă Vicleanul sfidător.

Ideile se învălmășeau în mintea tânărului. Căută un sprijin la Simon, însă acesta își feri privirea. Preț de o clipă, Filon avu sentimentul că mai-marele esenienilor ajunsese la aceleași concluzii ca și el. Dar prefera să tacă. Tânărul trase adânc aer în piept și-și adună curajul:

– N-am putea să ne gândim... n-am putea să ne gândim că fratele Caleb a găsit la Nazaret un bărbat din casa lui David, născut la Betleem și care să fi trăit în Egipt? N-ar fi o potrivеală atât de mare încât acest om să treacă în ochii lui Caleb drept Mesia? Așa s-ar explica fierbințelile și tulburarea ce-l stăpâneau!

Vicleanul se înroși la față:

– Bineînțeles! Ba chiar adevăratul Mesia, dacă tot am ajuns aici? Pe care singur Caleb l-a descoperit! Și la Nazaret, unde mai pui! Se ridică de pe bancă, furios: Eu unul am auzit destul. Peste trei ore se înnoptează și n-am pregătit nimic pentru Marele Sabat. Propun deci Consiliului să pună capăt acestui șuvoi de neghiobii. Nu numai că în felul acesta nu-l vom prinde pe făptaș, dar pășim primejdios de mult pe calea sacrilegiului... Arătă cu degetul spre Filon: De altfel, dacă m-ați fi ascultat... Eu am fost împotriva prezenței acestui străin. Să se încheie aici întrunirea Consiliului!

Se răsuci pe călcâie și-și părăsi locul, stârnind harabaură în spatele mesei. Toți frații se apucaseră să

vorbească deodată și mai mulți dintre ei se hotărâră să plece, făcându-i și pe ceilalți să se retragă.

După câteva minute, în sală nu mai rămăsese decât Simon, abătut, cu mâinile împreunate în poală.

– Sunt mâhnit că am stârnit o asemenea dezordine, își ceru iertare egipteanul.

– Nu-i vina ta, ci a mea, pe de-a-ntregul a mea. Am înștiințat mai devreme Consiliul că renunț să mai fiu mai-marele frățietății. Mă simt întru câtva... mă simt răspunzător pentru ce i s-a întâmplat lui Caleb. Dar mi-am ales prost momentul. Achab se și vede în locul meu și se mâniază atât de repede...

– N-ar fi mai potrivit pentru o atare sarcină un frate ceva mai cumpătat?

– Of! În ciuda strădaniilor noastre, noi, esenienii, suntem până la urmă tot niște oameni. Cu virtuțile și metehnele noastre. Dar tu, fiule, ce-ai de gând să faci acum?

– Habar n-am. Întrucât Caleb s-a dus la Nazaret...

Îl lăsă pe Simon să deducă singur ce voia să spună.

– Să știi că Nazaretul e departe, șopti Simon, trecându-și palma peste țeasta golașă. Patru sau cinci zile de mers pe drumul spre Seforis. Fără a-i mai pune la socoteală pe tâlhari, pe răzvrătiți, pe romani.

– Nu mi-e teamă să călătoresc.

– Cum dorești.

Zâmbi cu tristețe:

– Orice-ai hotărî, rămâi la Qumran măcar cât ține Sabatul. Preț de câteva ore de-acum încolo încă mai sunt mai-marele acestei comunități.

18

Filon se aplecă până jos ca să intre în cort. Îl zărise pe Mandu îndreptându-se spre o grotă aflată undeva mai sus și se bucura la gândul că va fi singur cu Batșeba. Ar putea să se așeze lângă ea, să bea împreună puțin vin de rodii, să discute despre urmările crimelor. Dar după ce păși înăuntru, rămase în cumpănă: tânăra femeie dormea. Era întinsă pe un covor de lână, cu capul sprijinit ușor de o pernă, părul desenându-i în jurul feței o coroană întunecată. Ar fi putut face cale-ntoarsă și să aștepte până se trezea. În loc de asta, Filon se lăsă pe vine lângă ea. Ea respira ușor, cu o expresie liniștită pe chip, cu buzele întredeschise și o picătură de sudoare strânsă pe frunte, la rădăcina părului. O copilă. Frumoasă, încăpățânată, nesupusă. Dar și gingașă. Oare ce visa în clipa aceasta? Nările delicate fremătau abia văzut, pieptul ridica pânza de in într-un ritm egal, iar tunica mototolită lăsa să i se întrezărească picioarele. Aproape fără să-și dea seama, Filon îi mângâie o șuviță de păr și-i atinse ușor obrazul cu vârful degetelor. Ea deschise ochii fără să țipe. Ba chiar îi zâmbi. Apoi rosti pe ton glumeț:

– Vasăzică așa, înțelepte filosof... Acesta-i felul tău de a cuceri femeile? Profitând de somnul lor?

El își trase mâna, zăpăcit.

– Iartă-mă. Nu știu ce mi-a venit. Oboseala... și atâtea câte s-au întâmplat...

Numaidecât privirea tinerei femei își regăsi limpezimea:

– Ai noutăți despre moartea tatei?

– A tatălui tău? Mă rog... oarecum.

Îi povesti pe scurt, dar căutând să nu scape vreun amănunt important, despre timpul petrecut la Qumran: urcușul spre grota scribilor, descoperirea cadavrului, a cărții lui Miheia, cum se înfățișase Consiliului... Și despre întrebările legate de Nazaret care-l frământau.

– Cred, încheie el, că e cel mai nimerit să mă duc acolo. Dacă nu după Sabat, măcar înaintea Paștelui. Mai-marele esenienilor vorbea de patru sau cinci zile de mers, în direcția Seforisului. Or, pentru asta, ar fi nevoie de mai multe provizii și de unele pregătiri.

Batșeba încremeni.

– Doar... doar n-ai de gând să vii cu mine la Nazaret? se îngrijoră el. Ori cunoști deja satul?

– Nu-l cunosc, răspunse ea după o vreme. Seforisul, da, dar de Nazaret nici n-am auzit. Însă te voi însoți cu plăcere. Dar am sentimentul că trebuie să pornim la drum imediat.

– Soarele o să apună peste numai trei ore! Și odată ce începe Sabatul, nici nu se pune problema să călătorim!

– Măcar vom câștiga trei ore! Cred că, într-adevăr, nu greșești: Caleb a fost ucis deoarece era sigur că-l găsise pe Mesia. Și, pe drept sau pe nedrept, viața acelui om, oricine ar fi el, e de-acum în primejdie.

– Presupui că asasinul s-ar atinge de el?

– S-a dat în lături să-l ucidă pe marele preot? Ori pe căpetenia fariseilor? Ori pe cel mai iscusit scrib din Qumran? Iar profeția nu vestește sosirea lui Veliar?

– Veliar...

Întreaga făptură a tinerei femei vădea o hotărâre încăpățânată:

– Da, Veliar. Și asta nu-i tot. Mai sunt patru zile până la Paște. Nazarineanul în care Caleb l-a recunoscut pe Mesia e, negreșit, un om evlavios. Și dacă este evlavios, ce se pregătește el să facă, după părerea ta?

Filon fluieră ușor a uimire și rosti:

– Să meargă la Ierusalim, firește! Pentru a sărbători Paștele!

– Fără îndoială, e deja pe drum. Și, venind dinspre Seforis, va trece mai mult ca sigur prin Ierihon. Dacă ajungem acolo la timp, avem șansa de a-l întâlni.

– Ierihonul e plin de lume în astfel de zile.

– Asta nu-i o piedică. Pelerinii merg din sat în sat. Om găsi noi un galileean care să ne arate unde poposesc cei din Nazaret.

Filon se aplecă spre ea:

– Se pare că ai răspuns la orice.

– Iar tu se pare că n-ai destulă încredere.

Gurile lor erau acum atât de aproape, încât se puteau atinge. Tânărul își întinse buzele...

Dintr-odată, bucata de piele ce acoperea intrarea în cort foșni și Mandu dădu buzna înăuntru. C-un gest stângaci, Filon se trase înapoi, de parcă ar fi fost prins cu mâța-n sac. Batșeba își veni numaidecât în fire:

– Ah! Mandu, ai picat bine. Ne-am hotărât să plecăm diseară.

– Diseară?

Avea o voce ca în zilele lui cele mai proaste.

– Da, diseară. Trebuie să te apuci să strângi cortul. Mergem la Ierihon.

– Până la Ierihon sunt peste zece mile.

– O să ne oprim undeva pe drum.

Mandu încuviință fără tragere de inimă. Tonul îi trăda nemulțumirea:

– Cum dorești, stăpână.

Apoi se întoarse și ieși.

Filon ridică brațele în semn de neputință: dacă ar fi depins doar de el...

Un sfert de oră mai târziu, era din nou cocoțat în spinarea dromaderului său.

Călăriră două ore sub un cer ca arama. Aerul devenise mai respirabil, iar colinele sterpe, pe care soarele în amurg așternea culori potolite, nu li se mai păreau atât de neprimitoare. Rupt de oboseală, lui Filon nu-i luă mult până să aţipească.

Cu puțin înaintea asfințitului, micul grup descălecă și începu să-și așeze tabăra. Nu se mai punea problema să aprindă focul pentru a pregăti ceva de mâncare, rânduielile Sabatului – și mai cu seamă ale Marelui Sabat – spuneau clar: era interzis să muncești, indiferent sub ce formă sau motiv, să vânezi, să cari mărfuri sau obiecte, să te îndepărtezi de locuință la mai mult de două mii de coți, să scrii mai mult de-o literă și altele. Vreme îndelungată fusese oprit și să iei parte la vreo bătălie. Așa se face că Ptolomeu I cucerise Ierusalimul fără luptă într-o zi de sabat. De atunci, rabinii socotiseră că era drept să-ți aperi viața, pe a ta și pe a alor tăi, chiar și în cea de-a șaptea zi. Deși

mulți străini găseau asemenea cerințe greu de îndurat, Filon, dimpotrivă, vedea în ele o libertate unică: câteva ore pe săptămână, rupte de timp, pe care fiecare să le folosească pentru a se regăsi pe sine și a se deschide către ceilalți. O zi de plenitudine și comuniune, în care să-ți cercetezi inima și să-i vorbești Domnului. Nu era acesta cel mai de preț dar pe care Ziditorul putea să-l ofere poporului Său?

Odată ridicat cortul Batșebei, scoaseră cupa de argint pe care Nertari o strecurase în bagaje și rostiră binecuvântarea asupra vinului. După care își purificară mâinile sub apa turnată dintr-un burduf și frânseră cele două pâini rituale. Mâncară apoi fructele proaspete din desagă și câteva bucăți de pește uscat. Ce departe erau mesele de sărbătoare, păsările fripte sau pulpele grase de miel! Însă ei flecăriră veseli depănând amintiri din copilăria lipsită de griji. În seara aceasta grozăviile și nenorocirile nu-și aveau locul...

Mandu stătea ceva mai la o parte – și sclavii erau siliți să respecte Sabatul –, fără a uita să-și bea porția de vin. Dintr-odată, dromaderii începură să fornăie și-și ciuliră urechile. Mandu sui povârnișul ce apăra tabăra ca să se asigure că nimeni nu va veni să-i deranjeze. Probabil era vreo vulpe mică de nisip ori vreun șacal în căutarea prăzii. Filon tocmai rostise o ultimă binecuvântare și Batșeba se apucă să îngâne cântecele vechi, unele într-o limbă necunoscută – oare un grai din Mesopotamia pe care-l cunoștea de la maică-sa? Când începu să fredoneze cu glas cald și pătrunzător: „Precum strugurele în vie, precum spicul pe câmp,

pârâul pe colină, omul se întoarce în Canaan...“, tânărul se înfioră. Exact cântecelul pe care îl auzise odinioară în vis, când îl prinseseră răzvrătiții! Nu era ăsta un semn limpede că ea și el...

Venind prin spate, Mandu îl bătu pe umăr:

– Stăpâne, îi șopti, sunt niște oameni acolo. Ar fi bine să vii.

– Ce fel de...

Sclavul duse un deget la buze:

– Îți spun că sunt niște oameni. Trebuie să vii!

Plecară fără multă zarvă, în timp ce tânăra femeie continua: „Dă binețe strugurelui în vie, dă binețe spicului pe câmp, pârâului pe colină și femeii care-l așteaptă...“

Urcară în tăcere povârnișul, apoi coasta următoare, lumina lunii ușurându-le mersul. Pe la jumătatea urcușului, nubianul arătă spre culmea ce domina drumul spre Ierihon și șopti pe nerăsuflate:

– În partea cealaltă. Doi bărbați, înarmați cred. Călări.

– Și s-au oprit? Chiar în locul ăla?

– Poate ne-au auzit glasurile. Au vorbit între ei cu accent din nord. Or fi niște tâlhari.

Filon chibzui la un mijloc potrivit de a se apropia sau de a se apăra. Pumnalul îi rămăsese hăt departe în cort. Își desfăcu centura dublă de piele și culese o piatră la întâmplare. La nevoie, se va sluji de ea ca de o praștie.

Înaintară târâș până în vârful pintenului stâncos. Niciun zgomot. Necunoscuții s-ar fi putut hotărî la fel de bine să-i atace prin surprindere. Hoți? Răzvrătiți?

Dacă erau evrei, înseamnă că încălcau cu bună știință Sabatul. Romani, atunci? Cu mare băgare de seamă, Filon aruncă o privire spre drum, care se găsea la vreo treizeci de coți mai jos, aproape perpendicular. Pustiu. Îl simțea pe Mandu foindu-se în dreapta lui și se întrebă dacă nu cumva misterioșii vizitatori le căzuseră deja în spate. Strânse centura în mână și se întoarse, gata să se apere.

Se feri de prima lovitură în ultima clipă. Mandu agita o piatră cu muchii amenințătoare și ținea brațul sus gata să-l izbească din nou. Din chipul său, Filon nu deslușea decât albeața nefirească a ochilor și un șir impresionant de dinți. Tânărul se aruncă rostogolindu-se la pământ și piatra abia dacă-i atinse părul. Se ridică iute, lovind la nimereală cu centura. Sclavul începu să râdă:

– Ha! Îți închipui că ești de nasul ei, învățăcelule? Că doar oamenii ca tine sunt de nasul ei? Dar Mandu a avut grijă de ea. Mandu a purtat-o peste tot. Mandu o iubește.

Se năpusti spre el, cu pumnalul ridicat. Regăsindu-și reflexele de luptător, Filon se aruncă în picioarele lui în loc să se retragă. Nubianul se clătină și căzu greoi la pământ, stârnind praful. De două ori centura se abătu plesnind peste umerii și gâtul său. Filon, în spatele căruia se căsca prăpastia, încercă să-l facă să asculte de glasul rațiunii:

– Ajunge, Mandu. Nu-i vreau răul Batşebei. E destul de inteligentă ca să...

– Aaah!

Urlând de furie, sclavul sări în picioare și se repezi spre Filon, fără măcar a căuta să se ferească de pielea care-i biciui obrazul. Reuși să apuce cureaua și o smuci spre el.

– O să te ucid, învățăcelule! O să te ucid!

O clipă, Filon crezu că o să scape cureaua. Strânse cu toată puterea, având senzația că degetele i se rup. Izbuti însă să se arunce pe o parte, trăgându-l pe atacator după el. În același timp, zvâcni violent din picior și-l atinse pe Mandu în pântece. Împins de propria greutate, acesta se rostogoli în gol cu un strigăt înăbușit. Numaidecât, încheietura mâinii lui Filon trosni și durerea îi cuprinse întreg brațul. Simți că hăul îl înghite și pe el și se prinse cu brațul stâng de un colț al stâncii. Mandu atârna la celălalt capăt al centurii...

– Ține-te bine, zise gâfâind Filon, după ce cântări situația. O să... o să te trag sus.

Nubianul nu schiță niciun gest ca să se agațe de ceva.

– O să murim împreună, învățăcelule. Ori va trebui să-mi dai drumul.

– Nu, n-o să-ți dau drumul. O să te scot de-acolo.

Tânărul se strădui din răsputeri să se proptească în tălpi. Însă pământul era fărâmicios și Mandu prea greu.

– Dacă murim amândoi, Batșeba n-o să se descurce. Nu aici, în pustietatea asta. Are nevoie de tine, Mandu.

Sclavul făcu o mutră aproape zeflemitoare:

– Află, învățăcelule, că l-am văzut.

– Pe cine?

– Pe ucigaș. L-am văzut.

Filon simți un gust acru în gură. Un val de sânge i se revărsă în partea de sus a corpului și brațul parcă-i luase foc. Nu era sigur că auzise bine.

– Pe ucigaș?

– În seara când Ieftae a murit. Într-adevăr, eram în bucătărie, dar am auzit zgomote. Și am aruncat o privire.

Rânji:

– Poate-ar fi bine să nu cad tocmai acum, ce zici?

– Nu, răspunse egipteanul, gata să-și piardă cunoștința, n-o să te las să cazi. Agață-te de stâncă.

– L-am văzut în seara aia. Bătrânul i-a deschis ușa.

– O să te trag ușurel afară.

Sprijinindu-se în mâna stângă, Filon își încordă toți mușchii. Centura urcă un deget sau două, cu un pârâit ciudat. Să nu renunț, își repeta întruna Filon, să nu renunț...

– I-am văzut fața în lumină, continuă Mandu. Apoi au urcat amândoi.

– Și de ce n-ai spus nimic? îl întrebă Filon strâmbându-se de durere.

– Atunci, pe loc, am fost peste măsură de surprins. Dacă mi-aș fi închipuit că...

Tânărul se opinti și trase din nou. Cureaua se mai ridică, însă nu la fel de mult. Dacă Mandu nu-l ajuta puțin...

– Și cine era omul ăla?

Sclavul se uită drept în ochii lui:

– Cine era? Când ai să descoperi, o să rămâi surprins, învățăcelule, ascultă-mă pe mine...

Apoi adăugă cu un fel de amărăciune:

– Îți cer doar... Trebuie să ai mare grijă de ea... O s-o faci, nu-i așa?

Și dădu drumul centurii.

19

Ierihon.

În vremuri obișnuite, Filon ar fi sărit în sus de bucurie: după Ierusalim, Ierihon era celălalt oraș pe care visase întotdeauna să-l vadă. O binefacere a Domnului, răsărită pe coasta unei coline, o pată de verdeață pe panglica albastră a Iordanului. Ierihonul palmierilor, al arborilor de balsam, al oleandrilor și al sicomorilor, Ierihonul fântânilor și bazinelor cu apă, unde izvorul profetului Elisei părea că nu vrea să sece. Bogatul Ierihon pe unde treceau, încrucișându-se strâns căile negoțului și unde mulțimea pelerinilor se odihnea înainte de a porni spre Templu, în sfârșit, Ierihonul Bibliei, ale cărui ziduri se prăbușiseră la auzul trâmbițelor și al strigătelor puternice ale lui Israel. Ierihon, cel mai vechi oraș din lume.

Dar vremurile de-acum nu erau obișnuite. Romanii, Paștele, răscoala care mocnea, profeția lui Miheia, crimele, Veliar... Poate și Mesia. Dar mai ales moartea lui Mandu, care pe Batșeba o îndurerase adânc, tot atât cât moartea tatălui ei, fără îndoială. Un frate, zicea ea, îmi era ca un frate. Aplecat peste trupul strivit al

sclavului, Filon se gândise la început să mintă: auziseră zgomote, nubianul înaintase primejdios de mult, iar stânca se sfărâmase sub picioarele sale. Dar această minciună însemna o trădare și nu putea s-o trădeze pe Batșeba. Se întorsese așadar la cort și-i mărturisise adevărul: gelozia lui Mandu, dorința lui de a-și înlătura rivalul, lupta lor, căderea. Batșeba plânsese. Mult. Apoi se închisese într-o tăcere dureroasă și îndeplinise ritualurile de sabat de parcă nu mai era ea însăși. Filon îi respectase suferința, încercând un sentiment tulbure că el se făcea răspunzător pentru cele întâmplate. Trăise clipe de buimăceală văzând-o pe Batșeba ruptă de tot și de toate, atunci când el o luase în brațe, o dusese în cortul de la umbra povârnișului, îi oferise apă și fructele rămase, o ajutase să se învelească în caz că vântul se stârnea. Un amestec năucitor de senzații, de apropiere și depărtare, care, în multe feluri, îl ducea cu gândul la Mandu. Cum să nu fi fost nubianul nebun după ea? Zi de zi o simțea lipită de el, căldura coapselor ei, spatele arcuit, parfumul părului... goliciunea ei când se îmbăia. Glasul cu care îi poruncea. Îi fusese alături în toate clipele vieții ei, bune sau rele. Fiecare sclav al celuilalt și amândoi, rând pe rând, stăpâni. Da, firește că-l urâse pe Filon. De la bun început.

În cea de-a doua seară, odată Sabatul terminat, tânărul alesese un loc departe de drum. Strânsese pietre, săpase pământul și-l îngropase pe nubian. Un mormânt simplu și sărăcăcios, în mijlocul pustietății. Poate unul la fel ar fi avut și printre ai lui...

– O să te las aici, îi spuse Filon descălecând. Până găsesc pe cineva care să ne dea o informație.

– Bine, încuviință Batșeba. Dar să nu întârzii, că riscăm să-l pierdem.

Primele cuvinte pe care cei doi tineri le schimbau de la ivirea zorilor. Egipteanul priponi dromaderii și o așeză pe Batșeba sub frunzișul unui palmier, lângă un bazin mare unde femeile spălau rufe. Îi dădu ultimul burduf cu apă și porni spre oraș.

Ierihonul era o oază presărată cu clădiri tot mai dese pe măsură ce te apropiai de centru, acolo unde se întâlneau cele mai aglomerate străzi. Sute de pelerini o străbăteau în toate direcțiile, cei mai mulți pe jos, în cortegiu sub privirile disprețuitoare ale soldaților Romei. Filon își ridică vălul de pe față și intră într-o baie publică. Plăti un bănuț de aramă, trecu prin sala comună, își scoase tunica și poposi la un prim bazin unde se spălă. Apoi după ce sui scara din dreapta intră într-un vast *miqveh* de un alb orbitor. Vreo cincisprezece bărbați îndeplineau abluțiunile rituale, murmurând cuvinte de neînțeles pe care clipocitul apei le acoperea. Filon se scufundă și el de trei ori. După care ieși, o luă pe scara din stânga și urcă pe terasă ca să se usuce la soare. Câțiva pelerini se sprijineau în coate de parapet, privind forfota orașului. Alții, așezați pe jos, gustau căldura soarelui. Filon intră în vorbă cu cel mai tânăr dintre ei:

– Pacea și binecuvântarea fie cu tine, prietene.

– Pace și ție, răspunse celălalt.

– Veniți din nord?

– Da, din nord.

– Caut niște locuitori din Nazaret.

Omul se răsuci spre doi tovarăși de-ai săi care clătinară din capete.

– Toți trei suntem din Tiberiada. Nazaret, zici?

– E un sat lângă Seforis.

Păreau că nu auziseră de el, însă un bătrân care stătea mai în spatele lor și care-i ascultase vorbind se apropie.

– Seforis? Au trecut pe aici ieri unii din Seforis.

– Știi unde pot să dau de ei?

– Cred că da.

Era mai zbârcit decât un fruct copt uitat la soare. Își miji ochii, făcându-i să dispară aproape cu totul, acoperiți de încrețiturile pielii.

– Vezi palatele alea dinspre apus? Sunt palatele lui Irod. Cred că oamenii din Seforis au poposit dincolo de ele, la poalele grădinilor.

Filon îi mulțumi și se grăbi să se întoarcă la Batșeba, după ce cumpără de la o tarabă brânză de oaie și câțiva pepeni galbeni. Porniră apoi spre vastul ansamblu monumental pe care Irod îl transformase în reședință de iarnă. Acolo regele Iudeei își înecase cumnatul, pe marele preot Aristobul, a cărui faimă tot mai mare nu o mai putea suporta. Tot acolo își dăduse ultima suflare, poruncind execuția unor persoane de vază închise în hipodromul de alături. Din fericire, fiii lui erau prea ocupați să se certe pe moștenire ca să-i mai îndeplinească ultimele dorințe...

În spatele edificiului se întindeau o grădină exotică, terme romane și un bazin cu apă unde se presupunea că poposiseră credincioșii din Seforis. Însă nu găsiră pe nimeni, cu excepția unor copii care se jucau cățărându-se în copaci. Filon scoase un bănuț de aramă din pungă și strigă spre un copilandru cu bucle mari, negre:

– Hei, băiete, tu de colo! Cum te cheamă?

– Zaheu, domnia ta.

– Vreau să aflu ceva, Zaheu. Știi cumva dacă niște oameni din Seforis s-au oprit pe aici prin preajmă?

– Niște oameni din Seforis? Oh, da, ca în toți anii, domnia ta.

– Bine. Și printre ei erau și unii din Nazaret?

– Din Nazaret? Depinde, domnia ta, răspunse băiatul uitându-se cu jind la monedă.

Filon i-o aruncă, stăpânindu-și un zâmbet.

– Da, domnia ta, din Nazaret, mi-am adus aminte. Nazare, Nazaret... cam așa ceva. Chiar ne-am jucat cu ei.

– Și încotro au luat-o?

– Au pornit spre Ierusalim, domnia ta. Împreună cu cei din Seforis și cu toți ceilalți.

– De mult?

– Când ne-am trezit noi dimineață, ei plecaseră deja.

– Îți mulțumesc, Zaheu, mi-ai fost de mare ajutor.

Îl răsplăti cu încă două monede:

– Ia-le și pe-astea. Isteț cum ești, nu mă îndoiesc c-o să ajungi bogat.

– O să țin minte, domnia ta.

Filon și Batșeba își fluturară mâinile către copii, părăsiră grădinile lui Irod și, în perfectă înțelegere, apucară pe drumul, deja înțesat de lume, spre Ierusalim. Un șir neîntrerupt de pelerini se întindea până în zare, dispărând la o cotitură și apărând iar la capătul unei costișe. Ai fi zis că e un șarpe cu pielea în toate culorile, lung și neastâmpărat, care se arăta și se ascundea potrivit toanelor reliefului. Niciuna dintre unduirile sale nu scăpa totuși de controlul romanilor: pe toate culmile stăteau de veghe mai mulți legionari având sarcina să împiedice îmbulzeala și dezordinea. Primejdia de a se isca vreo învălmășeală era cu atât mai mare cu cât drumul măsura în lățime mai puțin de șase coți, îngustându-se la jumătate în locurile cele mai strâmte. Șarpele părea atunci că se încolăcește caraghios, adunându-și laolaltă inelele pentru a trece peste piedici. Uneori, șirul își oprea înaintarea. Cei doi tineri înțeleseseră destul de repede că animalele pe care călăreau ei nu erau cele mai potrivite pentru drumuri de felul acesta. Dromaderii erau prea trupești, prea impunători și adesea puțin lipsea să nu dea peste pelerinii rămași la urmă, atrăgându-și uneori dojeni aspre. Totuși, îndată ce drumul se lărgea, reușeau, cu ajutorul lor, să depășească mai multe caravane la rând. Câteodată, îi recunoșteau pe locuitorii unui sat după felul în care se îmbrăcau, în care își acopereau capul ori după cântecele pe care le intonau în cor. De multe ori însă grupuri din același ținut se amestecau și dacă nu puneau întrebări fiecărui pelerin în parte, era puțin probabil să-i găsească pe cei

pe care-i căutau. Când și când, Filon se apleca să întrebe dacă-i văzuse cineva pe cei din Seforis. Până pe la jumătatea zilei, primi mereu același răspuns: „Nu". Apoi, după prânz, o femeie le făcu semn: „În față! În față!" Trebuiră să mai aștepte până la următoarea trecătoare – de unde se zărea un colțișor din turnul Antonia – ca să ajungă lângă primii pelerini din Seforis. După câteva neînțelegeri și îndrumări greșite, li se spuse că oamenii din Nazaret, vreo șaizeci la număr, călătoreau ceva mai încolo, împreună cu cei din Nain.

– Nu ți-am zis să-ți păstrezi încrederea? îi aminti Batșeba.

– Ai avut dreptate. Mai rămâne să aflăm dacă nazarineanul e cu ei. O să-l întreb pe rabinul lor.

– Iar eu o să discut cu femeile.

Găsiră, într-un târziu, micul grup din Nazaret ce călătorea împărțit: în spate câțiva bărbați, apoi neveste și femei cu prunci – dintre care unele călare pe măgari – alți bărbați care stăteau de vorbă cu alte femei și copiii gălăgioși care alergau pretutindeni. Egipteanul își simți întregul trup încordându-se și inima bătându-i mai repede. Cu câteva luni mai devreme, Caleb fusese la Nazaret. Esenian înțelept, om evlavios și cunoscător al Scrierilor Sfinte, Caleb crezuse că-l descoperise acolo pe Mesia. Și pentru asta fusese ucis. Iar astăzi, pe drumul ce ducea la Ierusalim, poate că Filon o să-l întâlnească la rândul său pe nazarinean.

Nazarineanul... Mesia? Nu, aceste cuvinte, chiar și simpla idee, n-aveau nicio noimă. Ori își pierduse

el minţile. Ne aflăm aici ca să salvăm un nevinovat, îşi zise cu convingere în sinea sa Filon, un nevinovat, atât. Victimă a unei greşeli, nimic mai mult. Şi apoi, dacă era deja prea târziu?

Lăsând de o parte îndoielile, descălecă şi intră în vorbă cu primul bărbat din grup:

– Pacea şi binecuvântarea asupra ta, prietene. Ai putea să mă duci la rabinul din Nazaret?

Pe chipul înroşit de soare al pelerinului se citea mirarea:

– La rabinul nostru?

– Trebuie să-i duc nişte veşti care-l privesc.

– Numai că rabinul nostru e bolnav. Sănătatea şubredă nu i-a îngăduit să plece la drum.

N-avusese noroc. Şi totuşi Filon era sigur că fratele Caleb discutase mai întâi cu rabinul. Cine altul să-i cunoască mai bine decât el pe locuitorii satului?

– Atunci există cineva care vă conduce în acest pelerinaj?

Călătorul chibzui puţin. Apoi arătă spre unul dintre însoţitorii săi, un bărbat vânjos, care mergea cu capul descoperit:

– Dacă tu cauţi un conducător sau ceva de felul ăsta, vorbeşte cu el.

Filon se supuse şi, trăgând de funie dromaderul, se apropie de omul cu pricina.

– Te rog să mă ierţi, dar voiam să mă sfătuiesc cu rabinul din Nazaret. Mi s-a spus că este bolnav şi am fost trimis la tine.

Bărbatul se uită cu atenție la Filon, cântărindu-i din priviri vârsta fragedă și înfățișarea. Însă nu lăsă să se vadă ce impresie îi făcuse tânărul.

– Cu ce-ți pot fi de folos?

– Aș vrea... Putem sta de vorbă o clipă?

Bărbatul încuviință din cap, apoi se îndepărtară amândoi de caravană.

– Vreau să te întreb ceva ce ar putea să ți se pară ciudat, începu Filon. Acum două sau trei luni, un esenian a vizitat Nazaretul.

– Un esenian?

– Da, un scrib.

– Dacă un înțelept din Qumran ar fi venit la noi, presupun că am fi aflat.

– Poate nu v-a mărturisit totul despre vizita sa. De fapt, căuta pe cineva.

Conducătorul grupului se încruntă:

– În ultima vreme, Galileea s-a umplut de oameni care caută alți oameni. Iscoade, îndeosebi. Iscoade în solda romanilor.

Rostise cuvintele pe un ton acuzator și cu subînțelesuri.

– Din pricina răzvrătiților, vrei să zici?

– Ce crezi că-i interesează azi pe romani? Felul în care sărbătorim noi Paștele?

– Nu, firește că nu. Dar, ca să fii liniștit, te asigur că n-am nicio legătură cu romanii.

– Nici nu mă așteptam să susții altceva.

Era un om aspru, de vreo patruzeci și cinci de ani, cu trăsături energice, palme bătătorite și obișnuit, nu

încăpea îndoială, să asculte doar de el însuși. Și în stare să devină din cale-afară de urâcios. Mai ales în împrejurări precum cea de față.

– Din păcate, n-am niciun mijloc de a-ți dovedi buna mea credință.

– Și de asta mă temeam.

– Însă pot să-ți mărturisesc că...

Filon făcu ochii roată ca să se încredințeze că nu-i auzea nimeni.

– Acum câteva zile, am avut privilegiul de a-l întâlni pe Iuda Galileeanul. La Ierusalim. Venea de la Bethel, unde supraveghease antrenamentul trupelor sale și se pregătea să ridice oamenii la luptă dacă recensământul va avea loc. A scăpat de legiunea romană ca prin urechile acului.

Celălalt coborî glasul, păstrând totuși o anumită reținere:

– Chiar l-ai întâlnit pe Iuda Galileeanul? Închipuie-ți că de azi-dimineață umblă fel de fel de zvonuri despre el. Unii zic că e mort. Alții că trăiește și că răscoala tocmai a început la Decapole și în Samaria. Că un număr însemnat de răzvrătiți se ascund printre pelerini și așteaptă doar să intre în Ierusalim. Se mai pomenește și de arestări și de răsculații pe care procuratorul Coponius i-ar fi răstignit în ziua de Sabat. Și asta nu-i tot... Păru că stă în cumpănă câteva clipe înainte de a continua: Umblă vorba și despre marele preot. Cică ar fi fost asasinat, deși s-a spus că a murit de moarte bună. Neîndoielnic complotul ar fi început de la împăratul Augustus. Nu prea pricep

eu ce foloase ar trage el din asta, dar să zicem că-i așa... Și adăugă pe un ton firesc: Vezi că nu-i greu să pari bine informat.

– Îți înțeleg neîncrederea. Trăim vremuri tulburi. Însă ai să descoperi cât de curând că într-adevăr marele preot Gad e mort. Și că preoții vor trebui să se lipsească de el la celebrarea Paștelui.

Filon simți că bărbatul șovăie. Probabil că reușise să-i zdruncine siguranța de sine.

– Pari să știi multe lucruri, tinere. Iuda, marele preot... Qumran. Cine ești, de fapt?

– Mă numesc Filon. Am venit din Alexandria ca să iau parte la sărbătorile Templului.

Când auzi numele orașului, ochii pelerinului sclipiră:

– Alexandria?

– Cunoști Egiptul?

– Puțin. Dacă vii din Alexandria, atunci trebuie să-ți fie cunoscut numele lui Abydelios. El are grijă de ai voștri la Ierusalim.

Era limpede că-l punea la încercare.

– Dacă-l cunosc pe Abydelios? Cum să nu! Mi-a fost învățător înainte să se mute în Palestina. El m-a învățat să citesc în marea sinagogă din Alexandria. Și mare parte din ce știu despre Scrierile Sfinte lui i-o datorez.

Răspunsul părea să-l fi convins pe conducătorul grupului. Se uită o clipă la Batșeba care-i ajuta pe niște copii să urce pe cel de-al doilea dromader.

– Păi, atunci avem un prieten comun, cedă el. E soția ta?

– Nu. Am călătorit împreună de la Qumran. Nu poate să meargă și trebuie să aibă mereu alături pe cineva s-o ajute. O conduc până la Ierusalim.

– Și mie mi-a întins Abydelios o mână de ajutor când am ajuns la Alexandria. De atunci am păstrat o mare prețuire unul pentru celălalt.

Filon se strădui să nu-și trădeze emoția copleșitoare:

– Ai locuit... ai locuit la Alexandria?

– Da, doi ani, până la moartea lui Irod. Eram câțiva care fugeam de tirania lui. Aveam destule greutăți pe atunci. Pe Abydelios l-am întâlnit la marea sinagogă. M-a primit, mi-a dat bani. Îi datorez mult.

Filon își aminti într-adevăr de acei evrei palestinieni care respinseseră purtarea despotică a lui Irod și aleseseră exilul în Egipt. Mare parte dintre ei își găsiseră adăpost în Alexandria, unde înflorea cea mai importantă comunitate evreiască din lume: aproape două sute de mii de oameni, de zece ori mai mult decât în Ierusalim! Însă chipul acesta pe care-l scruta pieziș nu-i trezea nicio amintire precisă. Trebuia totuși să afle.

– Acum că ai vorbit despre el... minți tânărul, am impresia că Abydelios a pomenit o dată sau de două ori de tine. Cineva din casa lui David, zicea el, dacă țin eu bine minte, nu?

Pelerinul zâmbi bucuros:

– Cu asta m-ai măgulit. Dacă Abydelios a pomenit de stirpea mea... Și adăugă cu seriozitate: Dar să nu înțelegi greșit. Niciodată n-am căutat să mă impun datorită obârșiei mele. Unii s-au folosit de faptul că se trag din neamul sacru al lui David ca să obțină unele

privilegii, însă eu m-am ferit întotdeauna să fac așa ceva. Descendența glorioasă presupune îndatoriri, nu neapărat drepturi. De când eram copil, tata mi-a insuflat...

Filon nu-l mai asculta. În timp ce picioarele începuseră să-i tremure, își repeta cuvânt cu cuvânt în gând:

> Dar în ziua nazarineanului, ultimul născut din David în țara Egiptului...

Profeția lui Miheia. Îl avea în fața lui pe nazarinean.

Aer, avea nevoie de aer.

– Nu te simți bine?

– Iartă-mă. Mi-e cam cald.

Omul îi întinse plosca de piele ce-i atârna la centură:

– E un ceai din ierburi. Te face să mai uiți de căldură.

Egipteanul duse plosca la gură. Băutura avea o ușoară aromă de lămâie și de rozmarin care-i limpezi mintea.

– Soarele arde mai nemilos pe colinele de aici decât la malul mării în Alexandria. Haide, dă-mi frâul cămilei, o să te conduc eu.

Filon îl lăsă să facă după cum voia. Nu izbutea să-și ia ochii de la el și nici să rostească vreun cuvânt. Din fericire, tocmai atunci treceau prin dreptul unui post de strajă roman, ceea ce-l cruță de orice comentariu. Ajunși pe celălalt versant, putură, în sfârșit, să admire splendoarea Ierusalimului, șiragurile nesfârșite de lumini de pe ziduri și acoperișuri, colonadele maiestuoase ale Templului. Capătul călătoriei lor.

Nazarineanul se aplecă pe umărul lui:

– Și ce spera să găsească înțeleptul din Qumran la noi?

Filon nu mai știa de-acum ce să spună. Ba nu, mai rămăsese un amănunt...

> Și tu, Betleeme Efrata, deși ești mic între miile lui Iuda, din tine va ieși Stăpânitor peste Israel.

Fie ce-o fi, își zise el și răspunse cu sudoarea broboanându-i-se pe frunte:

– Dacă am înțeles eu bine, scribul căuta printre voi un om născut la Betleem.

Pelerinul rămase uimit:

– Cum?

– Cel puțin așa mi s-a spus.

– Dar pentru ce anume?

Filon avusese destulă vreme să-și pregătească răspunsul cât ținuse călătoria:

– Probabil că smerenia lui pilduitoare a trecut hotarul satului nostru. Poate scribul o fi vrut să-i ceară să se alăture esenienilor.

Celălalt părea de-a dreptul năucit:

– Dar nu e cu putință!

– Esenienii au uneori obiceiul...

– Nu, nu, îi tăie vorba pelerinul. E cu neputință, îți spun eu. E cu neputință pentru că singurul dintre noi care s-a născut la Betleem nu e încă decât un copil. Și acest copil e fiul meu.

20

Copilul se numea Iisus. Nu le-a fost prezentat imediat întrucât mergea înaintea grupului, împreună cu verii din Nain. Trebuiră să aștepte până când caravana poposi pe coasta Muntelui Măslinilor, ceea ce nu era deloc comod, având în vedere numărul mereu crescând al pelerinilor. În răstimp de trei zile împrejurimile Ierusalimului se transformaseră într-o imensă tabără, toată numai pânză și piele, unde o întreagă armată de legionari încerca să păstreze cât de cât ordinea:

– Acolo. Acolo! Nu, nu în drum, trebuie să se poată trece pe el. Mai aproape de ceilalți, haideți mai aproape. Așa, până în margine, e bine acum! O să fiți controlați de îndată!

După ce măgarii fură ușurați de poveri și întâii țăruși bătuți în pământ, apăru și Iisus înconjurat de alți băieți. Filon nu-l recunoscu imediat, deoarece nu prea semăna cu tatăl său: avea părul tot atât de fin pe cât de des îl avea acesta, trăsăturile tot atât de gingașe pe cât de aspre erau ale lui, ochii de un albastru strălucitor în vreme ce ai părintelui său erau întunecați. În plus, era mai tânăr decât tovarășii săi de joacă, număra cel mult doisprezece ani[1]. Filon îl

[1] Cei mai mulți specialiști situează nașterea lui Iisus în jurul anului 6 î. Hr. Acest decalaj cronologic se explică printr-o eroare de datare a călugărului Dionysius Exiguus, căruia i s-a încredințat definirea noului calendar creștin în secolul VI d. Hr. Pe vremea când romanii ocupau Ierusalimul, în anul 6 d. Hr., Iisus avea probabil în jur de doisprezece ani (n.a.).

recunoscu în cele din urmă atunci când băiatul alergă spre mama lui și o îmbrățișă:

– Mamă! Mamă!

– Iisus! Ai întârziat!

– Am stat cu marele rabin din Nain.

Vorbea pe un ton solemn și rostea cuvintele cu o limpezime și o siguranță neobișnuite la un copil de vârsta lui:

– Am discutat despre Moise și trecerea Mării Roșii. Despre cum evreii și-au purificat sufletele mergând prin valuri și despre cum spiritul omului trebuie la fel să se curețe de păcatele trupului.

Mama băiatului, o femeie tânără și blândă, cu pielea deschisă la culoare, cu zâmbetul ușor trist, îl privi cu tandrețe și fără să se mire:

– Vasăzică așa!

– Dar asta nu-i tot. Am făcut și aritmetică.

– Aritmetică? Nu trebuia să-l plictisești pe rabin într-o zi precum cea de azi cu...

– Dar nu l-am plictisit! M-a întrebat despre adunări și fracții și mi-a explicat însușirile numerelor. Uite, de pildă, o sută. E pătratul lui zece și, deopotrivă, suma primelor zece numere impare. Unu este cifra Domnului Atotputernic, care le dă naștere tuturor celelalte. Șapte e singura din primele zece care...

Femeia înălță din umeri:

– Te ascult, fiule, dar nu pricep mare lucru din ce-mi povestești.

Băiatul însă continuă cu aceeași însuflețire:

– Atunci poate o să te intereseze mai mult ce-a urmat! Înainte să plec, rabinul mi-a vorbit despre o enigmă la care vrea ca eu să chibzuiesc. O să mă ajuți, nu-i așa? Și, fără să aștepte răspunsul, continuă: Ascultă: trăia în Nain un negustător bogat, pe nume Hiram, care avea șaptesprezece cămile. Simțind că i se apropie sfârșitul, s-a dus să-l caute pe vecinul său, Ionatan, care era sărac și n-avea decât o cămilă. „Uită-te la mine, Ionatan, uită-te cât sunt de mâhnit pe când tu ești cel mai mulțumit părinte din lume. Ai o singură cămilă, însă, totodată, ai și un singur fiu, împărțeala se va face iute! – Dar ce te frământă într-atât, Hiram? îl întrebă cu îngrijorare Ionatan. – Of, viitorul celor trei fii ai mei, prietene. Doar îi cunoști la fel de bine ca mine! Cel mare e sârguincios, mijlociul obosește nițel cam repede, iar mezinul e leneș. Prin urmare, doresc să-i răsplătesc pe măsura strădaniei fiecăruia: celui mare, care e și cel mai temerar dintre toți, să-i las moștenire jumătate din turma de cămile. Mijlociului, care nu-i totuși un fiu rău, un sfert, iar mezinului, care se arată de trei ori mai puțin zelos decât mijlociul, a noua parte din avere. Mi se pare o împărțeală dreaptă și cinstită, nu crezi, Ionatan? – Dreaptă și cinstită, Hiram, recunosc. Dar unde-i necazul? – Am șaptesprezece cămile, Ionatan, șaptesprezece! Cum să las jumătate din ele primului fiu, un sfert celui de-al doilea și a noua parte celui de-al treilea, astfel încât niciunul dintre ei să nu se simtă jignit și să nu omor niciun animal? Ionatan clătină o clipă din cap: – Într-adevăr, să împarți șaptesprezece cămile la doi,

apoi la trei, apoi la nouă... nu-i lucru lesne... Totuși, dacă doar ăsta ți-e necazul, Hiram, nu mai fi abătut: știu cum să descâlcim ițele problemei, ba încă într-un mod care ți se va părea simplu."

Copilul tăcu. Tovarășii de joacă se strânseseră roată în jurul lui și câțiva membri ai familiei se apropiaseră și ei. Ce-l uimea pe Filon cel mai mult era ușurința de necrezut cu care băiatul câștiga atenția ascultătorilor: cuvintele îi curgeau de pe buze precum mierea din copaci și n-aveai cum să nu te simți subjugat de ele.

– Enigma ta n-are dezlegare, își dădu cu părerea unul dintre băieți. Orice-ai face, nu poți împărți șaptesprezece cămile la doi...

– Ori omori una și-o ciopârțești, opină un unchi.

– Nu, se împotrivi copilul, asta nu se poate. Rabinul a spus clar: niciun animal nu trebuie să moară. În plus, dacă omori unul, rămân șaisprezece. Cum să lași mijlociului o treime din cele șaisprezece cămile, fără să mai omori încă una?

Se mai făcură câteva sugestii, însă niciuna nu părea mulțumitoare. Filon, care-și ridicase cortul undeva mai sus, hotărî să intervină în discuție:

– Dacă-mi îngăduiți... Cred că o problemă asemănătoare au avut acum câțiva ani doi oameni din Alexandria.

Copilul se uită țintă la el:

– Și cum au dezlegat-o la Alexandria?

– Ei bine, din câte știu... Cel sărac i-a propus celui bogat să-i dea singura sa cămilă. Bogatul nici n-a vrut

s-audă la început, însă până la urmă a primit, astfel că turma lui a ajuns să numere optsprezece capete. Și dintr-odată împărțeala a devenit floare la ureche: fiul cel mare a primit jumătate din optsprezece, adică nouă cămile, mijlociul a căpătat o treime, adică șase, iar mezinului i-a revenit a noua parte, adică două animale. Nouă cu șase și cu doi fac șaptesprezece, adică cifra de la care plecaseră. Mai rămânea ultima cămilă, cea pe care săracul o dăruise cu atâta mărinimie. După cum vă închipuiți, bogatul i-a înapoiat-o fără să stea pe gânduri. Așadar socoteala s-a făcut corect, niciunul dintre fii n-a fost nedreptățit, niciun animal ucis și cei doi prieteni s-au îmbrățișat, bucuroși.

Cei prezenți căzură pe gânduri. Filon era convins că, în ciuda concentrării ce li se citea pe fețe, mare parte dintre ei nu pricepuseră o iotă. Copilului însă nu-i scăpase nimic:

– Vasăzică așa, rosti el, era un truc la mijloc.

– Nu chiar un truc, aritmetica nu-i magie. E doar arta de a formula probleme și de a le rezolva.

– Ești aritmetician?

Filon arătă spre cele trei animale ce pășteau pe costișă.

– Să zicem mai degrabă că mă pricep la cămile. La drept vorbind, cel mai mult mă interesează filosofia.

– Și filosofia ce este?

– Oh, iată o întrebare atât de cuprinzătoare încât nu i se poate găsi lesne un răspuns. Pe scurt, filosofia este pentru mine stăpâna tuturor celorlalte discipline, gramatica, muzica, fizica, istoria, aritmetica,

astronomia și tot așa. Dar filosofia în sine nu-i decât un mijloc de a dobândi înțelepciunea. Și trebuie să tindem spre înțelepciune pentru că doar ea ne îngăduie să deslușim înțelesul profund al Scrierilor Sfinte. Iar Scrierile Sfinte, la rândul lor, ne îngăduie nu să-L cunoaștem pe Domnul Atotputernic, întrucât Atotputernicul nu poate fi cunoscut, ci măcar să-I înțelegem lucrarea și felul în care El ni se arată.

Cei care-l ascultaseră pe Filon părând o vreme impresionați de știința lui într-ale numerelor, se împrăștiară care încotro zâmbind politicos. Se vede treaba că filosofia se bucura de mult mai puțină trecere...

Copilul însă nici nu se clintise, cu mâinile bine înfipte în șold.

– Așadar, filosofia îți slujește ca să-l cinstești pe Atotputernic?

– Ca toate lucrurile pe care ar trebui să le facem aici pe pământ, încuviință tânărul. Ca și problema de aritmetică de adineaori... Rabinul din Nain nu ți-a dat-o întâmplător.

– Vrei să spui că... Băiatul își frecă bărbia, gânditor: Vrei să spui că nu doar dezlegarea enigmei contează? Că din ea s-ar putea desprinde și un soi de învățătură? Și că tocmai asta dorea rabinul să mă facă să pricep?

– Cine știe?

– Să-mi dau seama, de pildă... cum uneori o singură cămilă prețuiește mai mult decât șaptesprezece? Sau cum un om sărac, pe care bogăția nu l-a orbit,

știe să vadă cu inima și mintea mult mai departe decât un om înstărit?

– Se prea poate... Și asta fără să-l disprețuiască pe cel căruia îi vine în ajutor.

Un glas de femeie le întrerupse discuția:

– E vremea să te duci să le dai o mână de ajutor unchilor tăi, Iisus.

Copilul se înclină scurt:

– Îți mulțumesc pentru lecție, domnia ta. Că a fost de filosofie sau de aritmetică, sunt sigur că oricum îmi va fi de folos.

Își luă un aer poznaș:

– Dar cred că există o cale mai simplă decât amândouă pentru a-l iubi pe Dumnezeu.

Și se strecură printre corturi.

Sfârșitul după-amiezii trecu fără să se întâmple nimic deosebit, în afara valurilor noi de pelerini, care se îngrămădiră și ei cum puteau căutându-și un loc în mijlocul larmei și al forfotei. Batșeba își petrecu timpul cu femeile din Nazaret, în vreme ce Filon străbătu împrejurimile minunându-se de numărul oamenilor ce sporea necontenit și de freamătul ce domnea pretutindeni. La căderea nopții, când aerul se mai răcorise, se întâlniră amândoi, după o cină ușoară. Tânăra femeie părea mai puțin încordată și Filon socoti că era dornică să se destăinuie.

– L-ai văzut pe copil? o întrebă el, coborându-și glasul astfel încât zgomotul să-i acopere cuvintele.

– Am stat mai bine de-o oră împreună, alături de mama lui.

– Și ce impresie ți-a făcut?

Ea își întoarse privirea și lumina lunii îi scăldă întregul chip.

– În orice caz, nu-i un copil obișnuit.

– A, nu, nicidecum! Are o vioiciune și o agerime a minții ieșite din comun! Dar cel mai ciudat e că nimeni nu s-a mirat să-l audă vorbind astfel! De parcă era firesc ca un băiețandru de vârsta lui să aducă argumente cu ușurința unui bătrân rabin!

– Crezi că el e? șopti Batșeba. Nazarineanul pe care-l căuta Caleb?

– Cel pe care-l căuta Caleb, da, fără îndoială. S-a născut la Betleem, a trăit primii ani în Egipt, și-a urmat părinții la Nazaret. Și pe deasupra, după tată, aparține casei lui David. Ce mai lipsește? Însă de-aici și până la a susține că el este mai mult de atât... Un Mesia de doisprezece ani!

– Abraham și Moise au avut și ei doisprezece ani cândva. Și David, și Solomon. Și Miheia. Dacă i-ai fi întâlnit atunci, ai fi ghicit ce urmau să devină?

– Să înțeleg că tu ești deja convinsă?

Ea ocoli răspunsul, răsfirându-și părul cu mâna.

– Mai devreme, i-am povestit mamei sale că venim de la Qumran. Copilul s-a amestecat în discuție, întrucât e pasionat de esenieni. Eu zic că rabinul din Nain nu-i străin de asta. Însă băiatul a spus ceva care m-a surprins: „Esenienii fac o greșeală crezând că Domnul va vrea să-i salveze doar pe ei. Mântuirea

va veni pentru toți sau nu va veni pentru nimeni." Nu știu cum să-ți explic. Avea o asemenea siguranță în glas!

– Poate că tocmai rabinul din Nain l-a înștiințat pe Caleb despre existența copilului. Caleb o fi sperat atunci că-i va convinge pe părinți să i-l încredințeze lui. Pentru a fi educat la Qumran.

– Un Mesia de doisprezece ani crescut de esenieni. Asta s-ar potrivi de minune cu planurile lor! Și nu-i greu de închipuit ce foloase ar fi tras ei!

Îndoiala începea să se strecoare în mintea lui Filon:

– E posibil ca Înțelepții să mă fi mințit. Și mai-marele lor, Simon, să știe mai multe despre această poveste și despre moartea scribului. În orice caz, Caleb n-a avut câștig de cauză: copilul a rămas la Nazaret.

– Eu cred că mama s-a împotrivit ca el să plece: e foarte apropiată de băiat.

– Chiar așa, ce zice mama despre însușirile deosebite ale fiului ei?

– Mama? Există ceva bizar în purtarea ei. Îl înconjoară pe băiat cu o dragoste nețărmurită și totuși pare să sufere. Tot vorbind cu unii și cu alții am avut sentimentul că în jurul copilului plutește un oarecare mister. Legat îndeosebi de fuga în Egipt. De altfel, toți cei de-aici îl socotesc un copil aparte.

– Așa și este! Asta trebuie să-l fi tulburat pe Caleb care-și dorea din adâncul sufletului să nu fie în van căutările lui!

– Dacă fratele Caleb s-a înșelat, și asasinul s-ar putea înșela. Că băiatul e sau nu nazarineanul din

profeție nu schimbă cu nimic lucrurile: e oricum în primejdie.

– Pelerinajul nu-i un moment prielnic pentru planuri ucigașe. Romanii patrulează peste tot și copilul e sub protecția familiei.

– Și tata era sub protecția noastră, i-o întoarse ea.

Contemplară o vreme luminile Templului, fără să mai scoată o vorbă. Vreo douăzeci de făclii erau aprinse în curțile din jur și flăcările dansau pe ziduri de marmură albă, aruncând pe cer umbre feerice. De pe Muntele Măslinilor se zărea și vârful fortăreței Antonia, unde străjile se schimbau fără încetare, pâlcuri de soldați lătrând ordine de neînțeles. Pesemne că procuratorul Coponius și tribunul Iulius încheiau pregătirile pentru supravegherea sărbătorii de Paște.

– Voiam să-ți spun... începu Batșeba, acoperindu-și umerii. Nu cu tine am avut ceva în ultimele două zile. Nicio clipă nu te-am socotit răspunzător de moartea lui Mandu. Nici măcar o clipă. Dacă cineva merită condamnat, eu sunt aceea.

– Tu? Tu nici n-ai fi putut să...

– Nu în seara aia, desigur. Dar în celelalte zile? Cunoșteam bine sentimentele lui Mandu. De ani buni. Dar n-am găsit curajul să-l îndepărtez. Sau n-am făcut-o îndeajuns de clar, în orice caz. Cred... cred că mă simțeam măgulită de atenția pe care mi-o dădea. Pentru mine, Mandu era un bărbat ca oricare altul. Exact ca oricare altul. Doar că nu-l iubeam.

Glasul i se frânse și Filon o apucă de mână. Era rece ca gheața.

– Iartă-mă, nu voiam deloc să plâng. Ți-am pricinuit și-așa destule necazuri.

– Treci printr-o încercare grea, Batșeba. Oricine în locul tău ar fi în culmea deznădejdii. N-o să te părăsesc, îți promit.

– Un lucru nu pricep, adăugă ea, cu ochii plini de lacrimi, de ce Mandu n-a spus nimic despre moartea tatei. Despre noaptea în care a fost ucis... L-a văzut pe asasin, nu-i așa?

– Da, l-a văzut pe asasin stând de vorbă cu tatăl tău în ușa de la intrare.

– Și-atunci de ce-a tăcut? De ce nu l-a dat în vileag?

Întrebarea îl frământase și pe Filon două seri la rând.

– Mandu îl cunoștea pe ucigaș, nu încape îndoială. A fost chiar surprins să-l vadă în casa voastră, alături de Ieftae. În dimineața următoare, când a descoperit trupul fără suflare al tatălui tău, a făcut legătura cu vizitatorul din ajun. Și totuși a preferat să tacă, ai dreptate. Ori s-a temut să nu fie acuzat el, ori avea de gând să tragă anumite foloase din asta.

– Să tragă foloase?

– Dacă asasinul era cât de cât bogat, tăcerea lui Mandu putea fi cântărită în aur. Aur care i-ar fi îngăduit să-ți asigure un trai îndestulat.

– Chiar te gândești că...?

– E doar o presupunere. Există însă una mai simplă: a socotit că nimeni n-o să-l creadă. S-a temut că va fi acuzat de minciună sau de mărturie falsă și că-l vor îndepărta de tine pentru totdeauna. „Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău“, așa sună cea de-a

noua poruncă. Și cât atârnă într-o astfel de situație cuvântul unui sclav?

– Mai ales dacă ucigașul e un om de vază.

– Un om de vază și înstărit, probabil. Cineva pe care-l mai întâlnise și pe care l-a recunoscut imediat. Cineva în stare să-i inspire teamă ori lăcomie.

– Mulți dintre cei care veneau la tata pot fi bănuiți de amândouă!

– Însă doar unul dintre ei l-a ucis! La scurtă vreme după scrib și cu puțin înainte de marele preot. De-o parte, Ieftae, vărul, de cealaltă, Caleb și Gad, cei doi frați, alt lucru care mă nedumerește. Ce rol joacă legătura de rudenie?

– N-a vorbit unchiul Elie de casa lui Gemul?

– Adevărat. Ieftae și Gad aveau știință de profeție tocmai pentru că aparțineau amândoi casei lui Gemul. Iar tatăl tău s-a interesat de sănătatea lui Caleb tocmai pentru că îi era văr.

– Unde? La Qumran?

– Da. Ieftae se dusese să obțină sprijinul esenienilor, dar odată ajuns acolo a aflat că vărul său era bolnav. A mers la căpătâiul lui și a putut să audă unele mărturisiri sau mai știu eu ce informații în timp ce scribul aiura. Amenințarea din profeție i s-a părut atât de reală, încât s-a speriat. Așa se și explică discuția pe care ai surprins-o la întoarcerea lui, acea discuție în care se pomenea despre o mare primejdie și despre un text ce trebuia neapărat găsit. Poate că tatăl tău i-a spus lui Gad tot ce-avea pe suflet.

– Și, întrucât se temea că unul dintre ei trei o să dezvăluie până la urmă secretul, ucigașul a hotărât să le vină de hac, își dădu Batșeba cu părerea.

– Putem să privim lucrurile și așa... Deși asta nu ne oferă un răspuns la cea mai importantă întrebare: ce caută, de fapt, ucigașul? Și-n ce fel îl ajută aceste trei crime să-și atingă scopul?

– Ilustrează prorocirea lui Miheia, nu?

– Cu siguranță. Dar dincolo de asta?

Filon se gândea la altceva:

– De vreme ce erau rude cu tatăl tău, îi cunoșteai pe Gad și Caleb, nu?

– Puțin. După cum ți-am povestit, familiile noastre aveau convingeri diferite. Tata nu l-a plăcut niciodată pe Gad, pe care-l acuza că se folosește de poziția lui în interes personal. Ne-am întâlnit de două-trei ori în ultimii ani și de fiecare dată forțați de împrejurări. Cât despre Caleb, a trecut de câteva ori pe la noi pe-acasă, însă e mult timp de-atunci. Mi-l amintesc ca pe-un tânăr destul de șters, timid, care trăia doar pentru studiile sale și care era în stare să comenteze ore întregi cutare sau cutare verset al Bibliei. Tatei nu-i displăceau asemenea discuții și cred că-i prețuia iscusința în tălmăcirea Scrierilor Sfinte.

– Asta ar explica îngrijorarea lui când l-a găsit bolnav la Qumran. Poate că scribul i-a și făcut unele mărturisiri.

– La fel de bine a putut să le facă și altora. Căci mi se pare că în primul rând esenienii erau interesați de Mesia. Și dintre ei poate să fi apărut ucigașul.

O imagine fugară trecu, aievea parcă, pe dinaintea ochilor lui Filon și tânărul își aminti că Mandu se îndrepta spre una dintre grotele de deasupra Qumranului în timp ce el se grăbea să ajungă lângă Batșeba. Pe cine voia sclavul să viziteze?

– Știi dacă Mandu avea legături cu unii înțelepți esenieni? întrebă el.

– Mandu? M-ar mira. L-a însoțit pe tata la Qumran doar de câteva ori.

Tânărul își înăbuși un căscat:

– Din câte văd eu, ajungem într-o altă fundătură. Și cred că nu ne-ar strica o noapte de somn ca să ieșim de acolo.

Filon o ajută pe Batșeba să aranjeze cortul, apoi verifică dacă dromaderii erau bine priponiți. Scrută cu privirea tabăra nazarinenilor: totul părea calm. Mulți pelerini se culcaseră deja, pregătindu-se pentru ziua grea ce avea să urmeze și în jurul Ierusalimului agitația se potolise. Liniștit, Filon se înfășură în pătură, cu ploapele îngreunate de oboseală. Nu, hotărât lucru, cine-ar putea să se atingă de un copil de doisprezece ani?

21

El e aici. L-am văzut.

Se pregătește. Se bucură. Nevinovatul...

Curând se va îndrepta spre Templu, printre oameni și animale. Curând se va îndrepta spre altar, pentru

sacrificiu și sânge. Aceasta e vrerea Preaînaltului. Așa a scris profetul: „Face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri și dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel. Jeliți, jeliți, fiice ale Ierusalimului! Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii! Și de șapte ori câte șapte generații va domni acela ce va birui!"

Acum timpul s-a împlinit.
Diseară voi servi Paștele Mesiei.

Cu ochii închiși, pe jumătate treaz, Filon retrăia ultimul Paște al copilăriei lui, pe când avea doisprezece ani. Se petrecuse în casa cea mare din Alexandria, unde se strânsese întreaga familie: unchi, mătuși, veri. În ajun, răscoliseră fiecare încăpere ca să se asigure că nu rămăsese pe nicăieri strop de drojdie. Când soarele asfințise, îmbrăcaseră cu toții veșmintele Exodului: centură peste șolduri, sandale în picioare și un toiag în mână, după cum se arăta în Cartea Sfântă. Apoi se adunaseră în jurul mesei de sărbătoare și lui Filon, în pragul vârstei adulte, i se îngăduise pentru ultima oară să pună întrebarea rituală: „Prin ce se deosebește noaptea aceasta de altele?" Atunci, tatăl său, un om de obicei reținut în purtări, devenise binevoitor și prietenos. Începuse a povesti cum, în noaptea aceea, Ziditorul aruncase blestemul asupra Egiptului. Evreii își însemnaseră casele cu sânge de miel pentru ca îngerul morții să-i cruțe pe întâii lor născuți. În mare grabă și fără a mai aștepta ca pâinea

să dospească, mâncaseră carnea animalului jertfit. Și, după ce urgia lovise și întâii lor fii fuseseră cruțați, poporul lui Moise rupsese lanțurile și-și dobândise libertatea. Când isprăvise de istorisit, tatăl său dăduse să treacă din mână în mână tăvile cu *seder*, ospățul aducerii aminte: miel fript, ierburi amare în amintirea sclaviei, azime, toate însoțite de binecuvântări și de vin. Ce seară fericită fusese aceea când tânărul Filon își făgăduise sieși că într-o bună zi va împărți Paștele cu pelerinii. Și-n dimineața aceasta se afla la Ierusalim.

Filon se trezi de-a binelea. Aerul era cald și umed, iar soarele ascuns de nori groși și întunecați. Avea înaintea ochilor albeața Templului, cărămiziul zidurilor de apărare. Râsete și strigăte răsunau împrejurul corturilor, vânzătorii își mânau turmele, iar mireasma puternică a pământului îi umplea nările. Tânărul clipi des de câteva ori, dându-și seama că în spatele său stătea cineva.

– Bună dimineața!

Copilul. Ținea în mâini o strachină cu lapte și o plăcintă cu miere.

– Nu se poate zice că te trezești devreme! Batșeba mi-a cerut să-ți aduc astea.

– Batșeba?

– Mama și mătușa mea au ajutat-o să se ridice din așternuturi. Avem noi grijă de ea.

– Foarte frumos din partea voastră, eu...

– E o plăcere pentru noi. Tatăl ei a fost un fariseu de seamă, știai?

– Da, am auzit.

Copilul așeză strachina și plăcinta pe un colț al păturii.

– Trebuie să plec la târgul de animale, ca să alegem o oaie. Veniți și voi?

– Negreșit. Să mă pregătesc și...

– Atunci pe mai târziu.

Și copilul o luă la fugă spre ai săi. Filon mâncă cu poftă, privind freamătul ce străbătea tabăra ca un val ce însuflețește o mare de pânză. Își strânse lucrurile și hotărî ca, înainte să se îngrijească de mielul pentru Paște, să-i facă o vizită unchiului Elie. Se cățără până în vârful Muntelui Măslinilor și ajunse la adăpostul de lemn și piatră de lângă smochinul cel bătrân. Câinele sălbatic nu era prin preajmă, însă ușa era doar trasă și Filon intră fără greutate. Înăuntru domnea întunericul, obloanele fiind coborâte. Făcu câțiva pași. Casa părea goală și doar cutiuțele *teffilin,* agățate de tavan, se legănau încetișor. Păcat, i-ar fi plăcut să afle ce gândea Elie despre Miheia și despre esenieni.

– Mulțumesc!

Un glas, răsărit parcă de nicăieri, îl făcu să tresară.

– N-am avut până acum prilejul să-ți mulțumesc...

Un tânăr, ce șchiopăta ușor, se desprinse din umbră. Samuel. Răzvrătitul din grajdul din Haceldama! Fratele roșcovanului uriaș!

– Tu? Ce...?

– Ce caut aici? Aș putea să zic același lucru despre tine. Aș fi putut și să te ucid. Dar țineam cu tot dinadinsul să-ți mulțumesc mai întâi. Îți datorez viața.

– Și... Elie?

– Elie e în fortăreața Antonia. L-au arestat acum două zile, după moartea marelui preot.

– L-au arestat? Pentru ce?

– Ca să-l ia la întrebări. Când fiica lui Ieftae a dispărut, romanii au căutat să afle cam ce știau cunoștințele ei. Elie a refuzat să stea de vorbă cu ei și l-au aruncat în temniță.

– Fiica lui Ieftae!

– A plecat cu tine, nu? În orice caz, așa s-a presupus. Cât despre Elie, nu te îngrijora, o să fie eliberat pentru ceremonii.

– Deci romanii o caută pe fiica lui Ieftae?

– Plecarea ei pe nepusă masă i-a alarmat. Cu atât mai mult cu cât locuia la câțiva pași de casa răzvrătiților. Chiar și unui legionar i-ar da de gândit.

– Dar tu cum ai ajuns aici?

– După un șir de întâmplări. După ce noi doi ne-am... despărțit la grajdul din Haceldama, am poposit în Betania, un sat la est de Ierusalim. Avem acolo câțiva adepți care mi-au oferit adăpost și m-au îngrijit.

Își frecă piciorul:

– Încă mă mai doare, dar rana n-a fost adâncă. Când am auzit că romanii ne-au răscolit bârlogul, am vrut să mă întorc la Ierusalim. Poate aș fi reușit să-i salvez pe câțiva dintr-ai noștri. Din păcate...

Făcu un gest de lehamite și Filip observă că ținea în mână un cuțit și un bețișor cât un deget.

– Pentru că n-aveam cum să rămân în Ierusalim, Elie s-a învoit să mă găzduiască. În casa lui au stat la discuții de mai multe ori Iuda Galileeanul și Ieftae, așa că ne cunoșteam. Din nefericire, romanii n-au întârziat să-l înhațe și eu am avut mare noroc că n-am dat ochii cu ei. Eram la fierarul din Haceldama când l-au arestat. Până se întoarce el, locuiesc aici în mare taină.

– Dar Iuda? Ai vești despre Iuda?

– Nu prea. Știu doar că ieri trupele noastre au pornit la atac în ținutul Bethel. Cică ar fi cucerit mai multe posturi de strajă ale romanilor, ceea ce explică de ce legionarii sunt în toane proaste. Dar nu pot să spun cu siguranță dacă Iuda e în fruntea trupelor. De când a fugit din Ierusalim nici nu l-am întâlnit, nici n-am luat legătura cu el prin vreun mijlocitor. Poate să fie la Bethel, dar la fel de bine în Ierihon sau în Gamala. Dacă nu și-o fi dat duhul din pricina rănilor prin vreun șanț.

În tonul lui se amestecau în mod ciudat amărăciunea și însuflețirea. Filon se întrebă dacă nu cumva vorbea sub înrâurirea vreunei beri ceva mai tari băute înainte.

– Și azi? Aveți de gând să ridicați la luptă lumea strânsă în Templu?

– Ar fi prea devreme. Peste o mie de legionari vor sta de pază la porțile Ierusalimului. La care se adaugă patru sute de leviți, chemați să-i controleze pe pelerini pentru a împiedica aducerea de arme în sanctuar. De la moartea lui Gad, supraveghetorul Templului taie și spânzură. Dacă vrea să devină mare preot, are

tot interesul să-i ajute pe romani. Nu ne facem speranțe deșarte: dacă s-ar isca o răzmeriță, el ar da ordin oamenilor săi să treacă de partea legionarilor. E prea mare primejdia pentru popor și câștigul nesigur.

Răsucea între degete bucata de lemn.

– Asta nu înseamnă că vom sta cu mâinile în sân.

– Ce vrei să spui?

– O să-l omor pe tribunul Iulius.

– O să-l...

– Azi după-amiază, profitând de îmbulzeală. Tribunul trebuie să-și conducă soldații și o să se afle pe undeva prin Curtea Neamurilor.

– Dar e curată nebunie! Chiar dacă ajungi la el, douăzeci de legionari o să sară pe tine! N-o să reușești în veci să scapi din Templu.

– Să mă prindă și să mă execute! Nu mă tem de moarte. De altfel, moartea ar fi trebuit să se abată deja asupra mea până acum. O dată la grajduri și altă dată dacă aș fi fost alături de frații mei când i-au atacat în casa aceea. Nu, nu mă tem, sunt pregătit.

– Uciderea lui Iulius nu-l va sili în niciun caz pe împărat să dea înapoi! O să numească un alt tribun, iar jugul stăpânirii romane va apăsa și mai greu, atâta tot.

– Poate. Însă eu voi fi împlinit vrerea Atotputernicului. Voi muri pentru El. Și dacă mai dorești încă un motiv...

Se aplecă, luă ceva de jos și-l trase pe Filon după el spre ușă.

– Vino cu mine, nu durează mult.

Porniră spre nord, coborâră Muntele Măslinilor și ocoliră pe departe orașul, străduindu-se să se ferească de oricine purta coif și pilum. În timp ce mergeau, Samuel îi întinse una dintre bucățile de lemn decorat la care lucra înainte să apară Filon. Un obiect incrustat cu forme geometrice frumoase, vopsit în roșu și negru și prins cu un mic inel de un șnur din piele. Samuel își agăță de gât un altul, colorat cu alb și albastru.

– Uite, un dar pentru tine. Măcar atât îți datorez și eu.

– Un dar?

– Tu nu mi-ai dat calul când eram la ananghie? Oricum, armăsarul te așteaptă în Betania.

– O să mă duc să-l iau după sărbători. Meșterești astfel de pandantive?

– Asta mi-era meseria, înainte să-l urmez pe Iuda Galileeanul. Sunt de fel din Sichem. Familia mea vinde podoabe și găteli de generații întregi, îndeosebi Templului. Colierul acesta, mai ales, amintește de stejarul din More, lângă Sichem, unde Atotputernicul i s-a arătat lui Abraham și i-a făgăduit Țara Canaanului. Nu-i un model pe care-l facem prea des, dar e destul de reușit. Îți place?

Filon îl găsea cam prea mare și greu.

– Are o lucrătură frumoasă. Tăiat cu măiestrie, culori luminoase. Dar nu m-ai adus până aici doar ca să-mi înmânezi acest dar, nu-i așa?

Trecuseră prin dreptul fortărețeI Antonia și acum mergeau spre vest în lungul zidului de apărare al cetății. Pelerinii se răriseră, la fel vânzătorii și soldații.

Sub cerul greu de nori, un vânt ușor clătina buruienile și crengile arbuștilor. Samuel îl opri pe Filon atingându-i brațul:

– Privește acolo jos!

Vocea îi suna ca o tânguire. Dincolo de zidul apusean al Ierusalimului se înălța o colină măsurând cam douăzeci de coți, împresurată de legionari. În vârful colinei, era ridicată o cruce. Iar pe cruce se vedea silueta unui bărbat vânjos, cu o fâșie de pânză peste șolduri, cu brațele întinse în lături, cu pieptul și umerii năclăiți de sânge, cu capul căzut într-o parte și părul îmbibat de sudoare. Roșcovanul cel uriaș.

– Dealul Golgotei, șopti Samuel. Acolo îi răstignesc romanii pe răzvrătiți.

– E fratele tău, nu? Am vorbit cu el în temniță. Își făcea griji pentru tine. Îmi pare... îmi pare tare rău.

– La început l-au schingiuit și l-au ținut fără mâncare și apă două zile. După care, socotindu-l trădător și răzvrătit, l-au condamnat și l-au biciuit. Apoi l-au pus să care în spinare brațul crucii până aici și l-au răstignit pentru ca să-l vadă toți cei cărora le dă prin minte să-i ajute pe răsculați. I-au bătut piroane în încheieturile mâinilor și în glezne. S-a chinuit o zi întreagă să moară până i-au rupt ei picioarele. La sfârșit, nu mai putea să respire din pricina propriei greutăți.

Filon nu reușea să-și ia ochii de la trupul sfârtecat al uriașului, ridicat ca un avertisment deasupra meterezelor.

– Doar n-o să-l părăsești acolo!

– Câteodată romanii lasă leșurile răzvrătiților să putrezească pe cruce. M-am gândit să-l cobor, dar zece soldați stau de pază tot timpul. Să-l execut pe tribunul lor mi se pare singura răzbunare posibilă.

Rosti cuvintele cu o furie stăpânită și Filon nu se îndoi o clipă că tânărul va merge până la capăt.

– Dacă pelerinii sunt controlați la intrarea în Templu, n-o să poți duce cu tine o armă și, ca atare, n-ai nici cea mai mică șansă împotriva lui Iulius.

Răzvrătitul arătă spre pandantivul ce-i atârna peste tunică:

– Am asta.

Trase de colier cu un gest scurt și bucata de lemn se desprinse din inel, de care rămase agățat un capac mititel. Obiectul nu era doar pictat și sculptat pe dinafară, ci și gol pe dinăuntru. Samuel îl înclină, scuturându-l. Din lăcașul rotund ieși la iveală o lamă subțire, lungă de un deget și jumătate. Era mai groasă la bază și se răsucea într-o crestătură scobită la capătul tecii. Odată înțepenită acolo, forma împreună cu bucata de lemn un pumnal de temut pe care Samuel îl înfipse cu ușurință într-o rădăcină de bougainvillea.

– E de-ajuns să-i tai gâtul pe sub coif și o să sângereze ca un taur.

La înapoierea pe Muntele Măslinilor cei doi tineri se despărțiră, nu înainte ca Filon să-l mai fi îndemnat încă o dată pe Samuel să renunțe la planul său. Zadarnic. Răzvrătitul îi aruncă o ultimă privire, apoi se amestecă, șchiopătând, în puzderia de lume. Târgul de animale era în toi și mii de credincioși

se grăbeau să-i ofere Atotputernicului ca jertfă cel mai frumos animal. Bărbații, în grupuri de patru sau cinci, treceau și iar treceau prin fața animalelor, interesându-se ce greutate au, comentându-le înfățișarea, apreciindu-le felul cum își țineau capul sau calitatea dinților. Mielul de Paște trebuia să fie fără cusur și tocmeala se încheia repede când o ureche era pătată sau un picior părea mai firav. Strângându-se unele într-altele, în țarcuri înjghebate la repezeală, animalele, ridicate, puse jos, pipăite, cântărite de zeci de perechi de ochi, behăiau aproape fără încetare, speriate. Dacă adăugai la asta faptul că la prima oră a dimineții existaseră vreo cincisprezece–douăzeci de mii de asemenea animale, că, puțin mai încolo, zarafii își așezaseră mesele și schimbau banii pelerinilor în moneda Templului, zbierând cât îi ținea gura și că, ori de câte ori puteau, copiii le strigau ocări soldaților care se țineau totuși la distanță, îți făceai o idee destul de precisă despre cum arăta o zi de târg în turnul Babel.

Filon se perindă ceva vreme de la o tejghea la alta căutând să-i vadă pe nazarineni. Nici nu se punea problema să cumpere un miel doar pentru el și Batșeba, întrucât animalul jertfit trebuia mâncat în întregime chiar în noaptea aceea. De obicei, credincioșii se strângeau câte zece ori mai mulți ca să cumpere un miel, să-l frigă și să-l împartă. Într-un târziu, după ce bătuse târgul în lung și-n lat, Filon îl recunoscu pe primul nazarinean cu care stătuse de vorbă când întâlnise caravana. Se luă după el și-i

găsi și pe ceilalți săteni. Căzură la învoială să cumpere toți împreună cinci miei. Filon își plăti partea, dar lăsă în seama lor alegerea animalelor, simțindu-se mai puțin priceput decât ei la astfel de treburi. Când îi întrebă despre copil, nazarinenii îi răspunseră că trebuie să fie printre cei din Nain, după cum obișnuia. Hotărât lucru, băiatul era lăsat mai mult de capul lui.

Filon dădu să plece spre cortul său când cineva îi puse o mână pe umăr:

– Tu ești filosoful din Alexandria?

Se întoarse. Un bărbat trecut de treizeci de ani, cu trăsături plăcute, părul acoperit de un văl alb, imaculat, și purtând o tunică împodobită cu ciucuri albaștri, îi zâmbea.

– Sunt rabinul din Nain. Iisus mi-a vorbit despre tine și despre tânăra femeie ce te însoțește. Mi-a spus că i-ai sugerat cum să rezolve problema cămilelor și că l-ai îndemnat să vadă dincolo de enigmă.

– E un băiat cu minte ageră.

– Și cu o profunzime de gândire neobișnuită. Dar cea mai mare virtute a lui e că știe să-i iubească pe oamenii pe care-i întâlnește. Adică îi iubește cu adevărat, cu o dragoste mai presus de simțămintele omenești. Ajunge chiar să se intereseze mai degrabă de un păgân care i-a ieșit întâmplător în cale decât de rabinul din satul lui! Lucru rar observat. Pe scurt, nu-ți ascund că țin mult la acest copil. Și mai există un motiv pentru care am îndrăznit să intru în vorbă cu tine:

tatăl lui mi-a dat de înțeles că ai fost trimis aici de la Qumran.

Filon nu se grăbi să răspundă. Verifică dacă nu-i pândește cineva, însă îmbulzeala și vacarmul îi slujeau drept aliați.

– E-adevărat că vin de la Qumran.

– Ca să nu ai vreo reținere, îți mărturisesc că eu i-am atras atenția lui Caleb asupra însușirilor băiatului. M-am gândit că ședereа printre esenieni i-ar putea întări harul. Îl cunoști pe Caleb, nu?

Din nou Filon stătu în cumpănă. Să aibă încredere, fie și într-un rabin? Să-i dezvăluie adevărul și, mai devreme sau mai târziu, să-l dezvăluie și părinților, și chiar copilului? Să le strice Paștele și poate tot restul vieții? Hotărî să n-o facă.

– L-am văzut pe Caleb acum trei zile.

– Atunci îmi spui și mie ce crede el despre vizita la Nazaret? Plănuiește să-l ia pe Iisus la Qumran?

– Nu pot să vorbesc în locul lui. Totuși, din câte am înțeles, Caleb a fost... impresionat, da, foarte impresionat de călătoria la Nazaret. Însă esenienii aleg cum socotesc ei de cuviință și toți împreună iau hotărârile.

Rabinul din Nain părea sincer dezamăgit.

– Mi-am închipuit că ai vrut să prinzi din urmă caravana ca să ne aduci vestea cea bună!

– Ar fi cam devreme, zic eu.

– Păi, atunci... Mă miră totuși că el, Caleb, n-a vrut să-mi spună mai multe. Ne cunoaștem de ceva vreme și mă gândisem la un moment dat să mă alătur

lui la Qumran. N-o fi avut răgaz să-mi împărtășească părerea lui?

– Mă tem că da, aprobă prudent Filon.

– Caleb mi-a mai pus o întrebare la care atunci n-am știut să-i dau un răspuns. Dar între timp am căutat să-l aflu. Ai putea să-i duci un mesaj din partea mea?

Deși nu se simțea deloc în largul său, egipteanul încuviință din cap.

– Minunat, se bucură rabinul. Caleb a stăruit asupra unui lucru, deși eu nu prea înțeleg pentru ce. Voia să știe ce se vorbește despre tatăl băiatului. Eu unul habar n-aveam, însă i-am iscodit pe verii lui din Nain. Într-adevăr au existat niște zvonuri legate de nașterea copilului. Bârfe, deh... S-ar părea că mama lui a rămas grea înainte să se căsătorească. Vreau să zic, înainte să se căsătorească „după lege". Unii au făcut haz pe socoteala lor. Din păcate, năravurile oamenilor nu se schimbă... Tatălui nu i-a picat prea bine și a preferat să părăsească Nazaretul o vreme. De aceea copilul a venit pe lume la Betleem, fapt ce-l nedumerea atât de tare pe Caleb. Crezi că informațiile astea îi sunt de-ajuns?

Tânărul nu apucă să mintă din nou, întrucât o ceată de copii se năpusti spre ei strigând să-și spargă pieptul:

– Rabi, rabi! Trebuie să ne pregătim pentru a merge la Templu!

22

Șirul înainta agale. Măsurile de prevedere impuse de romani îngreunau intrarea în Templu și sporeau nerăbdarea pelerinilor.

– Dacă-i pe-așa, bodogănea un nazarinean în fața lor, nu mai rămânem multă vreme pe aici. Mâine ridicăm tabăra. Netrebnicii ăștia de soldați cred că li se îngăduie orice, pe când ei...

Nevasta îi aruncă o privire neliniștită: curând avea să le vină rândul și lor. Bărbatul tăcu, dând din umeri, însă chipul lui spunea multe despre nemulțumirea adâncă pe care o resimțea.

– Apropiați-vă, se răsti un legionar. Voi doi, acolo!

Arătă spre un levit care, alături de alți zeci, îi controla pe vizitatori pe scara cea mare de pe fațada de sud a Templului. Legionarul se întoarse apoi spre Filon care o ducea în brațe pe Batșeba.

– De ce...?

– E bolnavă, răspunse Filon.

– Bolnavă! Ăștia cară aici și bolnavii! Luați-o la stânga. Mai repede!

Făcură întocmai și se supuseră privirilor bănuitoare ale unui tânăr preot care respecta la sânge ordinele:

– Dacă aveți asupra voastră orice obiect care seamănă cu o armă, îi preveni, tot sanctuarul va fi închis. Gândiți-vă bine înainte.

Filon își luă aerul cel mai nevinovat din lume și o așeză pe Batșeba pe una dintre trepte pentru ca levitul s-o poată controla. Acesta atinse brațele și pulpele

tinerei femei, îi scutură ușor tunica, apoi arătă spre traista de pe genunchii ei:

– Ce ai înăuntru?

Batșeba o desfăcu și scoase niște cârpe făcute ghem.

– Un soi de pernă pe care să stau. Nu pot merge.

Levitul se trase puțin înapoi, parcă ferindu-se, apoi se răsuci spre Filon. Cu brutalitate, verifică dacă tânărul nu ascundea ceva sub veșminte și arătă cu degetul spre bucata de lemn sculptat ce-i atârna la gât:

– Un colier More, nu?

Filon încuviință, simțind cum i se usucă gura. Levitul rânji ca un negustor:

– Te-ai păcălit, găsești unele mult mai frumoase la tarabele din Templu. Haideți, puteți pleca.

Filon și Batșeba se îndepărtară numaidecât fără să se întindă la vorbă. Suiră ultimele trepte și străbătură galeriile acoperite care, trecând pe sub Porticul Regal, dădeau, după un nou șir de trepte, în Curtea Neamurilor. În ciuda nenumăratelor torțe, oamenii se înghesuiau și se loveau unii de alții în vastele coridoare și nu o dată, puțin lipsi ca Filon să se împiedice de vreo oaie speriată sau de vreun bătrân ce-și trăgea sufletul. Pe esplanadă era și mai rău. Nicăieri nu văzuse Filon atâta amar de lume. Să fi fost o sută de mii de pelerini? O sută cincizeci de mii? Mai mult? Curtea, care mai deunăzi îi apăruse atât de încăpătoare, părea acum prea mică pentru a putea cuprinde valul de credincioși care urcau dinspre sud și vest prin oraș sau dinspre est prin Valea Chedronului. Pentru întâia dată, deoarece trăise în exil de când se știa, Filon simți fizic ce însemna să

aparții poporului evreu. O mândrie imensă îi umplu inima: toți acești bărbați, toate aceste femei, după zile întregi de mers istovitor, sfidau legiunea romană și umilințele pentru a-și dovedi credința în poporul lui Israel și în Domnul Dumnezeul unic. Se înfioră, cuprins de emoție.

– Ce ai? se neliniști Batșeba. Dacă vrei să mă lași jos acum, eu...

– Nu, nu, mi-e bine.

Și peste toate astea, o avea pe Batșeba. Filon își dădea seama că de la zi la zi nu se mai putea lipsi de ea și că nu i-ar fi cedat altuia locul său pentru nimic în lume. Ea era, aici, lipită de el, și tot trupul lui se obișnuise cu al ei, cu greutatea, cu arămiul pielii ei, cu mușchii supli și tari, cu pletele ce-i atingeau obrajii când ea își întorcea capul, cu răsuflarea ce-i mângâia gâtul...

– Mișcați-vă odată! strigă cineva din spatele lor.

Batșeba îl smulse din visare:

– Poate-ar fi bine să nu blocăm trecerea, îi sugeră.

– Hm? A, da!

– Cei din Nazaret s-au dus să cumpere ofrandele de ulei și făină. Le-am dat întâlnire la intrarea în Curtea Femeilor. Avem timp să admirăm porțile fratelui tău, dacă vrei.

Porțile aurite... Și uitase de ele!

– Minunată idee, consimți el.

Începură să urce spre incinta sanctuarului, folosindu-și coatele și vocea ca să-și croiască drum. Gărzile Templului, cu bastoane și apărători din piele, stăteau de pază mai cu seamă la baza fiecăruia dintre cele șase

turnuri, oprindu-i pe oameni să intre. Legionarii, la rândul lor, vegheau în diferite locuri ale esplanadei, înarmați cu spade, lănci și scuturi. Pelerinii îi ocoleau cu grijă și toate patrulele păreau mici insule de coifuri și metal într-un ocean de tunici albe, albastre și cenușii. Tribunul Iulius se găsea negreșit sub una dintre aceste platoșe, pe undeva pe lângă fortăreața Antonia. Cât despre Samuel, fratele uriașului roșcovan...

Filon și Batșeba reușiră până la urmă să se apropie de prima poartă, cea care dădea, când era deschisă, în spatele lăcașului sfânt. Avea o înălțime impresionantă, pe puțin treizeci de coți, și era acoperită de sus până jos cu foițe de aur și argint, lucrate cu migală. Fiecare canat trebuie să fi cântărit cam cât o stâncă uriașă și Filon se întrebă de câți leviți era oare nevoie ca s-o urnească din loc. Se întoarseră apoi spre intrarea în sanctuar și se opriră în fața altor trei porți: Poarta Întâilor Născuți, Poarta Apelor și Poarta Femeilor, la fel de somptuos decorate. Numărând cu totul nouă porți, Filon putea judeca, după livrele de aur și argint, generozitatea fratelui său.

– Uite-acolo! exclamă Batșeba.

– Cine e?

– Dragul de Ezechia...

Într-adevăr, la oarecare distanță de ei, membrul Sinedriului dădea să intre în turnul din colț, acolo unde Filon se întâlnise cu marele preot Gad în urmă cu câteva zile. Egipteanul încercă să-l strige, însă hărmălaia era atât de mare încât doar pelerinii de lângă el îl auziră.

– Știam eu că e mână-n mână cu cei din Templu! bodogăni tânăra femeie. Ce nevoie avea să-i viziteze tocmai azi, nu găsea altceva mai bun de făcut?

– Cercetează crimele. Probabil că asta îl obligă să...

– Aș! îi tăie ea vorba. Caută să tragă cât mai multe foloase din asta. Este exact genul de om pe care Mandu s-ar fi codit să-l denunțe dacă l-ar fi văzut cu tata în seara crimei. Fie pentru că ar fi plănuit să scoată ceva bani de la el, fie pentru că s-ar fi temut de urmări.

Filon cunoștea antipatia Batșebei față de Ezechia. Însă nu i-o împărtășea:

– Chiar îl crezi în stare pe Ezechia de asemenea crime?

– De ce nu? Împrejurări neobișnuite și prezența romanilor l-ar fi putut împinge pe tata să-l primească în noaptea aceea pe ascuns. Cât despre ziua în care a fost ucis marele preot, Ezechia, în loc să se îndrepte spre Cezarea, s-a întors pe furiș la Ierusalim. Și cine poate să jure că nu s-a dus la Qumran cu o săptămână mai înainte?

– Ezechia are grijă să păstreze pacea în țară, mai presus de orice altceva. O fi el slab și dornic de înavuțire, dar nu-i un om rău.

Tânăra femeie își coborî pleoapele, întristată:

– Ești inteligent, dar atât de naiv!

Înaintară până la balustrada ce oprea intrarea în Curtea Femeilor. Mai multe coloane subțiri, înalte cât un stat de om, îi preveneau pe păgâni asupra riscurilor ce-i pândeau dacă încălcau interdicția: „Niciunui străin nu-i este îngăduit să treacă dincolo și să

pătrundă în sanctuar. Cel care va fi prins se face singur răspunzător de moartea sa." Puhoi de lume se adunase aici și auzeai vorbindu-se toate limbile întâlnite din Mesopotamia până în Egipt. Scrutară pe rând chipurile din jur, însă fără a recunoaște vreunul: nazarinenii nu se vedeau nicăieri. Aruncându-și privirea spre Porticul Regal, Filon rămase cu gura căscată: dughenele zarafilor, ale celor care vindeau animale, făină sau tot soiul de fleacuri erau pur și simplu luate cu asalt. Șiruri lungi șerpuiau printre coloane și oameni se certau între ei când nu se încăierau de-a dreptul. Câteva oi, ce scăpaseră de vigilența stăpânilor, fugeau pe esplanadă și copiii se țineau după ele, râzând.

Filon simți că-l trage cineva de mânecă. Era Iisus, care venise împreună cu ai săi dinspre celălalt capăt al Templului:

– Curios lucru, nu-i așa? Atâția bani, atâția negustori în casa Domnului...

– Credincioșii sunt convinși că fac așa cum e mai bine, opină Filon.

– Credincioșii da, fără îndoială.

Mama copilului își puse cu afecțiune mâna pe brațul Batșebei:

– Trebuie să-ți găsești un loc în care să stai, al doilea grup o să iasă curând.

Sacrificiile se desfășurau în valuri. Sanctuarul în sine era prea strâmt ca să-i primească pe toți pelerinii o dată și aceștia trebuiau să-și aștepte rândul pentru a îndeplini ritualul Paștelui. Trecură de balustradă și urcară cele câteva trepte până în pragul Curții Femeilor.

Poarta Frumoasă, care marca intrarea propriu-zisă în sanctuar, era mai înaltă decât celelalte, dar placată doar cu bronz. Cu ajutorul băiatului, Filon reuși s-o așeze pe Batșeba aproape de intrare ca să poată zări măcar Curtea Femeilor. Infirmii, socotiți impuri, nu puteau din păcate să se apropie mai mult. Filon scoase doi secheli de argint și-i dădu unuia dintre numeroșii cerșetori care mișunau prin preajma Curții:

– O să primești încă de două ori pe atât dacă ai grijă de ea cât ține ceremonia.

– Ca de propria mea fiică, prințe, răspunse celălalt cu un rânjet știrb.

Copilul se aplecă spre Batșeba și-i șopti ceva la ureche. Apoi se răsuci spre Filon:

– Ce prostie! Ea nu-i mai puțin vrednică decât oricine altcineva să calce pe pământul sacru. Și după ce chibzui puțin adăugă: O să stau colo, în colț. Și n-am s-o scap din ochi.

Chiar atunci leviții sunară din trâmbițe și rumoarea se potoli preț de câteva clipe. După care strigătele, behăiturile și discuțiile se porniră din nou. Credincioșii strânși în sanctuar începură să iasă, încadrați de gărzile Templului. Femeile își duceau copiii de mână, iar bărbații cărau saci grei din pânză în care se aflau rămășițele animalelor sacrificate. Se scurse destul timp până când curțile se goliră și gărzile îngăduiră altor pelerini să pătrundă în sfântul lăcaș al Prezenței: totul se desfășură însă într-o ordine desăvârșită, ca și cum crâcnelile și nesupunerea nu erau potrivite aici.

Filon îi urmă pe nazarineni în Curtea Femeilor. Această primă curte era spațioasă, de formă dreptunghiulară, mărginită de galerii cu coloane supraînălțate și având în fiecare colț dughene cu cele trebuincioase cultului: vin, ulei, tămâie, făină. Copilul se repezi spre o coloană aflată pe axa Porții Frumoase și, de la postul său de observație, îi făcu un mic semn Batșebei. N-avea încă vârsta cuvenită pentru a-i însoți pe ceilalți în Curtea Bărbaților, dar Filon își zise că, dacă exista pe lume vreun loc în care pe copil să nu-l pândească nicio primejdie, acesta era locul. Cu sufletul împăcat, egipteanul merse până la poarta superioară care se deschidea spre ultima curte. Aici i se tăie răsuflarea: pe treptele semicirculare, ce despărțeau capelele, două șiruri de muzicanți alcătuiau o gardă de onoare, salutându-i cu instrumentele lor pe pelerini. Trecând și de această poartă, descopereai impunătorul altar pentru sacrificii, un singur bloc de piatră înalt de cincisprezece coți și pe care niciun ciocan nu-l modelase. Spațiul din jur era rezervat celor două-trei sute de preoți care așteptau în veșminte cu broderii colorate. Unii aveau cuțite în mâini, alții ligheane de aur sau argint pe care le cufundau pe rând într-un bazin rotund plin cu apă. În spatele lor, maiestuoasă și strălucitoare, se înălța splendidă inima Templului, casa propriu-zisă a Celui Veșnic. Se găsea mult deasupra restului încăperii, ridicându-și spre cer coloanele aurite și marmura albă, atât de strălucitoare încât credincioșii trebuiau să-și apere ochii ca să nu fie orbiți. Doar anumiți preoți aveau dreptul să pătrundă acolo și în afara celor douăsprezece trepte și

a pridvorului în stil corintic nu puteai zări decât răsfrângerea irizată a câtorva raze. Profanarea Sfintei, prima dintre cele două săli ce alcătuiau sanctuarul, ori, și mai rău, a Sfintei Sfintelor, unde sălășluia Domnul, se pedepsea pe loc cu moartea. Încununând frontonul, un ciorchine de strugure de mărimea unui om simboliza făgăduiala recoltelor viitoare.

Ținându-se mereu după nazarineni, Filon o luă în stânga și se sprijini de balustrada ce despărțea Curtea preoților de celelalte. Când toți credincioșii se strânseră de-o parte și de alta a curții, trâmbițele răsunară și preotul care stătea în vârful altarului aprinse rugul uriaș. Speriați de trosnetul flăcărilor ori poate înțelegând ce soartă îi aștepta, mieii gemură toți deodată. Leviții bătură din cimbale. Sub una dintre galeriile ce mărgineau sanctuarul se deschise o ușă și supraveghetorul Templului apăru, purtând pe cap acoperământul de mare preot. Desculț, sui rampa spre altar și începu să intoneze psalmul *hallel* întru slava Atotputernicului. Mulțimea repetă cuvintele, unii plângând de bucurie. Odată cântul de laudă încheiat, un incredibil și sângeros dans se porni. Pelerinii chemați înaintau până în dreptul preoților și, ținându-și animalele cum puteau mai bine, le ofereau sacrificatorilor. Aceștia, cu gesturi sigure, puneau întâi o mână pe fruntea victimelor, după care, apucându-le de ceafă, le retezau beregata cu lama dintr-o singură mișcare. Un alt preot se apleca numaidecât și strângea sângele într-un lighean argintiu și se ducea să-l toarne la baza altarului. Mielul era apoi atârnat de un cârlig și jupuit, iar grăsimea – cea mai bună

parte a lui, menită Atotputernicului – adunată într-un vas de aur pentru a fi arsă pe rug. La sfârșit, animalele erau puse în saci mari de pânză, cusuți anume pentru acest scop. În aceeași seară aveau să fie pregătite la frigare și împărțite la ospățul *seder*.

Filon, neobișnuit cu acest spectacol, aproape că uită de sine, emoționat adânc de fervoarea pe care i-o inspira. Sunetele amestecate ale flautelor, cimbalelor, corului, zbieretul animalelor jertfite, psalmii intonați cu însuflețire de atâtea guri, trosnetul focului, mirosul pătrunzător al grăsimii arse, toate acestea făceau să se nască în el un sentiment de extaz, de comuniune cu neamul lui Israel și de unire cu Atotputernicul. Chiar și cerul, mai întunecat și mai apăsător decât în zori, căpătase acum o nuanță violetă, de parcă lui Dumnezeu îi erau pe plac rugile poporului Său.

Dintr-odată, când libațiile erau pe sfârșite, clopotul din fortăreața Antonia începu să bată cu toată puterea. Trecu ceva vreme până când oamenii din curte îl auziră și începură să-și pună întrebări. De ce dădeau legionarii alarma? Hotărâseră cumva să întrerupă ceremoniile? Apoi gărzile Templului se desfășurară în curte, învârtindu-și bastoanele:

– Afară! Afară! Răzvrătiții sunt pe esplanadă!

Preoții, care nu păreau foarte surprinși, se grăbiră să-și adune cuțitele și să golească ultimele vase, îndemnându-i pe credincioși să iasă. Supraveghetorul Templului coborâse de la altar și-i încuraja și el:

– Mai iute! Mai iute! Toată lumea pe esplanadă! N-o să pățiți nimic!

Câțiva pelerini încercară să rămână pe loc, însă ordinele preoților îl făcură până la urmă să se răzgândească:

– Nu mai pierdeți vremea și ieșiți! O să fie alte sacrificii mâine!

Vrând-nevrând, mulțimea se îngrămădi spre poarta superioară.

– E o minciună de-a romanilor, zise cu năduf un bătrân lângă Filon. Vor să ne strice sărbătoarea Paștelui!

Filon însă bănuia care era pricina: probabil că Samuel, fratele uriașului roșcovan, îl atacase pe tribunul Iulius, iar soldații își închipuiseră că s-a pornit răzmerița. Bietul Samuel! În mijlocul atâtor soldați mersese la moarte sigură! Însă numaidecât un alt gând îl alungă pe primul: Batșeba! În starea ei, neputând să se miște, cu toată puzderia de lume care se retrăgea de-a valma...

Filon împinse în stânga și-n dreapta ca să-și croiască drum:

– Faceți loc, faceți loc, trebuie să trec! E vorba de viață și de moarte!

Își atrase glume răutăcioase, câțiva ghionți, dar nu-i păsa. Cu mișcări de înotător, ajunse în Curtea Femeilor, purtat de valul de pelerini. Departe, în fața lui, la Poarta Frumoasă era o îmbulzeală de nedescris. Filon urlă:

– Batșeba! Ai grijă!

Glasul i se pierdu într-un cor de acuzații și proteste. Un fulger despică, dintr-odată, cerul și o ploaie măruntă și rece porni să cadă, sporind haosul.

– Plouă! Domnul e cu noi! Slăvită fie milostenia Sa! repetară mai multe femei.

Într-un târziu, după ce se zbătuse din răsputeri, egipteanul reuși să ajungă în Curtea Neamurilor. Luptându-se să nu fie târât spre mijlocul esplanadei, se uită în toate părțile. Acolo, în spatele balustradei, silueta aceea retrasă... Dădu să sară peste barieră, dar unul dintre cerberii Templului îl opri ridicând bastonul, gata să-l lovească.

– Hei! Tu!

– Nu poate să meargă, îi strigă Filon îmbrâncindu-l și arătând spre Batșeba. Doar n-o s-o părăsim aici!

Bărbatul își coborî mâna și-l lăsă să se ducă. Filon se repezi spre zidul împrejmuitor.

– Batșeba, sunt aici! E vina mea, n-ar fi trebuit să...

Se aplecă asupra ei. Tânăra femeie se ghemuise și-și ținea capul în mâini, părând cu totul pierdută.

– O să fie bine, îi șopti ei îngenunchind lângă ea. Nu mai ai de ce să te temi. O să te ajut.

Ea își întoarse spre el chipul frumos scăldat de lacrimi:

– Mesia... suspină ea. L-a răpit pe Mesia!

23

Ploaia se înteți, făcând să se ridice aburi fini din pavelele de piatră încinse. Deși citea deznădejdea în ochii Batșebei, Filon păstra un dram de speranță că poate înțelesese greșit:

– Răpit? L-a răpit? Cine?

– O femeie, hohoti Batșeba. Mă rog, nu, nu era o femeie.

Cu un colț al mânecii, Filon îi șterse delicat fruntea.

– Era o femeie sau nu era o femeie? întrebă el.

– Cred... După ce tu ai plecat spre Curtea Bărbaților, ea a trecut prin fața mea. Aproape că m-a atins. Era prea înaltă, prea voinică. Ar fi trebuit să bănuiesc!

– I-ai zărit fața?

– Nu, firește că nu! Avea un soi de... glugă ce-i acoperea tot capul. S-a dus drept spre galerie, la vreo cinci-șase pași de copil. După un timp, nu i-am mai dat atenție. Când... când clopotul a început să bată, nu știu de ce, am simțit așa, ca o primejdie și... s-a iscat agitație, o învălmășeală de neînchipuit, toată lumea alerga. Și am văzut-o apărând din spatele unei coloane. S-a aruncat asupra băiatului fluturând... ceva parc-ar fi fost o sticluță. Cum să-ți spun? N-avea mâini de femeie! Am strigat și iar am strigat, dar nimeni nu mă asculta, bineînțeles. L-a înhățat de braț și l-a... l-a înfășurat în mantia ei. După care... era atâta lume c-am pierdut-o din ochi. Mi s-a părut că l-a târât spre spatele porticului.

– Spre spatele porticului?

– N-am putut să fac nimic, nimic. Dac-aș fi avut picioarele zdravene! M-am lipit de perete și i-am observat pe oamenii care ieșeau. Niciunul nu ducea vreun copil, sunt aproape sigură.

– Trebuie să vin după voi? urlă străjerul de lângă balustradă.

– Venim acum, răspunse Filon.

Ultimii pelerini părăseau Curtea Femeilor, însoțiți de preoți și de supraveghetorul Templului, care încheia șirul.

– Dacă el ne recunoaște..., zise cu glas scăzut Filon. Haide, să plecăm de-aici.

Luă traista și o ridică în brațe pe tânăra femeie, străduindu-se să-și ascundă chipul după umărul ei. Străjerul îi îndemnă cu un gest să se miște mai repede:

– Grăbiți-vă că altfel o s-aveți de-a face cu romanii.

Și pe bună dreptate, căci soldații legiunii se desfășuraseră pe fiecare latură a sanctuarului și împingeau mulțimea spre porțile de sud și de est. Din fericire, comandantul Templului nu le aruncă nicio privire și se duse drept către unul dintre centurioni:

– Care sunt ordinele? întrebă pe un ton plin de trufie.

– Golim Templul, îl lămuri soldatul. Oamenii să se îndrepte spre valea Chedronului. Tribunul vrea să-i împiedice pe răzvrătiți să pătrundă în oraș. Iar pe cei care vor să se întoarcă la Templu o să-i controleze oamenii „noștri". Gata cu balivernele despre puritate sau mai știu eu ce.

Filon nu auzi mai multe, căci gărzile Templului începeau să-și piardă răbdarea. Se grăbi să se alăture celorlalți credincioși, încercând să refacă în minte șirul evenimentelor. Vasăzică asasinul alesese să treacă la fapte de Paște. Bănuise că băiatul va veni la Ierusalim cu prilejul sărbătorii și că, având în vedere vârsta lui, nu va putea trece de Curtea Femeilor. Se deghizase, se ținuse după el prin prima curte și apoi așteptase clipa

potrivită. Alarma îi înlesnise planul, bineînțeles. În timp ce oamenii alergau încoace și-ncolo, scosese din buzunar o sticluță cu o licoare care să-l adoarmă pe băiat și-l târâse spre partea din spate a galeriei. Spre partea din spate a galeriei în timp ce toată lumea trebuia să părăsească lăcașul sfânt...? Tânărul își aminti un fragment din Facerea. Cel în care Atotputernicul îi poruncește lui Avraam să-și jertfească fiul, pe Isaac: „Și Dumnezeu i-a zis: Ia pe fiul tău, pe Isaac, pe singurul tău fiu, pe care-l iubești și du-te în pământul Moria și adu-l acolo ardere de tot pe un munte, pe care ți-l voi arăta Eu." Iar muntele pe care Atotputernicul i-l arătase lui Avraam, acel munte din țara Moria era același unde fusese construit Templul din Ierusalim. Iar ucigașul se închisese acolo împreună cu cel pe care-l credea Mesia... *Și de șapte ori câte șapte generații va domni acela ce va birui,* zicea profeția lui Miheia... Și ce victorie mai frumoasă exista pentru un fiu al întunericului decât să-l jertfească pe Mântuitor în Templu chiar în ziua Paștelui?

Ca și cum i-ar fi ghicit gândurile, Batșeba îi șopti:

– E încă înăuntru, sunt sigură.

Aruncară o privire spre Curtea Femeilor. Câțiva leviți împingeau cele două batante grele ale porții ca să nu mai poată intra nimeni. Sanctuarul avea să fie curând închis.

– Dacă nu-i povestim tot supraveghetorului Templului, zise Filon, nu vom reuși în veci să...

– Nu ne-ar crede, ba chiar ne-ar aresta fără să stea pe gânduri. Dar poate că există o altă cale. Da, am putea încerca.

Se uită țintă la una dintre porțile de apus.

– Pe acolo va trebui s-o luăm. E singura ieșire prin care se ajunge în oraș...

– Ai văzut câți soldați sunt? Îi împing pe pelerini spre Chedron, exact în partea opusă! Și, oricum, despre ce cale vorbești?

Batșeba nu dădu atenție întrebării:

– N-avem nicio clipă de pierdut. Există un risc, dar e mic pe lângă ce se pregătește!

Înaintară spre galeriile acoperite care duceau spre sud, apoi în vale. Zeci de mii de credincioși, tăcuți sau amenințând cu pumnul, se înghesuiau în jurul ieșirilor, udați până la piele de ploaie. Legionarii reușeau cu mare greutate să-și păstreze sângele rece:

– Mișcați-vă, mișcați-vă mai iute, ceată de...!

Și urmau niște ocări într-o limbă străină.

– Primul care crâcnește, strigă un legionar, doarme diseară în fortăreață!

– Tu ce zici, îl întrebă tânăra femeie pe Filon, cât o să dureze?

– Până se golește Templul? Pe puțin o jumătate de oră. Dacă m-ai lămuri și pe mine...

Însă Batșeba luă traista, o făcu repede ghem și o vârî sub tunică.

– Lasă totul în seama mea, îi răspunse.

Și până să scoată Filon vreo vorbă, începu să urle ținându-se de pântece de parcă cineva îi smulgea măruntaiele:

– Aaahhh! Doamne, se apropie clipa, simt! Iese, Dumnezeule, iese! Apă caldă, repede! Repede! Aaahhh!

Înmărmurit, egipteanul văzu doi soldați sosind în fugă, cu sulițele în mâini.

– Hei tu, se răsti unul dintre ei, ce te-a apucat să...

– Centurionule! strigă Batșeba din toți rărunchii. Aaahh! Copilul dă să iasă, ajută-mă să... Ahh! Mă sfâșie pe dinăuntru!

Celor doi romani le pieri pe loc arțagul, mai ales că glasuri de femei se auzeau unul după altul:

– Lăsați-o să treacă!

– Naște!

– Nu aici, nu în sanctuar!

– Și pe ploaia asta!

Judecând după chipurile lor, se vedea că cei doi soldați stăteau în cumpănă: să mai adauge încă o problemă la toată nebunia din jur?

– Centurionule! urlă iar Batșeba. Îmi trebuie apă caldă repede. Sau...

Arătă cu degetul către poarta apuseană.

– Soțul meu și cu mine locuim dincolo de ea, la vreo două sute de coți. Te implor! Dacă plecăm chiar acum... Aahh!

Unul dintre cei doi soldați, mai mic de statură, se hotărî până la urmă:

– Veniți cu mine.

Îi conduse alergând până la poarta cu pricina, trecând de șirul soldaților, în strigătele unei părți din mulțime.

– Dacă e băiat, le zise el din capul scărilor acoperite, să-i spuneți că nu toți romanii au necaz pe evrei!

Strângând-o cu putere pe Batșeba, Filon coborî vreo sută de trepte la lumina celor câtorva torțe ce licăreau ici și colo în galerie. Odată ajunși jos, o luară pe strada ce se întindea pe lângă Templu, pe fundul văii Tiropeon. În stânga, strada trecea pe sub viaductul principal și continua apoi spre cartierul hipodromului. În dreapta, drumul era desfundat din cauza lucrărilor la temelia sanctuarului.

– Ești nemaipomenită! rosti gâfâind Filon.

Însă tinerei femei nu-i venea să se bucure. Era posomorâtă și încordată.

– Acolo trebuie să fie clădirea.

Arătă spre o construcție din piatră din zona lucrărilor. Două fulgere luminară, unul după altul, Templul care le apăru dintr-odată gigantic și amenințător. Strada și viaductul erau pustii, semn că strategia romanilor dăduse roade: nimeni nu mai circula prin Ierusalim.

– Ce să fie? o întrebă timid Filon.

– Îți amintești ce ți-am spus despre fratele lui Mandu? Lucrează cu muncitorii din Templu. Tocmai au terminat de săpat un tunel pentru preoți.

Egipteanul păși cu grijă pe drumul noroios, plin de pietre, spărturi și moloz.

– Înaintea fiecărei ceremonii, îl lămuri Batșeba, preoții care slujesc trebuie să fie într-o stare de absolută curățenie. Or, în lăcașul sfânt nu există o baie rituală, nici vreo apă curgătoare, așa cum cere Legea. Prin urmare, s-a săpat acest tunel care leagă Curtea Preoților de *miqveh*-ul de afară. În felul acesta, ei nu

mai trebuie să străbată esplanada și să se întineze, chiar și fără voia lor.

– Și zici că se poate intra în tunel?

– Ar trebui! Când am venit aici cu Mandu acum o lună, trei sferturi din el era gata.

După care tânăra femeie nu mai scoase o vorbă. Parc-ar fi fost noapte, într-atâta norii groși întunecaseră cerul. Vântul sufla în rafale, urlându-le în urechi și aruncându-le în față vârtejuri de apă. Filon se străduia să nu calce greșit, profitând de fulgere ca să deslușească unde punea piciorul printre bârnele împrăștiate pe jos, blocurile enorme de marmură și șleaurile ce brăzdau drumul. După luni întregi de secetă, un adevărat potop se abătuse peste oraș.

– Uite-acolo! îi arătă Batșeba.

Filon sui anevoie un morman de silex ce aluneca sub tălpile lui și ajunse, în sfârșit, la scara clădirii băilor. Era o casă circulară, cu un cat, fără vreun stil anume, a cărei construcție se încheiase de curând. O așeză pe Batșeba pe un bloc de piatră și se apropie de intrarea închisă cu mai multe scânduri bătute unele peste altele. Înarmându-se cu un bolovan ascuțit, tânărul începu să izbească în ele.

– Tot e bună la ceva și furtuna asta: sunt puține șanse să ne audă cineva!

– Numai băiatul să fie încă în viață... îngână Batșeba.

Tânărul căută un motiv să spere, dar nu găsi niciunul. Asasinul nu dovedise pic de milă față de celelalte trei victime ale sale.

– Nu tu îmi reproșai deunăzi că-mi lipsește încrederea? zise el simplu.

Una dintre scânduri trosni și se rupse, urmată de o alta. Spărtura era destul de largă încât să le îngăduie să se strecoare în clădire. Înăuntru era beznă, dar măcar se aflau într-un loc uscat.

– Se simte încă mirosul mortarului, observă Filon. Sper să țină.

Batșeba își continuă ideea:

– Undeva e sala pentru *miqveh.* De acolo trebuie să înceapă tunelul.

Pe măsură ce ochii li se obișnuiau cu întunericul, priviră cu atenție în jur.

– Licărește ceva acolo! strigă Batșeba.

Într-adevăr, o rază de lumină firavă pâlpâia sub ceea ce părea să fi fost o ușă. Filon se repezi spre ea. Ușa se deschise fără greutate, pentru că nu avea încă niciun fel de încuietoare.

– *Miqveh*-ul! exclamă tânărul.

Încăperea unde se aflau bazinele era luminată de câteva lămpi cu ulei ce scânteiau atât de slab că tavanul nici nu se zărea. Pe pereții de un alb desăvârșit, linii ondulate desenau conturul unui viitor mozaic. De lângă bazinul pentru purificări având forma unui dreptunghi uriaș pornea un coridor cufundat în penumbră.

– Tunelul, oftă cu ușurare tânăra femeie.

– S-ar zice că preoții îl folosesc deja, pe bănci sunt cârpe și prosoape.

– Ia o lampă și du-te. Acum! Dacă mă cari și pe mine, pierzi timp.

– Doar nu vrei să...

– Grăbește-te, asasinul trebuie împiedicat cu orice preț să-l ucidă pe copil. Și când ajungi acolo, găsește ceva cu care să te aperi.

Tonul ei nu îngăduia replică. Filon îi strânse tandru mâna și se adânci în tunel. În mod curios, acesta cobora cu douăzeci de trepte la început, apoi după câțiva pași, urca tot pe-atât. Probabil că trecea pe sub stradă, se gândi Filon. Pasajul avea înălțimea unui om care ar fi mers cu capul aplecat. Podeaua și zidurile erau atent acoperite cu stuc pentru a respecta cerințele rituale, totuși, pe alocuri, bolta se sprijinea încă pe bușteni groși, acolo unde probabil mai trebuia consolidată. La distanțe egale, fuseseră săpate în piatră firide unde se puteau așeza lămpi de felul celei pe care o ducea cu sine Filon. Și aici mirosea a ipsos și a tencuială proaspătă. Negreșit, muncitorii se grăbiseră să-și termine treaba pentru ca tunelul să fie gata de Paște.

După o mică porțiune dreaptă, tunelul se înălța iar – vreo treizeci de coți –, dar în plan înclinat. Apoi urmau mai multe scări, destul de abrupte, întrerupte de scurte paliere. Se făcea tot mai cald și Filon deduse că înainta acum chiar prin structura Templului. După încă un șir de trepte, auzi niște bubuituri surde deasupra capului. Își lipi obrazul de zid. De partea cealaltă parc-ar fi curs un râu: canalul în care se strângea apa de ploaie pentru ca esplanada să nu se transforme într-o baltă. Își plimbă degetul pe suprafața bolții: era

umedă. Muncitorii nu prevăzuseră, firește, că tavanul va trebui să îndure atât de curând asemenea puhoaie! Își continuă drumul, scară, palier, scară, palier, silindu-se să respire regulat ca să nu obosească.

În sfârșit, întunericul se mai destrămă și Filon ajunse într-o sală rânduită ca un vestibul, cu covoare, jilțuri cu franjuri aurii și cuiere din argint. O mantie lungă, purpurie, atârna sub una dintre cele trei lucarne prin care pătrundea puțină lumină. Filon aruncă o privire pe fereastră. Simți că i se pune un nod în gât: la câțiva pași de el se ridica sanctuarul Domnului, învăluit într-o perdea de apă. Imens, puternic, înspăimântător.

Când crăpă ușa vestibulului, inima îi bătea mai-mai să-i spargă pieptul. De acolo își făcuse apariția supraveghetorul Templului la începutul ceremoniei. În zarea cenușie se conturau nelămurit turnurile pătrate ale fortăreței Antonia. În Curtea Preoților, firicele de fum se mai înălțau de pe altar. În rest, nimic nu se clintea. Curtea era pustie.

Filon alergă în Curtea Femeilor, spre coloana unde mai devreme stătuse copilul. Sub portic, într-un loc mai retras, descoperi cioburile unui flacon de lut ars, ce răspândeau un iz stăruitor de alcool și plante aromatice. Batșeba văzuse bine. Dar dacă băiatul nu se găsea nici în Curtea Bărbaților, nici în cea a Femeilor, atunci nu mai rămânea decât un loc: Templul.

Cu inima strânsă de teamă, Filon făcu cale-ntoarsă și se îndreptă spre rugul jertfelor. Pe jos zăceau împrăștiate bucăți de sfoară cu care fuseseră legate animalele,

însă nimic care să semene cu o armă. Făcu un pas în Curtea Preoților. Sacrilegiu! rosti cu indignare un glas interior. Lăcașul Prezenței se afla acum doar la câțiva pași. Ocoli altarul, cu ochii țintă la cele douăsprezece trepte pe care trebuia să se hotărască să le urce.

Chiar atunci tunetul bubui asurzitor și lui Filon i se păru că fulgerul îl izbise drept în spate. Simți o durere aprigă în ceafă și crezu că țeasta o să-i plesnească în mii de fărâme. După care treptele, scara, sanctuarul, totul dispăru într-un vârtej. Se prăbuși la baza rugului.

24

O pală de aer rece atingându-i obrajii. Un miros pătrunzător de tămâie. Afară, zgomotele furtunii ce se dezlănțuia. Ecoul unui glas îndepărtat ce psalmodia în ebraică. O lumină blândă și tremurătoare ce se strecura printre pleoapele întredeschise. O durere tot mai vie ce urca pe șira spinării și-i cuprindea capul. Și-apoi gândurile care, în pofida minții încețoșate, începeau să se limpezească. Tunetul, curțile, flaconul de lut. Fusese atacat în fața scării Templului. Iar acum... Avea mâinile și picioarele prinse cu o sfoară dintre cele folosite pentru oi. Zăcea lângă un zid, cu nasul strivit de podea. Își întoarse ușor capul. Era întocmai cum se temea. Mai rău ca orice. Îl dusese în casa Domnului. Templul Templului! În dreapta o

ușă înaltă îmbrăcată în foiță de aur dădea în *Oulam*, pridvorul închis cu o draperie de purpură și azur, ce flutura bătută de vânt. Sfânta, cea de-a doua sală, în care se afla el, era mai puțin înaltă, dar destul de mare încât să cuprindă trei rânduri de galerii ce formau un deambulatoriu. În mijlocul încăperii, un sfeșnic de aur cu șapte brațe, cam cât un stat de om, gravat cu flori și muguri de migdal, susținea șapte lămpi aurite, toate aprinse. În față, era altarul parfumurilor, îmbrăcat de asemeni în aur, cu câte un vas în fiecare dintre cele patru colțuri, din care se răspândea fumul puternic mirositor de tămâie. Iar masa alăturată... Filon dădu să se miște. Din păcate, nodurile erau zdravene și nu reuși decât să se strâmbe de durere. De pe masa alăturată, cele douăsprezece pâini, aduse ca ofrandă sacră Domnului, fuseseră luate și înșirate pe jos. În locul lor, se afla întins pe burtă copilul. Părea să doarmă, dar și el era bine prins în legăturile ce-i apăsau brațele, pântecele și picioarele. De partea cealaltă a mesei, cu brațele deschise larg către cer, un bărbat recita tărăgănat:

– „Iar Tu, Tu l-ai zămislit întru Hăuri pe Veliar, Îngerul vrajbei și al renegării, cu a sa lucrare și al său destin, pentru săvârșirea nelegiuirilor și pentru săvârșirea greșelilor; și toate duhurile ce ascultă de el sunt îngeri ai distrugerii: voia lor e să se întrupeze din beznă și către beznă jinduiesc ei...“

Degeaba tot căsca ochii Filon, asasinul stătea cu spatele, îmbrăcat într-o robă frumoasă din pânză de in și cu capul acoperit aidoma sacerdoților. N-aveai

cum să-ți dai seama cine se ascundea sub straiele preoțești. Însă tonul vocii, felul în care rostea cuvintele i se păreau oarecum cunoscute. Ai fi zis că...

– „...Iar legăturile morții s-au strâns și nu există scăpare, și puhoaiele lui Veliar s-au revărsat peste toate malurile înălțate, precum un foc ce pustiește toate țărmurile... Iar pământul țipă din pricina urgiilor ce copleșesc lumea și din toate colțurile se aud strigăte deznădăjduite și toți cei ce viețuiesc pe pământ sunt pradă spaimei și se clatină apăsați de mari nenorociri..."

Vocea lui Gad! Ai fi zis că e vocea lui Gad! Dar nu, n-avea cum, marele preot era mort și...

Năucit, egipteanul făcu o mișcare prea bruscă și tălpile sandalelor scârțâiră pe podeaua din lemn de chiparos. Asasinul tăcu și se întoarse spre el. Trăsăturile ferme, barba fină, părul dat pe spate, privirea trufașă... Pe pieptul său sclipeau cele douăsprezece pietre prețioase ale efodului, câte una pentru fiecare trib al lui Israel. Filon rămase cu gura căscată de uimire. Celălalt îi zâmbi cu răutate:

– Ah! Iată-te din nou printre noi, scumpe prieten. E o mare bucurie. Nu știu cât timp va trece până când gărzile vor împresura Sfântul Lăcaș. Poate o oră, poate mai puțin. Trebuie să încep. Nu-mi închipuiam că o să mai fie cineva aici de față, însă când te-am văzut alergând prin curte, mi-am dat seama că, negreșit, aceasta e vrerea Atotputernicului. Fii măgulit, prietene, de-acum faci parte din plan.

– Din... din plan... îngână cu greu Filon.

– Mă miram eu de unde această încăpățânare a ta de a mă urmări, de a te ține după mine oriunde mergeam. Căci te-ai dus până la Qumran, nu-i așa? Ei bine, azi am găsit răspunsul: Cel de Sus te călăuzea. Te-a trimis aici ca să fii martor la triumful meu.

Îngrozit și-n culmea mirării, Filon încercă să chibzuiască la spusele asasinului. Gărzile și preoții. Odată verificările încheiate, vor primi, cu siguranță, permisiunea de a se întoarce aici. Era doar o chestiune de timp. Până atunci trebuia, cu orice preț, să reziste.

– Chiar... chiar crezi că El m-a călăuzit spre tine?

– Bineînțeles! N-ai citit profeția? Ba da, firește, ai citit-o: ...*Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii va grăi împotriva adevărului*... Eu sunt biciul și iată-l pe bietul nostru tămăduitor... A sosit clipa să împlinim izbânda în ochii Atoateștiutorului!

Făcu un gest respectuos către Sfânta Sfintelor, de care-i despărțea un văl dublu, colorat. Tânărul nu cuteză nici să se uite într-acolo: să surprinzi Prezența era un sacrilegiu încă și mai mare decât profanarea Sfintei. Doar marele preot, o dată pe an, avea dreptul să pătrundă acolo ca să rostească Numele Celui Ce Nu Putea Fi Numit... Dar, după câte se părea, marele preot înnebunise.

De altfel, el continuă:

– Azi am priceput că toate acestea nu pot rămâne doar între noi. E vorba despre pedepsirea oamenilor, la urma urmei, de ispășirea păcatelor și a slăbiciunilor lor. Trebuie neapărat ca unul dintre ei să aducă

mărturie despre gloria fără de margini a lui Veliar. Iar acel om ești tu.

– Dar eu n-am de gând câtuși de puțin să...

– Haide, haide, nu te amăgi singur. Nu contează deloc ce ai tu de gând. Odată Mesia înfrânt, voi domni peste toate generațiile ce vor veni. Viața ta va fi scurtă.

Înaintă spre egiptean, c-un aer de prefăcută blândețe, ca să-l silească să se așeze în capul oaselor. Văzându-l în lumină și mai de aproape, Filon avu impresia că Gad era mai tânăr și mai slab decât ținea el minte. Că ochii lui aveau ciudate sclipiri verzui pe care nu i le cunoștea. Apoi orice îndoială dispăru. Nu, bărbatul acesta nu era Gad. În ciuda efodului și a acoperământului de pe cap, în ciuda glasului asemănător...

Totul deveni dintr-odată clar:

– Cu tine m-am întâlnit în noaptea în care marele preot a fost ucis, nu-i așa? Ajunsesem lângă palatul său, iar el a rupt-o la fugă. M-a dat apoi pe mâna străjilor romane care m-au aruncat în temniță. Niciodată n-am înțeles de ce a făcut asta. Dar nu marele preot mi-a ieșit în cale în noaptea aceea. Nu Gad era. Erai tu, Caleb.

Scribul izbucni într-un râs zgomotos:

– Filon, prietene, mă bucur că Domnul te-a ales pe tine pentru a-mi da dreptate. O minte mai greoaie ar fi însemnat o jignire adusă mie, ca să zicem așa. E-adevărat că ne-am întâlnit atunci. Tocmai mă... despărțisem de Gad. Recunoaște că n-ar fi fost înțelept să te las să hoinărești prin împrejurimi.

– Ți-ai ucis... ți-ai ucis propriul frate!

– Așa este. Dar aveam, oare, de ales? Când am descoperit ce destin mă aștepta...

Aruncă o privire spre pridvor și păru că-și face socotelile.

– Poate-ar fi de preferat să ai o vedere mai largă asupra hotărârilor Domnului. Mărturia pe care-o vei depune în fața oamenilor va fi cu atât mai nepărtinitoare.

Se asigură că băiatul încă dormea, după care se întoarse lângă Filon:

– La început, asta negreșit c-ai aflat-o, nimic nu m-a pregătit pentru o asemenea... schimbare. Am fost dus la Qumran la vârsta de doisprezece ani, căci îl iubeam cu ardoare pe Domnul. În plus, părinții mei au socotit că n-ar fi rău să aibă un fiu printre esenieni, de vreme ce un altul era făgăduit Templului. Așa se face că la șaptesprezece ani am devenit membru cu drepturi depline al frățietății și esenienii m-au inițiat în secretul lui Miheia. Auzisem că o astfel de profeție exista: povestea lui Uzziel, deși neclară și cu mari lacune, era păstrată în casa lui Gemul, căreia îi aparțineam și eu. Dar când am descoperit cu adevărat textul, când am ținut pergamentul în mâini, am simțit, nu știu cum să spun altfel, că eram făcut pentru el. Am muncit din răsputeri, am studiat fiecare sul din bibliotecă, m-am adâncit în cercetarea Scrierilor Sfinte ca într-un ocean de plăceri fără de margini. Ca să ajung scrib și într-o bună zi să-i redau prorocirii lui Miheia adevăratul înțeles.

Filon nu se clintea, rugându-se să apară cât mai curând garda Templului. Caleb puse un genunchi la pământ, de parcă voia să se facă mai bine înțeles:

– Acum cinci luni, după ce am isprăvit comentariul la Avacum, m-am simțit, în sfârșit, pregătit. Printr-o coincidență de necrezut – cel puțin așa îmi închipuiam pe-atunci – rabinul din Nain venise cam pe vremea aceea la Qumran. Mi-a vorbit despre un băiat, despre însușirile sale neobișnuite, despre cât de bine i-ar prinde să primească învățătură la Qumran. Pe mine m-a atras mai ales numele satului unde trăia băiatul: Nazaret. Nazarineanul... Și dacă profeția ascundea mai multe decât credeam noi? Descrierea atentă și de netăgăduit a Mântuitorului? M-am dus în Galileea ca să stau de vorbă cu rabinul din sat, un bătrân pe jumătate ramolit care nu și-a dat seama ce căutam. Însă ceea ce mi-a dezvăluit el m-a convins: exista un nazarinean, născut la Betleem, ultimul vlăstar al lui David și venit din Egipt. Am hotărât să-l urmăresc pe băiat o vreme fără să-i spun cine sunt. Dovedea o istețime și o aplecare atât de firească spre credință, o dragoste atât de vădită pentru oameni! „Să-ți iubești aproapele ca pe tine însuți“, ne învață Leviticul. Trebuie să recunosc că el întruchipa pe deplin această poruncă. Iar eu, Caleb, întâiul scrib din Qumran, îl recunoscusem, în cele din urmă, pe Mesia!

În licărul celor șapte lămpi, chipul lui Caleb trăda pe rând sentimente dintre cele mai diferite: mulțumire, teamă, ură, neputință, mândrie, toate însuflețite de o patimă dușmănoasă.

– Ce se cuvenea să fac? adăugă el. Mi-aș fi dorit să mai chibzuiesc o vreme, însă de-abia întors la Qumran, m-au doborât niște fierbințeli cumplite. Trupul mi se

topea, apa îmi șiroia pe frunte. Mi se părea că văd o femeie foarte frumoasă care se apleca deasupra mea și-mi spunea întruna: „Și tu ai fost ales! Ai fost ales!"

Se opri, cu privirea pierdută în gol. Filon se temea că va înceta să vorbească și o să-și aducă aminte de copil. Ca să-i abată gândurile, îl întrebă:

– Ieftae a venit la căpătâiul tău, nu-i așa?

Caleb răspunse domol:

– Ieftae... Da... După aceea, nimic n-a mai fost ca înainte. Atunci mi-am dat cu adevărat seama...

Își pironi ochii în ochii lui Filon. Avea aerul unui nebun.

– Atunci mi-am dat seama că încă de la bun început căutările mele nu s-au desfășurat la întâmplare. Că Ziditorul l-a trezit la viață pe Veliar în același timp cu Mesia. El m-a ales de tânăr să studiez și să înțeleg pentru ca în ziua hotărâtă să-l pot recunoaște pe Mântuitor, să-l sfidez și să-l înfrunt după cum stă scris! Și, fie că oamenii ar fi meritat sau nu, era de-ajuns ca profeția să se împlinească pentru ca eu să dobândesc victoria! Eu, Veliar!

Pe măsură ce vorbise, vocea îi devenise tot mai pițigăiată. Își dădu și el seama, astfel încât continuă coborându-și glasul, pe un ton de mărturisire:

– Însă trebuia să mă arăt demn de profet și să dau viață prorocirii lui... *Așa să fie cunoscut adevăratul cuvânt din Moreșet, suflarea Domnului Dumnezeului Sabaot,* mi s-a părut întâia poruncă. Trebuia să fac cunoscut evreilor conținutul Amenințării. Prezența ta aici dovedește, fără putință de tăgadă, că am reușit. Cât

despre condiția înfruntării, *...dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge...*, ea adevereşte din nou că eu sunt cel ales. Mă îndoiesc că știi, însă Ieftae, fratele meu și cu mine suntem cu toții de același sânge, aparținem casei lui Gemul. În nețărmurita Sa prevedere, Creatorul a făcut să ne tragem tustrei din același strămoș, un bunic pe nume Iacov: *...dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge...* Mi se spunea fără greș ce sarcini aveam de-ndeplinit: trebuia să-mi ucid fratele și vărul. În privința asta, n-am întâmpinat mari greutăți. Și unul, și celălalt erau dornici să afle cât mai multe despre profeție. Se pare că Ieftae chiar auzise câte ceva de la mine în timp ce mă veghea. Și apoi a discutat cu Gad. Amândoi erau încântați așadar să mă primească și gata să-mi deschidă ușa în condițiile cerute de mine. Dar presupun că ai aflat deja despre toate amănuntele astea.

Lui Filon i se păru că, în spatele lui Caleb, copilul se mișcase. Oh, nu, nu era momentul să se trezească!

– Și... și leșul de la grota scribilor, bălmăji egipteanul. A trebuit să...

– A, da, leșul acela. Ei bine, Atotputernicul s-a îngrijit și de asta, ca de tot restul. În fiecare lună, numeroși bărbați urcă la Qumran cu speranța de a se alătura esenienilor. Pe nefericitul ăla l-am făcut să creadă că aș putea să-l ajut dacă mă caută în taină la grota scribilor. Era cam de statura mea și semănam și la trup. L-am îmbrăcat cu straiele mele. M-am gândit la șoimii ce se cuibăreau pe înălțimile Qumranului. Încă o dată, viziunea lui Miheia mi-a slujit drept model. Ți-am spus doar, nimic nu se petrece la întâmplare.

– Și efodul? De ce l-ai furat?

– Îmi vine de minune, nu-i așa? Păi, astă-seară joc rolul de sacrificator... Și-n plus, lucrul cel mai important, dacă cineva din Templu se nimerea să mă vadă... Cu pletele și barba tăiate precum cele ale lui Gad, cu podoaba sacră pe piept, bănuiesc că nu s-ar fi încumetat să-mi aținä calea. Ba chiar s-ar fi prosternat slăvind miracolul învierii mele.

Ce-i drept, șiretlicul lui avea toate șansele să reușească. Până și Mandu se lăsase înșelat: în seara crimei, când îl zărise pe scrib alături de Ieftae, îl confundase de fapt cu Gad. De unde și uimirea, dar și tăcerea lui. Oricare sclav s-ar fi gândit de două ori înainte să-l acuze de omor pe marele preot însuși!

Filon se străduia să-i abată atenția lui Caleb:

– Dar să treci la fapte chiar în timpul Paștelui, întrebă el, nu-i o nesăbuință?

Scribul îl privi batjocoritor:

– O nesăbuință? Să fim serioși! Dimpotrivă, n-am făcut altceva decât să mă supun profeției, și bine mi-a prins. Știi ce e această masă pe care va avea loc sacrificiul? Masa pâinilor aduse ca ofrandă. Și știi cum mai e numită? Masa Feței, căci pâinile sunt oferite chiar în Fața Atotputernicului. Amintește-ți ce spune Miheia: *...dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăși în Fața Domnului său...* Ei bine, iată ultima condiție ce mi-a mai rămas de îndeplinit: să-l jertfesc pe Mântuitor în Fața Atotputernicului. Adică, tocmai aici, în Sfânta, pe această masă acoperită cu aur.

Copilul a venit la Templu pentru Paște, vezi, prin urmare, că nu exista loc sau clipă mai prielnică.

– Dar romanii, gărzile? Dacă nu se dădea ordin ca lumea să părăsească Templul, în veci n-ai fi izbutit să-l târăști pe băiat până aici...

– La nevoie, aș fi așteptat până noaptea. Am anumite chei pe care le-am luat de la Gad. Și oricum ordinul despre care vorbești... Să zicem că îl așteptam.

– Îl așteptai?

– Elie mi-e rudă la fel ca Ieftae. În afară de mine, el e ultimul moștenitor de parte bărbătească al unei familii blestemate, casa lui Gemul. Totuși, întrucât nu descinde din Iacov, profeția nu-mi impunea să-l omor și pe el.

– Elie? Ce legătură are el?

– În casa lui am cunoscut un tânăr răzvrătit, Samuel, cred că așa îl cheamă. Era în culmea deznădejdii din pricină că fratele său fusese răstignit pe Golgota. Nici nu-ți închipui ce ușor poți împinge un om spre fapte violente când nu-i stă gândul decât la răzbunare. Am convenit amândoi că uciderea tribunului militar Iulius ar fi o dreaptă răzbunare.

– Samuel... Tu l-ai convins pe Samuel să...

– Habar n-am cum s-a descurcat, dar trebuie să recunosc că s-a ridicat la înălțimea așteptărilor.

Chiar în clipa aceea se întâmplă ca băiatul să scoată un oftat ușor. Un rânjet de triumf schimonosi obrazul lui Caleb:

– Se pare că puterea ierburilor mele slăbește. Și-acum iartă-mă, dar e vremea să culeg roadele izbânzii mele.

– Dar te înșeli, strigă îngrijorat Filon. Orice-ar fi, Creatorul nu poate să dorească moartea acestui copil! La fel cum nu poate să vrea ca răul să domnească!

– Pentru un filosof, spusele tale mă dezamăgesc. Ai uitat cuvintele atât de înțelepte ale lui Isaia: „Eu plămădesc lumina și Eu dau naștere întunericului, Eu înfăptuiesc pacea și Eu creez răul: Eu, Cel Veșnic, eu înfăptuiesc totul." Binele și răul sunt întotdeauna lucrarea Domnului, nu-i așa? Cele două frâie nedespărțite pe care El le folosește pentru a-și călăuzi poporul. Și cine poate să cunoască dinainte calea pe care a hotărât-o El? Oamenii vor fi pedepsiți pentru purtările lor, firește. Însă cine poate ști dacă peste o mie de ani nu va răsări din toate acestea un bine și mai mare? Eu nu sunt decât Veliar... Și e rândul meu să domnesc.

Fără să mai zăbovească, Caleb se răsuci pe călcâie. În timp ce ploaia răpăia tot mai tare pe acoperișul Templului, el se apropie de masă și puse mâna pe cuțitul pentru sacrificii.

25

Filon avea la dispoziție doar câteva clipe pentru a încerca să-l împiedice. Caleb îi întoarse spatele și agită arma pentru sacrificiu, invocând, într-un soi de extaz, puterea de neoprit a lui Veliar. Filon își apăsă fruntea de coapse. Silindu-l să stea în capul oaselor, scribul îi făcuse, fără să vrea, un bine. Rezemat de zid,

se lăsă pe un picior, apoi pe celălalt, reuși să-și aducă mâinile din dosul gleznelor în față. Trase scurt de colierul More. Lemnul sculptat se desprinse scoțând un pocnet ușor, pe care bubuitul vijeliei îl acoperi. Filon îl înclină, lăsând cu stângăcie lama de fier să-i alunece pe pântece, ferind-o în ultima clipă să pice pe podea. Fixă apoi teaca de lemn între genunchii îndoiți și înfipse lama în lăcașul ei. Mâinile îi tremurau și-și crestă degetul. Odată cuțitul pregătit, tăie, de bine, de rău, funia de la încheieturile mâinilor, având grijă să nu apese prea tare, deoarece nu putea ține prea strâns mânerul care amenința să cadă. Apoi dintr-o singură mișcare își eliberă și picioarele.

– Primește-l pe cel căruia Tu i-ai hotărât soarta, strigă scribul ridicând arma.

Filon se năpusti spre Caleb. Străbătu dintr-un salt distanța de trei pași care-l despărțea de el și îi înfipse lama în umăr chiar în clipa în care scribul era gata să-l lovească pe băiat. Caleb urlă de durere și se răsuci spre Filon, cu ochii ieșiți din orbite:

– Câine mizerabil! răcni el.

Trecu în mâna cealaltă uriașul cuțit pentru sacrificii și vru să se arunce asupra lui Filon, însă acesta își luase deja avânt și-l izbi năprasnic cu călcâiul în față. Osul nasului trosni sinistru și ucigașul se prăbuși pe podea ținându-se de cap. Copilul, se gândi Filon, să dezleg copilul! Apucă funia ce-i încingea pieptul și o reteză numaidecât. Băiatul nu părea să dea vreun semn de viață, de parcă se afla încă în puterea licorii cu care-l adormise Caleb. Egipteanul îl apucă de

picioare și începu să taie sfoara de deasupra pulpelor. Cu colțul ochiului, văzu o umbră ridicându-se. Își închipui că se va repezi spre el și se pregătea să se ferească, dar observă că scribul ocolea masa pentru ca victima să-i fie mai la îndemână. Cuțitul de sacrificii se înălță din nou și lui Filon nu-i rămase altceva de făcut decât să întindă brațele și să-l apere pe copil cu trupul său. Simți o arsură la cot. Lama își schimbase direcția și-i pătrunsese în carne până aproape de umăr.

– Crezi că poți să te împotrivești hotărârilor Atotputernicului? se răsti Caleb. Chiar crezi? Dar cine ești, sărmană făptură? Cine ești tu în fața lui Veliar?

Împins de o furie ucigașă, cu brațul rănit, îl înhăță de păr pe copil și vru să-i reteze beregata. Filon nu era sigur că de data aceasta va reuși să-l împiedice. Fără să stea pe gânduri, azvârli pumnalul țintind fruntea lui Caleb. Din păcate, arma nu era echilibrată: se abătu spre dreapta și-i atinse în treacăt urechea. Asasinul izbucni în hohote de râs:

– Bineînțeles! Cum de nu mi-a dat prin minte până acum? Și asta stătea scris în profeție... *gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii*... Înainte de a-l învinge pe tămăduitor, trebuie să-l strivesc pe ultimul fiu al luminii! Să spulber orice urmă de adevăr! După care...

Înaintă spre egiptean, cu buzele acoperite de o spumă albicioasă. Deocamdată îl lăsase în pace pe copil. Filon alergă spre pridvor. Își ținea brațul stâng lipit pe șold ca să-l zdruncine cât mai puțin. De-ar avea gărzile Templului inspirația să apară chiar acum!

Dar nu, în *Ulam* nu era nimeni, doar pașii lui Caleb ce răsunau în spatele lui.

Ajuns în pragul sanctuarului, răcoarea ploii îi biciui obrajii, făcându-l să uite o clipă de durere. Încotro s-o ia? Spre Curtea Femeilor? Intrarea pe esplanada Neamurilor era închisă. Să încerce să se strecoare într-una dintre sălile porticului? Dacă scribul îl pierdea din ochi, s-ar fi întors mai mult ca sigur în Templu ca să termine ce începuse.

– N-ai decât să fugi, bodogănea Caleb. N-o să scapi niciodată de ceea ce ți-e scris!

Filon se opri să-și tragă răsuflarea la baza altarului. Îi trebuia ceva ca să se apere. Altarul. Poate că... Sui gâfâind rampa, cu scribul mereu pe urmele lui. Altarul domina curtea și din vârful lui, de la o înălțime de cincisprezece coți, se vedea întregul edificiu. Dar nu era momentul să admire priveliștea... Rugul în sine ocupa mare parte din platformă, un soi de dreptunghi cioplit grosolan. Era înconjurat de-o bordură din piatră lată de un cot și jumătate, pe unde preoții puteau umba ca să aducă animalele și să întețească focul. Pe latura opusă se aflau niște lemne aranjate cu grijă. T'ânărul ar fi preferat să găsească vreun cuțit de sacrificii uitat aici de preoți, însă n-avea de ales. Înaintă cât putu de iute pe bordura lunecoasă din pricina ploii, străduindu-se să ignore mirosul de cenușă și de grăsime arsă și apa ce cădea necontenit din cer. Vatra era plină de un noroi scârbos în care nu i-ar fi plăcut să cadă.

În sfârșit, atinse stiva de bușteni care se întindea pe jumătate din altar și-i ajungea până la înălțimea

pieptului. Toți erau perfect rotunzi, curățați de scoarță și sprijiniți la capete în două bare de aramă. Filon îl ridică pe primul pe care izbuti să-l apuce și se răsuci rapid pe călcâie. Era și timpul... Caleb se aruncă peste el, cu lama pregătită, iar tânărul se feri de lovitură în ultima clipă.

– Mi-ai scăpat o dată acasă la Ezechia, rânji Caleb. A doua oară nu-mi mai scapi.

Îl atacă din nou făcând un salt înainte. Cuțitul șuieră prin aer și-i sfâșie lui Filon tunica deasupra genunchiului. Tânărul fu cât pe ce să alunece și se lovi de un buștean ieșit mai în afară. Asta îi aminti de un joc al copiilor din Alexandria, în care se foloseau două bastoane groase și...

– N-ai nicio șansă, rânji Caleb. Nu poți să mergi mai departe.

– Iar eu cred că tu nu te descurci mai bine ca asasin decât ca scrib, i-o întoarse Filon. Uită-te la mine, sunt tot în picioare. Dacă erai cu adevărat Veliar...

Nu putu să-și termine vorba, căci celălalt încercă să-i secere picioarele pentru a-l face să se poticnească. Filon îl respinse în două rânduri folosind bușteanul ca pe un scut și trăgându-se înapoi câțiva pași. Dacă reușea să-l ademenească pe Caleb la momentul potrivit și dacă lemnele aveau suprafața destul de lustruită...

– Te-ai înșelat în privința mea, îl întărâtă Filon. Te-ai înșelat și în privința profeției și chiar în privința ta. Domnul nu a dorit niciodată aceste crime. Ele sunt doar rodul invidiei și al închipuirii tale bolnave.

Văzu brațul plin de sânge al lui Caleb încordându-se și cealaltă mână strângând și mai tare mânerul armei. Cu dinții încleștați, se apropie de egiptean. Ura cea mai adâncă i se citea pe chip. Când mai avea doar trei pași până la el, Filon sări în noroiul din vatră și trecu de cealaltă parte a stivei de lemne.

Buzele scribului schițară un zâmbet de satisfacție:

– Ai făcut ultima ta greșeală.

Se repezi după el, dar, când să ocolească stiva, Filon azvârli cu toată puterea bușteanul și nimeri un lemn din mijlocul grămezii. Acesta țâșni violent și-l izbi pe Caleb drept în pântece. Scribul zbură cât colo, cu gura larg căscată, neputând însă să scoată niciun sunet. Apoi se prăvăli în gol și numaidecât se auzi o bufnitură surdă. Filon se smulse cu greu din nămolul lipicios și dezgustător al vetrei și se aplecă peste bordură: cincisprezece coți mai jos zăcea trupul ucigașului, cu brațele răsfirate. O mică băltoacă roșiatică i se lățea sub ceafă, amestecându-se cu apa de ploaie.

Filon răsuflă adânc. Nu-și mai simțea brațul stâng, iar genunchiul îl sâcâia. Cuprinse cu privirea Templul: de-ar fi ghicit el când a sosit la Ierusalim că o să ajungă aici pe altar, gata să... Încremeni. La nord, lângă fortăreața Antonia, câteva siluete coborau spre esplanada Neamurilor. În ciuda penumbrei și a ploii dese, observă că unele dintre ele erau învești mântate în alb: preoți sau leviți care veneau să ia din nou în stăpânire sanctuarul. Vor deschide Poarta Frumoasă, vor străbate Curtea Femeilor, vor intra în cea a Bărbaților, vor descoperi leșul lui Caleb, profanarea Sfintei încăperi, un copil

dormind și pe Filon rănit. Cum să-i convingă el de cele întâmplate? Unde mai pui că simpla lui prezență întinase grav Casa Domnului. Mai bine să nu-l găsească aici...

Filon se lipi de bordură. Apoi, coborî târâș rampa și se ridică doar când avu certitudinea că nu putea fi zărit. Dacă izbutea să-l ducă pe Iisus în tunel, nimănui nu i-ar fi trecut prin cap să-i caute acolo. Intră în pridvorul Templului, întrebându-se dacă putea să-l care pe băiat cu o singură mână. Dar când întrezări Sfânta încăpere, o nouă temere o alungă pe cea dinainte: copilul nu se mai afla pe masa pentru ofrande. Și, din câte putea să-și dea seama, nu era nici lângă sfeșnic, nici lângă vasele cu tămâie. Dispăruse! Filon se repezi să-l caute, dar, când să pășească în încăperea sacră, trebui să se oprească brusc, cu răsuflarea tăiată. Puterile îl părăseau ori rana era mai gravă decât părea, căci inima i se zbătea nebunește, iar tâmplele îi zvâcneau gata să plesnească. Ochii i se împăienjeniră și trebui să se îndoaie de mijloc ca să tragă puțin aer în piept. Nu mai vedea nimic, capul îi vâjâia și-l înjunghia și sunete înfundate îi bubuiau în urechi în ritmul nestăvilit al bătăilor inimii. Căzu în genunchi, închipuindu-și că o să leșine. Apoi, dintr-odată, se simți mai bine. Putea să respire din nou și să deschidă ochii. Răul ce-l doborâse ținuse nu mai mult de... nu mai mult de câteva clipe?

Dădu roată sălii adunând bucățile de sfoară împrăștiate pe jos și cuțitul More rămas în spatele altarului parfumurilor. O adiere ușoară mișca vălul dublul ce acoperea *Debirul*, Sfânta Sfintelor. Stomacul i se strânse. Doar nu îndrăznise copilul să intre acolo! Nu în

Sfânta Sfintelor, nu în lăcașul Celui Veșnic! Niciun om din lume, niciun preot... Mai ales că nu era o zi de Kippur! Un asemenea sacrilegiu...

Tocmai se hotărâse să-l strige când auzi un pas ușor și vălul se trase brusc în lături. Până să-nchidă ochii, apucă să vadă clar, în spatele băiatului, singura podoabă din *Debir:* lespedea de piatră ce găzduia Prezența. Rămase locului, încremenit.

– Mulțumesc, șopti copilul.

Chipul lui vădea seninătate.

– Pentru ce? bâigui Filon.

– Trebuia să vin aici.

– Trebuia să...? Ascultă-mă, preoții nu vor întârzia să apară. Trebuie neapărat să...

– Preoții? Chiar am câteva întrebări să le pun.

– Nu azi, nu acum.

Îl apucă de braț pe băiat și acesta-i observă sângele de pe mânecă.

– Ești rănit?

– O simplă tăietură. Haide, vino.

Copilul nu părea că are de gând să-l asculte:

– Ce mi s-a întâmplat? Vreau să zic, înainte să mă trezesc?

Lui Filon i se păru că aude un scârțâit îndepărtat, ca sunetul scos de un canat impunător ce se deschidea. Ori poate era doar zgomotul furtunii?

– O să-ți povestesc mai târziu. Dacă preoții ne găsesc aici, vor porunci să fim executați.

– Nu cred, zise băiatul cu convingere. Nu cred, dar vreau să te urmez. Unde mergem?

– Există un tunel care ne va scoate din Templu.

Ieșiră cu pas grăbit. Curtea Bărbaților era pustie și Filon făcu în așa fel încât băiatul să nu vadă leșul lui Caleb din stânga altarului. Ajunseră fără greutate în vestibul și luară lampa cu ulei care încă ardea acolo. Primul lucru ce le atrase atenția când pătrunseră în tunel fu zgomotul asurzitor al apei. Ca un clocot sau o cascadă.

– Ce e asta? întrebă cu neliniște copilul.

– Vreo spărtură în jgheabul prin care se scurge apa de ploaie. Tunelul a fost terminat în pripă și bolta e șubredă pe alocuri. Oricum n-avem de ales: e singura ieșire. Uite, ia lampa și ai grijă la trepte.

Înaintară cu băgare de seamă, dar în porțiunea unde se aflau ei, era uscat pe jos.

– Aproape că s-a înnoptat, nu-i așa? Trebuie să fi trecut cel puțin două ore de la ceremonii.

– Nu-ți amintești nimic?

– Nimic. Sau mai bine zis îmi amintesc doar ce s-a întâmplat înainte. Stăteam în Curtea Femeilor și ascultam psalmii. A bătut un clopot și gărzile Templului au început să strige și să dea ordine. Lumea s-a îmbulzit, cineva m-a tras în spate și am simțit un miros îngrozitor. Când am deschis ochii, era...

Părea stânjenit.

– Făgăduiești să nu spui nimănui?

– Făgăduiesc.

– Niciodată?

– Niciodată.

– Bine atunci. Era întocmai ca în visul meu.

– În visul tău?

– Da, un vis pe care-l am de câțiva ani. Se face că sunt întins pe un pat acoperit cu aur și când mă trezesc, totul e neclar. La început, nu deslușesc niciun obiect din încăpere, totuși, sunt sigur că o cunosc. În fața mea e un văl dublu, colorat și... lucru tare ciudat, știu că toate răspunsurile la întrebările mele se află dincolo de el.

– Ce fel de întrebări? îl iscodi Filon, aplecându-și capul sub o grindă.

– De pildă... de ce oamenii socotesc că sunt atât de diferit de ei? De ce sunt ei așa pierduți? De ce nu izbutesc să-i ajut mai mult? De ce mă frământă fără încetare aceste întrebări? Și de ce tocmai eu?

Vuietul apei răsuna tot mai tare. Filon trebui să ridice glasul:

– Și după aceea?

– În vis, strigă băiatul întorcându-se pe jumătate, rămân mult timp în fața vălului. Mult, mult timp. Mi-ar plăcea să-l dau la o parte, însă mâinile, picioarele, întreg trupul meu, refuză să se miște. Adineaori, când m-am trezit, am văzut același văl, aceleași culori, același pat auriu. Numai că de astă dată am putut, în sfârșit, să mă ridic.

Filon îl prinse de umăr:

– Atenție!

Prinse lampa chiar înainte să fie răsturnată de un firicel de apă care se scurgea din tavan. După ce verifică dacă mai avea destul ulei, Filon ridică vasul de lut ars pentru a lumina mai bine tunelul. La trei

pași în fața lor, bolta se crăpase și apa de pe esplanadă se revărsa cu furie peste trepte, formând un mic torent.

– O s-o iau eu înainte, hotărî Filon.

Acoperi lampa cât de bine putu cu mâna și cu tunica și păși mai departe lipindu-se de perete.

– Te descurci?

Băiatul, ud din cap până-n picioare, făcu semn că da. Continuară să coboare, călcând cu grijă, din pricina șuvoiului ce li se strecura printre glezne. Bucăți de piatră răsăreau ici și colo pe trepte și Filon se întrebă dacă nu cumva zidarii Templului se cam pripiseră îngăduind folosirea tunelului. Trei paliere mai încolo, o grindă de susținere fusese luată de ape și crâmpeie de lemn pluteau din loc în loc. Chiar dacă nu mai aveau decât una sau două scări până să ajungă sub strada de lângă Templu și de acolo la *miqveh,* lui Filon nu-i venea deloc să răsufle ușurat. La nivelul acesta, tunelul forma un fel de lighean în care trebuiau să coboare douăsprezece trepte, să meargă drept vreo cincisprezece sau douăzeci de coți, după care să urce alte douăsprezece trepte. Și unde să se strângă atâta apă dacă nu în acest așa-zis bazin? Și având în vedere că șuvoaiele nu conteneau, se putea bănui că...

După încă un șir de trepte, cele mai rele temeri ale sale se adeveriră: ultima scară era pe jumătate sub apă și pasajul dinspre ieșire, aproape inundat. Valul ce se prăvălea pe pantă se spărgea cu furie de pereții bolții și se rostogolea după aceea înapoi.

O crăpătură cât o jumătate de deget brăzda grinda de susținere.

– Știi să înoți? îl întrebă Filon, în apă până la brâu și ridicând lampa spre tavan.

– M-am scăldat în lacul Tiberiada.

– Minunat. O să vezi că nu e greu: doar îți ții răsuflarea și înaintezi drept până la scara următoare. Nu durează decât o clipă. Și orice s-ar întâmpla, o să fiu chiar în spatele tău.

Copilul încuviință din cap: nu părea tulburat din cale-afară ca și cum, de când pătrunsese în *Debir*, nimic nu mai putea să-l atingă.

– Apoi o să ai destul timp să-mi spui ce e dincolo de văl, bine?

Băiatul nu răspunse și trase adânc aer în piept. Cu o mișcare iute din șolduri se scufundă, slujindu-se de trepte ca să-și ia avânt. Era limpede că se simțea în largul său.

Filon se pregăti să pornească după el, dar mai întâi aruncă o ultimă privire spre tunelul preoților pe care ploaia continua să-l umple. Pesemne că supraveghetorul Templului n-o să-l mai poată folosi prea curând. Zâmbetul îi pieri însă numaidecât. Fără zgomot, o umbră se desprinsese din întuneric, cu două trepte deasupra lui. Avea tunica sfâșiată, fața umflată și năclăită de sânge, nasul ciudat de strâmb și o buză zdrelită pe care și-o pipăia cu vârful limbii. Era Caleb, întors parcă din morți, strângând cuțitul în mână. Așa slut cum arăta acum, semăna cu imaginea pe care puteai să ți-o faci, la o adică, despre Veliar.

– Și dacă tu ești cel care s-a înșelat, egipteanule? îl dojeni el. Dacă tu ești cel care n-a priceput, de la bun început, nimic?

Ca prin ceață, Filon îl văzu întinzându-se și sărind spre el, țintindu-i gâtul cu lama. Din instinct, tânărul se aruncă pe spate în apă, lovind cu piciorul, într-o ultimă sforțare, bârna ce sprijinea bolta. În aceeași clipă, simți o durere fulgerătoare în vintre și i se păru că întreg tunelul, în jurul său, se năruie. Zguduituri cumplite, blocuri mari de piatră ce se prăbușeau, apa care-i intra în gură și în plămâni, un soi de pâlnie uriașă care-l înghițea...

După aceea...

Se îndoia că mai putea exista ceva după aceea.

26

Filon se trezi într-o odaie scăldată în lumină. Era gol, întins pe o saltea moale, acoperit cu o pânză albă, înconjurat de lămpi și flacoane mirositoare. Razele dimineții se strecurau printre arcadele grădinii, învăluiau masa și jilțul din lemn ceruit, făceau să scânteieze mozaicul de pe zid și-i cădeau la picioare în stropi de aur. Batșeba stătea ghemuită nu departe de el, îmbrăcată într-o tunică ușoară, ce lăsa să i se vadă picioarele, și cu părul despletit revărsat pe umeri. Deși arăta obosită, strălucea de frumusețe.

– Sunt... sunt viu? rosti el cu greu.

– Da, ești viu. Și...

Se înroși la față și-i trase repede învelitoarea peste pântece.

– Și se pare că te simți mult mai bine.

– Am crezut...

– A fost cât pe ce, într-adevăr. Tunelul s-a surpat sub stradă și abia te-am scos.

– Cine m-a scos?

– Eu. Am așteptat o vreme în capul scărilor și când copilul a ieșit din apă fără tine, am bănuit că s-a întâmplat ceva. Am sărit în apă și... Ți-am spus că-mi place să înot, nu-i așa? Te-am zărit chiar în clipa în care bolta a început să se cutremure. Doar partea dinspre Templu s-a năruit, asta te-a salvat.

El îi luă mâna:

– Deci tu m-ai...

– Băiatul m-a ajutat să te trag afară pe trepte. Noroc că echipa de muncitori, ce se odihnea puțin mai încolo, pe șantier, a auzit zgomotul și a venit degrabă. Cei mai mulți dintre ei sunt sclavi și nu participau la ceremonii. Le-am spus că noi treceam pe-acolo tocmai când strada s-a surpat și ne-am adăpostit în clădirea băilor.

– Și te-au crezut?

– Erau preocupați mai mult de starea tunelului! Din câte am înțeles de la ei, dacă preoții i-ar fi ascultat, ar mai fi așteptat câteva săptămâni înainte să-l folosească. Până era totul gata. Când le-am mărturisit că-l cunoșteam pe fratele lui Mandu, l-au chemat numaidecât. El te-a adus aici.

– În casa lui Ezechia...

Tânăra femeie își plecă ochii:

– Nu mai știam ce să fac. Tu zăceai fără cunoștință, rănit, pierdeai sânge. Am presupus că locuința mea e, mai mult ca sigur, supravegheată. Și apoi m-am gândit că Nertari se va pricepe mai bine ca mine să te îngrijească. Abia respirai, erai alb ca varul. Ea a reușit să oprească sângerarea și ți-a curățat rănile. Când a venit Ezechia, a trimis după cel mai bun doctor din Ierusalim, iar acesta te-a cusut.

Filon ridică ușor învelitoarea. Deasupra coapsei, împrejurul tăieturii lungi, pielea căpătase o culoare vânăt-roșcată. Încercă să-și miște piciorul, dar simți o durere vie, pătrunzătoare, și-l puse din nou pe pat. De altfel, avea impresia că mii de gângănii înfometate îi ciupeau brațul stâng de sus până jos.

– Am zăcut mult timp fără cunoștință?

– Două zile și jumătate, ca să zicem așa. Dar medicul e de părere că nu există risc de infecție. O să fii pe picioare după sabatul viitor.

– E bine. Dar la Templu ce s-a întâmplat după aceea?

– Supraveghetorul Templului a hotărât o zi pentru jertfe și purificarea sanctuarului. Se pare că furtuna a pricinuit câteva pagube, dar nu foarte mari. Cât privește tunelul, dimpotrivă, vor trebui să amâne pentru o vreme repararea lui. Sunt plănuite alte lucrări mai importante la esplanadă.

Filon deduse că preoții nu găsiseră în sanctuar nimic care să le dea de bănuit ori preferaseră să nu-i

tulbure și mai mult pe credincioși. Paștele fusese și așa destul de frământat!

– L-au arestat pe Samuel?

– Of, cum ar fi putut să le scape? Din câte se spune, s-a năpustit spre tribunul militar chiar în mijlocul mulțimii. Abia dac-a apucat să-l atingă pe Iulius că zece legionari au sărit și l-au prins cât ai clipi. Iulius a scăpat cu o zgârietură, iar procuratorul Coponius l-a felicitat și-acum îi laudă pretutindeni curajul.

– Bineînțeles că asupra pelerinilor nu s-a găsit nicio armă.

– Asta i-a nedumerit cel mai mult pe soldați. Se așteptau la o răzmeriță și când colo nu era decât un singur răzvrătit.

– L-au... l-au condamnat?

Tonul Batșebei trăda negre presimțiri:

– Nu vor lua o hotărâre până la sfârșitul săptămânii, când Ierusalimul se va goli de pelerini. Oricum, demonstrația de forță e în favoarea lor.

– Că veni vorba, ce se mai aude cu răscoala lui Iuda?

Batșeba aruncă o privire spre ușa deschisă ce dădea în coridor, de parcă se temea să nu-l vadă apărând pe Ezechia:

– Din păcate, nici veștile acestea nu sunt prea bune. Oamenii lui Iuda au cucerit la început unul sau două posturi romane, dar acum se retrag. Suferă pierderi după pierderi și-n plus se așteaptă sosirea de trupe suplimentare din Imperiu.

– Și Iuda?

– Ezechia speră că Iuda se va retrage până nu va fi prea târziu. Fapt de care eu, una, mă îndoiesc. Iuda și-a dobândit faima de a fi întotdeauna în fruntea unui atac.

– Într-adevăr, oftă Filon, n-avem motive de bucurie.

Ea îi strânse degetele între ale sale:

– Dar ești în viață, nu? La fel și băiatul. Iar asta contează cel mai mult.

Seriozitatea ei îl mișcă:

– Nu ți-ai schimbat părerea despre el, nu-i așa? Tot mai crezi că e Mesia?

Pe chipul ei înflori un zâmbet ciudat:

– Nu cred, rosti apăsat, știu sigur. Tot așa cum știu că are nevoie de timp. Și că noi i-l vom acorda. Vom păstra tăcerea. Vom păstra tăcerea până în ziua în care... Se întrerupse o clipă, apoi adăugă: Dar tu încă te îndoiești?

Filon se codi să răspundă, uitându-se la soarele ce se juca pe mozaic:

– Greu de spus. Totul e atât de încurcat... Unde e băiatul acum?

– Bănuiesc că părinții lui vor să se întoarcă la Nazaret cât mai repede. Dar el mi-a mărturisit că se va strădui să-i întâlnească pe învățații din Templu. Dorește să capete anumite lămuriri din partea lor. După toate cele ce s-au petrecut...

Se lăsă o tăcere stânjenitoare, dar Batșeba nu dădu drumul mâinii tânărului. El văzu în asta un semn de încurajare:

– Dar tu? Ce... ce planuri ai?

– Să veghez în continuare asupra ta, măcar până te mai înzdrăvenești, răspunse ea. Probabil că am prins gustul unguentelor și al pomezilor. Negreșit asta s-a întâmplat! Apoi... apoi mă gândesc să părăsesc Ierusalimul. Privirea i se întunecă dintr-odată: Aici am pierdut tot... Da, cred că voi pleca. L-am convins pe Ezechia să se ocupe de câteva treburi în locul meu. Tata avea o mică avere și se îngrijea și de cea a unchiului Elie care a renunțat de multă vreme la bani. Nu pot să-l las de izbeliște pe unchiul Elie. Și nici nu vreau să mai fiu o povară pentru nimeni...

În ciuda durerii ce-i sfâșia coapsa, Filon se răsuci spre ea:

– Ai veni... ai veni cu mine în Egipt?

O lumină însufleți chipul tinerei femei:

– E o invitație?

O trase spre el cu un gest tandru și-i mângâie umărul.

– Am început ceva la Qumran, îi șopti. Am putea continua de unde rămăsesem...

Își apropie buzele de ale ei, respirând parfumul gurii sale, însă în ultima clipă, ea păru să se ferească:

– Pentru asta trebuie să fim singuri...

Se ridică încet și merse până la ușă ca s-o închidă.

Și părinții Lui, în fiecare an, se duceau de sărbătoarea Paștilor, la Ierusalim.

Iar când a fost El de doisprezece ani, s-au suit la Ierusalim, după obiceiul sărbătorii.

Și sfârșindu-se zilele, pe când se întorceau ei, Copilul Iisus a rămas la Ierusalim și părinții Lui nu știau.

Și, socotind că este în ceata călătorilor de drum, au venit cale de o zi, căutându-L printre rude și printre cunoscuți.

Și, negăsindu-L, s-au întors la Ierusalim, căutându-L.

Iar după trei zile L-au aflat în Templu, șezând în mijlocul învățătorilor, ascultându-i și întrebându-i.

Și toți care Îl auzeau se minunau de priceperea și de răspunsurile Lui.

Și, văzându-L, rămaseră uimiți, iar mama Lui a zis către El: Fiule, de ce ne-ai făcut nouă așa? Iată, tatăl Tău și eu Te-am căutat îngrijorați.

Și El a zis către ei: De ce era să Mă căutați? Oare nu știați că în cele ale Tatălui Meu trebuie să fiu?

Dar ei n-au înțeles cuvântul pe care l-a spus lor.

Evanghelia după Luca, II, 41-50

Nota traducătorului

Citatele și denumirile biblice au fost preluate din *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997